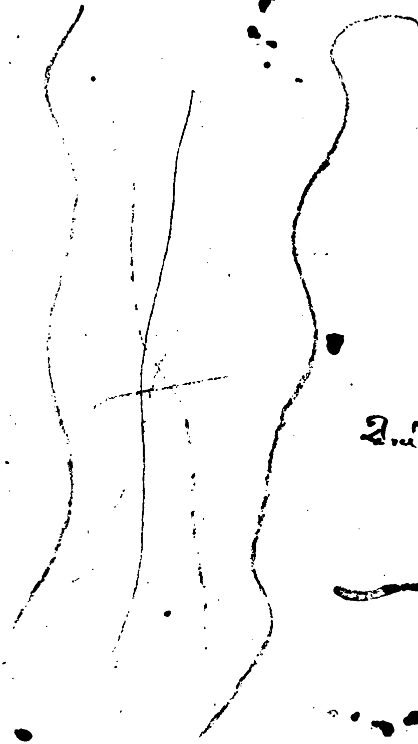

σοφία [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἔχε
[illegible]
[illegible] δ' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Mēlias, Spyridōn.
Epistolarion

ἘΠΙΣΤΟΛΑΡΙΟΝ

Ἤτοι Ἐπιστολικὸς

ΧΑΡΑΚΤΗΡ

Ὃν μαθητεύονται οἱ Φιλομαθεῖς πῶς νὰ συνθέτων μὲ καλὴν τάξιν τὰς Ἐπιστολάς.

Ἐν ᾧ περιέχεται καὶ σύντομος Διδασκαλία περὶ Μιμήσεως· μετὰ διαφόρων παραδειγμάτων· καὶ ἔκθεσις τῶν προσηκόντων Τίτλων

Ἔτι δὲ καὶ μερικοὶ Κανόνες εἰς Ἐπιστολὰς πραγματείας.

Ἐκδοθεὶς παρὰ τοῦ Αἰδεσιμωτάτου, καὶ Ἱερολογιωτάτου, Κυρίου

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΗΛΙΟΥ

Τοῦ ἐν ταῖς κλειναῖς Ἐνετίαις περικλείτου τῶν Ἑλλήνων Γένους Ἱεροκήρυκος, καὶ κοινοῦ Διδασκάλου.

Ἀφιερωθεὶς τοῖς Ἐκλαμπροτάτοις Κυρίοις

ΓΕΩΡΓΙΩ, καὶ ΣΤΕΦΑΝΩ,

ΑΥΤΑΔΕΛΦΟΙΣ ΚΑΡΑΓΙΩΑΝΝΗ.

Νεωστὶ Μετατυπωθεὶς, καὶ ἐκ πολλῶν σφαλμάτων διορθωθείς.

ἘΝΕΤΙΗΣΙΝ, αψμθʹ. 1759.

Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων.

Con licenza de' Superiori.

Ὁ ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΝΤΑΣ.

Η Ἀφορμὴ ὁποῦ ἐπαρακίνησεν ἐμὲ νὰ ἐκδώσω εἰς φῶς ἐκ δευτέρου μὲ ἐδικόν μου τύπον τοῦτον τὸν Ἐπιστολικὸν Χαρακτῆρα, ἐστάθη ἡ ἀγνωμοσύνη τῶν φιλομαθῶν οἱ ὁποῖοι γνωρίσαντες τὸ χρήσιμον τοῦ Βιβλίου ἀσμένως καὶ μετ' ὁμοίας κοινῶς τὸ ἐδέχθησαν, εἰς τρόπον ὅτι ἀπὸ χίλια Βιβλία ὁποῦ εἰς τὸν ἀπερασμένον χρόνον ἐτυπώθησαν, τῶρα εἰς τὸ παρὸν εὑρίσκονται ὀλιγώτατα· ὅθεν τὸ σπάνιον τοῦ Βιβλίου, κάμει νὰ αὔξανῃ καὶ ἡ αὐτοῦ ζήτησις. ἐγὼ λοιπὸν ὡς πρόθυμος ὁποῦ εἶμαι νὰ ἀνταποκρίνομαι εἰς τὰ ἐπωφελῆ αἰτήματα τῶν ὁμογενῶν μου φιλομαθῶν ἑλλήνων ἠθέλησα νὰ ὑπακούσω εἰς τὴν ζήτη-

ἦν τινα, καὶ ἰδίοις μου ἀναλώμασι, ϗ τύ-
ποις νεωστὶ νὰ τὸν ἐκδώσω μετὰ πάσης
ἐπιμελείας ἐκκαθαρθέντα ἐκ πολλῶν (
διαφόρων σφαλμάτων ὁπου εἰς τὸν πρῶ-
τον τύπον εἶχαν συμβέξει. καὶ προσέτ[ι]
αὐξηθέντα μὲ προσθήκην ἑτέρας ἐκθέσεως
Τίτλων. δεχθῆτε οὖν ὦ φιλομαθεῖς κα-
θὼς καὶ πρότερον τοῦτο τὸ σύγγραμμα
ἀμεμψῶς τε, καὶ φιλοφρόνως, τὸ ὁποῖον
σᾶς τὸ δίδω μὲ τὴν συμβοήθειαν τοῦ συγ-
γραφέως εἰς πλέον τακτικὴν, καὶ ἐντε-
λεστέραν κατάστασιν ἀπὸ ἐκείνην ὁποῦ
ἦτον προτήτερα. ἐγὼ δὲ βεβαιώνοντάς
σας τὴν ἐμὴν ἀμετάτρεπτον πρὸς σᾶς
προθυμίαν, σᾶς εὔχομαι ἐκ Θεοῦ πᾶσαν
σωματικὴν, καὶ ψυχικὴν εὐτυχίαν.
Ἔρρωσθε.

ΠΙΝΑΞ

ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛ. Α'.

ΚΕΦΑΛ. Β.

ΚΕΦΑΛ. Γ.

ΚΕΦΑΛ. Δ.

ΚΕΦΑΛ. Ε.

ΚΕΦΑΛ. ϛ.

ΚΕΦΑΛ. Ζ.

ΚΕΦΑΛ. Η.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῶν εἰδῶν τῶν Ἐπιστολῶν ὅπου ἀνάγονται εἰς τὸ συμβουλευτικὸν Γένος.

ΚΕΦΑΛ. Α'.

ΚΕΦΑΛ. Β'.

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

ΚΕΦΑΛ. Δ'.

ΚΕΦΑΛ. Ε'.

Περὶ

ΚΕ-

ΜΕ'ΡΟΣ ΤΕ'ΤΑΡΤΟΝ.

ΠΑΡΑΔΕΙ'ΓΜΑΤΑ

Εἰς διάφορα εἴδη Ἐπιςολῶν.

Εἰς Ἐπιςολαῖς συγχαρητικαῖς.

Ἀπό-

ἝΤΕΡΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ.

Εἰς διάφορα εἴδη Ἐπιστολῶν.

Πῶς

Ἐπι-

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ

Ἑτέρων διαφόρων Γραμμάτων.

Γράμ-

ἘΠΙ-

ἘΠΙΣΤΟΛΙΚῸΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡ,

ἬΓΟΥΝ

Μέθοδος πρόχειρος, δι' ἧς ἑρμηνεύεται ὁ τρόπος πῶς νὰ συνθέτουν μὲ καλὴν τάξιν, καὶ τεχνικῶς τὰς Ἐπιστολὰς οἱ Φιλομαθεῖς.

Περὶ Ὁρισμοῦ, Ὕλης, Εἴδους, καὶ διαιρέσεως τῶν μερῶν τῆς Ἐπιστολῆς.

(Ὁρισμὸς τῆς Ἐπιστολῆς.)

Ἡ Ἐπιστολὴ εἶναι μία σύντομος καὶ βραχεῖα διάλεξις κατά πως εἰς ἀνθρώπων ἀπόντα, εἴτε πρὸς ἐχθρὸν, εἴτε πρὸς φίλον. ὅθεν καὶ ἀπὸ τοῦ Ἐπιστέλλω ῥήματος ὠνομάσθη. Δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν, καὶ οἱ τῶν Σοφῶν παλαιοὶ τὸ τῶν Ἐπιστολῶν εὕρημα ὑπενόησαν· ἐπειδὴ τοὺς ἀπόν-

τας ὡς παρόντας ὁμιλοῦσι, καὶ ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι γνώριμοι εἰς ἡμᾶς, προσφιλεῖς καὶ γνωρίμους κατασκευάζει.
Λέγεται λοιπὸν ἡ Ε'πιστολὴ, σύντομος καὶ βραχεῖα διάλεξις, διατὶ στέλλεται ἀπὸ τοῦ γράφοντος εἰς τὸν ἀναγινώσκοντα, καὶ τὰ ἄδηλα τῆς ψυχῆς νοήματα, φέρει εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀπόντος προσώπου ἐν συντομίᾳ· καὶ λέγω ἐν συντομίᾳ· διατὶ ἀνίσως καὶ ἡ Ε'πιστολὴ ὑπερβαίνει τὸ μέτρον τοῦ πρέποντος, δὲν εἶναι πλέον Ε'πιστολὴ, ἀλλὰ λόγος ἐκτεταμένος. Λέγεται ἀκόμη χαρτὶ, καὶ εἰς ἄνθρωπον ἀπόντα, πρὸς διαφορὰν τῆς φωνητικῆς, καὶ προφορικῆς διαλέξεως, ἡ ὁποία ὁμιλεῖ ἀμέσως εἰς τὰ ὦτα τοῦ παρόντος προσώπου. ἐκεῖ ὁποῦ ἡ χαρτὴ ὁμιλεῖ ἐμμέσως εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀπόντος προσώπου διὰ μέσου τῶν ὀμμάτων, καὶ κάνει τὰ νοήματά μας νὰ τρέχουσιν ἀπὸ μίαν χώραν εἰς ἄλλην εἰς διάφορα ἀπόντα ὑποκείμενα. Παραδείγματος χάριν, ὁ Σπυρίδων ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν Βενετίαν διὰ μέσου μιᾶς Ε'πιστολῆς φανερώνει τὴν γνώμην του εἰς τὸν Πέτρον ὁποῦ εὑρίσκεται εἰς Κερκύραν. Γίνεται ἡ Ε'πιστολὴ καὶ εἰς ἄνθρωπον παρόντα, ὅταν γράφωμεν δηλονότι εἰς Κριτὴν, [illegible] ὁποῖον παρρησιαζόμενοι, διὰ ἀμάθειαν [illegible] καὶ δειλίαν δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν [illegible]ικτως, καὶ μὲ καλὴν προφορὰν τὸ δίκαιόν μας,

(Υ"λη

ΧΑΡΑΚΤΗΡ Ρ.

(Ὕλη τῆς Ἐπιστολῆς.)

Ἡ Ἐπιστολὴ πάντοτε περὶ νέων πραγμά-
διαλαμβάνει. ὅθεν ἡ Ὕλη τῆς Ἐπιστολῆς εἰ-
τὰ πάντα, καὶ διαλαμβάνει περὶ πάντων τῶν
των, καὶ περὶ παντὸς διαλέγεται πράγματος
τῶν τε ἐνεστώτων, παρεληλυθότων, καὶ μελλό-
των, ὥσπερ καὶ ἡ ὕλη τῆς Ῥητορικῆς. διαφέρει
ὅμως ἡ μία ὕλη τῆς ἄλλης, ἐπειδὴ ἡ τῆς Ῥη-
τορικῆς ὕλη μακρύνει τοὺς λόγους. ἡ δὲ τῆς Ἐπι-
σολῆς σμικρύνει. Ἀποδίδεται λοιπὸν ἡ τῆς
Ἐπιστολῆς ὕλη ὡς καὶ ἡ ὕλη τῆς Ῥητορικῆς, ἢ εἰς
ἀγαθὰ τοῦ σώματος· οἷον εἰς ὑγείαν, ῥῶσιν, ὡ-
ραιότητα, τάχος, ῥώμην, καὶ χαρὰν, ἢ εἰς τὰ
[illegible]των. ἢ ἁρμόζει ἡ αὐτὴ ὕλη εἰς ἀγα-
θὰ τῆς τύχης, ἤγουν εἰς τὰ ἐκτὸς, καὶ τῶν ἐναν-
τίων. δηλονότι τιμῆς, ἢ ἀτιμίας, πλούτου, καὶ
πτωχείας, ἀποκτημάτων, καὶ ὑστερημάτων, χάρι-
τος καὶ ἀχαριστίας, φιλίας καὶ ἔχθρας, μάχης καὶ
καὶ εἰρήνης, εὐφημίας, ἢ δυσφημίας, συγχωρείας
καὶ τὰ ἑξῆς. Ἢ ἁρμόζει εἰς τὰ τῆς ψυχῆς. οἷον
ὡς περὶ ἐλπίδος, καὶ ἀπελπισίας, φόβου ἢ ἀφο-
βίας, καὶ τῶν ἑτέρων παθῶν. ἢ εἰς τὰς νοητι-
κὰς ἀρετὰς, εἴτε ἐλαττώματα, ὡς σοφίας καὶ
ἀμαθείας, ὑψηλότητος νοὸς, ἢ ταπεινότητος, καὶ
τῶν λοιπῶν. ἢ περὶ τὰς ἠθικὰς, ὡς σωφροσύ-
νης, ἀνδρείας, δικαιοσύνης, φρονήσεως, καὶ πέ-
ς ἀνδρείων ἔργων, καὶ ἀτίμων πράξεων.

(Εἶδος τῆς Ε᾿πισολῆς.)

Τὸ εἶδος τῆς Ε᾿πισολῆς εἶναι ἡ ἰδικὴ τῆς σιμύθεσις, καὶ πλοκὴ, ἡ ὁποία ὑφίσαται εἰς τὸ τεχνικὸν, καὶ σαφὲς εἰς ὅλα, κατά τε τὸ πρᾶγμα καθ᾿ ὃ ἐπιςέλλομεν, μερικὸν δηλονότι, καὶ καθόλυ.

(Διαίρεσις τῆς Ε᾿πισολῆς.)

Διὰ νὰ σχηματισθῇ λοιπὸν ἡ Ε᾿πισολὴ, καὶ νὰ λάβῃ εὔτακτον εἶδος πρέπει νὰ διαιρεῖται εἰς πεύτε μέρη, ἤγυν εἰς Χαιρετισμὸν, εἰς Προοίμιον, Διήγησιν, Ε᾿πίλογον, καὶ Προσαγγελίαν ὑγείας, ἢ ἀτυχίας, ἢ τὴν ἑξῆς.

Ο῾ χαιρετισμὸς σίκεται εἰς ἐκεῖνα τὰ λόγια ὅπυ βάνονται εἰς τὴν κορυφὴν τῆς σελίδας. παραδείγματος χάριν, αὐίσως καὶ εἶναι Μητροπολίτης. Πανιερώτατε καὶ Θεοπρόβλητε Μητροπολίτα τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως, καὶ τὰ ἑξῆς... εἰς ἱεροδιδάσκαλον, Σοφώτατε καὶ λογιώτατε Ι῾εροδιδάσκαλε· ὁμοίως καὶ περὶ τῶν ἄλλων. καθὼς θέλομεν ἰδεῖ ὄπισθεν, εὖθα θέλω ὑποςρώσει τοὺς τίτλυς τοῦ καθενός. Οἱ παλαιοὶ Ε῞λληνες, ὁμοίως καὶ οἱ αὐτῶν ἀκόλυθοι ἄρχιζαν τὸν χαιρετισμὸν μὲ πτῶσιν δοτικὴν, καὶ μὲ τὸ χαίρειν· ὡς, Ι᾿σοκράτης, Φιλίππῳ Μακεδόνων βασιλεῖ, χαίρειν ἢ μὲ τὸ εὖ πράττειν, ὡς ὁ Πλάτων. ἢ μὲ τὸ ὑγιαίνειν ὡς οἱ περὶ Πυθαγόραν. Τινὲς δὲ καὶ τὸ εὖ λέγειν

λέ-

λέγουσιν, ὡς ὁ Ἐπίκουρος. Ἀλλ' οἱ Νεώτεροι εἰς τὰ πράγματα νεωτερίζοντες καὶ τῶν Ἰταλῶν τὴν τάξιν ἀκολουθοῦντες, μὲ τὴν πρέπουσαν τιμὴν τῆς ἀξίας τοῦ προσώπου ἀρχίζουν τὸν χαιρετισμόν.

(Προοίμιον.)

Τὸ Προοίμιον τῆς Ἐπιςολῆς ςέκεται εἰς μερικὰ λόγια, μὲ τὰ ὁποῖα ζητοῦμεν νὰ κερδίσωμεν τὴν ἀγάπην τοῦ ὑποκειμένου, πρὸς τὸ ὁποῖον „ γράφομεν. λόγου χάριν, Καταπολλὰ ἐγὼ „ ἠξεύρω πῶς ἴδιον τῆς ἐμφύτου ἀγαθοσύνης „ σου εἰς τὸ νὰ παρηγορᾷς τῶν ἄλλων τὰς θλί„ ψεις. Τοῦτο ὅμως τὸ Προοίμιον φαίνεται εἰς πολλοὺς νὰ εἶναι πλέον δύσκολον, παρὰ ὅλον τὸ ἐπίλοιπον σῶμα τῆς Ἐπιςολῆς. διατὶ ταῖς περισσότεραις φοραῖς ἡ Ἐπιςολὴ προοιμιάζεται ἀπὸ κεκομμένας περιόδους. διὰ τοῦτο εἰς τὴν ἀρχὴν πρέπει ἡ περίοδος νὰ ἔχῃ ὅρους ἀπονεμητικοὺς εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ ὑποκειμένου ὁποῦ γράφει. οἷον, Ἡ παροῦσα Ἐπιςολήμου θέλει „ διακινήσει τὴν ἀγάπην σου, νὰ ἐξαπλώσῃ „ πρὸς ἐμὲ τὰ τίμιά της προςάγματα, καὶ νὰ „ καὶ τὰ ἑξῆς. Ἢ σοῦ ςέλλω τὴν παροῦσαν, „ εἰς μαρτύριον τῆς ἐμῆς πρὸς σὲ φιλίας, καὶ „ μνήμης. Ἢ μοῦ εἶναι πολλὰ δύσκολον, νὰ „ μὴν ἐνθυμηθῶ ενὸς ἀγγελοῦς προσώπου τῆς „ παιδείας σου. Ἢ νὰ ἀγαπᾷ τινὰς χωρὶς νὰ

 „ ἀν-

„ αὐταγαπᾶται, εἶναι νὰ ζῇ εἰς τοῦτον τὸν
„ Κόσμον χωρὶς καμμίαν ἐλπίδα. διὰ τοῦτο ἐγὼ
„ ζῶντας μὲ τέτοιον φόβον, βιάζομαι νὰ σᾶς
„ σημειώσω διὰ τῆς παρούσης, καὶ τὰ ἑξῆς.
„ Ἡ τιμὴ τῆς σῆς πρὸς ἐμὲ φιλίας, μοῦ εἶ-
„ ναι τόσον προσφιλὴς, ὁποῦ δὲν ἠμπορῶ νὰ
„ τὴν διατηρήσω, παρὰ μὲ τὸ μέσον τῆς ἐμῆς
„ πρὸς σὲ δουλείας, καὶ ὑπακοῆς. ὅθεν, καὶ τὰ
„ ἑξῆς.

(Διήγησις τῆς Ἐπιστολῆς.)

Ἡ διήγησις τῆς Ἐπιστολῆς ἵσταται εἰς τὸ νὰ ἐξαπλώσῃ μὲ συντομίαν καὶ σαφήνειαν τὴν γνώμην του, ἢ τὴν ἐπιθυμίαν του, ἢ καὶ τὴν χρείαν του. „ λόγου χάριν, Παρακαλῶ τὴν ἀγαθοσύνην τῆς ὑμετέρας ἐκλαμπρότητος νὰ μὴν ἀποστραφῇ εἰς τὸ νὰ μὲ τιμήσῃ μὲ ἐκεῖνο τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον κατὰ πολλὰ μοῦ εἶναι χρειαζόμενον. Ἢ ἀπὸ τὴν μεγάλην ἀνάγκην, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκομαι, δὲν ἠμπορεῖ νὰ μὲ ἐλευθερώσῃ, παρὰ ἡ δυνατὴ προστασία σου, μὲ τὴν ὁποίαν συνειθίζοντάς με εἰς τὸν ἐδικόν. καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως.

(Ἐπίλογος)

Ὁ Ἐπίλογος τῆς Ἐπιστολῆς πρέπει νὰ εἶναι κατὰ τοὺς Νεωτέρους πολλὰ τεχνικὸς, καὶ διὰ τοῦτο εἰς κάθε ἄνθρωπον δὲν εἶναι τόσον εὔκολος. ὅθεν θέλοντας ὁ γράφων νὰ φανερώσῃ πῶς εἶ-

ναι εὐχάριστος, ἢ τάζοντας τὴν ἰδικήν του αὐ-
ταπόδοσιν· τοῦτο γίνεται μὲ ὀλίγα δίχως λό-
για, κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποκει-
μένου ὁποῦ γράφει. λόγου χάριν. ἀνίσως καὶ τὸ
ὑποκείμενον εἶναι μεγάλης ἀξίας λέγει. Θέλω
γράψει, καὶ ἐπαρειθμήσει ταύτην τὴν χάριν, ἢ
„ ταύτην τὴν εὐεργεσίαν ὁμοῦ μὲ τόσαις ἄλ-
„ λαις ἀναρίθμηταις, διὰ ταῖς ὁποίαις ὁμο-
„ λογοῦμαι ὑπόχρεως εἰς τὴν ἀσύγκριτον ἀγα-
„ θοσύνην τῆς ὑμετέρας ἐκλαμπρότητος. καὶ τὰ
„ ὅμοια. Ἀνίσως καὶ γράφει εἰς ἄνθρωπον τά-
ξεως κοινῆς, λέγει. δὲν θέλω λείψει νὰ εἶ-
„ μαι εὐχάριστος εἰς τὴν εὐγένειάν σου, ἢ εἰς
„ τὴν ἰδικήν σου ἀγάπην, εἰς κάθε καιρὸν,
„ καὶ ἀφορμὴν ὁποῦ ἤθελες εὐχαριστηθῆ νὰ μὲ
προστάξῃς, ἢ ἤθελε σοῦ ἀρέσῃ νὰ μὲ προστάξῃς.

Ἤθελες εὐχαριστηθῆ, ἢ ἤθελε σοῦ ἀρέσῃ εἶ-
ναι, καὶ ὄχι ἤθελες καταδεχθῆ· διατὶ ὁμιλῶν-
τας μὲ κατωτερόν του, δὲν πρέπει ὁ γράφων νὰ
ταπεινώνεται, οὔτε νὰ ἀχρειώνῃ καὶ νὰ εὐτελίζῃ
τὸν βαθμόν του καὶ χαρακτῆρα του ὢν ἄρχων, ἢ
ἱερεύς.

Ἡ προσαγγελία τῆς ὑγείας, ἢ δυστυχίας, καὶ
τῶν ἑξῆς, ἵσταται εἰς τούτους τοὺς λόγους· καὶ
χαιρετῶντάς σε, προμηνύω σου κάθε εὐτυχίαν·
ἢ μὲ ταπεινήν μου προσκύνησιν βεβαιοῦμαι. ἢ
ἐπιθυμῶντάς τέλος πάντων τὴν χάριν τῆς πα-

τικῆς σου ἀλογίας θέλω ὁμολογοῦμαι. Ἡ ἀφιε-
ρωμένος εἰς κάθε τιμίαν της προσταγὴν θέλει
εὑρίσκομαι πάντοτε ἕτοιμος ὡς ὑπογράφομαι· ἢ
καὶ λοιπὸν συσταίνωντας ἐγὼ τὸν ἐμαυτόν μου εἰς
τὰς ἁγίας σου ἀρχάς. ἢ, φιλῶ σου τὴν δεξιὰν,
ἢ τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου κατασπάζομαι. ἢ τῆς
μένω. ἢ, διὰ νὰ λέγωμαι μὲ δίκαιον τῆς σῆς,
καὶ τὰ ἑξῆς. Οἱ παλαιοὶ ὅμως Ἕλληνες ἐσ-
φράγιζον τὴν Ἐπιστολὴν διὰ τῷ ἔρρωσθε, καὶ
ἔρρωσο. μερικαῖς φοραῖς δὲ ἔβανον καὶ τὸ χαί-
ρειν. καὶ τὸ εὐτυχεῖτε ἔλεγον, ἢ εὐτύχει, ὡς
Δημοσθένης, καὶ Πλάτων. Προσθέτω καὶ ἄλλα με-
ρικὰ παραδείγματα διὰ πλέον εὐκολίαν τῶν ἀρ-
» χαρίων εἰς ἄλλον τρόπον. οἷον. Ἤθελα λοι-
» πὸν ἡ ἀπόδειξις ὅπου διὰ τῆς παρούσης σοῦ
» ἔκαμα, νὰ ἐμεταβάλλοντο εἰς πράξεις, διὰ
» νὰ μὴ μείνῃ ματαία ἡ τιμὴ ὅπου ἔχω νὰ
» ὁμολογοῦμαι. Ἢ, ὅθεν ἡ [illegible] θέλει φα-
» νερώσει πῶς εἰς ὁποῖον ἀρι[illegible] τόπον, θέ-
» λω ἔχει τὴν καύχησιν νὰ βεβαιοῦμαι. Ἢ
» ἐγὼ δὲν θέλω ὁμολογοῦμαι εὐτυχὴς, ἀνί-
» σως δὲν ζῶ τῆς σῆς, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἢ θέ-
» λω, ὅτι ἡ καρδία μου νὰ ἀνάπτῃ πάντα εἰς
» τὴν ἀγάπην σου, καὶ τὸ στόμα μου νὰ εἶναι
» πάντα ἀνοικτὸν διὰ νὰ λέγωμαι. Ἢ ὅλη ἡ
» δόξα μου στέκεται εἰς τὸ νὰ ὁμολογοῦμαι πάν-
» τοτε τῆς ὑμετέρας. Ἢ, ἀγάπα λοιπὸν ἐκεῖ-

» νον,

„ νὰ ὁπῦ δὲν ζῇ, διὰ νὰ κηρύττῃ εἰς
„ κάθε καιρὸν πῶς εἶναι δῦλος τῆς σῆς. Μὲ
τέτοιον τρόπον δυνάται καθένας νὰ συνθέτῃ
Ἐπιστολάς. Ἡ φρόνησις ὅμως τῦ καθενὸς εἰς
ὅλα τὰ ἐλλείποντα ἂς ἀναπληρῇ. μάλιστα ἀφίνω
εἰς τὴν ἐμπειρίαν τῶν διδασκάλων νὰ ἀναπληρώσῃν
εἰς τὰς αὐτῶν μαθητὰς τὰ ἐδικά μου
ἐλλείποντα. —

Πρέπει ἀκόμη νὰ σημειώσωμεν, πῶς εἰς
τὴν Ἐπιγραφὴν τῆς Ἐπιστολῆς ὁπῦ γίνεται
ἔξωθεν, δὲν πρέπει τινὰς νὰ γράφῃ, Πάτερ,
ἢ Μῆτερ, ἢ ἀδελφέ, ἢ ἀδελφή, ἢ ἄλλον τί ὄνομα
ὁπῦ νὰ φανερώνῃ συγγένειαν εἰς ἐκεῖνον ὁπῦ
γράφει. διατί δὲν πρέπει νὰ γίνεται γνωστὸς εἰς
τὰς ἄλλας ἐκεῖνος ὁπῦ γράφει διὰ μέσου τοιύτου
ὀνόματος. ἴσωντας καὶ μὲ τὸ νὰ βαίνονται τέτοια
ὀνόματα, θέλει κινήσῃν τὴν περιέργειαν εἰς
κάποιους νὰ ἀνοίγῃν ταῖς Ἐπιστολαῖς, καὶ νὰ
ἀναγινώσκῃν τὰ γραφόμενα. ἀγκαλὰ ὅσοι τέτοιον
ἀπρεπὲς ἔργον πράττουσιν, εἶναι ἀφωρισμένοι
ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ὅταν θέλῃς νὰ γράψῃς Ἐπιστολὴν εἰς ὑποκείμενα
εὐγενῆ καὶ ἔνδοξα, τὸν τίτλον, ἤγουν
τὸν χαιρετισμὸν τὸν βαίνεις εἰς τὴν κορυφὴν
τῆς Κόλας καθὼς προεῖπα. τὴν δὲ ὑπογραφήν
σου τὴν βαίνεις εἰς τὸ ἄκρον καὶ ἔσχατον
τοῦ τέλους τῆς κόλας. καὶ τοῦτο γίνεται διὰ νὰ
δεί-

δείξῃς τὸ σέβας καὶ τιμὴν ὁποῦ προσφέρεις εἰς τὸ ὑποκείμενον ὁποῦ γράφεις. Παραδείγματος χάριν.

Τῆς ὑμετέρας Ἐκλαμπρ.

Ταπεινὸς καὶ ὑπόχρεως δοῦλος. (ὁ Δεῖνα.)

Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἐπιστολῆς ὅταν γράφῃς εἰς ὑποκείμενα μεγάλα, πρέπει νὰ εἶναι δύο ἀράδαις ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἥμισυ τῆς κόλλας, κατὰ τὴν ἀναλογίαν, καὶ μέγεθος τοῦ χαρτίου ὁποῦ ἤθελες δουλευθῇ. ἢ πρέπει νὰ ἀφήσῃς τὸ ὀλιγώτερον τέσσαρα δάκτυλα χαρτὶ ἄσπρον ἐπάνωθεν.

Περὶ τῶν Περιόδων τῆς Ἐπιστολῆς.

Ὅλαις ἡ Ἐπιστολαῖς (ἐξαιρῶντας ταῖς διηγηματικαῖς, ὅ,τι λογῆς εἶναι ἐκείναις τῶν πραγματευτῶν, καὶ ταῖς περιγραφικαῖς, ὅ,τι λογῆς εἶναι τῶν ἱστορικῶν) ὅλαις ἡ ἄλλαις λέγω ἐκτείνονται εἰς τέσσαρας Περιόδους. ἀγκαλὰ καὶ ἡ τετάρτη Περίοδος συνηθίζει νὰ τελειώνῃ κατὰ τοὺς Ἰταλοὺς ἐν συντομίᾳ. εἰς τὴν πρώτην Περίοδον γράφεται ἡ ὑπόθεσις. Εἰς τὴν δευτέραν παρακαλοῦμεν νὰ ἤθελε ὑποδεχθῇ μὲ ἀγάπην, ἢ εὐχαριστοῦμεν. εἰς τὴν τρίτην ἐκτείνομεν, καὶ παρακαλοῦμεν ἀμοιβαίας προσταγάς. καὶ εἰς τὴν τετάρτην χαιρετοῦμεν.

Διὰ νὰ εὐκολύνω λοιπὸν τὴν ἀρχὴν τῆς Ἐπι-

πιστολῆς ὁποῦ ἵσταται εἰς τὴν πρώτην Περίοδον, ἔξω ἀπὸ διαφόρους ὅρους ὁποῦ ἰδὴ ὑποστρώνω πρὸς χρῆσιν τῶν ἀρχαρείων φιλομαθῶν, σημειώνω, πῶς καθεὼς ὁποῦ γράφει Ἐπιστολὴν πρέπει εἰς τὴν ἀρχήν της νὰ θεωρῇ τέσσαρα πράγματα, ἤγουν τὴν ἀρχὴν ἐξ ἧς ὁποῦ εἶναι ὁ γράφων, καὶ τὸν ὅρον πρὸς ὃν, ὁποῦ εἶναι εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ γράφει. τὸ ὀργανικὸν αἴτιον, καὶ τὸ αἰτιῶδες. Παραδείγματος χάριν, ἂς ὑποθέσωμεν πῶς ἔχομεν νὰ κάμωμεν μίαν Ἐπιστολὴν, δεχόμενοι ταῖς καλαῖς ἑορταῖς. εἰς τοῦτο ἔχομεν νὰ ἐξετάσωμεν τὴν ἀρχὴν ἐξ ἧς, ἤγουν τὸ ἴδιον ὑποκείμενον ὁποῦ γράφει. καὶ κατὰ ἀναλογίαν τῆς ταξεώς της, καὶ τοῦ βαθμοῦ του, ἂς στρώσῃ ὅλους ἐκείνους τοὺς ὅρους, καὶ λέξεις, ὁποῦ ἠμποροῦν νὰ εἶναι εἰς αὐτὸν ἴδιοι, καὶ ἁρμόζοντες· καθὼς εἶναι οἱ κάτωθεν.

Ἡ εὐλάβεια.
Ἡ προσοχή.
Ἡ κλῆσις.
Ἡ φιλία.
Ἡ φήμη.

Ἡ συγγένεια.
Ἡ ἐπιθυμία.
Ἡ ἔφεσις.
Τὸ ἐξαίρετον χρέος, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἀπὸ τούτους τοὺς ὅρους, ἠμπορεῖ εὐθὺς καθένας νὰ ἔχῃ εὐκολίαν εἰς τὸ νὰ ἀρχίσῃ τὴν Ἐπιστολὴν, λέγωντας.

Τὸ

Τὸ σέβας ὁπȣ̃ ὁμολογῶ εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ἀνδρείας σȣ.

Τὸ χρέος ὁπȣ̃ μοῦ ἔχει διὰ χιλίαις ἀφορμαῖς.

Ἡ καλὴ καρδία, τὴν ὁποίαν διαφυλάττω διὰ τὴν ἀξιότητα τȣ̃ ὑποκειμένȣ σȣ.

Ἡ ἄδολος φιλία, τὴν ὁποίαν ἀδιαλείπτως εἰς μνήμην ἔχω.

Ἡ δύναμις τῆς Ἐφέσεως.

Ἡ μεγαλωτάτη ὑπόληψις, τὴν ὁποίαν ἔχω.

Ἡ ἐξαίρετος εὐλάβεια.

Ἰδοὺ καὶ ἕτερα παραδείγματα πλέον κατὰ πλάτος.

Τὸ χρέος ὁπȣ̃ μȣ̃ ἔχει διὰ χιλίαις ἀφορμαῖς εἰς τὴν ἀξιότητα τȣ̃ ὑποκειμένȣ σȣ, μὲ ὑποχρεώνει μὲ ὅλην τὴν ὑποταγὴν νὰ σᾶς σημειώσω τὸ φθάσιμόν μȣ εἰς Βενετίαν.

Τὸ μεγάλον σέβας, ὁπȣ̃ ταπεινῶς προσφέρω πρὸς τὴν ὑμετέραν Ἐκλαμπρότητα, μȣ̃ δίδει χρέος ἀπαραίτητον νὰ τῆς φανερώσω τὴν ἐπιστροφὴν ὁπȣ̃ ἔκαμα εἰς τὴν πατρίδα.

Ἡ ἄδολος φιλία τὴν ὁποίαν προσφέρω εἰς τὸ ἐξαίρετον ὑποκείμενόν σας, μȣ̃ ἐνθυμίζει νὰ ἀναπληρώσω φιλικὸν χρέος, ὁπȣ̃ εἶναι ἡ εἴδησις τȣ̃ κατευοδίȣ μȣ εἰς τȣ̃τα τὰ μέρη.

Ἡ ταπεινὴ δȣ́λωσις, τὴν ὁποίαν χαίρομαι σιμὰ εἰς τὴν Πανιερότητάσας, μὲ παρακινεῖ, ἢ

μὲ

μὲ ὁδηγεῖ, ἢ μὲ βιάζει, ἢ μοῦ ἀνοίγει τὸν δρόμον, ἢ μὲ κεντᾷ, ἢ μοῦ δίδει μεγαλοψυχίαν, ἢ μὲ ἀνδρείζει, εἰς τὸ νὰ σᾶς σημειώσω μὲ ὅλον τὸ σέβας τὸ φθάσιμόν μου εἰς ταύτην τὴν χώραν.

Εἶναι τόσον μεγάλη, ἢ ζωντανὴ, ἢ ἐξαίρετος, ἢ δραστικὴ, ἢ ἔνθερμος, ἢ ἀναμμένη, ἡ ἐπιθυμία, ἢ ἡ ἔφεσις, ἢ ἡ καύχησις, ἢ ἡ θέλησις, ἢ ὁ λογισμὸς, ὁποῦ ἐγὼ θρέφω, ἢ διαφυλάττω, ἢ αἰσθαίνομαι, ἢ δοκιμάζω, εἰς τὸ στῆθος, ἢ εἰς τὴν καρδίαν, ἢ εἰς τὴν ψυχὴν, διὰ τὰς σεβασμίας, ἢ τιμίας, ἢ τόσον ἐπιθυμητὰς, ἢ προσκυνητὰς, ἢ τόσον ἐρασμίους προσαγὰς τῆς ὑμετέρας εὐγενείας, ἢ καὶ Ἐκλαμπρότητος, ὁποῦ σημειώνω, ἢ μετρῶ, ἢ θέτω, ἢ βαίνω εἰς βαθμὸν, καὶ τίτλον μεγάλης τιμῆς, ἢ μεγάλης εὐτυχίας, ἢ καλῆς τύχης, ἢ μεγάλης ὠφελείας, ἢ ἐδικοῦ μου μεγάλου κέρδους, τὴν ἀφορμὴν, τὴν εὐκαιρίαν, τὴν συναπάντησιν, εἰς τὸ νὰ σᾶς δουλεύσω, ἢ νὰ σᾶς ὑπακούσω, ἢ εἰς τὸ νὰ ἀποδείξω τὴν προθυμίαν μου εἰς τὴν δούλευσίν σας. ἢ εἰς τὸ νὰ βεβαιώσω μὲ τὰ ἔργα τὴν ζέσιν τῆς ἐπιθυμίας μου, καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ οὗτος ὁ τρόπος γίνεται ὅταν ἀρχίζει ἡ Ἐπιστολὴ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἐξ ὅ. ἤγουν ἀπὸ τὸ ὑποκείμενον ὁποῦ γράφει.

Ὅταν δὲ ἀρχίζει ἀπὸ τὸν ὅρον πρὸς ὃν, ἤγουν

ὑπὸ τὸ ὑποκείμενον εἰς τὸ ὁποῖον γράφει, ἠμπορεῖ νὰ ἐυγάλῃ ὅλους ἐκείνους τοὺς ὅρους, ὁποῦ ἀνταποκρίνονται, καὶ συμβάλλουν εἰς αὐτό. Παραδείγματος χάριν. ἡ ἀξία, ἢ ἡ ἐξουσία, ἢ ἡ ἀγένεια, ἢ ἡ ἐνδοξότης, ἢ ἡ ταπεινότης, ἢ ὁ μισθὸς, ἢ ἡ ἀγαθότης, ἢ τὸ καλὸν ἦθος, ἢ ἡ ἐπιτηδειότης, ἢ οἱ ὑποχρεωτικοὶ τρόποι, ἢ ἡ καλοκἀγαθία, ἢ ἡ δόξα, ἢ ἡ μεγαλοψυχία, ἢ ὁ χαρακτὴρ, ἢ ἡ Κυριότης, ἢ ὁ βαθμὸς, ἢ ἡ ἀρετὴ, ἢ ἡ ἀπροσηγορεία, ἢ ἡ φιλοφροσύνη, ἢ τὸ πνεῦμα, ἢ ἡ πολυμάθεια, ἢ ἡ ἀγχίνοια, ἢ ἡ φήμη, ἢ ἡ γενναιότης, ἢ ἡ ἀγάπη. Ἢ λέγωντας με πλέον ἔμφασιν· ἡ ὑπεροχὴ τῆς ἀξίας, ἢ ἡ γλυκύτης τῶν ἐναρέτων ἠθῶν, ἢ ἡ φήμη τῆς πολυμαθείας, ἢ ὁ τίτλος τῆς Κυριότητος. Ἢ μὲ τὸ ἐπίθετον. οἷον, ἡ Δεσποτικὴ ἐξουσία, ἢ ἡ ἀπόλυτος Κυριότης, ἢ ἡ ἀσύγκριτος σοφία, καὶ τὰ ὅμοια.

Διὰ νὰ ἀκολουθήσῃς λοιπὸν τὴν Περίοδον, σημείωσαι ὅλους ἐκείνους τοὺς ὅρους, καὶ ῥήματα ὁποῦ ἀνταποκρίνονται ἀποκρινητικῶς εἰς τὴν ἄνωθεν ἀρχὴν ἐξ οὗ. ἤγουν εἰς τὸ ὑποκείμενον ὁποῦ γράφει. λόγου χάριν, ἐκκινᾷ, ὁδηγεῖ, φέρει, ὑποχρεώνει, βιάζει, στενοχωρεῖ, δυναστεύει, ἐνθυμίζει, ἀπαιτεῖ, ἀνδείζει, ἐνδυναμώνει, προστάζει, συμβοηθεῖ. Ἢ ἐκ τούτου, δίδει με-

μεγαλοψυχίαν, ἢ ἀνοίγει ὁδὸν, ἢ κάνει ἕτοιμον, ἢ δίδει ἀφορμήν. καὶ ἄλλα παρόμοια ὁποῦ καθένας ἠμπορεῖ νὰ εὕρῃ.

Καὶ ἰδοὺ, ὁποῦ εἰς τοῦτον τὸν τρόπον γίνεται ἡ πρώτη Περίοδος μὲ ὅλην τὴν δυσκολίαν. παραδείγματος χάριν, ἀνίσως καὶ θέλεις νὰ τὴν κάμῃς ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἐξ οὗ, ὁποῦ εἶναι ὁ ἴδιος ὁποῦ γράφεις, ἀρχίζεις οὕτω. Τὸ χρέος ὁποῦ ὁμολογῶ διὰ ἀμετρήτους αἰτίας, μὲ βιάζει νὰ προμηνύσω εἰς τὴν ὑμετέραν Ἐκλαμπρότητα καθε καλὸν, καὶ εὐτυχίαν εἰς ταύτας τὰς ἁγίας Ἑορτὰς, καὶ τὰ ἑξῆς.

Θέλωντας δὲ νὰ ἀρχίσῃς ἀπὸ τὸν ὅρον πρὸς ὅν, ὁποῦ εἶναι ἀπὸ τὸ ὑποκείμενον εἰς τὸ ὁποῖον γράφεις, ἠμπορεῖς νὰ εἰπῇς εἰς τοῦτον τὸν τρόπον. ἡ μεγαλειότης τοῦ ἐνδόξου ὑποκειμένου τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος, ζητεῖ χρεωστικῶς ἀπὸ ἐμὲ ἕνα προσκυνητὸν προμήνυμα εὐτυχίας, διὰ τὴν ἀφορμὴν τῶν προσεχῶν ἁγίων Ἑορτῶν. Ἐκεῖνο ὅμως ὁποῦ λέγομεν διὰ τὰς Ἐπιστολὰς τῶν καλῶν Ἑορτῶν, ἐννοεῖται καὶ διὰ κάθε ἄλλην Ἐπιστολήν. ἤγουν συγχαρητικήν, συνθλιπτικὴν, εἰδήσεως, ἐγκωμιαστικήν, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἡ ὀργανικὴ αἰτία ὑπηρετεῖ διὰ νὰ ἑνώνῃ μᾶλλον ταῖς ἄνωθεν λέξεις. Ὀργανικὸν λέγεται ἐκεῖνο ὁποῦ δουλεύει ὡς μέσον διὰ τοῦ ὁποίου γί-

νε-

νεται τὸ πρᾶγμα. καὶ διὰ νὰ καταλάβῃς ποίαις εἶναι ἡ λέξεις μὲ ταῖς ὁποίαις ἀρχίζει ἡ Ἐπιστολὴ ὡς διʼ ὀργανὸ, πρέπει νὰ ἠξεύρῃς πῶς ὅλαις ἐκείναις ὁπȣ̃ ζητȣ̃ν τὸ, Μὲ, εἶναι ὀργανικαῖς. δηλονότι.

Μὲ τὴν πλέον βαθυτάτην ταπείνωσιν τῆς εὐλαβείας μȣ.

Μὲ τὴν πλέον ἔνθερμον ἐπιθυμίαν.

Μὲ τὴν πλέον ἄδολον προφορὰν.

Μὲ ταῖς πλέον ἀψευδεῖς μαρτυρίαις.

Μὲ ταῖς πλέον εὐλαβεῖς ἀπόδειξες.

Μὲ κάθε ἐδαφιαίαν ταπείνωσιν.

Μὲ τὴν πλέον ζωντανὴν ἔφεσιν τῆς καρδίας μȣ.

Καὶ τοῦτοι οἱ ὀργανικοὶ τύποι ἠμποροῦν νὰ δουλεύουν ὁμοίως τόσον διὰ τοὺς ὅρους ὁπȣ̃ εὑγαίνουν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἐξ οὗ, ὅσον καὶ ἀπὸ τὸν ὅρον πρὸς ὃν. παραδείγματος χάριν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἐξ οὗ. ὁπȣ̃ εἶναι ἐκεῖνος ὁπȣ̃ γράφει.

Μὲ τὴν πλέον ταπεινὴν προφορὰν τῆς εὐλαβείας μȣ.

Μὲ τὴν πλέον ζωντανὴν μνήμην, ὁπȣ̃ αὐτὴ ποκρίνεται εἰς τὸ ἀνεξάλειπτον χρέος μȣ.

Μὲ τὴν πλέον ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας μȣ.

Ἀπὸ τὸν ὅρον πρὸς ὃν, ὁπȣ̃ εἶναι ἀπὸ τὸ ὑποκείμενον εἰς τὸ ὁποῖον γράφει.

Μὲ τοὺς πλέον τιμίους καὶ σεβασμίους ὅρους, ὁπȣ̃

ὁπῦ πρέπουν εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ὑμετέρας, καὶ τὰ ἑξῆς. —

Μὲ τὴν πλέον σεβασμίαν ταπείνωσιν, ὁπῦ πρέπει εἰς τὴν ἐξουσιαστικὴν κυριότητα τῆς ὑμετέρας.

Μὲ ταῖς πλέον ζωνταναῖς ἀπόδειξες ὁπῦ πρέπουσιν εἰς τὴν ἀρετὴν τῆς σῆς.

Μὲ τὴν καθολικὴν φήμην, ὁπῦ ἐξάπλωσε πανταχῦ τὴν σοφίαν τῆς ὑμετέρας.

Καὶ ἰδὲ πρέπει νὰ σημειώσωμεν, πῶς ἀδ᾽ θὰς ἀπὸ τέτως τὰς ὀργανικὰς τύπυς, ἠμπορεῖ καθένας νὰ προσθέσῃ ἕνα ἀπὸ τὰ κάτωθεν ῥήματα. ἔρχομαι, παῤῥησιάζομαι, φέρομαι, λαμβάνω τὴν τιμὴν, λαμβάνω τὴν τόλμην, λαμβάνω τὴν ἐλευθερίαν, λαμβάνω τὸ θάῤῥος, λαμβάνω τὴν ἀφορμὴν, καὶ τὰ ἑξῆς. — —

Α᾽νίσως πάλιν θέλομεν νὰ ἀρχίσωμεν τὴν Ε᾽πισολὴν, ἀπὸ τὴν αἰτίαν, ὁπῦ εἶναι ἡ τετάρτη πηγὴ τῶν τύπων, ἀπὸ τὰς ὁποίυς ἀρχίζει ἡ Ε᾽πισολὴ, πρέπει νὰ ἀγάλωμεν ὅλυς ἐκείνυς τὰς ὅρυς, ἢ ῥήματα ὁπῦ ἠμποροῦν μεμιγμένοι νὰ ἁρμόζουν τόσον εἰς τὸν ἄνθρωπον ὁπῦ γράφει, ὅσον καὶ εἰς τὸ ὑποκείμενον, εἰς τὸ ὁποῖον γράφει. ὡς ἐν παραδείγματι.

Διὰ νὰ πληρώσω τὸ χρέος, ὁπῦ μῦ τρέχει. καὶ ἰδὲ ἡ αἰτία τὸ χρέος.

Διὰ νὰ ἀποδείξω τὴν ἀλάβειαν, ὁπῦ ὁμολογῶ.

Διὰ νὰ μὴν λείψω ἀπὸ τὸ σέβας ὁποῦ ἔχω.

Διὰ νὰ σᾶς πιςώσω εἰς τὴν ἀγάπην ὁποῦ προσφέρω.

Διὰ νὰ μὴν ἀδικήσω τοὺς νόμους τῆς ἀδόλου φιλίας, ὁποῦ φυλάττω.

Διὰ νὰ σᾶς κάμω νὰ γνωρίσετε.

Διὰ νὰ σᾶς κάμω νὰ καταλάβετε.

Διὰ νὰ κάμω δικαιοσύνην εἰς τὸν μισθὸν, καὶ τὰ ἑξῆς.

Καὶ ἐδῶ ἠμπορεῖ καθεὶς νὰ δουλευθῇ ἁρμοδίως ἀπὸ ταῖς κάτωθεν περιςάσεις, ἤγουν τὸν καιρὸν, τὴν ἀφορμὴν, τὴν διχαρείαν, τὴν ἑορτὴν, τὴν ἀςειότητα, τὴν δύναμιν, τὸ ἦθος, τὴν ἀχαριςίαν, τὴν ἐλπίδα, τὴν συνήθειαν, τὸν ἑαυτόν του, τὴν καλὴν φήμην, καὶ τὸν ἔπαινον τοῦ ἄλλου. λέγωντας οὕτως.

Διὰ νὰ μὴ παραβλέψω τὴν ἀφορμὴν ὁποῦ μοῦ παρρησιάζεται, καὶ τὰ ἑξῆς.

Διὰ νὰ μὴ λείψω ἀπὸ τὸν ἐμαυτόν μου.

Διὰ νὰ ἀκολουθήσω τῶν ἄλλων τὴν γνώμην.

Διὰ νὰ σώσω ταῖς δοχάς μου, μὲ τὴν κήρυξιν τῶν ἐπαίνων, καὶ τὰ ἑξῆς.

Καὶ ἐδῶ ἀνοίγεται ἕνα ὡραιότατον θέατρον εἰς τὸν νοῦν τῶν φιλομαθῶν διὰ νὰ βάλουν εἰς πρᾶξιν ταῖς ἰδικαῖς τους ἰδέαις. διατὶ ἀφ' οὗ λάβουν τὴν πρᾶξιν τῶν ἄνωθεν τεσσάρων τρόπων, ἠμποροῦν ἀπὸ ἐκεῖνον τῆς αἰτίας νὰ ἐβγάλουν

μὲ

μὲ εὐκολίαν ἕνα νέον τρόπον διὰ νὰ ἀρχινοῦσι τὴν Ἐπιστολὴν τους μὲ τὸ νὰ σχηματίζουν μίαν περίοδον πλέον συνδεδεμένην. παραδείγματος χάριν. ἐκεῖ ὁπῦ λέγει, διὰ νὰ ἀναπληρώσω εἰς τὸ χρέος, ἠμπορεῖ νὰ εἰπῇ ὕτως. εἶμαι τόσον ζωντανὴ καὶ ἄδολος ἡ εὐλάβεια, ὁποῦ ὁμολογῶ εἰς τὴν ἀρετὴν, ἢ εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ὑμετέρας εὐγενείας. ἢ ὁμολογῶ ἕνα σέβας τόσον ζωνταιὸν καὶ ἄδολον εἰς τὸ μεγαλεῖον. ἢ εἶμαι τόσον δεδυλωμένος ἀπὸ τὴν εὐεργετικὴν σας πρὸς ἐμὲ ἀγαθὴν προαίρεσιν, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἡ ἀρχὴ ὁπῦ εὐγαίνει ἀπὸ τῦτον τὸν αἰτιώδη τύπον μεταβάλλεται εἰς τύπυς τὺς ἄλλυς δύο τύπυς. ὁ εἷς ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἀρχὴν κὲ ὃ, καὶ ὁ δεύτερος εἰς τὸν ὅρον πρὸς ἄν. ὅσον εἰς τὸν πρῶτον, ταῦτα εἶναι τὰ παραδείγματα.

Διὰ νὰ βεβαιώσω εἰς τὴν εὐγένειάν σας, καὶ τὰ ἑξῆς.

Διὰ τὴν μεγάλην εὐλάβειαν ὁπῦ προσφέρω, καὶ τὰ ἑξῆς.

Διὰ τὸ ἀμέτρητον χρέος ὁπῦ ὁμολογῶ.

Διὰ τὸ ὀφειλόμενον σέβας τῆς καρδίας μου εἰς τὴν ἐνάρετόν της ψυχήν.

Εἰς ἐκπλήρωσιν τόσων ἀναριθμήτων εὐργεσιῶν, ὁπῦ μοῦ ἐνθυμίζει ἡ ὑποχρεωστική μου διατήρησις, καὶ τὰ ἑξῆς.

Εἰς δὲ τὸν δεύτερον τύπον ὁποῦ εἶναι ἀπὸ τὸν ὅρον πρὸς ὄν, ταῦτα εἶναι τὰ παραδείγματα.

Διὰ νὰ ἤθελε γνωρίσῃ ἡ ἀφεντεία της πόσον ἐγὼ σέβομαι, καὶ τὰ ἑξῆς.

Διὰ νὰ ἤθελε καταλάβῃ ἡ ἐντιμότης σας, εἰς πόσον βαθμὸν φθάνει ἡ εὐλάβεια, τὴν ὁποίαν ὁμολογῶ.

Διὰ νὰ ἤθελε καταπεισθῇ πόση εἶναι ἡ ἐγκάρδιος ἀγάπη, ὁποῦ. καὶ τὰ ἑξῆς.

Τοῦτος ὁ ἴδιος αἰτιώδης τύπος, συνηθίζει νὰ μεταβάλλεται καὶ εἰς τοῦτον τὸν ἄλλον τρόπον. ἤγουν.

Ὄχι βέβαια διὰ κολακείαν, ἀλλὰ διὰ πίστιν καθαρωτάτης ἀληθείας, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ὄχι διὰ νὰ ἀκολουθήσω τὴν κοινὴν συνήθειαν; ἀλλὰ διὰ νὰ βεβαιώσω εἰς τὴν ὑμετέραν τιμιότητα τὴν ἰδικήν μου ἀληθινὴν δούλωσιν.

Ὄχι διὰ ἀφορμὴν ἁπλῆς ὁμολογίας, ἀλλὰ ἀπὸ παρακίνησιν τοῦ χρέους μου.

Ὄχι διὰ συνήθειαν, ἀλλὰ διὰ χρέος.

Ὄχι διὰ κενοδοξίαν ἐπαγγελίας, ἀλλὰ διὰ ἀψευδῆ μαρτυρίαν τῆς εὐλαβείας μου, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἢ τοῦτος ὁ ἴδιος τύπος ἤθελε γένῃ καὶ εἰς τοῦτον τὸν ἄλλον τρόπον.

Δὲν εἶναι ἡ κοινὴ συνήθεια, ἀλλὰ τὸ ἄπειρον εἰ-

σέβας ὁπῦ ὁμολογῶ εἰς τὴν ὑμετέραν Εὐγένειαν, ὁπῦ με' ἀδυκινεῖ.

Δεν εἶναι ἡ μοναχὴ συγκατάθεσις ἀλλὰ τὸ ἐξαίρετον χρέος εἶναι ἐκεῖνο ὁπῦ μῦ αὐξαίνει τὴν ἀφορμήν.

Ὄχι ἀπὸ τὴν συνήθειαν, ἀμὴ ἀπὸ τὸ σέβας λαμβάνει τὴν ἀρχὴν τὸ προμήνυμα τῆς εὐτυχίας ὁπῦ σᾶς εὔχομαι, μὲ τὸ ὁποῖον, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ὄχι ἀπὸ ἁπλῦς λόγυς τῦ στόματος, ἀλλὰ ἀπὸ ζωντανὰς τῆς καρδίας προέρχεται ἡ καθαρότης τῶν εὐχῶν, ὁπῦ εἰς τὸν ὀρανὸν ἀναφέρω διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς ὑμετέρας Ἐκλαμπροτάτης, εἰς ταύτας τὰς ἁγίας Ἑορτάς.

Ἡ δεύτερα Περίοδος ὅλη λέγει, εἰς τὸ νὰ ἀδυκινήσῃ ἐκεῖνον πρὸς τὸν ὁποῖον γράφομεν, διὰ νὰ δεχθῇ μετὰ χαρᾶς ταῖς ἰδικαῖς μας εὐχαῖς, ἢ καὶ κάθε ἄλλην ἀναφορὰν ὁπῦ κάμνομεν. καὶ τὰ λόγια τὰ πλέον συνηθισμένα, καὶ ἁρμόδια εἶναι τὰ κάτωθεν.

Δέξε. μὴν ἤθελες ἀποστραφῇς· δός μυ τὴν τιμήν. λάβε εἰς καλὸν μέρος· ἀντάμειψαι. ἂς ἀνταποκριθῇ. ἂς δώσῃ τόπον. Ἢ καὶ ὅτως.

Παρηγόρησόν με. ἢ τίμησόν με. ἢ συνόχυσόν με· ἢ ἀξίωσόν με τῆς χάριτος. ἢ συγκοινώνησόν μυ τὴν τιμήν.

Ἢ θαῤῥῶ. ἢ ἐλπίζω. ἢ πιστεύω. ἢ πείθομαι.

 ἢ εἰ-

ἢ εἶμαι βέβαιος. ἢ δὲν ἀπιςῶ. ἢ θέλω λάβει τὴν τύχην. ἢ πιςεύω χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν. ἢ δὲν ἔχω καμμίαν ὑποψίαν. ἢ δὲν ἀμφιβάλλω παντελῶς. ἢ δὲν φοβοῦμαι; καὶ τὰ ἑξῆς.

Ὅταν ὅμως γράφομεν εἰς ὑποκείμενα ἐξουσίας, ἢ ὑπεροχῆς γίνονται πάντοτε οἱ τέτοιοι τύποι μὲ τὴν προσθήκην τύπων τῶν ὅρων. ἤγουν δέησες, παρακάλεσες, ἐπιθυμίαις, ἱκεσίαις, καὶ ἄλλα. παραδείγματος χάριν.

Δέομαι ταπεινῶς τὴν ὑμετέραν Ἐκλαμπρότητα, νὰ μὴν ἀποςραφῇ. ἢ παρακαλῶ διὰ τοῦτο σεβασμίως τὴν ὑμετέραν πανιερότητα νὰ μοῦ ἀπαμείψῃ. ἢ οὔτε ἄλλο εἶναι ἡ καύχησίς μου, παρὰ νὰ καταδεχθῆτε. ἢ ἀνίσως καὶ δὲν ἤτον τόλμη, ἤθελα κάμη θετικὴν ἱκεσίαν εἰς τὴν γενναιότητα τῆς καρδίας σας, νὰ δεχθῇ εἰς καλὸν μέρος.

Ἀλλὰ διὰ νὰ κάμωμεν εἰς τοὺς φιλομαθεῖς πλέον εὔκολον τὴν σύνταξιν, σημειώνομεν, ὅτι ἀνίσως καὶ ἡ πρώτη Περίοδος ἀρχίζει ἀπὸ τὸν γράφοντα, ἡ δευτέρα πρέπει νὰ εὔγῃ ἀπὸ ἐκεῖνον, πρὸς τὸν ὁποῖον γράφει. παραδείγματος χάριν.

Τὸ ἀμετάτρεπτον σέβας, ὁποῦ ἀδιαλείπτως ὁμολογῶ εἰς τὴν ὑμετέραν Ἐκλαμπρότητα, μὲ ὑποχρεώνει νὰ σᾶς εὐχηθῶ εἰς ταύτας τὰς ἁγίας Ἑορτὰς κάθε ὕψος εὐδαιμονίας. (καὶ ἰδοὺ ἡ πρώτη Περίοδος.) θέλει εἶσαι ὅμως ἀποτέλεσμα τῆς

ἀσυγ-

ἀσυγκρίτου ἀγαθοσυνης σας, εἰς τὸ νὰ καταδεχθῆτε, καθὼς μὲ ὅλην τὴν θερμότητα δέομαι τοῦτο τὸ εἰλικρινὲς τέλος τῆς καρδίας μου. (καὶ ἰδὲ ἡ δευτέρα..)

Ἐκ τοῦ ἐναντίου πάλιν. αὐίσως καὶ ἡ πρώτη Περίοδος ἀρχίζει, ἀπὸ τὸν πρὸς ὃν ὅρον, ὁποῦ εἶναι ἀπὸ τὸ ὑποκείμενον, εἰς τὸ ὁποῖον γράφομεν, ἡ δευτέρα γίνεται ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἐξ οὗ, ἤγουν ἀπὸ τὸ ὑποκείμενον ὁποῦ γράφει. παραδείγματος „ χάριν. εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀξίαν τῆς παναγιότητός σας, πρέπουν διὰ κάθε ἀφορμὴν ὅλαις ἐκείναις ἡ εὐτυχίαις, ταῖς ὁποίαις εὔχομαι εἰς ταύτας τὰς ἁγίας Ἑορτὰς τῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ Γεννεθλίων. (ἰδὲ ἡ πρώτη Περίοδος συνθεμένη ἀπὸ τὸν ὅρον πρὸς ὅν. ἤγουν ἀπὸ τὸ ὑποκείμενον, εἰς τὸ ὁποῖον γράφομεν.

Ὅθεν ὄχι χωρὶς δίκαιον, ἐλπίζω νὰ ἰδῶ ἀνταποκρινομένην τὴν εὐλάβειάν μου μὲ τὴν τιμὴν τῆς ἀνοϊκῆς, καὶ φιλανθρώπους δεξιώσεως. τὴν ὁποίαν ταπεινῶς ἱκετεύω. (καὶ ἰδὲ ἡ δευτέρα Περίοδος ἀρχομένη ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἐξ οὗ, ἤγουν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ὁποῦ γράφει.)

Ὅθεν διὰ νὰ κάμωμεν σαφεστέραν τὴν τάξιν τῶν Περιόδων, πρέπει νὰ σημειώσωμεν, πῶς ὅταν ἡ Ἐπιστολὴ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ὀργανικὴν Περίοδον, εἰς τὴν δευτέραν ἠμπορεῖ νὰ προστεθῇ ἡ αἰτιώδης. παραδείγματος χάριν.

„ Με τὴν πρᾶξιν τῆς πλέον ταπεινῆς εὐλαβείας, ἔρχομαι νὰ προσφέρω εἰς τὴν ὑμετέραν ὑψηλότητα· τὸ προμήνυμα κάθε λογῆς εὐτυχίας, διὰ τὴν ἀφορμὴν τοῦ προσεχοῦς νέου Ἔτους. (καὶ ἰδοὺ ἡ πρώτη Περίοδος ἀπὸ τὴν ὀργανικήν.) παρακαλῶ λοιπὸν σεβασμίως νὰ ἠθέλετε κάμῃ εἰς ἐμὲ τὴν μεγάλην τιμήν, νὰ καταδεχθῆτε ἀμφιβῶς τούτην τὴν ἔνθερμον προσφορὰν τῆς καρδίας μου, διὰ νὰ καυχῶμαι παντοτινά, πῶς ἀχωρίστως μετέχω ἀπὸ τὴν δυνατὴν προστασίαν σας. (καὶ ἰδοὺ ἡ δευτέρα ἀπὸ τὴν αἰτιώδη.)

Ἀμὴ ἀνίσως καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἡ πρώτη Περίοδος εἶναι αἰτιώδης, ἡ δευτέρα ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ὀργανική. Παραδείγματος χάριν. Διὰ νὰ ἀναπληρώσω τὸ ἰδικόν μου χρέος, ἔρχομαι εἰς ταύτας τὰς ἁγίας Ἑορτὰς νὰ προσφέρω εἰς τὴν ἐξοχότητά σας τὸ εὐλαβὲς προμήνυμα κάθε εὐτυχίας. (ἰδοὺ ἡ πρώτη Περίοδος αἰτιώδης.) καταδέξου λοιπὸν μὲ τὴν συνήθειαν τῆς ἀσυγκρίτου σου ἀγαθοσύνης τὴν καθαρότητα τῆς καρδίας μου. (καὶ ἰδοὺ ἡ δευτέρα ὀργανική.)

Τώρα ἔστι ἡ μεγαλητέρα δυσκολία, τὴν ὁποίαν δοκιμάζουσιν οἱ ἀρχάριοι φιλομαθεῖς, ἵσταται εἰς τὸ νὰ ἑνώνουν χαριέντως τὴν δευτέραν περίοδον, μὲ τὴν πρώτην, διὰ τοῦτο σημειώνω ἐδῶ διαφόρους ὅρους τοὺς ὁποίους ἠμποροῦν νὰ

δουλεύ-

δυλδύονται εἰς κάθε καιρὸν πρὸς ἐδικιώτης δυσκολίαν. οἷον, ἀπὸ ἐδῶ, διὰ τοῦτο, ὅθεν, διὰ αὐτὴν τὴν αἰτίαν, διὰ ἕνα τέτοιαν δίκαιον, ἐπάνω εἰς μίαν τοιαύτην βάσιν, ἐπάνω εἰς ἕνα τέτοιον θεμέλιον, διὰ μίαν τέτοιαν ἀφορμὴν, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἡ τρίτη Περίοδος περιλαμβάνει ὅρυς, ὁποῦ ἀποδείχνουν τὴν ἐπιθυμίαν ὁπῦ ἔχομεν, εἰς τὸ νὰ ἀπολαμβάνωμεν ταῖς προσαγαῖς τῦ ὑποκειμένυ, εἰς τὸ ὁποῖον γράφομεν, ἢ τὴν ἀφιέρωσιν τῦ ἐμαυτῦ μας, εἰς κάθε δυλείαν ἐδικιώτυ. ἢ συνηθισμέναις φράσεις εἶναι ἢ κάπωθεν.

Συμφώνησον μοι, ἢ συγχώρησόν μοι, ἢ συγκοινώνησόν μοι τὸν τρόπον, ἢ ἄνοιξόν μυ τὴν ὁδὸν, ἢ εὐκόλυνόν μυ τὰ μέσα, ἢ παῤῥησίασόν μοι τὰς ἀφορμὰς, ἢ χάρισόν μυ τὴν εἴσοδον. Ἢ καὶ ὕτως. τῦτο μόνον ζητῶ, ἢ ἤθελα μόνον, ἢ μία μόνη ἐπιθυμία μῦ μένει, ἢ καυχῶμαι, ἢ μοῦ μένει μόνον νὰ ἐπιθυμῶ, ἢ ἀναμένω, ἢ παρακινᾶ με τὴν ἐπιθυμίαν, ἢ τοῦτο ναὶ περισσότερον ἀπὸ ὅλα. καὶ τὰ ἑξῆς. Ἢ καὶ ὕτως. ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ, ὅτι ἐγὼ νὰ ἠμπορῶ, καθὼς ἐπιθυμῶ. ἢ ἄμποτε νὰ εἶμαι ἄξιος. ἢ ἡ τύχη νὰ ἤθελε μῦ εὐκολυνῄ. ἢ νὰ ἤθελα εἶμαι ἀρκετός. ἢ ἄμποτε νὰ ἤθελε μῦ δώσῃ δύναμιν ὁ Κύριος, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἐδῶ ὅμως πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἐ-

νίσοτε

νίσως καὶ εἰς τὴν δευτέραν Περίοδον, διὸ ἐβάλθηκαν οἱ ὅροι τῆς ἱκεσίας, καὶ τῆς παρακαλέσεως, εἰς τούτην τὴν τρίτην Περίοδον ἠμποροῦν νὰ βαλθοῦν καλλιότατα. ἀμὴ ἀνίσως καὶ εἰς ἐκείνην ἐβάλθηκαν, εἰς τούτην πρέπει παντελῶς νὰ ἐμποδιθοῦν. καὶ εἰς τοῦτον τὸν τρόπον, τόσον ἡ ἐπιθυμία τοῦ προσαγῶν, ὅσον ἡ ἀφιέρωσις τῆς δουλείας δύναται νὰ ἑνωθῶσιν ὁμοῦ. παραδείγματος χάριν.

Διὰ τοιαύτην ἀφορμὴν, παρρησιάζω εἰς τὴν ὑμετέραν ἐκλαμπρότητα, τὴν προσφορὰν ὅλου τοῦ ἐμαυτοῦ μου; καὶ ἐπιθυμῶ θερμῶς νὰ μοῦ ἀνοιχθῇ ἡ ὁδὸς, καὶ τὰ ἑξῆς. ἢ ὡς τόσον εἰς τούτην τὴν ὑποχρεωσικὴν πρᾶξιν, ἐπιθυμῶ πρὸς ἀνταπόκρισιν, τὴν ἐξαίρετον χάριν τοῦ ἐδικῶν σας προσαγῶν, καὶ ἄμποτε εἰς τὴν καλήν μου προθυμίαν νὰ ἤθελαν ἀνταποκριθοῦν ἡ δυνάμεις, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἢ καὶ οὕτως. Διὰ βεβαίωσιν λοιπὸν τῆς εὐχαριστήσεώς σας, ἀναμένω τὴν τιμὴν τοῦ προσκυνητοῦ προσάγματας, διὰ τὸ ὁποῖον τέλος σᾶς ἀναβεβαιώνω τὴν ἄκραν ὑποταγὴν τῆς ἀδυναμίας μου, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἡ σύνθεσις δὲ αὐτῆς τῆς τρίτης Περιόδου μὲ τὴν δευτέραν δύναται ἐπιτηδείως νὰ γίνῃ μὲ τούτους τοὺς ὅρους. ὡς τόσον, λοιπὸν, διὰ τετοίαν ἀφορμὴν, διὰ τὸ ὁποῖον τέλος, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἡ τετάρτη καὶ τελευταία Περίοδος τῆς θεραπεί-

τικῆς Ἐπιστολῆς, ἡ ὁποῖα καταγίνεται εἰς τὸ νὰ δίδῃ τὰ καθήκοντα εἰς τὸν καθένα, συνηθίζει νὰ συντάσσεται κατὰ δύο τρόπους. ἤγουν, ἡ ἑνωμένη μὲ τὴν τρίτην Περίοδον, ἡ κεχωρισμένη καθ' ἑαυτήν.

Ὅταν λοιπὸν τὴν θέλωμεν ἑνωμένην μὲ τὴν τρίτην Περίοδον, πρέπει νὰ σημειώσωμεν τὴν ἀκόλουθον πρᾶξιν. αὐίσως καὶ γράφομεν εἰς ἀνθρώπους ὑποκειμένους εἰς ἡμᾶς καὶ μικροτέρας ἀξίας, πρέπει νὰ δουλεύωμεν ἀπὸ τοὺς ἀκολούθους τύπους. ἤγουν. καὶ ὁ Κύριος νὰ σὲ ἀτυχῇ. ἢ ὁ Θεὸς νὰ σὲ διαφυλάττῃ. ἢ ὁ Θεὸς νὰ σὲ σκέπῃ μὲ τὴν χάριν του. ἢ ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐσπλαγχνίζεται. ἢ ὁ Θεὸς νὰ σὲ παρηγορήσῃ. ἢ ὁ πανοικτίρμων Θεὸς νὰ σοῦ εἶναι ἵλεως, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἢ αὐίσως καὶ εἶναι Ἐκκλησιαστικὸς ἄνθρωπος λέγομεν. συνιστῶ τὸν ἐμαυτόν μου εἰς τὴν δραστικὴν χάριν τῶν ἁγίων προσευχῶν σου. ἢ παραδίδομαι εἰς τὴν ἐνάρετόν σου ψυχήν. ἢ μὴ λείπετε νὰ ἐνθυμᾶσθε εἰς τὰς ἁγίας σας προσευχάς, καὶ διὰ ἕνα πιστόν σας καὶ ὀρθόδοξον τέκνον. ἢ νοερῶς ἀσπαζόμενος τὴν ἁγίαν σας δεξιάν, βεβαιοῦμαι τὰς πνευματικὰς εὐλογίας. παραδείγματος χάριν.

Ἄμποτε νὰ ἤθελε μοῦ ἀνοιχθῇ μίαν ἡμέραν ὠφελιμωτάτη ὁδός, εἰς τὸ νὰ σὲ δουλεύσω, ἢ νὰ σὲ ὠφελήσω, καθὼς ἐπιθυμῶ. (καὶ ἰδοὺ ἡ τρίτη Περίοδος.) καὶ ὁ Κύριος νὰ σὲ διαφυλάττῃ.

(καὶ

(καὶ ἰδὲ ἡ τετάρτη καὶ τελευταία Περίοδος σύνομμένη λακωνικῶς μὲ τὴν τρίτην.)

Αἴνίσως πάλιν γράφει τινὰς εἰς ὁμοιόν τι, ἢ εἰς φίλον, οἱ πλέον κοινοὶ καὶ συνηθισμένοι τύποι εἶναι οἱ παρόντες· καὶ σημειοῦμαι, ἢ βεβαιοῦμαι, ἢ ὁμολογοῦμαι, ἢ κηρύττομαι, ἢ λέγομαι, ἢ δηλοποιοῦμαι, καὶ τὰ ἑξῆς. παραδείγματος χάριν.

Διὰ σημεῖον τῆς εὐχαριστήσιώς σου, ἀναμένω τὴν τιμὴν τῶν ποθεινῶν μοι προσαγωγῶν σου, (ἰδὲ ἡ τρίτη Περίοδος.) καὶ σημειοῦμαι. (καὶ ἰδὲ ἡ τελευταῖα ἐν συντομίᾳ.) Ἢ καὶ οὕτως· καυχῶμαι νὰ ὁμολογοῦμαι. ἢ φιλικῶς βεβαιοῦμαι. ἢ ἐγκαρδίως κηρύττομαι, καὶ τὰ ἑξῆς. ἢ λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ λέγωμαι. ἢ λαμβάνω τὴν παρηγορίαν νὰ δηλοποιοῦμαι. ἢ λαμβάνω τὸ θάῤῥος νὰ κηρύττωμαι. ἢ λαμβάνω τὴν ἐλευθερίαν νὰ ὑπογράφωμαι, καὶ τὰ ἑξῆς.

Αἴνίσως πάλιν καὶ τινὰς γράφει εἰς ὑποκείμενον ὑπεροχῆς, καὶ ἀξίας, οἱ πλέον συνηθισμένοι τύποι εἶναι οἱ παρόντες. καὶ μὲ ἐξαιρεταίαν προσκυνήσιν ὁμολογοῦμαι. ἢ τελειώνοντας ταπεινοῦμαι, ἢ ὑποκύπτω, καὶ τὰ ἑξῆς. λόγου χάριν. ὁμολογῶ διὰ τῆς παρούσης εἰς τὴν ὑμετέραν Ἐκλαμπρότητα, τὴν ἀπερίγραπτον καύχησιν ὅπου ἔχω εἰς τὸ νὰ σᾶς δουλεύσω, (ἰδὲ ἡ τρίτη Περίοδος.) καθὼς μὲ βαθυτάτην προσκυνήσιν βεβαιοῦμαι. (ἰδὲ ἡ τετάρτη.)

Ἐὰν

Ἐδῶ κρίνω εὔλογον νὰ σημειώσω ἐκεῖνα τὰ ἐπίθετα, καὶ ἐπιρρήματα ὁπῦ πρέπει νὰ βάνωνται εἰς ταύτην τὴν τετάρτην Περίοδον. γράφοντες λοιπὸν εἰς ὑποκείμενα ὑπεροχῆς, καὶ ἀξίας, τὰ ἐπιρρήματα ὁπῦ εἶναι πρέπον νὰ βάνωνται εἶναι ταῦτα· ταπεινῶς, εὐλαβῶς, προσκυνητῶς, σεβασμίως, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἢ ἔτζι οὕτως. μὲ ὅλην τὴν βαθυτάτην ταπείνωσιν, μὲ τὴν πλέον ἐδαφιαίαν προσκυνήσιν, μὲ τὴν πλέον σεβασμίαν ταπείνωσιν, μὲ τὴν πλέον ζωντανὴν ἔφεσιν τῆς καρδίας μου.

Γράφοντες δὲ εἰς φίλους, ἢ εἰς ὁμοίους, βάνονται ταῦτα. ἀμεταθέτως. ἀναλλοιώτως, ἀδιαλείπτως, αἰωνίως, ἀληθῶς, ἀναμφιβόλως, ἀκινήτως, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἢ ἀπὸ τὸ καθρεπτόπερον ἀπὸ ποτέ, πολὺ καθρεπτόπερον, εἰς κάθε καιρὸν, κατὰ τὴν συνήθειαν, εἰς κάθε δοκιμὴν, εἰς κάθε τόπον, εἰς κάθε ἀφορμὴν εἰς κάθε συναπάντημα, καὶ τὰ ἑξῆς.

Τέλος πάντων γράφοντες εἰς ἀνθρώπους ὑποπεπαγμένους, καὶ χωρὶς τινὰ βαθμὸν, θέλει διαλάβειν ταῦτα. ἐγκαρδίως, ἀγαπητῶς, ὁλοψύχως, φιλικῶς, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἢ καὶ οὕτως. μὲ κάθε ἐξαίρεσιν, ἢ μὲ κάθε ἀγάπην, ἢ μὲ μεγάλην διχαρίστησιν, ἢ μὲ ὅλην τὴν καλὴν γνώμην, ἢ μὲ ὅλην τὴν καλὴν καρδίαν, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ὅταν δὲ αὐτὴ ἡ τετάρτη Περίοδος γίνεται χωρισμένη καθ' αὐτὴν, οἱ κοινοὶ τύποι μὲ τοὺς

ὁποίους

ὁποίους ἀρχίζει, εἶναι οὗτοι. καὶ μὲ τὸ τέλος, ἢ διὰ τοῦτο, ἢ καὶ διὰ νὰ μὴ σᾶς βαρυνώ περισσότερον, ἢ ἐ χωρεὶς νὰ προφέρω περισσοτέρους λόγους, ἢ καὶ μὲ τοιαύτην γνώμην, ἢ ἐ μὲ ἀμετάτρεπτον θέλησιν, καὶ τὰ ἑξῆς.

Διὰ νὰ σχηματισθῇ ὅμως τὸ πλήρωμα πάσης τῆς Περιόδου, ἠμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ αὐτὴ ἡ ἀναλογία. ἤγουν. αὐίσως καὶ ἡ Ἐπισολὴ σέλλεται εἰς ἀνθρώπους κοινοὺς, συντάσσεται εἰς τοῦτον τὸν τρόπον. ὅθεν ἐπιθυμῶντάς σου, κάθε καλὸν, μένω. ἢ καὶ τέλος πάντων βεβαιώνωντάς σε, τὴν καλὴν προθυμίαν ὁποῦ ἔχω, εἰς τὸ νὰ σὲ ὠφελήσω εἰς κάθε καιρὸν, σημειοῦμαι. ἢ καὶ μὲ τὸ τέλος βεβαιώνωντάς σε ἀπὸ τὴν καλήν μου καρδίαν, εἶμαι· ἤ, ἐ χωρεὶς ἄλλην περισσολογίαν, βεβαιώνωντάς σε τὴν ἀγάπην μου, σοῦ λέγομαι, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἢ καὶ οὕτως. σοῦ εὔχομαι κάθε ἀτυχίαν. ἢ δέομαι τοῦ Θεοῦ νά σοῦ χαρίσῃ κάθε ἀτυχισμένην ἀπόλαυσιν. ἢ σοῦ ἐπιθυμῶ κάθε καλὸν μεγαλήτερον. ἢ σὲ ἀσπάζομαι. ἢ σὲ χαιρετῶ. ἢ σὲ εὔχομαι, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἢ ἐ οὕτως. ὅλος ἀγάπη πρὸς τὴν ἐνάρετόν σου ψυχήν. ἢ ὅλος ζῆλον εἰς βοήθειαν τῆς ἀρετῆς σου. ἢ ὅλος πρόθυμος εἰς ταῖς χρείαις σου, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ὅταν ἡ Ἐπισολὴ πέμπεται εἰς ὁμοίους μας, ἡ Περίοδος γίνεται οὕτως. ὅθεν ἀναμένωντας μὲ ὅλην τὴν προθυμίαν τὴν ἐπιθυμητήν μοι προσταγήν

γήνσου, βεβαιοῦμαι. ἢ, καὶ λοιπὸν βεβαιώνοντας πολὺ στερεώτερον ἀμετάτρεπτον τὴν κλίσιν ὁποῦ ἔχω εἰς τὸ νὰ σὲ δουλεύω, σημειοῦμαι. ἢ ὑποχράφομαι, καὶ τὰ ἑξῆς. ἢ καὶ πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀληθείας, κάμω γνωςὴν εἰς ὅλους τὴν μεγάλην ἐπιθυμίαν ὁποῦ τρέφω, εἰς τὸ νὰ σὲ ὑπακούσω, καθὼς, καὶ ὁμολογοῦμαι, ἢ κηρύττομαι, ἢ καυχῶμαι νὰ εἶμαι, ἢ νὰ λέγωμαι. Ἢ καὶ οὕτως. μὲ ὅλην τὴν καλὴν καρδίαν, ἢ μὲ ὅλην τὴν ἀγάπην, ἢ μὲ ὅλην τὴν καλὴν ἔφεσιν, ἢ μὲ ὅλον τὸν ἔνθερμον ζῆλον, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ὅταν τέλος πάντων ἡ Ἐπιςολὴ ςέλλεται εἰς ἀνθρώπους ὑπεροχῆς, καὶ ὁποῦ ἔχουν ἀξίαν, γίνεται οὕτως.

Ὄθεν ταπεινούμενος εἰς τοὺς σεβασμίους πόδας σας, διαμένω μὲ ἐδαφιαίαν προσκύνησιν.

Καὶ λοιπὸν καυχώμενος εἰς τὴν δυνατὴν προςασίαν σας, μὲ βαθυτάτην προσκύνησιν βεβαιοῦμαι. Ἢ καὶ οὕτως, διὸ κάμνοντας εἰς τὴν ἐξοχότητά της, βαθυτάτην προσκύνησιν, κηρύττομαι παῤῥησίᾳ. καὶ μὲ τὸ τέλος σεβασμίως, ἢ ταπεινῶς, ἢ προσκυνητῶς, ὑποχράφομαι, ἢ αὐτοσημειοῦμαι, ἢ ὁμολογοῦμαι, καὶ τὰ ἑξῆς.

Αὐτὴ εἶναι ἡ πλέον συνηθισμένη μέθοδος, καὶ οἱ τύποι οἱ πλέον κοινοὶ, διὰ νὰ συνθέτωνται αἱ ἐπιςολαῖς. καὶ πίσω ἀρκεῖ ἐπὶ τοῦ παρόντος πρὸς

ὀχ-

ἀχειρισέραν πρᾶξιν τῶν ἀρχαίων φιλομαθῶν. Ἕκαςος ὅμως ἂς ἠξεύρῃ. πῶς ἡ χρεία πλείονα αὐτὰς διδάξει.

Περὶ φράσεως τῆς Ἐπιςολῆς, καὶ πειθανότητος αὐτῆς.

Ἡ Φράσις τῆς Ἐπιςολῆς ἢ καταγίνεται περὶ τὰς λέξεις, καὶ λέγεται Τρόπος. ἢ περὶ τοὺς λόγους, καὶ λέγεται Σχῆμα, καθὼς εἰς τὴν Ῥητορικὴν σαφέςερον ἔδειξα. ὅθεν ὁποῖος γράφει εἰς ἁπλῆν διάλεκτον, πρέπει νὰ φυλάττῃ τὸν τρόπον τῆς φράσεως ὅλον ἁπλοϊκὸν, καὶ νὰ μὴν τὸν συγχίζῃ μὲ λέξες ἑλληνικαῖς, ἢ ποιητικαῖς, ἀλλὰ νὰ ἀποδίδῃ ἑκάςῃ διαλέκτῳ τὸν τόπον της. αἱ δὲ περὶ τὴν Ἐπιςολὴν φράσεις, εἶναι διάφοροι. καὶ ἡ μὲν λέγεται ἁπλῆ, ἡ δὲ ἐσχηματισμένη. ἄλλη Λακωνικὴ, ἄλλη Ἀσιατικὴ, ἄλλη ἠθικὴ, παθητικὴ, χαρμόσυνος, σοβαρὴ, ἀςεία, ἢ καὶ ἀτράπελος.

Φράσις ἁπλὴ εἶναι, ὅταν τινὰς Ἱςορικῶς περιγράφῃ τὴν ὑπόθεσιν, χωρὶς τινὸς Ῥητορικοῦ καλλωπισμοῦ. ἀτάκτως ὅμως, καὶ μὲ κοσμίους λόγους.

Φράσις ἐσχηματισμένη εἶναι ὅταν ἀντὶ λόγων ἁπλῶν, μεταχειρίζεται λόγους, καὶ σχήματα μετα-

φο-

φορικὰ, ἢ ἀλληγορικὰ κατὰ μίμησιν τῶν ῥητόρων.

Φράσις λακωνικὴ εἶναι, ὅταν μελετᾷ μόνον, ἀλλὰ δὲν διηγεῖται τὰς ἐννοίας, καὶ δίδει πλέον νὰ ἐννοῇ ὁ νοῦς, παρὰ νὰ ἀκούσῃ ἡ ἀκοὴ, καὶ νὰ ἴδῃ ὁ ὀφθαλμός.

Φράσις ἀσιατικὴ καλωπισμένη εἶναι, ὅταν τινὰς ἐκεῖνο ὁπῦ δύναται νὰ εἰπῇ εἰς ὀλιγολογίαν, τὸ ἐξαπλώνει εἰς πλάτος, εἰς τρόπον ὁπῦ βαρύνει ὄχι μόνον τὸν ἀναγινώσκοντα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀκούοντα;

Φράσις ἠθικὴ εἶναι, ἐκείνη, ὁπῦ ἔχει ἐννοίαις ἠθικαῖς, καὶ ἀξιωματικαῖς. καθὼς εἶναι ὅλαις ἡ παραίνεσις.

Φράσις παθητικὴ εἶναι, ὅταν γράφῃ τὶς τεθλιμμένος, καὶ κινεῖ εἰς πάθος τὸν ἀκούοντα μὲ σχήματα ἐπιφωνηματικὰ, ἐρωτηματικὰ, ἀποστροφαῖς, δεόμενος, καὶ παρακαλῶντας.

Φράσις χαρμόσυνος εἶναι, ὅταν ἄρχεται ἀπὸ θέμα ὡραῖον, ἐπαινῶντας μίαν ψυχὴν ἀγαθὴν μὲ χαρμοσύνους λέξεις, καὶ σχήματα, καὶ μὲ Περιόδους ἐπιρρέουσας μέλι, καθαρὰς τε, καὶ εὐρύθμους.

Φράσις σοβαρὴ εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν δυνανται τὰ ὑποκείμενα ὁπῦ εἶναι ὑπεροχῆς, καὶ ἀξίας. ἔτι καὶ οἱ γέροντες, καὶ οἱ σοφοὶ ἄνδρες. Καὶ διὰ τῦτο τὰ νοήματα αὐτῆς τῆς φράσεως, πρέπει νὰ εἶναι σοφὰ, συμβυλευτικὰ, καὶ συμφέροντα, μὲ κυριολεξίαν, καὶ χωρὶς μεταφοράν.

Φράσις ἀστεία, ἢ καὶ εὐτράπελος εἶναι, ὅταν

γράφη τις διὰ νὰ χαροποιήσῃ τινὰ, φέροντας παραδείγματα διὰ νὰ τὸν κινήσῃ τὸ γέλοιον. ὅ,τι λογῆς περιγράφωντας μὲ τρόπυς εἰρωνείας ἄνθρωπον Θερσίτlω, ἔχυν νεανίαν ἄχημον εἰς τὸ πρόσωπον, ἢ εἰς τὸ σῶμα, τὸν ὀνομάζει δι' πρόσωπον καὶ ὡραῖον ὡς ἄλλον Γανυμήδlω.

Ἡ πειθανότης εἶναι μία δύναμις ὁπῦ πείθει τlὼ θέλησιν τῦ ἀνθρώπυ πρὸς τὸν ὁποῖον γράφομεν, κάνοντάς τlω νὰ συμφωνήσῃ μὲ τlὼ γνώμlω τlὼ ἐδικlώ μας· αὐτὴ γίνεται ἐκ τῆς δυνάμεως τῦ γράφοντος, καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως τῦ τέλυς τῆς περιγραφῆς. καὶ βέβαια ὁ γράφων πείθει πολλὰ, ὅταν ἐκεῖνος εἶναι τιμίων ἠθῶν, καὶ ἀπὸ ὅλους ὁμολογεῖται φιλαλήθης. ὁ ὁποῖος ἔχωντας μίαν τοιαύτlω καλlὼ ὑπόληψιν, ἀρκεῖ εἰς αὐτὸν τὸ, αὐτὸς ἔφα, ἀγκαλὰ καὶ ἤθελε διηγῆται συμβάντα ὑπερθαύμαστα, καὶ παράδοξα· ἐκεῖ ὁπῦ ἐκεῖνος ὁπῦ εἶναι ὑςερημένος ἀπὸ τlὼ καλlὼ φήμlω, ἀγκαλὰ καὶ τlὼ ἀλήθειαν ἤθελε λέγῃ, ὐδεὶς τὸν πιςεύει· ἡ δύναμις πάλιν τῦ τέλυς ἔχει πολλlὼ πειθανότητα. διατὶ ὅςτις λάβῃ τlὼ Ἐπιςολlὼ, εὐθὺς ςοχάζεται τίνος χάριν ἔγραψε ταῦτα. καὶ αἰνίσως ἤθελεν εὕρῃ τὸ τέλος, καὶ τlὼ γνώμlω καλlὼ, πείθεται, καὶ συμφωνεῖ τlὼ θέλησίν τυ μὲ ἐκείνlω τῦ γράφοντος, ἀλλέως δὲν δίδει τελείως ἀκρόασιν.

Περὶ

Περὶ τῆς Γνώσεως τοῦ Ἐπιστολικοῦ χαρακτῆρος.

Ὁ Ἐπιστολικὸς χαρακτὴρ ὡσὰν ὁποῦ βγαίνει ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐπιστήμονας ὑπὸ τὴν Ῥητορικὴν, ὡς μέρος αὐτῆς, διὰ αὐτὴν τὴν αἰτίαν λαμβάνει καὶ τὴν ἐδικήν του διαίρεσιν ἀπὸ τὰ τῆς Ῥητορικῆς γένη. ἦλθεν καὶ τὸν τρόπον ὁποῦ ἡ Ῥητορικὴ διαιρεῖται εἰς τὰ αὐτῆς μέρη, οὕτω καὶ ὁ Ἐπιστολικὸς χαρακτήρ. τῆς μὲν ἐν Ῥητορικῆς δυνάμεως τρία εἶναι τὰ γένη. Ἐπιδεικτικὸν δηλονότι, Συμβουλευτικὸν, καὶ Δικανικόν.

Ἐπιδεικτικὸν γένος εἶναι ἐκεῖνο, ὁποῦ εἰς τοὺς ἱεροὺς Ἄμβωνας καὶ Καθέδρας δουλεύονται οἱ ῥήτορες· τὸ ὁποῖον περιέχει τὸν ἔπαινον πρὸς τὴν ἀρετὴν, καὶ τὸν ψόγον πρὸς τὴν κακίαν.

Συμβουλευτικὸν εἶναι ἐκεῖνο, καθὸ ὁ ῥήτωρ παρακινεῖ μὲν πρὸς ἀρετὴν, ἀποτρέπει δὲ ἐκ τῶν ἡδονῶν, καὶ τῆς κακίας. τοῦτο εἶναι ἴδιον καθὸ Χριστιανοῦ, ἐξαιρέτως δὲ τῶν Εὐαγγελικῶν ἱεροκηρύκων.

Δικανικὸν τέλος πάντων εἶναι ἐκεῖνο, ὁποῦ δουλεύονται οἱ ῥήτορες εἰς τὰ δημόσια παλάτια· τοῦτο περιέχει τὴν κατηγορίαν, ἢ τὴν ἀπολογίαν. κατηγορίαν μὲν περὶ τῶν ἀδίκων, ἀπολογίαν δὲ περὶ τῶν δικαίων.

Εἰς ταῦτα λοιπὸν τὰ τρία γένη διαιρεῖται καὶ ὁ Ἐπιστολικὸς χαρακτήρ. ἤγουν, εἰς Ἐπιδεικτικὸν, Συμβουλευτικὸν, καὶ Δικανικόν.

Ὅσαι λοιπὸν Ἐπιστολαὶ τέλος ἔχουσι νὰ ἐπαινέσουν ἐκεῖνον ὅπου ἔχει τὴν ἀρετὴν, ἢ νὰ ἀτιμάσουν ἐκεῖνον ὅπου ἀσπάζεται τὴν κακίαν, ἀνάγονται εἰς τὸ Ἐπιδεικτικὸν γένος. Ὅσαι δὲ ἔχουσι τέλος διὰ μέσου τῶν περασμένων πραγμάτων νὰ συμβουλεύσουν τὴν γνῶσιν τῶν μελλόντων εἰς τὰ χρήσιμα, καὶ ὠφέλιμα, καὶ νὰ ἐμποδίσουν τὰ ἄτοπα, καὶ ἄχρηστα, φέρονται πᾶσαι εἰς τὸ συμβουλευτικὸν γένος. Ὅσαι δὲ τὸ δίκαιον ἀκραιφνῶς στοχάζονται, καὶ δι' αὐτὸ ἀπολογοῦνται, ἐξαπλώνοντας τὸν λόγον κατὰ τῶν ἀντικειμένων, κατηγορῶντας τους, ἀνάγονται εἰς τὸ Δικανικὸν γένος. ὧν τοιοῦτον ἐστὶ τὸ διάγραμμα.

Τῶν Ἐπιστολικῶν χαρακτήρων τρία τὰ γένη εἰσὶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνάγονται αἱ τοιαῦται Ἐπιστολαί.

Ἐπιδεικτικόν.	ἐπαινετική.	α'.
	ψεκτική.	β'.
	ἐρωτική.	γ'.
	δεκτική.	δ'.
	συγχαρισική.	ε'.
	πενθαστική.	ς'.
	εἰρωνική.	ζ'.
	ἀχαρισική.	η'.

Συμ-

	(προξενητική.	θ'.
	(ἀποξενητική.	ι'.
Συμβουλευτικόν.	(παραμυθητική.	ια'.
	(αἰνετική.	ιβ'.
	(συστατική.	ιγ'.
	(κατηγορητική.	ιδ'.
	(ἀπολογητική.	ιε'.
	(ὀνειδιστική.	ις'.
Δικανικόν.	(μεμπτική.	ιζ'.
	(ἀπειλητική.	ιη'.
	(προφασιστική.	ιθ'.
	(συστατική.	κ'.

Πρὸς τούτοις εἰσὶ καὶ ἕτερα εἴδη πολλαπλάσια, κατὰ τὰς ἀμετρήτους αἰτίας ὁποῦ συμβαίνουσιν. ἕκαστος ὅμως θέλει ἔχει ἐπίδηλον τὴν ἐπιτασόνησιν εἰς ὅλα, ἀπὸ τὴν ἔκδοσιν τῶν σεσημειωμένων. περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν ὁμιλήσει κατὰ μέρος.

ΜΕ´ΡΟΣ ΠΡΩ͂ΤΟΝ

ΤΟΥ͂ Ε᾿ΠΙΣΤΟΛΙΚΟΥ͂ ΧΑΡΑΚΤΗ͂ΡΟΣ.

Περὶ τῶν Εἰδῶν τῶν Ἐπιστολῶν ὅπου ἀνάγονται εἰς τὸ Ἐπιδεικτικὸν Γένος.

ΚΕΦΑ´Λ. Α´.

Περὶ τοῦ Ἐπαινετικοῦ χαρακτῆρος.

Ἐπιστολὴ ἐπαινετική, εἶναι μία αὔξησις ἐγκωμιαστικῶν λόγων. ἡ ὁποία στέλλεται πρὸς φίλον, καὶ ἐγκωμιάζει ἢ τοῦ φίλου τὴν προαίρεσιν καὶ ἔνδοξον πρᾶξιν, ἢ καὶ ἑτέρου τινός. Αὕτη μερίζεται εἰς τρία μέρη· Εἰς τὸ πρῶτον προβάλωμεν τὸ ἀσθενὲς τῆς ἡμετέρας δυνάμεως, λέγοντες. ὅτι δὲν ἔχομεν δύναμιν νὰ ἐξαπλώσωμεν τὰ μεγέθη τῶν ἐγκωμίων κατ' ἀξίαν, ὅμως θέλομεν εἰπεῖ βραχύ τι, καὶ μικρὸν τῶν αὐτοῦ θαυμασίων, ἀποβλέποντες μόνον πρὸς τὴν τοῦ δικαίου, καὶ τῆς ἀληθείας ἀπόδειξιν.

ξιν. εἰς τὸ δεύτερον, ἂς ἀρχίσωμεν τὸν ἔπαινον, ἐγκωμιάζοντες τὴν ἀρετὴν, ὁποῦ ὁ ἐπαινούμενος ἔχει καθ' ὑπερβολὴν, λέγοντες. πῶς δὲν εἶναι δυνατὸν γλῶσσα, οὔτε κάλαμος νὰ τὴν ἑρμηνεύσῃ· ἐξαιρέτως ἡ ἐδική μας, ἡ ὁποία εἶναι πολλὰ ἀσθενὴς, καὶ ψελλίζουσα. Εἰς τὸ τρίτον, ἂς ζητήσωμεν συγχώρησιν, ὅτι τὰ λεχθέντα ἦτον πολλὰ ὀλίγα, εἰς τὴν πολλὴν ὕλην τῶν θαυμασίων ἔργων του, καὶ ἔτι ὅσα εἴπαμεν δὲν ἦτον διὰ κολακείαν, ἀλλὰ κατ' ἀλήθειαν, ὑπογραφόμενοι δοῦλοι ἐδικοί του· ἔχοντες τοιαύτην χάριν ὡς δῶρον τῆς τύχης νὰ καυχώμεθα εἰς τοιοῦτον αὐθέντην.

Πρέπει ὅμως νὰ ἠξεύρῃ καθένας, πῶς ἡ ἐπαινετικὴ Ἐπιστολὴ ἐξαπλώνεται εἰς πραγματείαν, ἀνδρείαν, σοφίαν, καὶ ἄλλα· εἰς ὕλην πραγματευτοῦ δὲν φυλάσσονται εἰς τὴν σύνθεσιν τόσοι τρόποι ῥητορικοὶ, ἀλλὰ φράσις ἁπλῆ. διατὶ οἱ πραγματευταὶ ἀγαποῦσιν ἁπλότητα λόγου εἰς τὰς τῶν πραγματειῶν τους ὑποθέσεις. Θέλοντας λοιπὸν νὰ ἐπαινέσῃς τινὰ ὁποῦ ἔλαβεν εὐτυχίαν, καὶ κέρδος, ἐγκωμίασαι τὴν φρόνησιν, καὶ σύνεσίν του, ὁποῦ ἠξεύρει νὰ σύρῃ τὴν τύχην (ἂν καὶ δύσκολον) εἰς βοήθειάν του.

Ἂν σοῦ εἶναι εὐεργέτης, ἐπαίνεσαι τὴν καλλὴν διάθεσιν τῆς ψυχῆς του, διατὶ ἔχεις ἀπὸ αὐτὸν τὸ εὖ εἶναι. Ἂν εἶναι Γέρων, ἐπαίνεσαι τὸ αἰδέσιμον

τῆς ἡλικίας, καὶ τὸ ἀξιωματικὸν τῶν σωστῶν του λόγων, καὶ τὴν ὠφέλειαν ὁποῦ εἰς ὅλους προξενεῖ μὲ ταῖς φρόνιμαις καὶ στοχαστικαῖς συμβουλαῖς του. Ἂν εἶναι νέος ἐνάρετος, εἰπὲ πῶς αὐξαίνει διὰ νὰ εὐτυχίσῃ τὴν πατρίδα, διὰ νὰ τιμήσῃ τοὺς γονεῖς, καὶ τὴν γενεάν του. ἀρχίσου τοὺς γεννήτορας ὁποῦ εἰς ρίζαι ἀγαθαὶ ἐβλάστησαν τοιοῦτον ἀγαθὸν καρπόν. ὁ ὁποῖος θέλει αὐξήσει ὅσας τιμὰς εὗρεν εἰς τὸ γένος του, καὶ θέλει ἀποκτήσει ὅσας ἀκόμη δὲν εὗρεν. ἐξαίρεσαί τον ἀπὸ τοὺς κοινοὺς ἀνθρώπους, καὶ εἰπὲ πῶς ἔχει κάποιόν τι ὑπερανθρώπινον, συγκρίνωντάς τον μὲ παλαιοὺς ἐνδόξους καὶ ἐναρέτους ἄνδρας.

Σημείωσαι ὅτι τὸν ἄνθρωπον ἐπαινοῦμεν ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ τοῦ σώματος, τῆς τύχης, καὶ τῆς ψυχῆς· ἐκ τῶν ἀγαθῶν τοῦ σώματος εἶναι, ὅταν τοῦ ἐγκωμιάζομεν τὴν ὡραιότητα, τὴν ἀνδρείαν, τὴν εὐταξίαν τῶν σωματικῶν μερῶν, τὴν εὐγλωττίαν, τὴν φωνήν, τὴν ὀξύτητα τῆς ὁράσεως, τὴν εὐεξίαν, καὶ τὰ λοιπὰ φυσικὰ χαρίσματα. Ἐκ τῶν ἀγαθῶν τῆς τύχης, ὅταν τοῦ ἐπαινοῦμεν τὴν εὐγένειαν, τὰ πλοῦτη, τὴν ἀξίαν, τὴν φιλίαν, τὴν πατρίδα, τὴν καλὴν ἀναστροφήν, τὴν καλὴν φήμην, καὶ τὰ ἄλλα, ὁποῦ οἱ ἄνθρωποι ἀποδίδουσι νὰ εἶναι ἀποτελέσματα τῆς τύχης, καὶ τοῦ συμβεβηκότος. Ἐκ τῶν τῆς ψυχῆς πάλιν, ὅταν ἐγκωμιάζωμεν τὴν καλὴν γνώ-

μην,

μίω, τὰ ἐνάρετα ἤθη, τίω ὀρθίω δικαιοσιώίω, τίω φρόνησιν, τὰς ἡρωϊκὰς πράξεις, τίω καθαρὰν συνείδησιν, τίω εὐσπλαγχνίαν, καὶ φιλανθρωπίαν πρὸς πάντας, τίω σωφροσιώίω, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἀγαθὰ τὰ ἀποδιδόμενα εἰς τίω ψυχίω.

Πρέπει ἀκόμη νὰ ἠξεύρωμεν καὶ τοῦτο. ὅτι εἰς τὰ ἄνωθεν σωματικὰ, καὶ τῆς τύχης χαρίσματα, δὲν δίδεται παρὰ ὁ ἔπαινος μόνον, εἰς δὲ τὰ ἠθικὰ καὶ τὰ τῆς ψυχῆς, δίδεται ὁ ἔπαινος, καὶ ἡ τιμή. ἐπαινεῖται ὁ εὔμορφος ἄνθρωπος, ἀλλὰ δὲν ἔχει τιμίω διὰ τίω ὡραιότητά του. διότι δὲν ἐκοπίασε νὰ τίω ἀποκτήσῃ. ἀλλ' ὁ σοφὸς καὶ ἐπισήμων ἐγκωμιάζεται καὶ τιμᾶται, διότι ἐκοπίασε νὰ ἀποκτήσῃ τίω προκοπίω, καὶ τὰς ἐπισήμας, καθὼς καὶ ὁ καλὸς χριστιανὸς διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὰς Εὐαγγελικὰς ἀρετάς. Ἐγκωμιάζονται ἀκόμη καὶ ἔμψυχα, καὶ ἄψυχα, ὡς ζῶα, καὶ πόλεις, καὶ ποταμοὶ, καὶ λειμῶνες, καὶ τὰ ἑξῆς.

Τὸ οὐσιῶδες λοιπὸν ταύτης τῆς Ἐπιστολῆς ἵσταται, καθὼς ἄνωθεν εἶπα, εἰς τὸ νὰ ὑψώσῃ μὲ κοσμίους καὶ εὐτάκτους ἐπαίνους τίω ἀρετίω τοῦ ἄλλου, ἢ τὰ σοφά του συγγράμματα, ἢ τὰς χριστιανικὰς πράξεις, ἢ τὰ ἡρωϊκὰ ἔργα, καὶ τὰ ἑξῆς. ὅθεν εἰς τίω σιώθεσιν λαμβάνεται τὸ προοίμιον ἀπὸ τίω ἰδίαν ἐνάρετον πρᾶξιν. παραδείγματος χάριν.

Παράδ. Επαινετικὸν εἰς Συγγράμματα.

ΜΕ τὸ νὰ ἀπεδείχθη ἡ ἀγχίνοια τῆς ὑμετέρας σοφολογιότητος διὰ μία ἰδέα βαθυτάτης σοφίας, μὲ τὸν τύπον τῶν πολυμαθῶν συγγραμμάτων της, προσκαλεῖ τὸ ἰδικόν μου πνεῦμα νὰ προσφέρῃ ἐκείνους τοὺς δικαίους ἐπαίνους, ὁποῦ χρεωστεῖ εἰς αὐτὴν ἡ εὐλάβειά μου, ἀγκαλὰ πάντοτε ἐλλειπεῖς, συγκρινόμενοι πρὸς τὴν μεγαλειότητα τῆς ἀξίας της. (τοῦτα καὶ ὅμοια τόπον.) Δεύτερον ἀκολουθεῖ ὁ κόσμιος ἔπαινος, εἰς τοῦτον τὸν τρόπον. Ἀνέγνωσα ἀρκετὸν μέρος τοῦ Συγγράμματός της μὲ μεγαλώτατον θαυμασμὸν τοῦ ἐμαυτοῦ μου· ἐπειδὴ ἡ εὐγλωττία κηρύττει καὶ πολλὰ τὰ ἰδικά της προτερήματα. ἡ εὕρεσις μὲ φέρει εἰς ἔκπληξιν, τὰ ἐπιχειρήματα εἶναι δυνατά, καὶ ἀναντίρρητα, καὶ ἡ φράσις δύναται νὰ ἀπολαύσῃ καθὲ ἐπαινετικὴν εὐχαρίστησιν ἀπὸ ὅλους τοὺς νόας τῶν σοφῶν, καὶ ἐπιστημόνων. Τρίτον προφασιζόμεθα μὲ ταπείνωσιν λέγοντες. Ἡ ἀρετὴ αὐτῆς ὅμως ἂς δώσῃ συγγνώμην εἰς τὸν ἰδικόν μου κάλαμον, καὶ ἂς δεχθῇ τοῦτην τὴν μικρὰν ἀπόδειξιν τῆς εὐφροσύνης μου διὰ τὴν εὐτυχίαν τῶν ἐξαιρέτων προτερημάτων της, μένοντα εἰς τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον παράδ. εἰς πράξεις ἐξαιρέτως.

ΤΑ' ἔργα τῆς ὑμετέρας Ἐκλαμπρότητος εἶναι τόσον ἐξαίρετα, ὁποῦ προσκαλοῦσιν ὅλους τοὺς νόας νὰ τὰ θαυμάζουν, καθὼς θέλησιν νὰ τὰ ἀγαπᾷ ἐγκαρδίως, καὶ καθεὶ μνήμην νὰ τὰ σφραγίζῃ εἰς τὸν ἑαυτόν της ἀνεξαλείπτως. καὶ κατ' ἀλήθειαν εἰς τὰς πράξεις της δὲν ἔχει ποτὲ ἐμποδίτην τὴν τύχην, οὔτε διὰ ὁδηγὸν τὸ παράδειγμα τῶν ἑτέρων, ἀλλ' ἀρχινῶντας μὲ βαθυτάτην μάθησιν σοφίας, διαθυμώνοντάς τας μὲ μίαν ἀψευδεστάτην ἐμπειρίαν, καὶ τελειώνοντάς τας μὲ τὴν φρόνιμον συνδεσίν της, ταῖς κάμει ὑπερθαυμάσταις νὰ κηρύττωνται εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Ἕτερον παράδ. εἰς τὸ αὐτό.

ΑΙ' ἐνάρετοι πράξεις τῆς ὑμετέρας Λογιότητος ἀστράπτουσι μοναχαί τους, εἰς τρόπον ὁποῦ δὲν ἔχουσι χρείαν ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὀλιγομικρὸν φῶς τῶν ἐπαίνων, ὁποῦ ἐδυνέτο νὰ δώσῃ εἰς αὐταῖς ὁ ἀμαθὴς κάλαμός μου· μὲ ὅλον τοῦτο διὰ νὰ ἀποδείξω φανερώτερον πῶς ταῖς σέβομαι, ὄχι ὁποῦ ζητῶ νὰ φέρω εἰς αὐταῖς μεγαλητέραν δόξαν, μὲ τὸ νὰ ταῖς ὑψώσω, θέλω εἰπεῖ πῶς εἶναι πλέον ἄξιαις νὰ φέρουν θαυμασμὸν, παρὰ ὁποῦ νὰ εἶναι ἐνδεεῖς ὡς τὸ νὰ ἀπολαμβάνουσιν ἐπαίνους.

Ἕτερον παράδ. εἰς τὸ αὐτό.

Ὅποιος δὲν ἠξεύρει νὰ ἐπαινᾷ, κατ' ἀξίαν, φθάνει κἂν νὰ ἠξεύρῃ νὰ σιωπᾷ ἢ νὰ θαυμάζῃ. διὰ τοῦτο ἀνίσως καὶ ἐγὼ δὲν ἔρχομαι διὰ τῆς παρούσης μὲ χιλίους ἐπαίνους νὰ ὑψώσω ἐκείνην τὴν θαυμαστὴν πρᾶξιν ὅπου ἐκατόρθωσες, μὴν θέλεις θαυμάσῃ, διατὶ ἡ πρᾶξες της ὑπερβαίνουσι τὰ ὅρια τῶν ἐγκωμίων, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν φθάνει οὔτε ὁ κάλαμος, οὔτε ἡ γλῶσσα ἡ ἐδική μου, κτ.

Ἕτερον παράδ. εἰς συγγράμματα.

Ἀνίσως καὶ ἐγὼ ἐδυνόμουν μὲ ταῖς δέησές μου νὰ ἀπολαύσω ἀπὸ τὸν οὐρανὸν τόσαις γλώσσαις, ὅσους ἡ Ὑμετέρα Σοφολογιότης διὰ τῶν ἐδικῶν της συγγραμμάτων ἀπολαμβάνει ἐπαίνους, ἤθελα τὴν κάμῃ νὰ γνωρίσῃ, ὅτι ἀνίσως καὶ ἐγὼ δὲν παραιτοῦμαι νὰ τὴν ὑψώσω, τὸ κάμω διὰ νὰ μὴν ἀποδείξω περισσοτέραν τόλμην, ἀπὸ ἐκείνην ὅπου ἡ ἀδυναμία μου δὲν μοῦ συγχωρεῖ. καὶ διὰ νὰ μὴν ἤθελα τῆς προσφέρῃ πολλὰ ὀλιγώτερον ἔπαινον, ἀπὸ ἐκεῖνον ὅπου ζητεῖ ἡ ἀξιότης τῆς ἀρετῆς της, κτ.

Περὶ ἀποκρίσεως τοῦ ἐπαινετικοῦ χαρακτῆρος.

Θέλοντας νὰ δώσωμεν ἀπόκρισιν εἰς τὴν ἐπαινετικὴν Ἐπιστολήν, πρέπει νὰ σημειώσω-

μεν

-μεν τρία πράγματα· Πρῶτον πρέπει νὰ ἀντεπαινέσωμεν τὴν τοῦ ἐπιστέλλοντος διάθεσιν, ὡσὰν ὁποῦ ἔχει ἔμφυτον τὴν ἀγαθοσύνην εἰς τὸ νὰ μεγαλύνῃ καὶ τὰ μικρὰ, καὶ εἰς τὰ μεγάλα νὰ προσθέτῃ τὸ μέγιστον, καὶ θαυμαστόν. καὶ πῶς τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὴν καλοσύνην τοῦ γράφοντος, καὶ ὄχι ποτὲ ἀπὸ ἐκεῖνον ὁποῦ ἐπαινεῖται. Δεύτερον, πρέπει μὲ ταπείνωσιν νὰ ὁμολογήσωμεν ἀθανάτους τὰς χάριτας, καὶ νὰ ὁμολογήσωμεν καὶ τὸν ἐμαυτόν μας ἀνάξιον τῶν τοιούτων ἐπαίνων. καὶ Τρίτον, μὲ εὐχαρίστησιν νὰ κηρυχθοῦμεν χρεῶσται διὰ ζωῆς.

Πρέπει νὰ ἠξεύρῃ ὅμως καθεὶς, πῶς ἐπαίνῳ εἰς τὴν ἰδίαν ὕλην, ὁποῦ ἐκαταγίνετο ἡ Ἐπιστολὴ, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν, εἰς τὴν αὐτὴν ὕλην πρέπει νὰ περιφέρεται καὶ ἐκείνη τῆς ἀποκρίσεως, διατὶ δὲν εἶναι ἁρμόδιον ὅτι ὁ ἐπιστέλλων νὰ ἐπαινῇ διὰ ἕνα πρᾶγμα, καὶ ὁ ἀντεπιστέλλων νὰ ἀποκρίνεται διὰ ἄλλο.

Παράδ. εἰς ἀπόκρ. τῆς ἐπαινετικῆς Ἐπιστολῆς, διὰ τὰ συγγράμματα.

Ἀποκρινόμενοι λοιπὸν εἰς τὴν ἐπαινετικὴν Ἐπιστολὴν, εἰς τὴν ἀρχὴν ἀποδείχνομεν τὴν ἐδικήν μας εὐχαρίστησιν, λέγοντες· Ἀποδέχομαι μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν τοὺς ἐπαίνους, μὲ τοὺς ὁποίους ἡ συμπάθεια τῆς ἀρετῆς της, συγκατα-

καταβαίνει νὰ θεωρῇ τὰ γινόμενα τοῦ ἰδικοῦ με ἀδυνάτου καλάμου μὲ ἱλαρὸν ὄμμα. καὶ τοῦτο, διότι τὴν ἀρχὴν ἔχου ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν, διὰ τὴν ὁποίαν τὸ πρέπομον ὑποκείμενόν της δοξάζεται πανταχοῦ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐπιστήμονας, καὶ σοφούς. Δεύτερον ἀποδεῖχνόμεν τὴν ταπείνωσίν μας· παραδείγματος χάριν· τοῦτον ὅμως τὸν ἐδικόν σας ἔπαινον, ὅπου εἰς τὸ ἐδικόν μου ὑποκείμενον ἀναφέρετε, πρέπει ἀκριβεστερον νὰ τὸν κρίνη καθένας ἐλαφρότητα τῆς καλοκαγαθίας τῆς, παρὰ ἔργον τῆς δικαιοσύνης. διότι ὄντας συνηθισμένη ἡ ἀγαθοσύνη της νὰ θεωρῇ πάντοτε τὸ καλὸν, καὶ τέλειον, χωρὶς νὰ ἀποθέτῃ τὸ ὄμμα εἰς τὸ ἀτελὲς, διὰ τοῦτο ἐθεώρησεν ἐκεῖνο, ὅπου δὲν εἶναι καρπὸς τῆς ἀγχινοίας μου, (ὄντας τὸ καλὸν ἅλον ἐκ Θεοῦ,) καὶ ἐσιώπησεν ἐκεῖνο ὅπου ἦτον κατὰ ἀλήθειαν ἐδικόν μου, δηλονότι τὴν ἀτελειότητα τῆς ἐδικῆς μου ἀδυναμίας, καὶ τὰ ἑξῆς. Τρίτον δ' εὐχαριστοῦντες τελειώνομεν.

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Περὶ ψεκτικοῦ χαρακτῆρος.

Ο Ψεκτικὸς χαρακτὴρ εἶναι μία αὔξησις ἀτίμων πράξεων, ἢ προαιρέσεων, καὶ περιέχει τὰς ὑβρισίας ἢ ἐκείνου πρὸς ὃν γράφει, ἢ

ἀλ-

ἄλλυ τινός. τὰ μέρη τύτυ εἶναι τρία· τὸ πρῶτον περιέχει φανέρωσιν τῆς ἐδικῆς μας ἀγάπης πρὸς ἐκεῖνον ὁπῦ γράφομεν, ἀποδείχνοντες πῶς πάρα καίομεν ἔργον ἐναντίον τῆς φύσεώς μας, καὶ κατηγορῦμεν τινά, ὅμως ἡ αἰτία τῦ λέγειν εἶναι εὔλογος, καὶ ἀναγκαία. Εἰς τὸ δεύτερον, ἂς ὑβρίσωμεν τὸν ἄνδρα μετὰ πάσης ἀταξίας, ἢ ἐκ τῶν κακῶν τῆς ψυχῆς, ἢ τῦ σώματος, ἢ τῶν ἐκτός. ἀποδείχνοντες, πῶς ὄχι διὰ ἔχθραν τὸν ὑβρίζομεν, ἀλλ' ἕνεκα μόνης τῆς ἀληθείας, καὶ διὰ νὰ ταπεινώσωμεν, καὶ νὰ φέρωμεν πρὸς μετάνοιαν τὸν ἄνδρα· Εἰς τὸ τρίτον, ἂς ζητήσωμεν συγχώρησιν, ὁμοίως καὶ τὰς ἀκοὰς τῦ φίλυ ἐγεμίσαμεν ὕβρεως, καὶ τῦ ἐπροσφέραμεν σκάνδαλον, ἀφίνοντές τον εἰς ὅλα κριτήν. καὶ τέλος ἂς ὑπογραφθῶμεν διαφέροντες εἰς αὐτὸν τὴν ἀγάπην μας.

Ὁ Ψεκτικὸς χαρακτὴρ λοιπὸν εἶναι ἐκ διαμέτρυ ἐναντίος ἀπὸ τὸν ἐπαινετικόν, καὶ ἐγκωμιαστικόν. ὅθεν ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τῦτον τὸν τρόπον δίδει τὸν ὁρισμόν τυ· ἔστι δὲ ψόγος τῶν μὲν ἐνδόξων ταπείνωσις, τῶν δ' ἀδόξων αὔξησις· ὕλην ἔχει τὴν ἀντίστροφον τῦ ἐγκωμιαστικῦ. ὅθεν ἀπὸ τὺς αὐτὺς τρόπυς ὁπῦ ἐπαινεῖς δύνασαι ἐξεναντίας καὶ νὰ ψέγῃς. καὶ ἰδὲ ὁμοίως ἂν ὁ γράφων εἶναι τῇ τάξει, ἢ τῇ ἡλικίᾳ μικρότερος, καὶ γράφει εἰς μεγαλίτερον, ἔγκαλα καὶ νὰ ἔχῃ ὕλην νόμιμον

διὸ

δὲν πρέπει ὅμως νὰ ὑβρίζῃ, ἀλλὰ νὰ ψέγῃ μὲ τέχνην. ἔξω αὐτῶς καὶ ἡ Ἐπιστολὴ φέρεται εἰς τρίτον πρόσωπον, καὶ ὄχι ἀμέσως πρὸς τὸ ἴδιον, τοῦ ὁποίου πρέπει ἡ ὕβρις· ψέγεται καὶ καταφρονεῖται ὁ ἄνθρωπος ὅταν πράττῃ ἔργα ἐναντίον τοῦ θείου νόμου, τῆς φύσεως, καὶ τοῦ πρέποντος. καὶ ὅταν δὲν φυλάττῃ ἐμπιστοσύνην. ὅθεν ἤθελον εἰπῇ τινὰς ἐναντίον εἰς ἄνθρωπον ὁποῦ δὲν φυλάττει πίστιν, καὶ ἀλήθειαν εἰς τὰς ὑποσχέσεις του. μὲ πλάνην μὲ ὑστέρησις ἀπὸ τὸ πρᾶγμά μας, καὶ ἀπὸ τὸν βαθμὸν ὁποῦ εἴμεθα. ἐπειδὴ δὲν ἐφύλαξες τὰς συμφωνίας, ἀμὴ ἄλλα ἔπραξες, καὶ ἄλλα ἔκαμες· ὥστε ὁποῦ συμφέρει νὰ μὴ σὲ πιστεύουσι πλέον, διατὶ μὲ ψεῦδος, καὶ πλάνην, καὶ ὄχι μὲ τὴν ἀλήθειαν περιπατεῖς. διὰ τοῦτο ἀπὸ τὸ ἐδικόν σου παράδειγμα θέλει λάβει ἀφορμὴν νὰ σβεσθῇ ἡ ἐμπιστοσύνη· καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἤξευρε πῶς τὰ μικρὰ σφάλματα δὲν πρέπει νὰ λαμβάνουν μεγάλας ὕβρεις, ἀλλὰ ὅταν προχωροῦσιν εἰς αὔξησιν. ὅθεν κατηγόρησαι τὸ μικρὸν σφάλμα μὲ γλυκύτητα, καὶ ἂν παύσῃ, καλῶς ἔχει, εἰδὲ μὴ ἔχεις καιρὸν νὰ αὐξήσῃς τὸν ψόγον. Τοιοῦτος εἶναι ὁ χαρακτὴρ τοῦ ψόγου, καὶ τῆς ὕβρεως, ὅμως πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ καθόλας τὴν χρῆσίν του, διὰ νὰ μὴν ἀποκτᾷ ἐχθρούς· διατὶ ὅλοι σφάλλουσιν, ἀλλὰ τινὰς δὲν

ἀγαπᾷ νὰ τοῦ ἐλέγχεται τὸ σφάλμα. ὅθεν ὅστις θέλει νὰ ἔχῃ φίλους, πρέπει νὰ προσποιῆται νὰ συγχωρῇ, καὶ νὰ κρύβῃ τοῦ ἄλλου τὸ σφάλμα. ἐπειδὴ ἡ κολακεία τοῦτον τὸν καιρὸν ἔτζι μαθητεύει. ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀγαποῦν τὴν κολακείαν, καὶ θέλουν ὄχι μόνον νὰ μὴν ἐλέγχωνται τὰ ἐλαττώματά των, ἀλλὰ μάλιστα νὰ ἐπαινοῦνται. καὶ ὑπομονὴ τοῦτο τὸ ἄτοπον νὰ θέλουν νὰ γίνεται εἰς ταῖς Ἐπιστολαῖς, καὶ συναναστροφαῖς, ἀγκαλὰ καὶ μεγάλη ἁμαρτία, ἀλλὰ θέλουσι νὰ τὸ δουλεύωνται καὶ οἱ ἱεροκήρυκες ἀπὸ τὴν καθέδραν τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας.

Περὶ ἀποκρίσεως τοῦ ψεκτικοῦ χαρακτῆρος.

ΤΗν ἀπόκρισιν τοῦ ὀνειδιστικοῦ χαρακτῆρος, πρέπει ὅσον εἶναι δυνατὸν καθένας νὰ τὴν ἀποφεύγῃ, καὶ νὰ τὴν σιωπᾷ, διατὶ αὐτὴ αὐξάνει τὴν ὀργήν. καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸν κοινὸν λόγον, ξηρὸν μὲ ξηρὸν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κάμῃ τοῖχον, διὰ τοῦτο μέλλει νὰ φυλάξωμεν τὴν καλὴν συμβουλὴν τοῦ Ἰσοκράτους, ὁ ὁποῖος λέγει. μήτε
„ πρὸς τὰς τῶν πλησιαζόντων ὀργὰς ταχέως
„ ἀπαντᾶν, μὴ δ' αὖ ἀδίκως ὀργιζόμενοι τυγ-
„ χάνωσιν, ἀλλὰ θυμουμένοις μὲν αὐτοῖς εἴκειν,
„ πεπαυμένης δὲ τῆς ὀργῆς, ἐπιπλήττειν. ὁ ἄν-
„ θρωπος λοιπὸν ὁποῦ δὲν εἶναι πταίστης καὶ ὀνει-

δίζεται ἀπὸ ἄλλον, πρέπει νὰ ἀποκρίνεται μὲ λόγες σεβασμίες, καὶ μὲ δίκαια δυνατὰ νὰ καταπείσῃ τὸν ὀνειδίζοντα, ἐὰν τῦτος ἤθελεν εἶσαι πατὴρ, ἢ Κύριος. ἀλλὰ αἴίσως κὴ ὁ ὀνειδίζων εἶναι τῆς αὐτῆς τάξεως, πρέπει νὰ προσποιηθῇ πῶς δὲν ἔλαβε τὴν Ἐπισολὴν. ἢ ἂν θέλῃ νὰ ἀποκριθῇ, ἠμπορεῖ νὰ εἰπῇ. πῶς εἰς τέτοιον ψόγον δὲν τῦ δίδει ἀκρόασιν, ἐπειδὴ εἶναι τῆς πονηρᾶς τῆ γνώμης ἐφεύρεσις, καὶ μὲ λόγες καταφρονητικὲς ἂς τὸν ἀποβάλῃ. Ἀνίσως δὲ καὶ ὁ ὀνειδιζόμενος εἶναι πταίσης, πρέπει νὰ γράφῃ τινὰς τρίτε προσώπε, διὰ νὰ ἤθελε μεσιτεύσῃ, φανερώνωντάς τε πῶς τὸ σφάλμα ἦτον ἐξ ἀγνοίας, καὶ δὲν εἶναι εἰς τὸν βαθμὸν ὀπῦ τινὲς τὸ περιγράφυσι. πῶς ὁ καιρὸς, κὴ ἡ περίςασες τὸν ἐςενοχώρησαν νὰ τὸ κάμῃ, ἀλλ' ὅτι θέλει εἶσαι τὸ πρῶτον, καὶ ὕςερον: καὶ ἄλλαις προφάσεις ὀπῦ ὁ νῦς τῦ καθενὸς ἠμπορεῖ νὰ προβάλῃ.

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

Περὶ ἐρωτικῦ, ἢ φιλικῦ χαρακτῆρος.

Ἐρωτικὸς ἢ φιλικὸς χαρακτὴρ εἶναι, ὁ πρὸς τινα φίλον φερόμενος, εἰς ἐπίδειξιν τῆς πρὸς ἀλλήλες ἀγάπης. Τῆς ἐρωτικῆς Ἐπισολῆς διάφοροι εἶναι οἱ τρόποι· ὅθεν ἢ γράφεις εἰς φίλον πα-

παλαιὸν, καὶ ὅπου μὲ ἐκεῖνον ἔχεις θάῤῥος, καὶ τότε δὲν εἶναι χρεία νὰ μεταχειρισθῇς τόσους ἀποχρεωστικοὺς λόγους, πρὸς ἀπόκτησιν τῆς φιλίας του, μόνον τὸ τέλος εἶναι πρὸς διατήρησιν τῆς αὐτῆς· ἢ γράφεις εἰς ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον ζητεῖς νὰ ἀποκτήσῃς φίλον, καὶ τότε δουλεύεσαι μὲ ἐπαινετικοὺς λόγους, καὶ ἐγκωμιαστικούς· ἐπειδὴ ἀρχὴ φιλίας ἔπαινος. ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ φιλία καὶ ἀγάπη εἶναι πολλαχῶς, διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐπιστολαῖς πολλαχῶς γίνονται. Πρῶτον εἶναι ἡ πρὸς Θεὸν ἀγάπη, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν ἀγάπῃ τελείᾳ. περὶ τῆς ὁποίας οὐκ ἔστιν ἡμῖν ὁ λόγος. Δεύτερον εἶναι ἡ ἀγάπη ἡ ἐκ φύσεως, μὲ τὴν ὁποίαν ἀγαποῦμεν τοὺς γονεῖς, καὶ συγγενεῖς, καὶ ἕκαστος τὴν γυναῖκα ὁποῦ ἡ Ἐκκλησία νομίμως τοῦ ἔδωκεν· καὶ περιπλέον τὸν πλησίον, καθὼς ὁ θεῖος νόμος ὅλους τοὺς ἀνθρώπους κοινῶς προστάζει. Τρίτον εἶναι ἡ κακὴ ἀγάπη, καὶ ἀφροδίσιος, ἡ ὁποία ἔχει τέλος κακόν. τὴν πρώτην ἀγάπην λοιπὸν κινεῖ τὸ χρέος καὶ πρέπον ὁποῦ ἔχομεν νὰ ἀγαποῦμεν τὸν Πλάστην μας, ἔτι δὲ μᾶς κινεῖ καὶ ὁ θεϊκὸς φόβος. τὴν δευτέραν κινεῖ ὁ φυσικὸς, καὶ γραπτὸς νόμος. καὶ τὴν τρίτην κινεῖ ἡ ἀσέλγεια.

Παράδειγμα εἰς ἀπόκτησιν φιλίας.

Ἀγκαλὰ καὶ ἐγὼ νὰ μὴ γνωρίζω τὴν ἐντιμότητά της, ἀλλὰ διὰ μέσου τῆς φήμης τῶν ἐξαιρέτων κατορθωμάτων της, μ' ὅλον τοῦτο μὲ ἐκείνην τὴν ἐπιθυμίαν, ὁποῦ ἡ ἰδική μου διάθεσις μὲ διδάσκει νὰ τὴν σέβωμαι, καὶ μὲ ἐκεῖνο τὸ θάῤῥος ὁποῦ μοῦ συγχωρεῖ ἡ φήμη τῆς ἀγαθοσύνης της, ἔρχομαι νὰ προσφέρω ὅλον τὸν ἐμαυτόν μου, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον παράδ. κατ' ἄλλον τρόπον.

Ἡ Πολύγλωττος καὶ πολύπτερος φήμη ἔφερε τὸ ἔντιμον αὐτῆς ὄνομα εἰς τὰ σύνορα τῆς πατρίδος μου τιμιώτατε Κύριε· μὲ τὰ πτερά της λοιπὸν ὁποῦ πανταχοῦ διατρέχει σὲ ἔφερε καὶ ἐδῶ· καὶ μὲ ταῖς γλώσσαις της ὁποῦ οὐδὲν κρυπτὸν κρατοῦσι, διεφήμισε τὴν πολλὴν συνεσίν της, καὶ τὴν ἀξιομίμητόν της ἀρετὴν ἐγκωμίασε. διὰ τοῦτο εἰς τοιοῦτον ἄνθρωπον, πῶς νὰ μὴ κατοικῇ ἡ ψυχή μου; καὶ τοιούτου ἀνδρὸς ἡ ψυχὴ, πῶς νὰ μὴ κατοικῇ εἰς τὸν ἐμαυτόν μου; μεταξὺ εἰς τοὺς πολλοὺς φίλους, καὶ δούλους ὁποῦ χαίρεται τὸ ἀξιώτατόν της ὑποκείμενον, ἂς συναριθμήσῃ καὶ ἐμὲ τὸν ἀτελέστατον καὶ ταπεινότατον πάντων, καὶ ἂς δώσῃ καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ὕστερον τόπον ἀπὸ τοὺς ἄλλους. ἠξεύρω πῶς μεταξὺ τῶν τόσων ἀρετῶν της ἐξαί-

ρετος εἶναι ἄυτη, τὸ νὰ χαρίζῃ τὸν ἑαυτόν της ἐλευθέρως εἰς ἐκείνους ὁπῦ τὴν ζητῦσι σεβασμίως καὶ αὖ οἱ ἄλλοι τὴν ποθῦσι φίλον διὰ νὰ τὴν ἔχυσιν εἰς τὰς ἀναγκαίας των χρείας. ἐγὼ τὴν ἐπιθυμῶ μόνον διὰ νὰ τὴν λάβω̃μαι. καὶ λογαριάζομαι ἀτυχίαν ἰδικήν μυ τὸ νὰ ἔχω, καὶ νὰ ἀπολαμβάνω τὴν ἐδικήν της φιλίαν. τὴν ὁποίαν μὲ κάνει τολμηρὸν νὰ ζητήσω ἡ καλοκἀγαθία τῆς ἐναρέτυ ψυχῆς της. ἀπὸ τὴν συγγνώμην τῆς ὁποίας θέλω λάβει τὴν καύχησιν διὰ παντὸς νὰ ὁμολογῦμαι, τῆς ὑμετέρας, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον παράδειγμα εἰς τὸ αὐτό.

ΑΝίσως καὶ ἀποδείχνομαι αὐθάδης ἐνοχλῶντάς την διὰ τῆς παρύσης, χωρὶς νὰ ἔχω τὸ προνόμιον τῆς φιλίας της, ἂς ἀποδώσῃ τὴν αἰτίαν εἰς τὴν σεβασμίαν ἔφεσιν, μὲ τὴν ὁποίαν θαυμάζω τὰ ἐξαίρετα προτερήματα τῆς ἀγαθοσύνης της, διδαγμένα εἰς ἐμὲ ἀπὸ τὴν ἀψευδεστάτην φωνὴν πολλῶν φίλων ἐδικῶν μυ. καὶ ἂς εἶναι βεβαία, ὅτι τόση εἶναι ἡ ἐπιθυμία καὶ ἡ ἐλπὶς, ὁπῦ ἔχω, εἰς τὸ νὰ εἶμαι διὰ ἄκρας της καλοκἀγαθίας συναριθμημένος εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν πιστῶν της δύλων, ὁπῦ δὲν εἶναι θαυμαστὸν ἀνίσως καὶ ἐγὼ ἀποδείχνω τόσην προπέτειαν γράφοντας πρὸς αὐτὴν χωρὶς νὰ τὴν γνωρίζω. καὶ τὰ ἑξ.

Ἕτερον παράδειγμα.

Η φήμη τῶν θαυμαστῶν προτερημάτων τῆς ὑμετέρας Ἐκλαμπρότητος ἐπροχώρησε τόσον ἔμπροσθεν, ὅπε ἐδυνήθη ἀκόμη νὰ ἀνάψη εἰς τὴν ψυχὴν ἐκείνων ὅπε δὲν τὴν γνωρίζεσι, μίαν ἔνθερμον ἔφεσιν εἰς τὸ νὰ τὴν δουλεύω. ὅθεν δίκαιον εἶναι, ὅτι ὤντας ἐγὼ εἰς τὸν ἀριθμὸν τέτων νὰ μὲ συγχωρήσῃ, ἀνίσως καὶ τῆς φανερώνω τέτην τὴν ἐπιθυμίαν μου διὰ τῆς παρέσης, ἡ ὁποία θέλει ὑπηρετήσει διὰ ἐνέχυρον τῆς σεβασμίας προσκυνήσεως, ὅπε προσωπικῶς θέλω προσφέρει εἰς τὸ ἀξιώτατόν της ὑποκείμενον μὲ τὸν ἐρχομόν μου εἰς αὐτὰ τὰ μέρη. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον εἰς διατήρησιν φιλίας.

Δὲν εἶναι ὄχι τώρα ἡ ὥρα ὅπε μεθοδεύομαι νὰ σὲ ἀποκτήσω φίλον, διατὶ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐσυςήσαμεν τὰς συνθήκας τῆς φιλίας μας. εἶσαι λοιπὸν ὅλος ἐδικός μου, καὶ ἐγὼ ὅλος ἐδικός σου. καὶ τὴν ἐξουσίαν ὅπε ἔχεις νὰ μὲ προςάζῃς εἰς τὸ νὰ σὲ δουλεύω, ἔχω καὶ ἐγὼ νὰ σὲ παρακαλῶ εἰς τὸ νὰ μὲ ἀγαπᾷς. μίαν φορὰν διὰ πάντα ἐνδόξως μετεμψυχώθημεν, καὶ ἡ ἀγά-

ἡ ἀγάπη ἔφερε τὴν ψυχήν μου εἰς τὸν ἑαυτόν σου, καὶ τὴν ἰδικήν σου εἰς ἐμέ· ὅθεν μὲ τὸ νὰ εἶναι εἰς ἡμᾶς αὐτὴ ἡ πνευματικὴ ἕνωσις τῆς φιλίας, δὲν εἶναι χρεία νὰ σοῦ φανερώσω τὰ νοήματα τῆς ψυχῆς μου· ἐπειδὴ ἡ αὐτὴ εἶναι ἰδική σου, καὶ ἰδική μου. τοῦτο μόνον σοῦ λέγω, πῶς ὀγλίγωρα ἐλπίζω καὶ σωματικῶς νὰ σὲ ἀπολαύσω· ὡς πόσον φίλει τὸν φιλοῦντα σε. ὅτι ἐγὼ δὲν παύω νὰ λέγωμαι ἔργῳ καὶ λόγῳ ἀληθὴς ἐραστής σου καὶ φίλος ἠγαπημένος.

ΚΕΦΑΛ. Δ'.

Περὶ Εὐκτικοῦ χαρακτῆρος.

Εὐκτικὸς χαρακτὴρ ἤγουν εὐχετικὸς εἶναι ἐκεῖνος, καθ' ὃν εὐχόμεθα τινὶ τὰ συμφέροντα. Τρία εἶναι τούτου τὰ μέρη· ὧν ἐν μὲν τῷ πρώτῳ θέλωμεν δείξει τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀγάπην ὅπου ἔχομεν πρὸς ὃν ἐπιστέλλομεν. ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀφορμὴν λαμβάνομεν τὴν ἐλευθερίαν νὰ τοῦ ζητήσωμεν χάριν. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, ἃς ζητήσωμεν τὴν χάριν μὲ ὅρους εὐλαβεῖς, καὶ σεβασμίους, καὶ μὲ τρόπον τίμιον. Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, ἀφ' οὗ θέλομεν τοῦ εὐχηθῇ τὰ συμφέροντα, καὶ προσήκοντα, θέλομεν ὁμολογήσει καὶ τὸ χρέο μας αἰώνιον, καὶ παντοτεινὴν τὴν ἀγάπην μας.

Πρέπει νὰ ἠξεύρωμεν, πῶς ἀγκαλὰ καὶ ἔπαινος δὲν δύναται νὰ λείψῃ, δὲν πρέπει ὅμως ἐκεῖνος νὰ ὑπερβαίνῃ τὴν εὐχήν, ἀλλ' ἡ εὐχὴ τὸν ἔπαινον· ὅθεν παρακαλῶντας νὰ σοῦ κάμῃ τὴν χάριν, πρέπει μὲ τὴν εὐχὴν νὰ τοῦ προσκαλῇς ἀπὸ τὸν Θεὸν πᾶν ἀγαθὸν ψυχικόν, καὶ σωματικόν. μάλιστα γράφωντας εἰς πραγματευτήν, πρέπει νὰ τὸν εὔχεσαι. διατὶ οἱ πραγματευταὶ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς κίνδυνον. καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ τοὺς εὔχεσαι ἀπὸ τὸν Θεὸν κατευόδιον, κέρδος, καὶ αὔξησιν τῆς πραγματείαντης.

Τὸ οὐσιῶδες εἶδος λοιπὸν τῆς εὐχετικῆς Ἐπιστολῆς ἵσταται εἰς τὸ νὰ εὐχώμεθα εἰς τινὰ κάθε καλόν, τόσον πνευματικόν, ὅσον καὶ σωματικόν, εἰς σημεῖον τοῦ χρέους καὶ τῆς εὐλαβείας, ὁποῦ εἰς ἐκεῖνον χρεωστοῦμεν. ὅθεν γράφοντες εἰς ὑποκείμενα ἄξια, κατὰ πρῶτον λόγον τὸ προοίμιον δύναται νὰ γένῃ ἀπὸ τὴν ἐπιτηδειότητα τοῦ καιροῦ. παραδείγματος χάριν. Δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀφορμὴ πλέον ἁρμόδιος ἀπὸ ταύτην, ὁποῦ μοῦ παρασταίνει ἡ πλησιεστάτη ἑορτὴ τῶν τοῦ Χριστοῦ γεννεθλίων, εἰς τὸ νὰ βάλω εἰς πρᾶξιν τὸ ἀνεκδιήγητον σέβας ὁποῦ προσφέρω εἰς τὴν ὑμετέραν.

Η' ἀπὸ τὸ ἀμέτρητον χρέος ὁποῦ ὁμολογοῦμεν τοῦ ὑποκειμένου.

Παραδείγματος χάριν.

Δὲν μοῦ συγχωρεῖ τὸ ἄπειρον χρέος μου νὰ παραβλέψω μίαν ἀφορμὴν, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ σέβας τὸ ἐδικόν μου δύναται νὰ ἀποδειχθῇ, ὁποῖον εἶναι ὡς πρὸς τὸ ἀξιώτατον ὑποκείμενόν της.

Η' ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν περισσοτέρας εὐτυχίας.

Παραδείγματος χάριν.

Η' ἄκρα ἐπιθυμία, ὁποῦ εἰς τὸν ἐμαυτόν μου ἀνάπτει διὰ νὰ ἰδῇ τὴν ὑμετέραν ἐντιμότητα πολὺ περισσότερον πεπληρωμένην ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν εὐτυχίαν καὶ εὐλογίαν τοῦ οὐρανοῦ, μὲ βιάζει νὰ εὐχηθῶ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Δεύτερον ἐκφέρεται ἡ εὐχή.

Παραδείγματος χάριν.

Ο' οὐρανὸς λοιπὸν ἄμποτε νὰ ἤθελε ἐκχέῃ εἰς τὸ τίμιον ὑποκείμενόν της, καὶ εἰς ὅλην τὴν εὐγενεστάτην φαμιλίαν της ὅλας τὰς εὐτυχεῖς ἐπιρροὰς, ὁποῦ ἡ ἰδική της θεοσέβεια ἠξεύρει νὰ ἐπιθυμήσῃ ἀπὸ ἕνα Θεὸν, ὁποῦ ἐγεννήθη εἰς τὸν κόσμον διὰ ἀγάπην μας.

Τρίτον δεόμεθα νὰ δεχθῇ μετ' εὐνοίας τὴν εὐχήν μας. Παραδείγματος χάριν.

Δέο-

Δέομαι τὴν ἔμφυτόν της ἀγαθότητα νὰ καταδεχθῇ μετ' εὐνοίας τούτην τὴν προσφορὰν τῆς καρδίας μου, ὡς γνώρισμα τοῦ ἀπείρου χρέους μου. μένοντας πάντοτε πρόθυμος εἰς τὴν δούλευσίν της, καθὼς καὶ ὑποσχέφομαι.

Γράφοντες δὲ εἰς συγγενεῖς, ἢ εἰς φίλους, τὸ προοίμιον ἄρχεται ἀπὸ τὴν ἀγάπην. ἤγουν.

Η' ἀγάπη ἐπιθυμεῖ πάντοτε νὰ ἰδῇ εὐτυχισμένον τὸ πλέον ἐράσμιον καὶ ἠγαπημένον ὑποκείμενον, καὶ ἐξαιρέτως εἰς καιρὸν ὁποῦ ὁ οὐρανὸς ἀποδείχνεται δαψιλέςατος ἀπὸ χάρις, ὅ, τι λογῆς κατ' ἀλήθειαν φαίνεται νὰ εἶναι εἰς ταύτας τὰς ἁγίας Εὀρτάς.

Δεύτερον ἀκολουθεῖ ἡ εὐχή. καὶ τρίτον ἕπεται ἡ παρακάλεσις μὲ ὅρους ὁποῦ νὰ ἀνταποκρίνωνται μὲ τὸ ὑποκείμενον.

Παράδειγμα εἰς εὐκτικὴν Ε'πιςολήν.

Ἀνερμήνευτος εἶναι ἡ ἐπιθυμία, ὁποῦ ἐγὼ ἔχω εἰς τὴν καρδίαν μου διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς ὑμετέρας ἐντιμότητος, τὴν ὁποίαν εὔχομαι εἰς τὸ ἀξιώτατόν της ὑποκείμενον. μὲ αὐτὴν τὴν ἐδικήν μου ἔφεσιν ἔςωντας καὶ νὰ εἶναι πάντοτε ἑνωμένη καὶ ἡ θέλησις, εἰς τὸ νὰ ἀπολαμβάνῃ τὴν τιμὴν, ὁποῦ δύναται νὰ τῆς προέλθῃ ἀπὸ τὴν τιμίαν αὐτῆς προςαγὴν, ἐλπίζω πῶς θέλει

κατα-

καταδεχθεῖ συνεχῶς νὰ μὲ προσάζῃ, ὅντας βεβαία πῶς θέλει εὕρει εἰς ἐμὲ μίαν ἕτοιμον προθυμίαν πρὸς ἀμετάτρεπτον ἐκπλήρωσιν τῆς χρείας αὐ- τῆς, ὅτι λογῆς καὶ τώρα διὰ τῆς παρούσης μὲ ἀψευδέστατίω προφορὰν τῆς ταξῷ. ὡς τόσον ἂς δεχθῇ τιὼ καθαρότητα τῆς καρδίας μου, μὲ τιὼ συντεθισμβίω αὐτῆς ἀγαθότητα, καὶ μὲ ὅλον τὸ σέβας ἀσπαζόμβρος τιὼ δεξιάν της, μβρω. . . .

Ἕτερον παράδειγμα εἰς ἄλλον τρόπον.

Εἰς πᾶσαν ἀφορμιὼ εἶμαι χρεώστης, νὰ φανερώσω πρὸς τιὼ ὑμετέραν ἐντιμότητα τὸ ἐδικόν μου σέβας, διὰ τὸ ἀμέτρητον χρέος ὁποῦ ὁμολογῶ πρὸς αὐτιώ. ὅθεν εἰς τοῦτο τὸ νέον Ἔτος εὐχόμβρος αὐτῇ κάθε οὐράνιον εὐτυχίαν, λαμβάνω τιὼ καύχησιν νὰ ἀποδειχθῶ εἰς ὅλους ἐδικός της δοῦλος, ἀλλὰ πλέον ζηλωτὴς ἀπὸ κάθε ἄλλον εἰς τὸ νὰ ἐπιθυμῶ τὸ καλόν της. δέομαι λοιπὸν τιὼ θείαν μεγαλειότητα νὰ τιὼ εὐτυχῇ κατὰ τιὼ ἀναλογίαν τῆς ἀξιότητός της, καὶ μὲ ἐδαφιαίαν προσκιώησιν εἶμαι.

Ἕτερον παράδειγμα.

ΤΟ ὕψος τῆς ὑμετέρας ἀρετῆς προσκαλεῖ εἰς τὸν ἑαυτόν της ὅλας τὰς οὐρανίους εὐτυχίας εἰς ταύ-

ταις

τὰς τὰς ἁγίας ἡμέρας, καὶ ὑποχρεώνει τὰς ἰδι-κάς της πλέον εὐλαβεῖς δούλους διὰ νὰ τὰς εὔχων-ται· καθὼς ἐγὼ ἐξ ὅλης καρδίας ἐκ Θεοῦ τὰς ἐπικαλοῦμαι διὰ τὴν εἰς αὐτὴν εὐλάβειάν μου. ἡ ὁποία ἀφίσως καὶ ἤθελεν ἀξιωθῇ τῆς τιμῆς ἀπὸ τὴν ἀγαθότητά της μὲ εὐνοϊκὴν συμπάθειαν, καὶ μὲ τὴν τιμὴν τῶν συχνῶν αὐτῆς προσαγμάτων, θέλει ἰδεῖ ἴσως εἰς κάποιαν ὀλιγόστευσιν τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἀμέτρητου μου χρέους, καὶ ζωογονημέ-νην τὴν ἐλπίδα εἰς τὸ νὰ ἠμπορῶ εἰς κάθε καιρὸν νὰ ἀποδείχνωμαι μὲ τὴν πρᾶξιν, ὅ, τι λογῆς ὑπογράφομαι.

Περὶ Ἀποκρίσεως τῆς Εὐκτικῆς Ἐπιστολῆς.

ΑΠοκρινόμενοι ἡμεῖς εἰς τὴν Εὐκτικὴν Ἐπι-στολὴν, πρῶτον ἀποδείχνομεν τὴν εὐχαρί-στησίν μας· παραδείγματος χάριν. „ Ὁμολογῶ τὸν ἐμαυτόν μου παντοτεινὰ χρεώστην εἰς τὴν ὑμε-τέραν Εὐγένειαν, ἢ εἰς τὴν ἀγαθότητα, ἢ προ-θυμίαν, διὰ τὰς ἐγκαρδίους εὐχὰς ὁποῦ πρὸς ἐδι-κήν μου ὠφέλειαν εἰς τὸν Θεὸν ἀναπέμπει, καὶ τὰ ἑξῆς.

Δεύτερον ἀκολουθεῖ ἡ εὐχαρίστησις μὲ αὐταπο-κρινομένην εὐχήν. παραδείγματος χάριν. Μένει λοιπὸν εἰς ἐμὲ νὰ ἀποδώσω εἰς τὴν ἐγκάρδιόν της ἀγάπην τὴν εὐχαρίστησιν, καὶ νὰ αὐτεύχηθῶ

εἰς

εἰς αὐτὸ τὸ νέον Ἔτος, πλήρεις ἀπὸ πᾶσαν εὐδαιμονίαν, καὶ ὑγιεςάτην μακροημέρευσιν, καὶ τὰ ἑξῆς.

Παράδειγμα εἰς ἀπόκρισιν Εὐκτικῆς Ἐπιςολῆς.

Ἐκείνη ἡ ἄδολος εὐγνωμοσύνη, μὲ τὴν ὁποίαν ἡ ὑμετέρα σοφολογιότης μοῦ εὔχεται εὐτυχὲς τοῦτο τὸ νέον Ἔτος, δύναται ναὶ νὰ μοῦ παραιτεύσῃ τὸ χρέος ὁποῦ ὁμολογῶ πρὸς αὐτὴν, ἀλλ᾽ ὄχι ποτὲ νὰ μοῦ αὐξήσῃ τὴν βεβαιότητα ὁποῦ ἔχω τῆς ἀγάπης, ὁποῦ πρὸς ἐμὲ μὲ ἄκραν καλοκἀγαθίαν προσφέρει. εἰς τὴν ὁποίαν μὴν ἠξεύροντας ἐγὼ μὲ ποῖον ἄλλον τρόπον νὰ ἀνταποκριθῶ, ἔρχομαι δεόμενος, ὅτι εἰς ἀντάμειψιν τῆς ἀγαθῆς αὐτῆς προαιρέσεως, νὰ ἤθελε δεχθῇ τὴν ἑκούσιον ὁμολογίαν τοῦ ἀμετρήτου μου χρέους ὁποῦ ὀφείλω. Δέομαι λοιπὸν τὴν θείαν φιλανθρωπίαν, νὰ ἤθελε τὴν ἀξιώσῃ, νὰ περάσῃ τὸν δρόμον ὄχι μόνον τούτου, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν χρόνων μὲ τελείαν ὑγείαν σώματος, καὶ ἀταραξίαν ψυχῆς, καὶ μὲ τὸ τέλος σεβασμίως ὑπογράφομαι.

Ἕτερον κατ᾽ ἄλλον τρόπον.

Ἔρχονται μετρημέναις παρακατάτερον ἀπὸ τὴν ἀγαθοτάτην τῆς ὑμετέρας τιμιότητος, παρὰ

ἀπὸ τὴν ἐδικήν μου ἀξιότητα ἡ χάρις ὁποῦ εἰς ἐμὲ καταδέχεσθε συνεχῶς νὰ διαμοιράζετε. καὶ μὲ τέτοιον στοχασμὸν λαμβάνωντας καὶ τῶρα τὸ ἐδικόν της πρὸς ἐμὲ εὐτυχὲς προμήνυμα, ἀνταποδίδω πρὸ αὐτὴν σεβασμίως τὴν εὐχαρίστησιν. ὅθεν ἀναπέμπωντας καὶ ἐγὼ τὰς εὐχάς μου εἰς τὸν Θεὸν ἀναξίως διὰ τὴν ὑγείαν, καὶ εὐτυχίαν της, ἀφιερώνω ὅλον τὸν ἐμαυτόν μου, παρακαλῶντάς την νὰ μὲ ἀξιώσῃ τιμίων προσταγμάτων της, διὰ νὰ ἠμπορῶ νὰ ἀποδειχθῶ μὲ τὴν πρᾶξιν, καθὼς καὶ μὲ τὸν κάλαμον ὑπογράφομαι.

ΚΕΦΑΛ. Ε.

Περὶ συγχαριστικοῦ χαρακτῆρος.

ΣΥγχαριστικὸς χαρακτὴρ εἶναι, ὅταν συγχαιρόμεθά τινα, καὶ δείχνομεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐδικήν μας εὐχαρίστησιν, καὶ χαρὰν, διὰ τὴν εὐτυχίαν, τιμὴν, δόξαν, καὶ ἀξίαν ὁποῦ ἔλαβεν, ἢ διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ὑγείας, ἢ καὶ διὰ γέννησιν ἀρσενικοῦ τέκνου, καὶ τῶν ἑξῆς. Τούτου τὰ μέρη εἶναι τρία· εἰς τὸ πρῶτον πρέπει νὰ κερδίσωμεν τὴν ἀγάπην τοῦ προσώπου, πρὸς τὸ ὁποῖον γράφομεν, κάμοντες γνωστὴν τὴν χαράν μας. παραδείγματος χάριν. Ἡ εὐτυχίαις τῆς ὑμετέρας ἐντιμότητος μὲ τὸ νὰ προβλέπω ὅτι προέρχονται ἀπὸ τὴν γέννησιν

ἑὸς

-ειὸς ἀρσενικοῦ Υἱοῦ. Ἢ ἡ ἀξία τὴν ὁποίαν ἔλαβες,
προξενοῦσιν εἰς τὴν καρδίαν μου αἴσθησις μεγίστης
χαρᾶς εἰς τρόπον ὅτι δὲν ἠμπορῶ, νὰ μὴ συγ-
χαρῶ ὁλοψύχως εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀδόλου ἀγάπης,
ὅπου εἰς τὸ τίμιον ὑποκείμενόν της προσφέρω. Εἰς
τὸ δεύτερον πρέπει νὰ ἐπαινέσωμεν τὸ πρᾶγμα.
δηλονότι, Αὐτὴ ἡ γλυκυτάτη ὑμῶν διαδοχὴ, εἶναι
κατ' ἀλήθειαν ἕνα δῶρον τοῦ οὐρανοῦ, τόσον περισσό-
τερον ἐπαινετὴ, ὅσον διατὶ θέλει εἶναι ὁ στῦλος τῆς
ἐκλάμπρου γενεᾶς. Ἢ εἰς ἄλλην ὑπόθεσιν.

Κατὰ ἀλήθειαν μὲ τὸ νὰ πρέπουν εἰς τὴν ἀξίαν,
καὶ ἀρετήν της ἡ τιμαῖς, ἦτον ἀπλῶς ἀναγκαῖον, ὅτι
ἡ δικαιοσύνη νὰ ἀναβιβάσῃ τὸ ὑποκείμενόν της
εἰς ἕνα τέτοιον βαθμὸν ἔνδοξον. Ἢ λέγοντας πῶς
ἡ ἀξία τιμᾶται μὲ τὸ νὰ τὴν ἔλαβεν ἐκεῖνος,
καὶ ὄχι ἐκείνη τὸν τιμᾷ. Εἰπὲ πῶς ὄχι ἡ τύχη,
ἀλλ' ἡ γνῶσις, καὶ φρόνησις ἔφερεν εἰς αὐτὸν τὴν
τιμὴν, ὅθεν τοῦ πρέπει κάθε ἔπαινος. εἰπὲ ἀκό-
μη, πῶς δι' αὐτὸν ἡ ἀξία εἶναι ταπεινὴ ὡς πρὸς
τὴν ἀξιότητά του, θέλει ὅμως ἀναβιβασθῇ ἀπὸ
τὴν δικαιοσύνην εἰς ὑψηλοτέρας, καὶ λαμπρο-
τέρας· καὶ ἕτερα ὅμοια.

Εἰς τὸ τρίτον ἀκολουθεῖ μία ἐγκάρδιος εὐχὴ,
ἀποδείχνοντες τὴν εὐχαριστησίν μας εἰς τὸ νὰ χα-
ρῇ τὴν διαδοχήν του, ἢ τὴν ἀξίαν του εἰς αἰῶνας
ἀτελευτήτους. Παραδείγματος χάριν. ὁ Κύριος νὰ
ἤθελε πολυπλασιάσῃ ταῖς εὐλογίαις του εἰς τὴν

εὐγέ-

ἀγλυειαὶ τῆς μὲ τὴν δυστυχίαν παντοτεινῆς ζωῆς τῆς διαδοχῆς της, εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας μου, ἡ ὁποία ἀποβλέπει πάντοτε νὰ ἰδῇ τὸ ἀρχοντικόν της πλουτισμένον ἀπὸ κάθε καλόν. Ἤ ὁ Κύριος νὰ ἤθελε πολλαπλασιάσῃ τὴν δόξαν εἰς τὴν ἀξίαν της, πρὸς ἐκπλήρωσιν, καὶ τὰ ἑξῆς. διὰ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Θέλωντας νὰ γράψῃ τινὰς ταύτην τὴν Ἐπιστολὴν εἰς ἱερωμένον πρόσωπον, ἠμπορεῖ νὰ φυλάξῃ ταύτην τὴν τάξιν. εἰς τὸ πρῶτον θέλει εἰπεῖ.

Ἀνίσως καὶ ἡ Πανοσιότης σας, ἢ ἡ Πανιερότης σας ἐτιμήσετε τόσον τὴν ἱερωσύνην, εἰς καιρὸν ὁποῦ εἶσαι ἁπλῶς ἱερεῖς, πόσον περισσότερον τῶρα θέλετε τὴν ἐκλαμπρύνει ἀπὸ τὸν βαθμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπὸ τὴν θείαν πρόνοιαν ἀνεβιβάσθητε. διὸ συγχαίρω. καὶ τὰ ἑξῆς. εἰς τὸ Δεύτερον θέλει εἰπεῖ. ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ θριαμβεύσῃ περισσότερον δὲν ἐδύνετο νὰ ἔχῃ καλλιώτερον ὄργανον ἀπὸ τὸ ὑποκείμενόν της· καὶ τὸ ἱερατεῖον δὲν ἠμπορεῖ νὰ χαίρεται πλέον δυστυχισμένην προκοπὴν, ἀπὸ τὴν ἐδικήν σας ἁγιωτάτην διοίκησιν, καὶ φροντίδα, καὶ τὰ ἑξῆς. εἰς τὸ τρίτον θέλει εἰπεῖ.

Δὲν θέλω παύσει ὡς τόσον νὰ εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν διὰ μίαν τοιαύτην χάριν ὁποῦ εἰς τὴν ἱερωσύνην ἔδωσε, παρακαλῶντας τον εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν νὰ τὴν αὐξάνῃ μὲ ἐκείνην τὴν χάριν,

ὁποῦ

ὁποῦ εἶναι ἀναγκαία εἰς αὐτὴν πρὸς ἔκφρασιν τοσούτου μεγάλου βάρους, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον παράδειγμα εἰς ἀναβιβασμὸν Ἀρχιερέως εἰς θρόνον.

Κλίνω τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν θείαν δικαιοσύνην, ὁποῦ μὲ κάνει νὰ δοκιμάζω ἀνερμήνευτον τὴν χαρὰν διὰ τὴν ἀνάβασίν της εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον, καὶ κατὰ ἀλήθειαν ἀπονεμητικὴ ἦτον ἡ τοιαύτη ἀξία εἰς τὴν ὑπερθαύμαστον αὐτῆς ἀρετήν· διατὶ τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῇ λογικὸν ποίμνιον θέλει ἀναπαυθῇ ἀφόβως εἰς τὴν γρήγορον αὐτῆς μέριμναν· παρακαλῶ λοιπὸν νὰ ὑποφέρῃ ἡ ἀγαθοσύνη της τὴν τόλμην ὁποῦ ἐπιχειρίζομαι εἰς τὸ νὰ συγχαρῶ μὲ αὐτήν, ἀγκαλὰ καὶ τὰ κατ' ἀξίαν τῆς σῆς πανιερότητος δὲν δύναμαι νὰ κηρύξω.

ἐγὼ

ἐγὼ ὅμως εὐλαβείᾳ φερόμενος
κλίνω νοερῶς εἰς τοὺς τιμίους αὐτῆς
πόδας τὴν κεφαλήν μου, ζητῶντας
προσοίαν τὰς εὐχάς, καὶ εὐλογίας της.
ἀλλὰ τὴν ὁσίαν εἶμαι βέβαιος πῶς
δὲν δέχεται μὲ ὑστερόσεις, διὰ νὰ
ὁμολογοῦμαι τῆς ὑμετέρας, καὶ τὰ ἑξῆς.

παράδειγμα συγχαριστικῆς
Ἐπιστολῆς εἰς συμφωνίαν Γάμων.

Ἡ μεγαλητέρα ἐπιθυμία τῆς ἐφέ-
σεως ὁποῦ ἔχω, εἶναι νὰ ἰδῶ στεφα-
νωμένον τὸν υἱὸν τῆς ὑμετέρας
ἐντιμότητος εἰς μίαν παντοτεινὴν

διαδοχήν,

διαδοχήν, ἢ ἐλπίζω κάθε εὐτυχὲς
ἀποτελέσματα ἀπὸ τὴν συμφωνίαν
τῶν γάμων μετὰ τῆς εὐγενοῦς
Κυρίας (δεῖνα). διὰ τοὺς ὁποίους σᾶς
φανερώνω τὴν ἄμετρον χαρὰν ὁποῦ
ἡ καρδία μου δοκιμάζει. ἂς δεχθῇ
λοιπὸν τώρα τὴν ἐδικήν μου ὁμολο-
γίαν, ἡ ὁποία γεννᾶται ἀπὸ ἕνα
μεγαλώτατον σέβας ὁποῦ προσφέρω
εἰς τὴν ἐξαίρετον αὐτῆς ἀρε-
τὴν, ἢ τιμῶντάς με μὲ συχνὰς
προσταγάς της, διὰ μένω ὡς
ὑπογράφομαι.

Ἕτερον παράδειγμα εἰς πραγματείαν.

Ἔφθασεν εὐτυχέστατον εἰς τὸν λιμένα ταύτης τῆς πόλεως τὸ καράβιον ὀνόματι (Σῦνα.) τοῦτο ἔφερε μίαν πραγματείαν, ἡ ὁποῖα εἰς τὰ μέρη τοῦτα διὰ τὸ παρὸν ἔχει πολλὴ τιμὴν, καὶ θέλει νὰ προσφέρη πολὺ τὸ διάφορον. βέβαιον εἶναι πῶς τὸ κέρδος εἶναι ἐδικόν σου, ἀλλ' ἡ χαρὰ δὲν εἶναι μόνη ἐδική σου, ἀλλ' εἶναι καὶ τῶν φίλων σου. μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐγὼ καυχῶμαι νὰ ἔχω τὸν πρῶτον τόπον. ἐγὼ ὅταν ἤκουσα πῶς εἰς τοῦτα τὰ μέρη ἔρχεται τὸ καράβιον μὲ μίαν τέτοιαν πραγματείαν, ἔλαβα μεγαλωτάτην χαρὰν διὰ τὸ ὠφέλιμον κέρδος σου. ὅθεν συγχαίρω μὲ τὴν εὐγένειάν σου εἰς τοῦτα τὰ ἀγαθὰ ὁποῦ τῆς ἐξακολουθοῦν. εὗρεν ὁ πλοῦτος τὸν ζητοῦντα, ἐπειδὴ ἔχοντάς τον δὲν ἀφί-

νεὶς νὰ σὲ ἐξεσιάζῃ, ἀλλὰ μὲ γλυκαιότητα τὸν ἐξεσιάζεις. λοιπὸν συγχαίρονται οἱ πτωχοὶ εἰς τὰς εὐτυχίας σε, διατὶ αὐταῖς εἶναι εἰς βοήθειαν των. χαίρονται οἱ φίλοι· μὲ τὸ νὰ εἶναι εἰς μεγάλω των εὐχαρίςησιν. χαίρω καὶ συγχαίρω καὶ ἐγὼ μὲ τὴν ἐντιμότητά της, ἐπειδὴ βλέπω πῶς ἡ καλή σε διάθεσις συμβοφλεύει ταῖς πραγματίαις σε μὲ τε Θεε τὴν βοήθειαν. ὅθεν δὲν θέλω πιςεύσει ποτὲ, πῶς ὁ Θεὸς θέλει ἀφήσει ἔτε τε καιρε ταῖς μεταβολαῖς, ἔτε τῶν ἀνέμων ταῖς σφοδρότητες, ἔτε τῶν κλεπτῶν ταῖς ἐπιβελαῖς εἰς τὸ νὰ κάμεσιν ἄδικον τῆς ἀρετῆς σε. ὡς τόσον δέξε μὲ τὴν συνηθισμένην σε ἀγαθότητα τέτην τὴν μαρτυρίαν τῆς καθαρᾶς με καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης ψυχῆς διαμένω.

Περὶ ἀποκρίσεως τε Συγχαρισικε χαρακτῆρος.

Α'Ποκρινόμενοι εἰς τὴν συγχαρισικὴν Ε'πισολὴν, [illegible] θέλομεν δείξει τὸν ἐμαυτόν μας εὐχάρισον διὰ τὸν συγχαιρετισμόν. παραδείγματος χάριν. Δὲν ἔλειψαν ποτὲ ἀπὸ ἐμὲ ἡ μαρτυρίαις τῆς εὐγνωμοσιώνης της. νιῶ δὲ ὁπε λαμβαίνω τὲς συγχαιρετισμὲς της, ἔρχομαι νὰ καταλάβω πόσον πρέπει νὰ καυχῶμαι, μὲ τὸ νὰ βλέπω τὸν ἐμαυτόν με ὁπε ζῇ μὲ τόσην ἐξαίρεσιν εἰς τὴν καρδίαν τῆς καλοκἀγαθίας της, ἐ ταἰξῆς.

Δεύτερον μὲ ὅρους τιμίους θέλομεν προσθέσει τὴν εὐχαριστησιν. παραδείγματος χάριν. Τὸ χρέος μου εἰς τόσον, μὲ τὸ νὰ αὐξαίνῃ ἐπ' ἄπειρον, ὁμολογεῖ εἰς αὐτὴν καὶ κηρύττει ἀμέμπτως τὰς χάριτας, συνοδευμένον ἀπὸ μίαν ζωντανὴν ἔφεσιν, εἰς τὸ νὰ ἔχῃ πάντοτε ὑπόχρεων τοῦτον τὸν βαθμόν μου πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν τιμίων αὐτῆς προσταγῶν, ὅταν ἤθελε καταδεχθῇ καὶ μοῦ δώσῃ δι' αὐτῶν τὴν μεγάλην τιμήν. καὶ μὲ ὅλον τὸ σέβας ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν της.

Παράδειγμα εἰς ἀπόκρισιν συγχαριστικῆς Ἐπιστολῆς.

Ἀπὸ τὴν ἄδολον ἀγάπην ὁποῦ πρὸς ἐμὲ προσφέρει ἡ εὐγένειά της, κατάγεται τὸ καθῆκον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐκαταδέχθη νὰ μοῦ φανερώσῃ τὴν εὐαρέστησιν καὶ χαρὰν ὁποῦ ἐδοκίμασε διὰ τὴν ἀξίαν ὁποῦ ἔλαβα. μὲ ποῖον σεβάσμιον λογισμὸν ἐγὼ νὰ ἐδέχθηκα αὐτὴν τὴν καρδιόν της ὁμολογίαν, ἠμπορεῖ νὰ καταλάβῃ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὰς ἀπείρους εὐχαριστίας ὁποῦ ἀνταποδίδω. ὡς τόσον εἰς μαρτύριον τοῦ ἀπείρου μου χρέους, ὁποῦ διαφυλάττω μὲ γνώμην ἕτοιμον διὰ νὰ ἤθελα τὸ ὀλιγοστεύσῃ μὲ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν συνεχῶν προσταγῶν της, ἀπὸ τὰς ὁποίας παρακαλῶ νὰ μὴ μὲ ὑστερήσῃ, μένω πάντοτε πρόθυμος εἰς ὑπογράφομαι.

Ἐπι-

Ἕτερον παράδειγμα εἰς ἀπόκρισιν ἀρχιερέως ὁποῦ ἀνέβη εἰς θρόνον.

ΜΕ' τρόπους ὅσον εὐχαριστῶς, ἄλλο τόσον ὑποχρεωστικοὺς ἠθέλησεν ἡ ὑμετέρα Ἐκλαμπρότης νὰ κάμῃ γνωστὴν εἰς ἐμὲ τὴν χαρὰν ὁποῦ ἐδοκίμασεν, ὅταν ἤκουσε τὸν ἀναβιβασμόν μου εἰς τὴν ἀξίαν τῆς Ἐπισκοπῆς· εἰς καιρὸν λοιπὸν ἀπὸ διὰ τοιαύτην ἀφορμὴν ἀνταποδίδω εἰς τὴν φιλανθρωπίαν της ἀπείρους τὰς εὐχαριστίας, τὴν βεβαιώνω καὶ τὴν ἐξαίρετον μνήμην ὁποῦ εἰς τὸν ἐμαυτόν μου πάντοτε θέλει διαφυλάττω. ὅθεν τὴν παρακαλῶ νὰ ἤθελε μοῦ δώσῃ πολλαῖς ταῖς ἀφορμαῖς, εἰς ταῖς ὁποίαις ἤθελα δυνηθῇ νὰ ἀποδείξω τὸ μέγα σέβας, ὁποῦ εἰς τὸ τίμιον αὐτῆς ὑποκείμενον προσφέρω. καθὼς καὶ τώρα καυχῶμαι πῶς εἶμαι, καὶ θέλω εἶμαι ὅ,τι λογῆς ὑπογράφομαι.

ΚΕΦΑΛΑ. ϛ'.

Περὶ τωθαστικοῦ, ἤτοι σκωπτικοῦ χαρακτῆρος.

ΣΚωπτικὸς, ἢ καὶ Τωθαστικὸς χαρακτὴρ εἶναι, ὅταν δι' αὐτοῦ περιγελοῦμεν τινὰ, καὶ τὸν κεντοῦμεν μὲ λόγους. τοῦτον μεταχειρίζονται οἱ κα-

κακοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι θέλουν αὐτοὶ νὰ φαίνωνται ἔνδοξοι, μὲ τὸ νὰ ἀποδείχνουν τοὺς ἄλλους ὀυτιδανούς. οἱ φρόνιμοι ὅμως καὶ συνετοὶ πρέπει νὰ ἀπέχουν ὅσον εἶναι δυνατὸν ἀπὸ τέτοιαν Ἐπιστολήν. διατὶ αὐτὴ πολλάκις φέρει ἔχθραν, καὶ μάχας· ἀμὴ ἀνίσως καὶ καμίαν φορὰν θέλει τινὰς νὰ γράψῃ μίαν τέτοιαν Ἐπιστολὴν, πρέπει νὰ τὴν γράφῃ εἰς τρίτον πρόσωπον, καὶ τοῦτο, διὰ νὰ παρακινήσῃ τὸν φίλον νὰ ἀποφύγῃ τὴν συγκαταστροφὴν, ἢ τὴν μίμησιν τῶν κακῶν ἀνθρώπων.

Αὐτὴ ἡ Ἐπιστολὴ διαιρεῖται εἰς τρία μέρη. Εἰς τὸ πρῶτον πρέπει νὰ ἐξαπλώσωμεν τὸ σκῶμμα, ἤτοι ἀξαπελίαν, καὶ παιγνίδιον, λαμβάνοντες τὰς ἀφορμὰς ἀπὸ τὰ φυσικὰ ἐλαττώματα ἂν ἔχῃ, ἢ ἠθικὰ, ἢ τῆς τύχης, καὶ αὐτὰ νὰ περιγράψωμεν ἐντέχνως. Εἰς τὸ δεύτερον προφασιζόμενοι πῶς γράφομεν τὴν Ἐπιστολὴν ὄχι πρὸς καταφρόνησιν, ἢ ἀτιμίαν, ἀλλὰ πρὸς διόρθωσιν. καὶ εἰς τὸ τρίτον ἀποδείχνοντες πῶς θέλομεν τὴν φιλίαν του, τάσσοντές του εἰς κάθε καιρὸν τὴν βοήθειάν μας μὲ προθυμίαν.

Εἰς τοῦτο τὸ γένος δὲν σημειώνω παραδείγματα, ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἴδιον τῶν τιμίων ἀνθρώπων τὸ νὰ δουλεύωνται ἀπὸ ἕνα τέτοιον χαρακτῆρα.

ΚΕΦΑΛ. Ζ'.

Περὶ εἰρωνικοῦ χαρακτῆρος.

ΕΙρωνικὸς χαρακτὴρ εἶναι ἐκεῖνος διὰ μέσον τοῦ ὁποίου ἐπαινοῦμεν τινὰ μὲ ὑπόκρισιν εἰς τὴν ἀρχὴν, εἰς δὲ τὸ τέλος ἐκφαίνομεν τὸν σκοπόν μας· Τούτου τὰ μέρη εἶναι τρία. εἰς τὸ Πρῶτον περιγράφομεν τὴν εἰρωνείαν πεπλασμένην. εἰς τὸ Δεύτερον ἐκφέρομεν τὴν εἰρωνείαν εἰς τὴν ὑπόθεσιν μας, ἐπισυνάπτοντες αὐτὴν τῷ ὑποκειμένῳ πράγματι, διὰ νὰ μὴ δείξωμεν πῶς ἐναντιούμεθα τοῖς λεγομένοις· καὶ εἰς τὸ Τρίτον, ἀφιεροῦμεν τὸν ἐμαυτόν μας μὲ εὔνοιαν εἰς δούλωσιν τοῦ ὑποκειμένου πρὸς ὃ γράφομεν, ἀλλ' ὅμως καὶ τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι ξένον πρόσωπον. εἰδὲ καὶ εἶναι τὸ κατ' εὐθὺ εἰρωνευόμενον πρόσωπον, λέγομεν πῶς ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς θέλομεν ἀπέχει. καὶ τὰ ἑξῆς.

Τοῦτος ὁ εἰρωνικὸς χαρακτὴρ δὲν εἶναι ἀναγκαῖος εἰς τὰς πραγματείας, διατὶ ἐκεῖνοι δὲν ἔχουσι σκοπὸν νὰ ἐπαινοῦσι μὲ ὑπόκρισιν. τὸ σφαλτὸν ὅμως πολίτευμα τοῦ καιροῦ τούτου, ἔβαλεν εἰς χρῆσιν καὶ τὰ ἄχρηστα, καὶ κάνει τὸν ἄνθρωπον νὰ προσποιῆται, καὶ νὰ ἀποδέχεται ἄλλος ἀντ' ἄλλου. καὶ διὰ τοῦτο τώρα οἱ πραγματευταὶ

ροι ἐγκωμιάζουσι μὲ εἰρωνείαν, καὶ δόλον. διατὶ εἰς πολλοὺς ἀρέσει, καὶ ὀλίγου νοὸς ἀρέσκει ἡ κολακεία. ὅθεν καὶ οἱ κόλακες αὐξαίνουσιν εἰς πολὺ πλῆθος, διὰ νὰ τοὺς καμώσῃ ὄνειδος τῆς ἀγορᾶς, καὶ πάσης τῆς πολιτείας.

Ἰστέον ὅτι ἡ Τωθαστικὴ Ἐπιστολὴ, διαφέρει τῆς εἰρωνικῆς κατὰ τοῦτο. ὅτι ἡ τωθαστικὴ περιγελᾷ, καὶ καταλαλεῖ φανερά. ἀλλ᾽ ἡ εἰρωνικὴ προσποιεῖται μὲ τέχνην, καὶ φαίνεται νὰ ἐπαινῇ, καὶ μὲ ὑπόκρισιν ἐγκωμιάζωντας ὑβρίζει, ἢ καὶ περιπαίζει τὸν ἄνθρωπον. τοῦτον τὸν χαρακτῆρα δύναται τινὰς νὰ τὸν χρειασθῇ διὰ καλοῦ, μάλιστα ὅταν ἄνθρωπος ἀξίας γράφῃ εἰς ὑποκείμενον ὁποῦ εἶναι ὑποτεταγμένον εἰς αὐτόν. ὅθεν τοῦ λέγει εἰρωνικῶς ἐκεῖνα τὰ καλὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι ὑστερημένος, διὰ νὰ τὸν κάμῃ ἴσως μὲ τοῦτον τὸν τρόπον νὰ τὰ ἀποκτήσῃ· ἢ ἀκούωντας πῶς εἰρωνεύεται, θέλει ἐντραπεῖ καὶ παύσει ἀπὸ τὰ κακά. ὁ μικρότερος ὅμως πρὸς τὸν μεγαλήτερον δὲν πρέπει ποτὲ νὰ γράψῃ σκωπτικὴν ἢ εἰρωνικὴν Ἐπιστολήν. διατὶ δὲν εἶναι ἴδιον, καὶ πρέπον.

Εἰρωνικῶς δύνανται νὰ γράφουν συχνάκις οἱ γονεῖς πρὸς τοὺς Υἱοὺς, οἱ πραγματευταὶ πρὸς τοὺς ὑπ᾽ αὐτοὺς νέους, οἱ κύριοι πρὸς τοὺς δούλους. διατὶ τοῦτος εἶναι ἕνας τρόπος ὁποῦ πλαστῶς ἐπαινοῦντας ὑβρίζει, καὶ προσποιεῖται. ὅθεν ὁ ἄνθρωπος ὁποῦ μετέχει ἀπὸ ἐλαττώματα, μὲ τοῦτον τὸν προσποιητικὸν

τικὸν

τικὸν χαρακτῆρα δύναται νὰ διορθωθῇ, χωρὶς νὰ ὀργίζεται ἐναντίον τοῦ γράφοντος.

Παράδειγμα εἰρωνικὸν ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν εἰς τὸ ἁπλοῦν.

Φίλιππος εἰρωνικῶς πρὸς Ἀθηναίους πέμπει.

Φίλιππος Βασιλεὺς Ἑλλήνων Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ.

Ἴσως οἱ Λαγωοὶ ἐναντιοῦνται εἰς τοὺς Ἀετούς; ἢ οἱ Κολοιοὶ εἰς τοὺς ἀστεράς; ἀγωνίζεται τὸ πάλαισμα Ἀνταῖος πρὸς τὸν Ἡρακλέα; ἀντιστέκονται οἱ Κώνωπες εἰς τὸν Λέοντα, καὶ οἱ πυγμαῖοι πρὸς τοὺς Γίγαντας; Τοῦτο ἡμεῖς δὲν τὸ λογιάζομεν ἄξιον· καὶ ὅμως πολλὰ θαυμάζω τὴν τελειότητα ὁποῦ ὑμεῖς ἔχετε εἰς τὰ πάντα, καὶ τὴν ἀγχίνοιαν ὑπὲρ πάντα. καὶ εἶναι δυνατὸν ὅτι ἔτζι ὀγλίγωρα νὰ ἐμεταβάλθητε ἀπὸ τὴν ἀγνωμοσύνην εἰς τὸ ἐναντίον, διὰ νὰ μὴν ἤθελα εἰπῶ εἰς πονηρίαν; δὲν εἶναι πρέπον λοιπὸν οἱ πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων νὰ ἐναντιοῦνται φανερὰ εἰς τὸν Βασιλέα, καὶ ὑπερασπιστὴν τῶν Ἑλλήνων, καὶ νὰ κάνουν τοὺς ἐχθροὺς φίλους, καὶ τοὺς φίλους ἐχθρούς. δὲν εἶναι λέγω ἴδιον φρονίμων ἀνθρώπων, ἐπειδὴ καὶ εἰς τοὺς φίλους εἶναι ἀνάξιον, καὶ εἰς τὴν ἐδείξασαν αὐθεντίαν ἐπάξιον. στοχασθεῖτε λοιπὸν ὅσον

σον διαφέρει ὁ Αἰτὸς τοῦ Κανθάρου, ὁ Λέων τοῦ Βατράχου, καὶ ὁ Βασιλεὺς τῶν δούλων, καὶ ἀπὸ ἐσᾶς νὰ ἀπέχω, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον παράδειγμα.

Εἰρωνικῶς ἐπαινεῖται ὁ Πραγματευτὴς ἀπὸ τὸν ἄλλον, διατὶ δὲν αὐταποκρίθη μὲ πίστιν κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του.

Ὅσην τέχνην ἐδουλεύθη ἡ αὐθεντίασου διὰ νὰ λάβῃς τὰ σολδία μου, παίζωντάς μου μὲ πρῶτον ταξίδι νὰ σείλῃς τὴν πραγματείαν, ὁποῦ μοῦ ὑποσχέθης, ἄλλην τόσην πρέπει νὰ δουλευθῶ καὶ ἐγὼ, διὰ νὰ σοῦ ἐπαινέσω τὴν προθυμίαν ὁποῦ ἔδειξες εἰς τὸ νὰ κάμῃς ὅ,τι μου ἔταξες. ἀπόλαυσα λοιπὸν τὸ πρᾶγμα κατὰ τὴν γνώμην σου, καὶ μὲ ταχύτητα· ἐγὼ ἐπαινῶ σου τὴν ἀληθολογίαν, καὶ αὐτῶς εὔκολα βαίνῃς εἰς πρᾶξιν κάθε ὑπόσχεσίν σου, θέλεις δώσει αἰτίαν ὀρθῶς ὅλοι νὰ σοῦ πιστεύουν. χαίρω λοιπὸν εἰς τὴν συμφωνίαν ὁποῦ ἔχουν οἱ λόγοισου μὲ τὰ ἔργα, καθὼς ἔχει ἡ καρδιάσου μὲ τὰ χείλη· καὶ ἀπὸ μίαν τοιαύτην ἀφορμὴν λαμβάνω καλὴν ἐλπίδα, πῶς ἀναμέσον μας εἰς τὸ ἑξῆς θέλομεν καταστήσει εἰς καλὴν προκοπήν. ἐπειδὴ ἐγὼ θέλω πάντοτε σοῦ πιστεύει, καθὼς καὶ τώρα με' ὅλον τὸν ἀληθινὸν ζῆλον ὁμολογοῦμαι.

Περὶ

Περὶ ἀποκρίσεως πρὸς τὸν σκωπτικὸν καὶ Εἰρωνικὸν χαρακτῆρα.

Ἡ Ἐπιστολὴ μὲ τὴν ὁποίαν ἀποκρινόμεθα, πρέπει νὰ ἔχῃ ἀναλογίαν μὲ τὴν πρὸς ἡμᾶς σταλεῖσαν ἐπιστολήν. ὅθεν ἕκαστος πρέπει νὰ θεωρῇ πῶς, καὶ μὲ ποίας λέξεις, καὶ λόγους φέρεται ὁ πρὸς αὐτὸν γράφων, καὶ οὕτως ἂς ἀποκρίνεται. ἀλλ' ἐὰν καὶ ὁ γράφων εἶναι μεγαλητέρας ἀξίας, ἢ βαθμοῦ ἀπὸ σὲ, καὶ σὺ δὲν θέλεις, οὔτε ἀχαριστεῖσαι νὰ χάσῃς τὴν φιλίαν, ἢ προστασίαν του, προσποιήσου πῶς δὲν ἔλαβες τὴν ἐπιστολὴν, καὶ οὕτω μὴ ἀποκριθῇς. ἀνίσως πάλιν καὶ θέλεις νὰ σημειώσῃς ἀπόκρισιν, μεταχειρίσου τὸν τρόπον μὲ σωφροσύνην, καὶ μετριότητα· ἢ μᾶλλον γράφε τινὸς φίλου, ὡς ἐκ τρίτου προσώπου, ὁ ὁποῖος νὰ ἤθελε μεσιτεύσῃ μὲ τρόπον ἐπιτήδειον, εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσῃ διὰ νὰ μὴ λαμβάνῃς εἰς τὸ ἑξῆς ὅμοιαις εἰρωνίαις. καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ πολιτικώτερος τρόπος.

Διὰ ὑπόδειγμα ὅμως, ἂς ἀναγνώσουν οἱ σπουδαῖοι καὶ φιλομαθεῖς τὴν σκωπτικὴν ἐπιστολὴν τοῦ Λιβανίου πρὸς τὸν μέγαν Βασίλειον. ἡ ὁποία ἄρ-
„ χεται. Οὐ παύσῃ Βασίλειε τὸν ἱερὸν τοῦτον τῶν μουσῶν σηκὸν, καὶ τὰ ἑξῆς.

Καὶ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ μεγάλου Βασιλείου πρὸς Λιβάνιον, ἥτις καὶ αὐτὴ ἄρχεται.

Λι-

„ Λέλυταί σοι τὸ δύσθυμον. τοῦτο γὰρ ἐστὶ τῆς ἐπιστολῆς τὸ προοίμιον, καὶ τὰ ἑξῆς.

ΚΕΦΑΛΗ'. Η'.

Περὶ Εὐχαριστικοῦ χαρακτῆρος.

ΕΥ'χαριστικὸς χαρακτὴρ εἶναι ἐκεῖνος, μὲ τὸν ὁποῖον ἀποδίδομεν χάριτας εἰς τινὰ περὶ τῶν εἰς ἡμᾶς γινομένων εὐεργεσιῶν. Τοῦτος ὁ τύπος καθὸ ἀποβλέπει εἰς ἔπαινον τοῦ εὐεργέτου, πρεπόντως ὑποφέρεται εἰς τὸ ἐπιδεικτικὸν γένος. Τὰ παραδείγματα ταύτης τῆς εὐχαριστικῆς ἐπιστολῆς, ἠμπορεῖ ὅπου δύναται ἕκαστος νὰ τὰ ἰδῇ εἰς τὰς ἀποκρίσεις τῆς ἐπαινετικῆς ἐπιστολῆς, τῆς εὐκτικῆς, συγχαιρετικῆς, προτρεπτικῆς, παραμυθητικῆς, καὶ εἰς ἐκείνην τοῦ Δώρου, διὰ τοῦτο κρίνω εὔλογον νὰ μὴ βαρύνω τοὺς φιλομαθεῖς περισσότερον περὶ τούτου τοῦ χαρακτῆρος εἰς τοῦτο τὸ Κεφάλαιον, μὲ τὸ νὰ εἶναι ἀποδεδειγμένη ἡ σύνθεσίς του εἰς τὰ ἄνωθεν εἰρημένα εἴδη.

ΜΕ'-

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΤΟΥ ἘΠΙΣΤΟΛΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΣ.

Περὶ τῶν Εἰδῶν τῶν Ἐπιστολῶν ὅπου ἀνάγονται Εἰς τὸ Συμβουλευτικὸν Γένος.

ΚΕΦΑΛ. Α'.

Περὶ Προτρεπτικοῦ χαρακτῆρος.

Προτρεπτικὸς χαρακτὴρ εἶναι ἐκεῖνος, διὰ τοῦ ὁποίου παρακινοῦμεν, καὶ ζητοῦμεν νὰ καταπείσωμεν τινὰ νὰ πράξῃ τὴν ἀρετὴν, ἢ νὰ κάμῃ ἔργα ἀγάπης, καὶ ἐλεημοσύνης, ἢ νὰ προσέχῃ καὶ νὰ ἐπιμελῆται τὴν σπουδὴν καὶ μάθησιν. ἢ νὰ ζῇ χριστιανικὰ, καὶ τὰ ἑξῆς. Ὅθεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιστολῆς ἐπαινοῦμεν μὲ κοσμιότητα, καὶ δ'ἅπαξ ἂν τὸ ὑποκείμενον. παραδείγματος χάριν.

,, Μὲ τὸ νὰ εἶναι ἡ ὑμετέρα ἐντιμότης περίφημος εἰς τὰς πράξεις της, καὶ ἡ ἀρετὴ αὐτῆς κα-

τα-

τὰ πολλὰ ἐγκωμιασμένη ἀπὸ τὴν κοινὴν καὶ καθόλου ὑπόληψιν, δὲν εἶναι πρέπον νὰ ὑποταχθῇ εἰς ταῖς ἰδικαῖς μου προκοπαῖς, καὶ παραινέσεις, ὁποῦ [illegible] διὰ τῆς παρούσης νὰ τὴν παρακινήσουν εἰς τὰ τῆς θεοσεβείας ἔργα· καὶ τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος ταύτης τῆς ἐπιστολῆς, θέλει βαλθεῖ ἡ αἰτιώδης ἀφορμὴ τῆς προκοπῆς, καὶ
» παρακαλέσεως. παραδείγματος χάριν. Ἠξεύροντας ὅμως νὰ εἶναι ἴδιον μιᾶς ἐναρέτου καὶ γενναίας ψυχῆς, τὸ νὰ μὴ καταφρονῇ ταῖς προκοπαῖς, ἀγκαλὰ καὶ μικροπρεπεῖς, ἐκείνου ὁποῦ ἐπιθυμεῖ μὲ καθαρὰν καὶ εἰλικρινεστάτην καρδίαν νὰ τὴν ἰδῇ εὐτυχισμένην εἰς τὸ καλὸν, προτρέπω ὁλοψύχως τὴν ὑμετέραν ἐντιμότητα εἰς τὸ νὰ μὴν ἀρνηθῇ τὴν συγχώρησιν εἰς τὸν πταίστην, καὶ τὰ ἑξῆς.

Καὶ τέλος εἰς τὸ τρίτον μέρος θέλουν ἀκολουθήσει τὰ πλέον δυνατὰ δίκαια διὰ νὰ καταπείσουν· τὰ ὁποῖα θέλουν εἶσται θεμελιωμένα ἢ εἰς τὸ βραβεῖον, ἢ εἰς τὸ χρέος, ἢ εἰς τὴν ὠφέλειαν, καὶ
» τὰ ἑξῆς. παραδείγματος χάριν. Ἡ ἀρετὴ αὐτῆς ἠξεύρει πόσον μεγαλοπρεπὲς καὶ τίμιον εἶναι εἰς ἕνα χριστιανὸν, τὸ νὰ συγχωρῇ τῶν ἄλλων τὰ πταίσματα, καὶ πόσον ἐράσμιος εἶναι εἰς τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ αὐτὴ ἡ θεάρεστος πρᾶξις, ὁποῦ διὰ νὰ μᾶς μαθητεύσῃ αὐτὴν τὴν ἀρετὴν ἐκατέβη ὁ ἴδιος ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον· καὶ ὅμοια.

Ἀνί-

Ἀνίσως πάλιν καὶ θέλει τὶς νὰ κάμῃ τὴν ἐπιστολὴν πλέον ἐκτεταμένην, θέλει τὴν διαιρέσει εἰς μέρη πέντε. εἰς τὸ πρῶτον ἂς ἐγκωμιάσῃ τὴν πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν προτρέπει, λέγοντας μάλιστα πῶς εἶναι πολλὰ χρήσιμος, καὶ ὠφέλιμος. Εἰς τὸ δεύτερον ἂς δείξῃ τὴν ἀγάπην ὁποῦ ἔχει πρὸς τὸν φίλον, τὸν ὁποῖον προσκινεῖ, κρίνωντας τὴν πρᾶξιν ἐπάξιον δι' αὐτὸν, ὡσὰν ὅπου εἶναι πρέπον δούλευσις, καὶ τιμίου ἀνδρός. Εἰς τὸ τρίτον, ἂς δείξῃ τὴν πρᾶξιν εὔκολον, καὶ πῶς οὐδεμίαν δυσκολίαν ἔχει εἰς τὸ νὰ κατορθωθῇ. Εἰς τὸ τέταρτον, ἂς φανερώσῃ τὴν μεγάλην χρείαν ὁποῦ εἶναι διὰ νὰ γένῃ ἡ πρᾶξις, καὶ πῶς ἀνίσως καὶ ἀμελήσει εἰς τοῦτο, θέλει συμβεῖ κανένα ἄτοπον, μὲ ζημίαν τῆς Πατρίδος, ἢ τῆς Ἐκκλησίας, ἢ καὶ τῆς φυσιᾶς του. Εἰς τὸ πέμπτον, ἂς τοῦ ἀποδείξῃ τὸ τί ἤθελε κάμῃ καὶ αὐτὸς διὰ ἀγάπην του, ἀνίσως καὶ εἶχε τὴν δύναμιν· καὶ δίδοντας τέλος, ἂς ὁμολογήσῃ τὸν ἑαυτόν του πάντοτε ἕτοιμον εἰς τὴν δούλευσιν κάθε προσταγῆς του.

Παράδειγμα προτρεπτικόν.

Δὲν εἶναι πρᾶγμα πλέον σεμνότερον, καὶ ἐνδοξότερον εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἀρετὴν, καθὼς ὅλοι οἱ ἄνθρωποι κοινῶς δογματίζουν

τίζουσι. διατὶ αὐτὴ ὄχι μόνον τὰ κοινὰ καὶ τὰ μερικὰ πράγματα διευθύνει, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐξουσίας κατευθύνει, καὶ αὐτὴν τὴν ἰδίαν βασιλείαν σεβασμιωτέραν τὴν κάνει νὰ φαίνεται. περιπλέον ὄχι μόνον τοὺς ἀγαθοὺς μᾶλλον ἀγαθωτέρους, ἀλλὰ καὶ τοὺς αγαθοὺς ἀγαθοὺς αὐτὴ ἀποδείχνει. καὶ τέλος πάντων ὅλους ἐκείνους ὅπου ἐξ ὅλης ψυχῆς τὴν ἀσπάζονται ἐκ θνητῶν εἰς ἀθανασίαν ἀναβιβάζει. Πρὸς ταύτην λοιπὸν τὴν κατ᾽ ἐξοχὴν ὑπερτάτην ἀπόκτησιν, ἐστοχάσθηκα νὰ συμβουλεύσω τὴν σὴν σεμνοπρέπειαν· ἡ ὁποία δὲν εἶναι δύσκολος καθὼς τινὲς τὴν στοχάζονται, ἀλλὰ μάλιστα εὐχερεστάτη καθέστηκε. διὰ τοῦτο καὶ οἱ πάλαι σοφοὶ τῆς ἀρετῆς τὴν θύραν εἰς ὄρος ὑψηλὸν τῆς Πιερίας τὴν ἐζωγράφιζαν, διὰ νὰ μὴν ἤθελεν ὁμολογῆται ἀπὸ τινὰ ὡς ἄγνωστος. στοχάσου λοιπὸν μὲ φρόνησιν, καὶ ἴδε πόσον ἀναγκαῖον πρᾶγμα εἶναι ἡ ἀρετή· διότι καθὼς τὸ σῶμα χωρὶς ψυχὴν δὲν ἔχει ζωὴν, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ χωρὶς ἀρετὴν εἶναι ἄτιμος, καὶ χωρὶς ὕπαρξιν ἠθικήν. Τόσον σοῦ φανερώνω πρὸς ἔνδειξιν τῆς ἀδόλου ἀγάπης μου, καὶ μὲ ὅλον τὸ σέβας σημειοῦμαι.

Πι-

Πεϱὶ ἀποκϱίσεως πϱὸς τὸν πϱοξεπτικὸν χαϱακτῆϱα.

Η' Α'πόκϱισις τῆς πϱοξεπτικῆς ἐπιστολῆς εἶναι διττή. ἡ μία εἶναι καταφατικὴ, καὶ ἡ ἄλλη ἀποφατική. ἡ καταφατικὴ εἶναι, ὅταν ὁ ἄνθρωπος δέχεται τὴν πϱοξοπὴν· ὅθεν θέλοντας νὰ ἀποκϱιθῇ, εἰς τὴν ἀϱχὴν ἀποδείχνει τὴν εὐχαϱίστησιν ὁποῦ ἔλαβε διὰ τὴν καλὴν παϱαίνεσιν. παϱαδείγματος χάϱιν. „ Ευϱίσκομαι εἰς κάθε μέϱος ἀπὸ τὴν εὐγένειαί της πεϱιπλεγμένος μὲ τόσας χάϱιτας, ὅσαις εἶναι ἡ ἐγκάϱδιαις αὐτῆς πϱοξοπαῖς σημειωμέναις εἰς τὴν τιμίαν της ἐπιστολὴν, εἰς μεγάλην ὠφέλειαν τῆς συνειδήσεώς μου, καὶ τὰ ἑξῆς. Καταπολλὰ ἐγὼ βλέπω, ὅτι καὶ τὰ ἑξῆς. Δεύτεϱον θέλει βεβαιώσει πῶς θέλει βάλει εἰς πϱᾶξιν μὲ πϱοθυμίαν τὴν καλὴν παϱακίνησιν. παϱαδείγματος χάϱιν. „ Η' μεγαλητέϱα λοιπὸν ἐδικήμου φϱοντίδα, καὶ ἐπιμέλεια θέλει εἶσαι, εἰς τὸ νὰ ὑπακούσω καὶ νὰ βάλλω εἰς πϱᾶξιν μὲ ὅλην τὴν πϱοθυμίαν, ὅσον ἡ ἐνάϱετος αὐτῆς ψυχὴ μὲ παϱακινεῖ νὰ κάμω.

Εἰς τὸ τϱίτον, θέλει ἀκολουθήσει ἡ εὐχαϱίστησις, ὁμολογῶντας πῶς θέλει εἶσαι πάντοτε ἕτοιμος εἰς τοὺς ὁϱισμούς του, καὶ εἰς κάθε του πϱοσαγὴν.

Α'πόκρισις ἀποφατική.

Η' Α'ποφατικὴ ἀπόκρισις ἵσαται εἰς τὸ νὰ ἀπῤῥίψῃ, ἢ νὰ μὴ δεχθῇ τὴν προςρο-πὴν, καὶ παράκλησιν. καὶ τότε εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπισολῆς θέλει ἐπαινέσει τὴν ἀγάπην. Παραδείγματος χάριν. „ Εἶναι ἀξία κατ' ἀλή-θειαν παντὸς ἐπαίνου ἡ ἀγάπη, τὴν ὁποίαν ἡ ὑμετέρα ἐντιμότης δείχνει πρὸς ἐμὲ, ὅταν με τό-σον ζῆλον ἐπιθυμεῖ τὸ καλόν μου, καὶ τὴν εὐτυ-χίαν μου. καὶ τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος ἀκολουθοῦσι δικαιολογή-ματα τῆς ἀδυναμίας. Παραδείγματος χάριν. „ Ε'γὼ πάντοτε μὲ μεγαλώτατον σέβας καὶ τιμὴν ἐδέχθην τὰς ἐγκαρδίους αὐτῆς ὁλ[illegible] ...κείας προ-τροπὰς, βαστῶντάς ταις καὶ με προθυμίαν εἰς πρᾶξιν· ἀλλὰ τώρα ἡ περίστασις τῶν πραγμά-των μὲ βιάζουσι νὰ ἐνεργήσω κατ' ἄλλον τρόπον, καὶ ἐδῶ πρέπει νὰ παραστήσῃ τὰ δίκαια.

Εἰς τὸ τρίτον μέρος θέλει ὁμολογήσει τὸν ἑαυ-τόν του ὑπόχρεων, βεβαιώνωντάς τον πῶς θέλει τὸ εἶσαι ὑπήκοος εἰς κάθε ἄλλην ἀφορμήν. Παρα-δείγματος χάριν. „ Ο'μολογῶ μ' ὅλον τοῦτο κατὰ πολλὰ ὑπόχρεων τὸν ἐμαυτόν μου εἰς τὴν καλὴν καὶ ἀγαθὴν αὐτῆς καρδίαν. ὅθεν δὲν θέλω λεί-ψει εἰς τὸ νὰ δειχθῶ, καὶ νὰ ὑπακούσω εἰς κάθε

ἀλ-

ἄλλην ἀφορμὴν τὰς συνετὰς καὶ φρονίμους αὐτῆς προτροπὰς, διὰ νὰ γνωρίσῃ πόσην περιπόθητα δοκιμάζω εἰς τὸ νὰ ἔχω διδάσκαλον εἰς τὰς πράξεις μου τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς φρόνησιν. εἰς τόσον παρακαλῶ νὰ ἔχω τὴν τιμὴν ἀπὸ συχναῖς προσταγαῖς της, διὰ νὰ ἠμπορῶ νὰ καυχῶμαι τῆς ὑμετέρας, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἰστέον ὅτι ἡ προτροπὴ καὶ παρακίνησις ὅταν εἶναι ὠφέλιμος, δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀποβάλλωμεν, καὶ νὰ τὴν ἀρνούμεθα. ἀμὴ ὅταν δὲν εἶναι χρήσιμος, καὶ ὠφέλιμος, τότε πρέπει καθ' ἕνας νὰ μὴ τὴν δέχεται. εἰς τοῦτο ὅμως ἂς εἶναι ὁδηγὸς ἡ φρόνησις ἑκάστου.

Ἀπόκρισις τῆς προτρεπτικῆς ἐπιστολῆς.
Παράδειγμα καταφατικόν.

Μέλι γλυκὺ ἀποστάζουσιν ἡ φρόνιμαίς σου παραίνεσες παμφίλτατέ μοι πάτερ. καὶ ἤθελα ἀποκτήσῃ δικαίως τὴν ἐδικήν σου ὀργὴν, ὡσάν καὶ ἤθελα παρακούσῃ παραμικρὸν νουθεσίαν καὶ συμβουλήν σου. διὰ νὰ παρακινήσῃ ὁ πατὴρ τὸν υἱόν του εἰς τοιούτους πνευματικοὺς, ἠθικοὺς, καὶ πολιτικοὺς ὅρους, δὲν ἤθελε παρὰ τὴν καρδίαν σου. ἡ ὁποία τόσον μὲ ἀγαπᾷ, ὁποῦ ἀκαταπαύστως νουθετῶντάς με, μὲ βιάζει μὲ πατρικὴν ἀγάπην εἰς τὴν τῆς ἀρετῆς ἀπόκτησιν. δὲν θέλω εἶσαι βέβαια ἄξιος νὰ φέρω τὸν ἐδικόν

σε ὑγιηὸν χαρακτῆρα, ἀνίσως καὶ δὲν φυλάττω τὰς τόσον ὠφελίμους λόγους σου εἰς τὴν καρδίαν μου. ἀλλὰ τοῦτο δὲν φθάνει διὰ νὰ σοῦ δώσῃ ἄλλην τόσην χαρὰν, ὅσην ἔδωκες εἰς ἐμὲ ὠφέλειαν. ὥστε ὁποῦ ἡ συμβουλαῖς σου πρέπει νὰ τιμῶνται μὲ τὴν ὑπακοήν. Ὅθεν σοῦ τάζω εἰς τὸ μεγάλον χρέος ὁποῦ σοῦ προσφέρω, ὅτι μὲ ὅλην τὴν προθυμίαν νὰ ὑποταχθῶ εἰς τὰς σεβασμίας σου συμβουλὰς, ἢ νὰ εἰπῶ καλλιώτερα προσταγάς· διότι τοιουτοτρόπως θέλω ἀποκτήσει καὶ τὴν ἀγάπην σου, διὰ τὴν ὁποίαν εἶμαι ἕτοιμος καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν νὰ βάλλω εἰς κίνδυνον, διὰ νὰ γνωρίσῃ καθ' ὅλας, ὅτι σοῦ εἶμαι ἕως ἐσχάτης μου ἀναπνοῆς ἠγαπημένος, καὶ ὑπήκοος. Καὶ τὰ ἑξῆς.

Διὰ παράδειγμα ἀποφατικὸν ἀρκεῖ ἡ ὄπισθεν ἑρμηνεία.

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Περὶ ἀποτρεπτικοῦ χαρακτῆρος.

ΜΕ τὴν ἀποτρεπτικὴν ἐπιστολὴν ἀποτρέπομεν, καὶ ἐμποδίζομεν τινὰ, εἰς τὸ νὰ ὁμιλῇ αἰσχρὰ λόγια, καὶ νὰ κάνῃ πράξεις ἀτίμους, καὶ τὰ ὅμοια. Ὅθεν θέλωντας τὶς νὰ γράψῃ μίαν τοιαύτην ἐπιστολὴν πρός τινα φίλον του, πρέπει νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, ἀπὸ τὸ νὰ κάμῃ

τὶ

μίας. καὶ πῶς ἡ ἀγαθοσιώνη της μὲ τὸ νὰ ἐνθυμεῖται τὴν δούλευσιν ὁποῦ ὁμολογῶ πρὸς αὐτὴν, θέλει μοῦ δώσει συνεχεῖς τὰς ἀφορμὰς εἰς τὸ νὰ βάλω εἰς πρᾶξιν κάθε ἐπιθυμητὴν προσαγήν της, καθὼς καὶ τῶρα μὲ ὅλην τὴν προθυμίαν ὑποσχέφομαι.

Περὶ ἀποκρίσεως τοῦ παραμυθητικοῦ χαρακτῆρος.

ΤΗ'ν ἀπόκρισιν ταύτης δύναται καθ' ἕνας νὰ τὴν κάμῃ μὲ τὸν τρόπον ὁποῦ γίνεται καὶ ἡ ἀπόκρισις τῆς προτρεπτικῆς ἐπιστολῆς, καθὼς εἴδομεν ὄπισθεν· ἤγουν ἢ καταφατικὴν, ἢ ἀποφατικήν.

Ο'ταν ἡ ἀπόκρισις εἶναι καταφατική, εὐχαριστοῦντες ἐκεῖνον ὁποῦ παρηγορεῖ, λέγομεν ἔτι, ὅτι ἡ παρηγορία προέρχεται ἀπὸ ψυχὴν φιλόστοργον, ἡ ὁποία μᾶς ἔδωκε μεγάλην ἀνάψυχην, καὶ ἄνεσιν εἰς τὸν μεγάλον μας πόνον. περιπλέον θέλομεν παρακαλέσει τὸν ἐπὶ πάντων Θεὸν νὰ μὴν ἤθελε γένῃ ποτὲ ὁ φίλος τοιαύτης λύπης μέτοχος, τάσσοντές του τέλος πάντων τὴν δούλευσίν μας εἰς κάθε καιρὸν, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ι'στέον, ὅτι ἄπρεπον εἶναι ὁ τεθλιμμένος νὰ μὴ δέχεται τὴν παρηγορίαν τῶν φίλων, ὡσὰν ὁποῦ αὐτὴ ἀναμφιβόλως προέρχεται ὡς ἀπὸ ψυχὴν φιλόστοργον· καὶ μάλιστα ὁποῦ ὄχι τόσον χρειαζόμεθα

μεθο τοὺς φίλους εἰς ταῖς ἀτυχίαις, ὅσον εἰς ταῖς δυστυχίαις. ἐπειδὴ εἰς ταῖς ἀτυχίαις συντρέχουσι πολλάκις καὶ οἱ πλαστοὶ φίλοι, καὶ κόλακες, ἀλλ' εἰς ταῖς δυστυχίαις συνευρίσκονται μόνοι ἐκεῖνοι, ὁποῦ συμπαθοῦνται τὴν λύπην.

Ὅταν ἡ ἀπόκρισις εἶναι ἀποφατική, ἀχαριστοῦμεν τὸν φίλον, ἐπαινοῦντες τοὺς παρηγορητικοὺς λόγους του, καθὸ ἔχουσι δύναμιν νὰ γλυκαίνουν τὴν λύπην, ἀλλ' ὄχι ποτὲ νὰ σβύσουν μίαν θλιβερὰν φλόγα, ὁποῦ εἰς ἄκρον ἀνάπτει· ἐπειδὴ ἡ παροῦσα δυστυχία ὑπερβαίνει τὸ μέτρον πάσης παρηγορίας· καὶ εἰς τὸ τέλος θέλομεν ὁμολογήσει ὑπόχρεων τὸν ἐμαυτόν μας, βεβαιώνοντές του πῶς θέλομεν τοῦ εἶσθαι ὑπήκοοι εἰς κάθε ἄλλην του προσταγήν.

Παράδειγμα καταφατικόν.

Ἡ Ὑμετέρα Ἐκλαμπρότης συνθλίβεται μὲ ἐμὲ διὰ τὸν θάνατον τοῦ μακαρίτου Πατρός μου μὲ πόσην φιλόστοργον ἀπόδειξιν, ὁποῦ μὴν ἠξεύροντας ἐγὼ ποίαν ἀρκετὴν ἀντάμειψιν νὰ ἀποδώσω εἰς τοῦτο τὸ ἐμφανὲς σημεῖον τῆς ἀγαθοσύνης της, θέλω παρακαλέσει τὸν Θεόν, διὰ νὰ ἤθελε χαρίσῃ πόσην ἴσην εἰς τὴν ἀδυναμίαν μου, ἢ ἀφορμὴν εἰς τὴν προθυμίαν μου, ὥστε νὰ ἠμπορῶ νὰ ἀποδειχθῶ ἀχάριστος γνώστης τῆς ἀγνωμοσύνης ὁποῦ μοῦ ἀποδείχνετε, καὶ πρόθυ-

μος

μοι ἐπιτηρουμένης τὰ ἀπεσταλμένο-
μου χρέους: μὲ τέτοια διάθεσις τοῦ
ἐστάλθη ἀληθινὰ πιστοποίηση, καὶ μὲ
εἶμαι ἀναίσθητον πάσης εὐφρο-
σύνης, ἔξω ἀπὸ ἐκείνην ὅπου ἠμ-
ποροῦσι νὰ μοῦ προξενήσουν αἱ ἐπι-
θυμηταὶ αὐτῆς προσταγαί, αἱ ὁποῖ-
αι ἔχουν μοῦ εἶσθαι διὰ μεγάλην πα-
ρηγορίαν εἰς τόσην τὴν συμφοράν-
μου, μὲ τὸ νὰ εἶναι σημεῖον ἀψευ-
δὲς τῆς πρὸς ἐμὲ ἀνεξαλείπτου αὐτῆς
ἀγάπης· ἐξ ἑνὸς βεβαιώνω τὴν
καὶ διὰ τὴν ἀμετάτρεπτον ὑπόληψιν,
ὅπου ἔχω εἰς αὐτὴν τὴν δηλώνω, ὑπο-
γραφόμενος :

Ἕτερον παράδειγμα ὅμοιον.

ΜΕγάλην ἐλάφρωσιν ἔλαβα

ἀπὸ τὸν πόνον, ὅσον ἐγὼ καθ᾽
ὑπερβολὴν αἰσθανόμενος διὰ τὴν
ἀνέλπιστον στέρησιν τῆς Μητρός
μου, βλέποντας τὴν ὑμετέραν
ἀγάπην μὲ τόσην ἀγαθοσύνην νὰ
γίνεται συγκοινωνὸς εἰς ταύτην
τὴν ἐδικήν μου λύπην· ἐγὼ βλέ-
πω ὅτι εἰς ἄλλο δὲν εἶναι μόνιμος
ἡ σωτηρίας, παρὰ εἰς τὸ νὰ εἶναι
ἀπαραίτητος, καὶ ἀβέβαιος· ὅθεν
ἀποφασίσασα νὰ ὑποφέρω αὐτὴν
τὴν ἀπαραιτησίαν της μὲ τὸν κα-
λλίτερον τρόπον ὅπου εἶναι δυνα-
τὸν, καὶ νὰ ἰατρεύσω αὐτὴν
τὴν πληγήν μου μὲ τὸ φάρμακον
τῆς ὑπομονῆς· εἰς τοῦτον ὁμολογῶ
ἀπείρους τὰς χάριτας, διὰ τὴν

ἀπόδειξιν τῆς

ΧΑΡΑΞΤΗΡ. ΧΑΡΑΚΤΗΡ

α... ...ιν τῆς γλωσσοπάλαις αὐτῆς ἀγά-
πης ... παραλογισμῶν ... νὰ μὲ διαφω-
λείαις τὸν συνηθισμένον τρόπον τῆς
χάριτός της, διὰ νὰ ...α ...

ΚΕΦΑΛΑΙ Δ'.

Περὶ ... χαρακτῆρος

~~περὶ ... χαρακτῆρος.~~ Περ

Η ... ἐπιβολὴ ... εἰς τὸ ... ὅσον ...
μαν τινὸς χάριτος, ἢ διὰ τῶν ...
μας, ἢ διὰ ἄλλης. ὅθεν θέλοντες ...
... νὰ ... συνηθίσωμεν μὲ τρεῖς περιό-
δους, ... τρόπον ... τὸ ὑπο-
κείμενον ... ὁποῖον γράφομεν.
παραδείγματος χάριν.

Η ... ἐγὼ δὲν ἐγνώρισα τὴν
... αὐτῆς γλυκύν, ὅλως ... ἐπι-
... ἀπαντάζει ... τὸ-

ἔγγραφον ις: Η

Ἡ μισορεῖ νὰ καταχράσθῃ τὴν
ἀλήθειαν ἀπὸ τὰς ἀπείρους εὐχα-
ριστίας ὅσας ἀνταποδίδω. ὡς τόσον,
εἰς μαρτύριον τοῦ ἀσείστου μου χρέ-
ους, ὅσας ἀνταποδίδω, ὡς καὶ ὅσον
τὰς διαφυλάττω μὲ γνώμην ἕτοι-
μον διὰ νὰ λάβῃ τὸ ὀλιγοστό-
σῃ μὲ τὴν ἀντιπλήρωσιν τῶν συνε-
χῶν προσταγῶν σας ἀπὸ τὰς ὁποίας
καταδεχθῇ νὰ μὲ φανερώσῃ
πόθον [illegible] αὐτὸ τὰς ὁποίας παρα-
καλῶ νὰ μὴ ὑστερήσῃ τὴν ἀντι-
φύσιν τοῦ τιμίου αὐτῆς προσταγῶν
τὰς [illegible] τὸν ἐμαυτόν μου ὡς [illegible]

ἀλλ'

ἄλλην προσαγὴν της, καθὼς μὲ ἐδαφιαίαν προσκύνησιν ὑπογράφομαι.

ΚΕΦΑ'Λ. Δ'.

Περὶ αἰτητικοῦ χαρακτῆρος.

Η' Αἰτητικὴ, ἢ ζητητικὴ ἐπιστολὴ ὑφίσταται εἰς τὸ ζήτημα ὅπου κάνομεν τινὸς χάριτος, ἢ διὰ τὸν ἐμαυτόν μας, ἢ διὰ ἄλλους. Ὅθεν θέλοντες νὰ τὴν συνθέσωμεν μὲ τρεῖς περιόδους, εἰς τὴν πρώτην ἐπαινοῦμεν τὸ ὑποκείμενον εἰς τὸ ὁποῖον γράφομεν. Παραδείγματος χάριν.

„ Ἀνίσως καὶ ἐγὼ δὲν ἐγνώριζα τὴν ἐνάρετον αὐτῆς ψυχὴν, ὅλως διόλου ἀφιερωμένην εἰς τὰ τῆς θεοσεβείας ἔργα, ἢ γενναιοτάτην εἰς τὸ [illegible]νὰ τῶν ἄλλων τὰς ἐπιθυμίας, δὲν ἠθέ[illegible]διάσῃ νὰ σᾶς παρακαλέσω, καθὼς ταπ[illegible]ῶρα κάνω, νὰ μὲ ἀξιώσετε τῶν τιμίων σας χαρίτων.

Εἰς τὴν δευτέραν περίοδον φανερώνομεν τὴν ἐπιθυμίαν μας. ἤγουν. Ἔμαθον, πῶς ἔχετε τὴν ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν τυπωμένην τώρα νεωστὶ, διῃρημένην εἰς διάφορα βιβλία· διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὴν ἔμφυτον αὐτῆς ἀγαθωσύνην νὰ παρηγορήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν μου διὰ ὀλίγας ἡμέρας μὲ τὸ πρῶτον βιβλίον, καὶ πλειώνοντάς το, θέλει μὲ ἀξιώ-

ἀξίωσει τῶν ἐπιλοίπων, διὰ νὰ ἤθελα ἀπολαύση διὰ τῆς ἀναγνώσεως μερικὰς εἰδήσεις ὁπῦ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὴν τρίτην, θέλομεν φανερώσει τὴν ἐλπίδα ὁπῦ ἔχομεν εἰς τὸ νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν „ χάριν· δηλονότι. Δεν ἀμφιβάλλω εἰς τὴν χάριν. διατὶ πολλάκις ἐδοκίμασα καὶ ἄλλαις φοραῖς τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὑμετέρας ἀγαθωσύνης. καὶ ἐδῶ πρέπει ἐκ δευτέρυ νὰ παρακαλέσωμεν, ἀνίσως καὶ ἡ χρεία τὸ ζητεῖ. παραδείγματος „ χάριν. Ἀγκαλὰ καὶ τὸ χρέος μου εἶναι πολλὰ μεγάλον, λαμβάνω ὅμως χαρὰν νὰ τὸ βλέπω νὰ αὐξάνῃ ἐπ᾿ ἄπειρον μὲ τὴν πρόσθεσιν τῆς χάριτος, ὁπῦ καὶ τῶρα ζητῶ ἀπὸ τὴν ἀσύγκριτον αὐτῆς εὐγνωμοσύνην· διὰ τῦτο, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἰστέον, ὅτι ὄχι πάντοτε εἶναι ἀνάγκη νὰ φυλάττεται ἡ αὐτὴ τάξις, μάλιστα ὅταν γράφωμεν εἰς ὑποκείμενα ὑπεροχῆς. ἐπειδὴ ποτὲ ἠμπορῦμεν νὰ φανερώσωμεν πρῶτον τὴν ἐδικήν μας χρείαν, καὶ ἔπειτα νὰ ἀκολυθήσωμεν τὰ ἄλλα μέρη.

Αὕτη ἡ ἐπιστολὴ δύναται νὰ γένῃ καὶ μὲ τέσσαρας περιόδυς. Εἰς τὴν πρώτην ζητοῦμεν νὰ κερδέσωμεν τὴν εὔνοιαν, καὶ ἀγάπην ἀπὸ ἐκεῖνον πρὸς τὸν ὁποῖον γράφομεν, ἐπαινοῦντες τὴν ἐλευθεριότητα τῆς γνώμης τυ, καὶ τὴν πολλήν τυ καλο-

κάγα-

κἀγαθίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καθ᾿ ἐσᾶς ἀπολαμβάνει χάριτας. Εἰς τὴν δευτέραν, δείχνομεν τὸ εὔτακτον τοῦ ζητήματος, καὶ ἀναγκαῖον, καὶ πῶς δὲν θέλει τοῦ προξενήσει ζημίαν, ἀλλ᾿ ἔπαινον ἀπὸ ὅλους. Εἰς τὴν τρίτην κάνομεν γνωστὴν τὴν εὐκολίαν τῆς αἰτήσεως, μὲ τὸ νὰ εἰποῦμεν, πῶς ὄχι μόνον ἔδωκεν ἀκρόασιν πολλάκις εἰς τοιαύτας αἰτήσεις, ἀλλὰ καὶ εἰς μεγαλητέρας. ὅθεν ἔχωντας ἴδιον τὸ εὐεργετεῖν, δὲν θέλει ἀφήσει καὶ τὸ ἐδικόν μας ζήτημα ἀπλήρωτον. Εἰς τὴν τετάρτην, ὑποσχόμεθα νὰ ἀνταμείψωμεν τὴν χάριν μὲ ἡμετέρας ἀμοιβάς, ἀφιερώνοντες μὲ προθυμίαν ὅλον τὸν ἐμαυτόν μας εἰς ὑπηρεσίαν τῶν προσαγμάτων του.

Πρέπει νὰ ἠξεύρῃ ὅμως καθ᾿ ἐσᾶς, ὅτι μὲ ἄλλους ὅρους πρέπει νὰ γράφῃ, ἢ νὰ ζητῇ χάριν ἀπὸ ὑποκείμενα ἀξίας, καὶ ὑπεροχῆς, καὶ μὲ ἄλλους ἀπὸ ἄνθρωπον τῆς ἴσης τιμῆς, ἢ μὲ ἄλλους ἀπὸ ἀνθρώπους ὁποῦ εἶναι κατωτέρου βαθμοῦ ἀπὸ αὐτόν. Εἰς τοὺς ἐνδόξους καὶ ἀξιωματικοὺς πρέπουσιν ὅροι σεβάσμιοι, καὶ ταπεινοί. Εἰς τοὺς ὁμοίους μας, ὅροι εὐγενεῖς, τίμιοι, καὶ ἀγάπης ἐγκαρδίου δηλωτικοί· εἰς δὲ τοὺς ὑποδεεστέρους, ὅροι πακτικοί, καὶ μέτριοι.

Παράδειγμα ἁπλοῦν τοῦ αἰτητικοῦ χαρακτῆρος.

Πτολεμαῖος Βασιλεὺς γράφει πρὸς Ἰουδαίους, ζητῶν τὴν πεντάβιβλον τοῦ Μωϋσέως.

ΤΩ͂ν σοφῶν ἀνδρῶν ἡ ἀξία δὲν ἀποβάλλει τὸ αἴτημα ἐκείνων ὁποῦ ποθοῦσι τὶ ἀπὸ τὴν σοφίαν τους· ὑμεῖς εἶστε σοφοὶ, καὶ ἀπὸ ὅλους κηρύττεσθε φίλοι τοῦ σοφοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ φήμη τῆς ὑμῶν ἐλευθέρας γνώμης πολλάκις καθέστηκεν. ἐπειδὴ δὲ ἡ ἡμετέρα Βασιλεία ἔχει σκοπὸν νὰ ἐπιζητῇ διὰ παντὸς ἐκεῖνα τὰ πράγματα ὁποῦ εἶναι ἠγαπημένα ἀπὸ τὸν Θεὸν, ἀπὸ δὲ τὸν Θεὸν εἶναι φίλον, καὶ ἠγαπημένον ὁ θεῖος Νόμος, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται σιμὰ εἰς ἐσᾶς, διὰ Μωσέως τοῦ φίλου τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ, ὅθεν ζητοῦμεν ἀπὸ τὴν σεμνοπρέπειάν σας μὲ ταχύτητα νὰ στείλετε εἰς ἡμᾶς τὸ αἰτούμενον διατὶ εἰς ἄνδρας σοφοὺς καὶ θεοσεβεῖς, δὲν εἶναι καμμία δυσκολία, ὁποῦ νὰ τοὺς ἐμποδίζῃ εἰς νὰ ὑστεροῦσιν ἀπὸ τέτοια ἀγαθὰ, ἐκείνους ὁποῦ ποθοῦσι, καὶ σέβονται· μάλιστα εἶναι μεγαλωτάτη ἡ εὐκολία εἰς ἐκείνους ὁποῦ μιμοῦνται τὸν Θεὸν ἀνατέλλοντα τὴν σοφίαν εἰς σοφοὺς, καὶ ἀσόφους, θαὶς ἐκεῖνος χαρίζει τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπ᾽ ἀγαθοὺς τε καὶ πονηροὺς, καὶ στέλλει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους τὸν ὑετὸν του. ἡμεῖς δὲ ἔσωντας καὶ νὰ ἀπολαύσ

τὸ αἰτούμενον, ἔξω ὁποῦ θέλομεν ἐλευθερώσει τῆς δουλείας τοὺς αἰχμαλώτους ὑμῶν, θέλομεν σφραγίσει εἰρήνην ἀΐδιον, καὶ φιλίαν αἰώνιαν. Σπουδάσατε λοιπὸν ἀσμένως νὰ μᾶς ἀξιώσετε τῆς αἰτήσεως, ἡμεῖς δὲ διὰ παντὸς θέλομεν ἔχει καὶ πάντα μνήμην ὑμῶν. ὑγιαίνετε.

Τοῦτος εἶναι ὁ τρόπος ὅταν γράφουν ἐπιστολὴν αἰτητικὴν οἱ μεγάλοι εἰς τοὺς ὑποδεεστέρους.

Ἕτερον παράδειγμα ὁποῦ γράφει ὁ ὑποδεέστερος πρὸς τὸν μεγαλήτερον.

ΟΙ φιλεύσπλαγχνοι ἄνδρες, τοὺς ὁποίους δὲν ἐμαθήτευσεν ἄλλο ἡ εὐσέβεια ὁποῦ ἔχουσι πρὸς Θεὸν, παρὰ νὰ εὐεργετοῦσι τοὺς ἐνδεεῖς, δὲν ἀρνοῦνται ποτὲ ταῖς δεητικαῖς ζήτησες τῶν χρειαζομένων. ἡ ὑμετέρα ἐντιμότης εἶναι τόσον συνηθισμένη εἰς τὸ νὰ διαμοιράζῃ χάριτας, ὁποῦ ἀνίσως καὶ ἀρνηθῇ ταύτην ὁποῦ ἐγὼ βιάζομαι τώρα νὰ ζητήσω, θέλω ὁμολογήσει ὅτι ἡ κακή μου τύχη τὴν ἀναγκάζει νὰ κάμῃ ἔργον ἐναντίον τῆς ἀγαθῆς αὐτῆς φύσεως. λοιπὸν ἐλευθεριώτατε Κύριε μου ἠθέλες ἀποδιώξῃ τὴν αἴτησίν μου, διατὶ με κάνει αὐθάδη ἡ μεγάλη μου χρεία. εἶμαι στενοχωρημένος νὰ πληρώσω εἰς διορίαν ἡμερῶν ὀκτὼ ἕνα ἀριθμὸν χρημάτων, τὰ ὁποῖα εἰς τούτην τὴν διορίαν δὲν μοῦ εὑρίσκονται. μὲ τὸ νὰ ἔχω εἰς διαφόρες

πραγματείας διασκορπισμένα. ὥστε ὁποῦ αὐτίσως καὶ περάσῃ ἡ διορία ὁποῦ δὲν πληρώσω, ἠξεύρετε καλὰ πόσον κινδυνεύει ἡ τιμή μου, καὶ πόσον μεγάλη θέλει εἶναι ἡ ζημία μου. διὰ τοῦτο εἰς μίαν τοιαύτην μεγαλωτάτην μου χρείαν, ἐδιώρισα νὰ μὴν ἐκλέξω ἄλλον κυβερνήτην, παρὰ τὴν ἀγαθήν της ψυχὴν, ὁποῦ εὐεργετεῖ καὶ χωρὶς πόσαις παρακάλεσεις ἐκείνους ὁποῦ δὲν εἶναι εἰς τόσην χρείαν, εἰς ὅσην εἶμαι ἐγὼ τοῦτην τὴν ὥραν. δίχα ἀσπλαγχνίαν λοιπὸν παρακαλῶ τὴν ἐντιμότητά της νὰ μοῦ δανείσῃ τὸν ἀριθμὸν, καὶ τῆς ὑπόσχομαι τὴν ἐπιστροφὴν ἀσφαλῆ, καὶ βεβαίαν μὲ τὴν πρέπουσαν προθήκην τοῦ κέρδους, καὶ μὲ μίαν μνήμην ἀθάνατον ὁποῦ θέλει μὲ ὑποχρεώνει διὰ παντὸς μὲ τὴν πλέον ζῶσαν ἔφεσιν τῆς καρδίας μου νὰ κηρύττομαι.

Περὶ ἀποκρίσεως πρὸς τὴν αἰτητικὴν ἐπιστολήν.

Ἡ Ἀπόκρισις ταύτης τῆς ἐπιστολῆς γίνεται καταφατικὴ, ὅταν θέλομεν νὰ κάμωμεν τὴν χάριν. ἀλλ' ὅταν δὲν συμφέρῃ ἔχομεν νὰ εἰσακούσωμεν τὴν αἴτησιν γίνεται ἀποφατική. Ὅθεν εἰς τὴν καταφατικὴν, ἀποδείχνομεν πρῶτον μὲ χαρὰν τὴν προθυμίαν μας εἰς τὸ νὰ πληρώσωμεν τὸ ζήτημ
,, τοῦ αἰτοῦντος. Παραδείγματος χάριν. Ἡ ἀφε
μὴ εἰς τὸ νὰ δουλεύσω τὴν ἀρχοντιάν της, εἰς ἐκ

νο ὁπϐ ἐκαταδέχθη, (ἢ ἠθέλησε) νὰ μὲ προ-
στάξῃ, μϐ δίδει μεγάλην διχαρίστησιν, ἐπειδὴ
βλέπω νὰ μὲ προκρίνῃ περισσότερον ἀπὸ κάθε
ἄλλον ἀπὸ τὺς φίλυς της πρὸς δϐλδυσιν τῶν τιμίων
αὐτῆς προσαγμάτων. Δεύτερον, θέλομεν βεβαιώ-
σει τὸν φίλον πῶς θέλομεν κάμει τὸ ζήτημά τϐ·
„ δηλονότι. Εὐθὺς ὁπϐ ἤθελε μϐ δοθῇ πρό-
χειρος ἀφορμὴ, θέλω στείλει πρὸς αὐτὴν ταῖς ὅσα
„ μϐ ζητεῖ, καὶ τὰ ἑξῆς. ἢ καὶ ἔτως. „ Ἰδϐ ὁπϐ
εὐθὺς τὴν ἐδϐλδυσα ἀπὸ τὸ πρᾶγμα ὁπϐ ἐπιθυ-
μεῖ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ δϐλδυθῇ κατὰ τὴν
ἀρέσκειαν της, ὄντας εἰς κάθε καιρὸν ἐξϐσιαστὴς
νὰ μὲ προστάζῃ ἐλευθέρως εἰς ὅ,τι μὲ γνωρίζει
ἀρκετὸν εἰς τὴν δϐλδυσίν της. καὶ μὲ ὅλην τὴν ἀ-
γάπην εἶμαι.

Ἔτι ἠμπορϐμεν νὰ εἰπϐμεν εἰς τὴν πρώτην πε-
ρίοδον, ἀφ' ϐ ἀποδείξωμεν τὴν προθυμίαν ὁπϐ
ἔχομεν νὰ κάμωμεν τὴν χάριν. πῶς τὸ ζητούμενον
εἶναι πολλὰ ὀλίγον εἰς μίαν ψυχὴν ὅ,τι λογῆς
εἶναι ἡ ἐδική μας, ἡ ὁποία εἶναι πάντοτε πρόθυ-
μος εἰς τὸ νὰ τὸν δϐλδύῃ εἰς ζητήματα μεγαλήτε-
ρα. ὅθεν τϐτο καύομεν διὰ νὰ τϐ ὑποταχθϐμεν,
ἀλλ' ὄχι διὰ νὰ τὸν εὐεργετήσωμεν. Ἀνίσως πά-
λιν καὶ θέλομεν νὰ μεγαλύνωμεν τὴν χάριν, ἂς
εἰπϐμεν. τὸ ἔργον εἶναι δύσκολον, ἀλλὰ διὰ τὴν
ἀγάπην τϐ φίλϐ μὲ κόπον τὸ εὐκολύνομεν.

Εἰς τὴν δευτέραν περίοδον, ἂς ζητήσωμεν διὰ

ἀμειβὴν μόνην τὴν ἀγάπην τοῦ φίλου. καὶ τέλος, ἂς τὸν θαῤῥύνωμεν εἰς ἄλλα νέα ζητήματα, δείχνοντες τὴν ἀγάπην μας πρὸς αὐτόν.

Θέλοντες πάλιν νὰ ἀποκριθοῦμεν ἀποφατικῶς, ἤγουν μὲ ἄρνησιν, εἰς ζήτημα ὁποῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γένῃ, πρῶτον ἀποδείχνομεν τὴν λύπην ὁποῦ δοκιμάζομεν, εἰς τὸ νὰ μὴν ἠμποροῦμεν νὰ δουλεύσωμεν τὸν φίλον καὶ τὴν προθυμίαν μας. καὶ ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἔχωμεν ὅλην τὴν ὄρεξιν, ἡ δύναμίς μας ὅμως εἶναι πολλὰ ὀλίγη εἰς τὸ νὰ κατορθώνῃ ὅσα ἡμεῖς μὲ καλὴν καὶ ἀγαθὴν καρδίαν ὀρεγόμεθα. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος ἀκολουθοῦν τὰ δίκαια τῆς ἀδυναμίας μας. καὶ εἰς τὸ τρίτον, θέλομεν βεβαιώσει τὸν φίλον πῶς θέλομεν εἶσθαι πρόθυμοι εἰς κάθε ἄλλην αἴτησίν του. παραδείγματος χάριν. „ Δοκιμάζω μεγάλην λύπην, ὅταν κατ' ἄλλον τρόπον ἔπρεπε νὰ εἶμαι ὅλος χαρὰ, διὰ τὴν τιμὴν ὁποῦ λαμβάνω ἀπὸ τὴν αὐθεντίαν της διὰ τὴν σεβασμίαν προσταγήν της. ἐπειδὴ εὑρίσκομαι ἀπὸ πολλαῖς ἀφορμαῖς ἐμποδισμένος εἰς τὸ νὰ τὴν δουλεύσω, εἰς ἐκεῖνο ὁποῦ μοῦ σημειώνει μὲ τὴν τιμίαν της.

Εἰς τὸ δεύτερον λέγομεν τὴν ἀφορμὴν τῆς ἀδυναμίας μας. καὶ τὸ παράδειγμα διὰ πλέον εὐκολίαν ἂς εἶναι τὸ παρόν. δηλονότι. „ Δὲν εὑρίσκεται πλέον εἰς τὴν βιβλιοθήκην μου τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας. διότι

τι ἀφ' ὃ τὸ ἐδιάβασα εἰς ἓνα ὑποκείμενον, δὲν ἐστάθη πλέον δυνατὸν νὰ τὸ λάβω.

Εἰς τὸ τρίτον, τοῦ ὑποσχόμεθα νὰ τὸν δουλεύσωμεν εἰς ἄλλα ζητήματα· ἢ καὶ διὰ νὰ μὴν ξεμακρύνωμεν ἀπὸ τὸ ἄνωθεν παράδειγμα, τοῦ προβάλλομεν ἀνίσως καὶ θέλει κανένα ἄλλο βιβλίον τῆς αὐτῆς ἱστορίας. παραδείγματος χάριν. Ὅταν „ἡ εὐγένειά της ἤθελε καταδεχθῇ τὸ δεύτερον, „ἢ καὶ ἄλλο βιβλίον, θέλω τὴν δουλεύσει μὲ ὅλην τὴν προθυμίαν. εἰ δὲ μὴ, ἄς με προστάζῃ εἰς κάθε ἄλλην ἀφορμὴν μὲ ὅλην τὴν ἀλήθειαν, ἔστωντας καὶ νὰ μὴν ἐπιθυμῶ ἄλλο, παρὰ νὰ τῆς εἶμαι.

Ἰστέον ὅτι δὲν πρέπει οὔτε ὅλα τὰ ζητήματα νὰ ἀρνούμεθα, οὔτε ὅλα νὰ δεχώμεθα, διὰ τοῦτο οἱ σοφοὶ καὶ συνετοὶ ἄνδρες, ὅταν τοὺς ζητεῖ τινὰς συμβουλὴν, πρέπει νὰ τὴν δίδουν μετὰ χαρᾶς. οἱ πλούσιοι πάλιν νὰ μὴν ἀρνοῦνται τὰς αἰτήσεις τῶν ἐν ἐνδείᾳ εὑρισκομένων, καὶ ἁπλῶς κάθε καλὸν καὶ ἀγαθὸν ὁποῦ ἤθελε μᾶς ζητήσῃ τινὰς, πρέπει νὰ τὸ κάμωμεν χωρὶς γογγυσμόν. ζητήματα δὲ ἀπρεπῆ καὶ ὁποῦ εἶναι πρὸς βλάβην τῆς Πίστεως, καὶ τῆς ψυχῆς μας, καὶ ζημίαν τῆς τιμῆς μας, τῶν συγγενῶν, καὶ τῆς πατρίδος, δὲν πρέπει νὰ τὰ δεχώμεθα.

Πα-

Παράδειγμα.

Ἡ τῶν Ἰουδαίων συναγωγὴ ἀποκρίνεται πρὸς τὸν Βασιλέα Πτολεμαῖον.

Ὅλα τὰ πράγματα εἶναι εἰς τοὺς βασιλεῖς ὑποτεταγμένα, καὶ ὑπήκοα, καὶ εἰς ἐκείνους ὁποῦ δουλεύουσι τὸν Θεὸν οὐδὲν δὲν εἶναι τὸ ἐναντιούμενον. ἡμεῖς εἴμεσθεν οἱ δοῦλοι, καὶ ὑπήκοοι τῆς βασιλείας σου, καὶ πράττομεν ὅλα ἐκεῖνα ὁποῦ εἶναι πρέποντα εἰς τοὺς πιστοὺς δούλους. Τὸν Θεῖον Νόμον νὰ κάμωμεν φανερὸν εἰς ὅλους, ὁ αὐτὸς Νόμος μᾶς ἐμποδίζει. πλὴν εἰς ἐκείνους ὁποῦ προσέρχονται εὐσεβῶς, δὲν μένει οὐδὲν ἀπόκρυφον. ὅθεν ἀγκαλὰ καὶ νὰ εἶναι ἀνάρμοστον νὰ στείλωμεν εἰς τὰ Ἔθνη τὴν βίβλον τοῦ Νόμου, ἐκρίναμεν ὅμως πρέπον εἰς τὴν Βασιλείαν σου νὰ πληρώσωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ τοιούτου ζητήματος. ἐπειδὴ ἡ ἀγαθωσύνη τῆς σῆς βασιλείας κατασκευάζει σαφέστατα τὰ ἀδύνατα δυνατά. ἀδύνατον ἦτον χωρὶς τῆς κατὰ συνήθειαν σιωπῆς, ἡ ψυχαῖς νὰ ἀκούσουν τὸν Θεῖον Νόμον. καὶ ἐμποδισμένη ἦτον εἰς ὅλα τὰ Ἔθνη ἡ τοῦ Θείου Νόμου ἀκρόασις. ἀλλ᾽ εἰς ἐσὲ τὸν Χριστὸν Κυρίου ἂς εἶναι τὰ πάντα ὅσον τὰ δυνατά, τόσον καὶ τὰ ἀδύνατα. στέλλομεν λοιπὸν τὰς βίβλους τοῦ Θείου Νόμου εἰς τὴν σὴν Βασιλείαν, ἐλπί-

πι-

πίζοντες αὐτὶ διὰ κάθε ἄλλον ἐπάξιον δῶρον τὴν τῶν βίβλων τιμὴν, καὶ τὸ τοῦ Νόμου σέβας, καὶ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν εὐλάβειαν. ζήτησον λοιπὸν κράτιστε Βασιλεῦ παρ' ἡμῶν ὅλα ἐκεῖνα ὁποῦ σοῦ φαίνονται ἁρμόδια, ἡμεῖς δὲ ὡς ὑπήκοοι εἰς τὴν βασιλείαν σου, θέλομεν ὑπηρετήσει εἰς πάντα κατὰ τὸ πρέπον.

Ἕτερον παράδειγμα.

ΤΑ' ζητήματα ὁποῦ ἀναφέρονται πρὸς ἐμὲ ἀπὸ τὴν εὐγένειάν της, ἔχουσι τόσον ἕτοιμον τὴν ὑπακοὴν, ὁποῦ εἶναι ἀδύνατον προστάζοντάς με νὰ μὴ ὑπακούσω εὐθύς. ἐπειδὴ εἰς τὴν φρόνησίν της δὲν εἶναι κανένα ἐμπόδιον ὁποῦ νὰ ἐναντιοῦται. ἡ χάρις τὴν ὁποίαν ζητεῖ ἀπὸ ἐμὲ εἶναι πολλὰ σμικροτάτη σιμὰ εἰς τὴν μεγάλην προθυμίαν ὁποῦ ἔχω νὰ τὴν δουλεύσω. ὥστε ὁποῦ κάνω ἐκεῖνο ὁποῦ μὲ ἐπρόσταξε, διὰ νὰ ἀνοίξω στράταν εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὸ ἐρχόμενον νὰ μὲ προστάζῃ ἐλευθέρως, καὶ ἐγὼ μὲ ὅλην τὴν ὄρεξιν νὰ τὴν δουλεύω, καθὼς τὸ χρέος μου μὲ βιάζει νὰ τῆς εἶμαι.

Εἰς τὴν ἀπόκρισιν τῆς αἰτητικῆς ἐπιστολῆς βαίνεται καὶ ἐκείνη τῆς συμβουλῆς, ἡ ὁποία ὑφίσταται εἰς τὸ νὰ εἰποῦμεν ἀπαθῶς τὴν γνώμην μας εἰς ἐκεῖνον, ὁποῦ γράφοντάς μας ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς συμβουλήν. Ὅθεν θέλοντες ἡμεῖς νὰ τὴν συνθέσωμεν, εἰς τὴν ἀρχὴν προβάλλομεν τὴν ἰδικήν μας ἀδυνα-

να-

„ ναμίαν. παραδείγματος χάριν. Εγὼ ὀντρέπομαι νὰ βλέπω τὴν σύνεσιν, καὶ φρονιμάδαν τῆς ὑμετέρας Εὐγενείας ὅπου νὰ ζητῇ ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν μου συμβουλὴν, πῶς ἔχει νὰ κατορθώσῃ τὴν Δεῖνα ὑπόθεσιν. μ᾽ ὅλον τοῦτο μίαν φορὰν ὅπου ὄσω με προστάζει, λέγω, ὅτι μου φαίνεται, ὅσον τὸ κατ᾽ ἐμὲ, ἢ ὅτι κρίνω, καὶ τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὴν δευτέραν περίοδον, θέλομεν εἰπεῖ τὴν γνώμην μας ἁπλῶς καὶ μὲ ταπείνωσιν. καὶ ἐδῶ θέλομεν ἐξαπλώσει τὴν συμβουλήν μας, καθὼς θέλει τὸ ζητήσει ἡ ἀνάγκη, καὶ ἡ χρεία.

Εἰς τὴν τρίτην ἕπεται ἕνας τρόπος ταπεινὸς ὑποτάσσοντες εἰς αὐτὸν τὴν γνώμην μας. παρα„ δείγματος χάριν. Ἰδοὺ ὅλον ἐκεῖνο ὅπου δυνάμαι νὰ εἰπῶ εἰς ὑποκείμενον ὅπου ἠξεύρει καλλίτερα ἀπὸ ἐμὲ μὲ τί τρόπον ἔχει νὰ προοδευθῇ εἰς μίαν τοιαύτην ὑπόθεσιν, ὑποτάσσωντας εἰς κάθε μέρος τὴν γνώμην μου εἰς τοὺς στοχασμοὺς τῆς ἀσυγκρίτου φρονήσεώς της, καὶ μὲ τὸ τέλος ὑπογράφομαι.

ΚΕΦΑΛ. Ε.

Περὶ Συστατικοῦ χαρακτῆρος.

Συστατικὸς χαρακτὴρ εἶναι ἐκεῖνος, δι᾽ οὗ συνιστῶμεν τινὰ στιμὰ εἰς ἄλλον. ἢ διατὶ ὑπο-

θυ-

θυμεῖ νὰ ἀναβῇ εἰς κανένα βαθμὸν, ἢ ἀξίαν. ἢ διατὶ διέρσκεται εἰς καμμίαν ἀνάγκην, καὶ χρείαν. ἢ διατὶ ἐπιθυμεῖ τὴν προστασίαν τινὸς πρὸς καμμίαν ὠφέλειαν ἰδικήν του. καὶ ὅμοια. ὅθεν συνθέτοντες αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν, εἰς τὴν πρώτην περίοδον ἐξηγοῦμεν τὴν ἀφορμὴν τῆς συστάσεως, ἡ ὁποία διγαίνει ἀπὸ τούτους τοὺς τίτλους. ἤγουν, ἢ ἀπὸ τὴν φιλίαν. παραδείγματος χάριν. „ Βιασμένος ἀπὸ τὰς δεήσεις ἐκείνου, ὁποῦ κατὰ πάντα τρόπον ἐξουσιάζει τὴν καρδίαν μου, συσταίνω εἰς τὴν ἀγαθοσύνην τῆς ὑμετέρας λογιότητος τὸν Κύριον Δεῖνα.

Ἢ ἀπὸ τὸν δεσμὸν καὶ τὸ χρέος. δηλονότι. Τὸ νὰ εἶμαι μὲ ἀλύτους δεσμοὺς δεδεμένος, ἢ εἰς ἄκρον ὑπόχρεως εἰς τὰς, ἢ ἀπὸ τὰς εὐεργεσίας καὶ χάριτας τοῦ Κυρίου Δεῖνος, ἤθελα κατακριθῇ ὡς ἀχάριστος, ἀνίσως δὲν ἤθελα ἀποδειχθῇ εἰς αὐτὸν καὶ μὲ τὴν πρᾶξιν εὐγνώμων. διὸ ἔρχομαι μὲ ὅλον τὸν ζῆλον καὶ τὴν θερμότητα νὰ τὸν συστήσω εἰς τὴν εὐγένειάν της. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἢ ἀπὸ τὴν ἀξίαν, καὶ ἀρετὴν τοῦ συνισταμένου. παραδείγματος χάριν. Ἔπρεπε κατὰ ἀλήθειαν νὰ αἰσχυνθῶ εἰς τὸ νὰ συνοδεύσω τὸν λογιώτατον Δεῖνα μὲ συστατικήν μου ἐπιστολὴν πρὸς τὴν ὑμετέραν Πανιερότητα, εἰς καιρὸν ὁποῦ ἡ χριστιανικωτάτη αὐτῆς ἀγαθότης, οὐδὲν ἕτερον καυχᾶται ἢ

τὸ μὴ νὰ δέργετῷ ἐκείνυς ὁπῦ εἶναι τῆς ἀρετῆς ἱ
ρασαί· ὅμως διὰ νὰ ὑπακύσω τίω ἐδικίω τυ τα
πεινοφροσιώζω, τὸν συςαίνω εἰς τίω ἰχυρὰν αὐ
τῆς προςασίαν, ἢ τὰ ἑξῆς.

Ἢ ἀκόμη ἀπὸ τὸν καιρὸν, ἢ καὶ ἀπὸ καμμία
ἄλλω περίςασιν.

Εἰς τίω δευτέραν περίοδον, ἐγκωμιάζομὲν κ
ἐπαινῦμὲν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν ὁποῖον συωιςῶμὲ
τὸν φίλον, ἢ ἀπὸ τίω ἐλευθεριότητα, ἢ ἀπὸ τίω
ἔμφυτον καλοκἀγαθίαν τυ, ἢ ἀπὸ ἄλλω τινὰ ἀ
ρετίω ὁπῦ ἔχει. παραδείγματος χάριν. „ Ἢθε
λα ἀδικήση καταπολλὰ τίω ὑμετέραν ἀγαθω
συώίω, ἀνίσως ἡ ἐδική μυ ἐλπὶς ἤθελε ζῇ με
τινὰ φόβον, ὄντας ἴδιον τῆς γεναιοτάτης ὑμῶν ψυ
χῆς νὰ εὐεργετῇ καθενα ὁπῦ προςρέχει εἰς αὐ
τίω, ἂν ἢ ἤθελεν ἦςαι γυμνὸς καὶ ἀπὸ κάθε μι
σθὸν καὶ ἀξίαν.

Ἢ ἐπαινῦμὲν καὶ ἐγκωμιάζομὲν εἰς τίω δευτέ
ραν περίοδον τὴν ἀρετὴν καὶ προκοπὴν ἐκείνυ, ὁπῦ
ἡμεῖς συωιςῶμὲν. παραδείγματος χάριν. Ἡ μά
„ θησις, ἢ τὰ θεάρεςα ἤθη. ἢ λέγομὲν. ἡ ζωὴ
καὶ πολιτεία τῦ ἀνδρὸς εἶναι τόσον ἐπαινετὴ ἀπὸ ὅ
λυς, ὁπῦ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὴν τρίτίω περίοδον θέλει ἀκολυθήσει
μία ὁμολογία εὐχαριςήριος, ἀφιερώνοντες ὅλο
τὸν ἐμαυτόν μας εἰς τίω δυλευσίν τυ, ἢ κηρύττον
τες αἴδιον τὸ χρέος καὶ ἀθάνατον. διατὶ ἐκεῖνο ὁπῦ
ἤθε-

ἤθελε κάμῃ διὰ τὸν φίλον, γίνεται εἰς ἡμᾶς ὁ
„ δηλονότι. Εἰς ταύτην τὴν χάριν θέλει δώσω τὸν πρῶτον τόπον μεταξὺ εἰς τόσαις χάριταις ὁποῦ ἔλαβα τὴν ἔμφυτον αὐτῆς ἀγαθότητα, ἡ ὁποία θέλει εὕρει πάντοτε τὴν ψυχήν καὶ τὰ δύο πρόθυμον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προσκυνητῶν αὐτῆς προσαγμάτων. καθὼς καὶ τώρα μὲ τὴν πλέον σεβασμίαν ταπείνωσιν τὴν βεβαιώνω ὅτι εἶμαι.

Αὕτη ἡ συςατικὴ Ἐπιςολὴ συνηθίζεται καὶ μικτὴ μὲ τὴν αἰτητικήν. δηλονότι, ὅταν εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν ζητοῦμεν, καὶ συςαίνομεν. παραδείγματος χάριν.

Ἐπιςολὴ συςατική, καὶ αἰτητική.

ΔΕν ἔχω ἄλλο μέσον, διὰ νὰ ἠμπορῶ νὰ ἀπολαύσω χάριταις ἀπὸ τὴν ὑμετέραν ἐκλαμπρότητα, παρὰ τὴν καλοκἀγαθίαν ὁποῦ δείχνει πρὸς ἐμὲ, καὶ τὴν δούλωσιν, ὁποῦ παλαιότερον ἀπὸ ὅλους ὁμολογῶ πρὸς αὐτήν. μὲ ὅλην τὴν θερμότητα τὴν παρακαλῶ, νὰ ἤθελε καλέσῃ τὸν Κύριον Δεῖνα, καὶ νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ διὰ νὰ ἤθελε δείξῃ τὴν πλέον μεγάλην ἐπιμέλειαν, καὶ προθυμίαν ὁποῦ δύναται, εἰς τὸ νὰ διαυθεντεύσῃ τὰ ἰσχυρὰ δίκαια τοῦ δεῖνος, διὰ τὴν κρίσιν τῆς προικὸς ὁποῦ εἰς ὄνομά του ἔχει
τὰ

νὰ προβαλθῇ εἰς αὐτὸ τὸ κειμήλιον. Κινοῦμαι εἰς ταύτην τὴν αἴτησιν, ἐπειδὴ ἔχει μέρος εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν καὶ εἷς ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μου. καὶ ἐπιθυμῶ ὅτι νὰ ἤθελαν καὶ οἱ δύο ἀπολαύσῃ μίαν ἀληθινὴν καὶ πρόχειρον δικαιοσύνην. Πόσον χρέος θέλει προστεθῇ εἰς ἐμὲ ἀπὸ μίαν τοιαύτην χάριν, ἠμπορεῖ ἡ ἐκλαμπρότης της νὰ τὸ συμπεράνῃ ἀπὸ τὴν μεγάλην ἔφεσιν, ὁποῦ τρέφω τῶν προσκυνητῶν αὐτῆς προσταγμάτων. ἀπὸ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ὁποίων θέλω ἔχει τὴν καύχησιν ἀπερίγραπτον εἰς τὸ νὰ ὁμολογοῦμαι, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον παράδειγμα εἰς μόνην συστατικὴν ἐπιστολήν.

Ὁ Τιμιώτατος Κύριος Δεῖνα, ἰδικός μου φίλος ἐξαίρετος, εἰς τὴν ἀληθειότητα τοῦ ὁποίου ζῶ καταπολλὰ ὑπόχρεως, θέλει ἀναπτύξει εἰς τὴν ὑμετέραν ἐκλαμπρότητα, ἢ ἐντιμότητα, τὴν ἐπιθυμίαν καὶ χρείαν ὁποῦ ἔχει ἀπὸ τὴν εὐεργετικὴν αὐτῆς ψυχήν. εἰς σύστασιν τοῦ ὁποίου ἐγὼ δὲν τῆς λέγω ἄλλο, παρὰ πῶς ἡ ἀξιότης τούτου τοῦ ὑποκειμένου εἶναι γνωστὴ εἰς ὅλους, εἰς τρόπον ὅτι ἀνίσως καὶ καταδεχθῆτε νὰ τοῦ εἶσθε ὑπερασπισταί, ὅταν αὐτὸς ἤθελε λάβῃ διὰ μέσου της τὸ ποθούμενον, ἡ ὑμετέρα ἐκλαμπρότη-

της

θέλει μείνει καταπολλὰ δ'χαριστημένη, πῶς μὲ τὴν ἐδικήν της προςασίαν ἐςάθη δ'ευεργετημένον ἕνα ὑποκείμενον τόσον ἄξιον· βεβαιώνω τὴν ὅτι ἐκείνη ἡ φιλάνθρωπος βοήθεια, τῆς ὁποίας θέλετε τὸν ἀξιώσει, θέλει δημοσιεύσει εἰς ὅλον τὸν Κόσμον τὴν ἀγαθοσιώτητα της, καὶ θέλει συσφίγξει μὲ δεσμὸν ἄλυτον καὶ τὴν δυλείαν μου. τὴν ὁποίαν ἀφιερώνωντάς την θερμότερον παρὰ ποτὲ σεβασμίαν, προσκυνητῶς ὑποσχέφομαι.

Ετερον παράδειγμα ὅμοιον.

ΕΓὼ αἰσίως δὲν σφάλλω καὶ διὰ ζώσης φωνῆς εἶχα συςήση εἰς τὴν ἐκλαμπρότητά της τὸν Κύριον Δεῖνα· ἀλλ' ὡσὰν ὁπῦ αὐτὸς μετήλλαξεν ἀπὸ τὴν πρώτην γνώμην, καὶ εἰς τὸ παρὸν ἐπιθυμεῖ τό. τὸ ὁποῖον δύναται νὰ τὸ ἀπολαύσῃ ἀμέσως ἀπὸ τὴν εὐεργετικὴν αὐτῆς χεῖρα, διὰ τοῦτο τὴν παρακαλῶ νὰ μὴν ἤθελε τὸ λάβῃ πρὸς βάρος, αἰσίως καὶ τὸν συςαίνω πάλιν διὰ τῆς παρούσης. ἡ ἄκρα αὐτῆς ἀγαθότης, καὶ ἡ μεγάλη ἀγάπη ὁπῦ προσφέρω εἰς αὐτὸν τὸν τίμιον ἄνδρα, εἶναι δύο ἀκατάπαυςοι πειρασμοὶ, ὁπῦ μὲ βιάζουν νὰ τῆς δώσω αὐτὴν τὴν ἐνόχλησιν. διὰ τὴν ὁποίαν κλίνω εἰς τοῦτο τὸ σφάλμα· διὰ τὸ ὁποῖον δὲν αἰσθάνομαι ἄλλην ποινὴν, παρὰ νὰ μάθω ταχέως, ὅτι ἡ εὐγένειά της εὐεργέτησε διὰ τῆς χάριτος της τὸν φί-

φίλον, καὶ ἔκλεισεν εἰς ἐμὲ τὴν ὁδὸν εἰς τὸ νὰ μὴν τὴν ἐνοχλῶ πλέον. ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀφορμὴν θέλει ἰδεῖ ἀκόμη νὰ γίνηθῇ μία διάλεξις μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ἐκείνου, ποῖος ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς δύο ἔχει νὰ σοῦ εἶναι πλέον ὑπόχρεως. καὶ μὲ τὸ τέλος σεβασμίως ὑπογράφομαι. ✝

Περὶ ἀποκρίσεως τῆς συςατικῆς Ἐπιςολῆς.

Η Ἀπόκρισις ταύτης γίνεται καταφατικῶς, καὶ ἀποφατικῶς. ὅταν θέλομεν νὰ ἀποκριθοῦμεν καταφατικῶς εἰς τὴν συςατικὴν Ἐπιςολὴν, εἰς τὴν πρώτην περίοδον ἐξηγοῦμεν, τὴν χάριν ὁποῦ ἐδοκιμάσαμεν ἀπὸ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς Ἐπιςολῆς τοῦ φίλου, διχαριςοῦντες τον διατὶ ἐκαταδέχθη νὰ συςαίνῃ, καὶ νὰ ἐμπιςεύεται εἰς ἡμᾶς ὑποκείμενα ἀξιοπρεπῆ, καὶ ὁποῦ μᾶς κάμει τοιαύτην τιμὴν νὰ ἀπολαμβάνωμεν τὴν φιλίαν τους μὲ τὸ μέσον τῆς δουλεύσεώς μας. ὅθεν εἰς ταύτην τὴν περίοδον μεταχειριζόμεθεν ὅρους ὁποῦ νὰ ἀνταποκρίνωνται μὲ τὴν Ἐπιςολὴν ὁποῦ λαμβάνομεν, καὶ μὲ τὸ ὑποκείμενον ὁποῦ τὴν ςέλλει. ἤγουν. Τὸ νὰ ἀποδείχνωμαι εἰς κάθε καιρὸν ἕτοιμος εἰς τὴν δούλευσιν τῶν σεβασμίων της προςαγῶν, τοῦτο ἐςάθη πάντοτε ἐπιθυμητὸν καὶ προσφιλὲς εἰς τὴν ψυχήν μου. διὰ τοῦτο καὶ τώρα ὁποῦ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὴν δευτέραν περίοδον θέλομεν τὸν βεβαιώσει, ὅτι θέλομεν κάμει τὸ κατὰ δύναμιν πρὸς βοήθειαν τοῦ αἰτισαμένου. παραδείγματος χάριν. „ Ο' Κύριος Δεῖνα θέλει μείνει [illegible] πάντα τρόπον δουλευμένος ἀπὸ τὴν ἰδικήν μου ἀδυναμίαν, καὶ μάλιστα τόσον περισσότερον, ὁποῦ ὄντας τὸ οὐσιῶδες τοῦ ζητήματός του κατὰ πολλὰ δίκαιον, ἔρχεται νὰ βιάσῃ τὴν ψυχήν μου πρὸς βοήθειάν του, μὲ τὸ νὰ αἰσθάνωμαι μεγαλωτάτην κλίσιν εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης πράγματα.

Εἰς τὴν τρίτην τελειώνομεν μὲ ὅρους τιμίους, καὶ σεβασμίους· δηλονότι. „ Μία τέτοια λοιπὸν ἀφορμὴ ὁποῦ μοῦ ἀνοίγει τὴν ὁδὸν εἰς τὸ νὰ σὲ δουλεύσω, θέλει μοῦ χαρακτηρίσει καὶ ἕνα ἀνεξάλειπτον τίτλον, εἰς τὸ νὰ ἠμπορῶ εἰς κάθε καιρὸν νὰ καυχῶμαι τῆς ὑμετέρας, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ὅταν δὲ ἀποφατικῶς ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν συςατικὴν ἐπιςολήν, διὰ ἀδυναμίαν, ἢ καὶ δι' ἄλλας αἰτίας, εἰς τὴν ἀρχὴν κάμομεν γνωςὴν τὴν θλίψιν ὁποῦ ἐδοκιμάσαμεν· ἤγουν. „ Δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐξηγήσω εἰς τὴν δούλειάν της τὴν λύπην ὁποῦ δοκιμάζω εἰς τὸ νὰ μὴ δύναμαι διὰ τώρα νὰ βάλω εἰς πρᾶξιν ὅλον τὸν ἐμαυτόν μου εἰς δούλευσιν τῆς ὑμετέρας σεβασμίας προςαγῆς, καὶ τὰ ἑξῆς. Εἰς τὴν δευτέραν περίοδον πρέπει νὰ φανερώσωμεν τὴν ἀφορμὴν τῆς ἀδυναμίας. καὶ εἰς τὴν τρίτην, ἀφιερώνομεν ὅλον τὸν ἐμαυ-

τόν μας εἰς κάθε ἄλλην τε προςαγὴν. παραδείγματος χάριν. „ Μʼ ὅλον τοῦτο ἡ διάθεσίς της εἰς κάθε ἄλλην ἀφορμὴν ἂς μὴν ἤθελεν εἶναι φειδωλὴ νὰ μὴ προςέχη εἰς τὴν δούλευσίν της, ἐπειδὴ καὶ ζῶ πάντοτε πρόθυμος εἰς ταῖς προσκυνηταῖς αὐτῆς προςαγαῖς, καὶ τὰ ἑξῆς.

Παράδειγμα καταφατικὸν εἰς ἀπόκρισιν τῆς συςατικῆς Ἐπισολῆς.

ΚΑθὼς ἡ θέλησίς μου εἶναι πάντοτε πρόθυμος εἰς τὸ νὰ δουλεύη τὴν σὴν λογιότητα εἰς κάθε ἀφορμὴν· οὕτω καὶ τώρα λαμβάνω μὲ ἐξαίρετον διάθεσιν τὴν προςαγήν της, μὲ τὴν ὁποίαν μοῦ προβάλλει νὰ ἤθελα βοηθήση εἰς ἐκεῖνο ὁποῦ δύναμαι τὸν Εὐλαβέςατον Δεῖνα. Τοῦτος καὶ διὰ τὸ σέβας τοῦ προσώπου ἀπὸ τὸ ὁποῖον συςαίνεται, καὶ διὰ τὴν ἐνάρετον ζωὴν ὁποῦ μὲ κοινὴν φήμην ἐν ἑαυτῷ φέρει, θέλει λάβει κάθε ἐγκάρδιον προςασίαν καὶ βοήθειαν ἀπὸ τὴν ἰδικήν μου ἀδυναμίαν. ὡς τόσον ἀναμένω ἀπὸ τὴν ὑμετέραν σοφολογιότητα ἄλλην τινὰ μεγαλητέραν προςαγὴν, διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ βάλω εἰς πρᾶξιν τὴν δούλευσιν ὅλην τοῦ ἐμαυτοῦ μου πρὸς διαχαρισησίν της, καὶ διὰ σημεῖον ἀμεταστρέπτου γνώμης ὑπογράφομαι, καὶ τὰ ἑξῆς.

Πα-

Παράδειγμα ἕτερον, ὡς ἐκ προσώπου τοῦ συνισταμένου.

Καὶ τὴν ὑμετέραν ἐκλαμπρότητα εὐχαριστῶ, ὅπου μὲ ἐσύστησεν εἰς τοιοῦτον πρόσωπον τίμιον, καὶ φιλάγαθον, καὶ εἰς τὸν τιμιώτατον Κύριον Δεῖνα· ὁμολογοῦμαι διὰ ζωῆς ὑπόχρεως, διὰ τὴν προθυμίαν ὅπου ἐγκαρδίως ἔδειξεν εἰς τὸ νὰ μὲ βοηθήσῃ. Τώρα ὅλος εὐχάριστος ἀνταποδίδω ἀπείρους τὰς χάριτας, καὶ κηρύττομαι δοῦλος ταπεινὸς καὶ τῶν δύο, τάζωντάς σας χρεώστην τὸν μισθαποδότην Θεὸν, ὁ ὁποῖος θέλει κάμει τὴν ἀμοιβὴν ἀντάξιον, μὴ δυνάμενος ἐγὼ κατὰ τὸ παρὸν τώρα νὰ ὑποχρεώνωμαι μὲ ἀνεξάλειπτον χρέος, τῆς ὑμετέρας, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἄγκαλα καὶ εἰς τὸ συμβουλευτικὸν ὕφος νὰ μὴν ἐσημειώσαμεν ταῦτα τὰ εἴδη Ἐπιστολῶν, ὁποῦ εἶναι τὰ ἄνωθεν ὁποῦ ἕως ἐδὼ ἐξηγήσαμεν, δύνανται ὅμως νὰ προστεθοῦν καὶ ἕτερα εἴδη κατὰ τὴν χρείαν, ὅ,τι λογῆς εἶναι ἡ Ἐπιστολὴ μὲ τὴν ὁποίαν δίδομεν εἴδησιν διά τι νέον, ἢ καὶ διὰ πραγματείαν, καὶ ἄλλα· καὶ ἐκείνη ἀκόμη, μὲ τὴν ὁποίαν συνοδεύομεν κανένα δῶρον, καὶ ἄλλαις τοῦ αὐτοῦ γένους, καθὼς θέλομεν ἰδεῖ ὄπισθεν.

ΚΕΦΑΛ. ς'.

Περὶ ἐπιστολῆς εἰδήσεως.

Αὕτη ἡ ἐπιστολὴ ὑφίσταται εἰς τὸ νὰ δώσωμεν εἴδησιν εἰς τινὰ ἄνθρωπον διά τι νέον, ἢ διὰ καμμίαν πραγματείαν, ἢ διὰ νὰ δώσωμεν εἴδησιν διὰ τὴν κατάστασίν μας, ἢ δι' ἄλλο τί. Ὅθεν θέλοντες νὰ τὴν συνθέσωμεν προοιμιάζομεν εἰς τὴν ἀρχὴν μετ' ὀλίγας σεβασμίας, καὶ ἀ-[illegible], διὰ τὸ ὁποῖον ἀποκτοῦμεν τὴν καλὴν διάθεσιν τοῦ ὑποκειμένου. Παραδείγματος χάριν. „ Μὲ τὸ νὰ γνωρίζω τὴν ὑμετέραν ἐντιμότητα πεπληροφορημένην ἀπὸ μίαν ψυχὴν φιλάρετον, μὲ κάμει νὰ ἐλπίζω ὅτι θέλει ἀναγνώσει μὲ μεγάλην εὐφροσύνην τὴν χαρμόσυνον εἴδησιν ὁποῦ ἔρχομαι νὰ τῆς δώσω. Η', ἐγὼ ἀμφιβάλλω παντελῶς ὅτι διὰ τῆς παραινέσεώς μου νὰ μὴν ἤθελα συναποκλεισθῇ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν της μὲ τὸ μέσον μιᾶς χαριεστάτης εἰδήσεως.

Δ' ὕστερον κάνομεν γνωστὴν τὴν εἴδησιν.

Καὶ εἰς τὸ τέλος ἀφιερώνομεν τὸν ἐμαυτόν μας εἰς τὴν δούλευσίν του. ἤγουν. „ Παρακαλῶ νὰ ἔχῃ πάντοτε εἰς μνήμην τὴν δούλευσίν μου, τὴν ὁποίαν θέλει μεταχειρισθεῖ μὲ τὴν πλέον ἑτοίμην αὐτῆς προσταγήν· ἔσωντας καὶ νὰ ἀφιερώνω

ὅλον

ὅλον τὸν ἐμαυτόν μου εἰς κάθε ἀφορμὴν· καὶ μὲ ἐξαίρετον ἔφεσιν σεβασμίως ὑπογράφομαι.

Περὶ ἀποκρίσεως τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς.

Θέλοντες νὰ ἀποκριθοῦμεν εἰς τὴν ἐπιστολὴν τῆς εἰδήσεως, εἰς τὴν ἀρχὴν φανερώνομεν τὴν εὐφροσύνην ὅπου ἐδοκιμάσαμεν, αἰτίως εἶναι ἐπὶ καλοῦ ἡ εἴδησις, εἰ δὲ μὴ τὴν θλίψιν, αἰτίως εἶναι ἐπὶ κακοῦ. παραδείγματος χάριν. „ Δὲν δύναμαι νὰ ἐξηγήσω τὴν μεγάλην ἀγαλλίασιν τῆς καρδίας μου ἀκούωντας τὸν πνευματικὸν καρπὸν ὅπου μὲ τὰς ἀποστολικὰς αὐτοῦ κόπους ἐπροξένησεν ὁ λογιώτατος δεῖνα εἰς ἐκείνην τὴν Πόλιν. καὶ τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὴν δευτέραν περίοδον, θέλει εἶσαι μία εὐχαριστήριος ὁμολογία· ἢ εἰς τὴν τρίτην ἡ ἕτοιμος προθυμία εἰς τὸ νὰ τὸν δουλεύσωμεν.

Παράδειγμα εἰδήσεως.

ΚΡίνω πρέπον εἰς τὸ χρέος, ὅπου μὲ συσφίγγει μὲ τὴν ἐκλαμπρότητά της, τὸ νὰ δώσω εἰς αὐτὴν τὴν εἴδησιν διὰ τὸν ἀναβιβασμόν μου εἰς τὸν βαθμὸν (δεῖνα.) καὶ τοῦτο, διατὶ γνωρίζωντάς με εἰς αὐτὴν τὴν ἀξίαν, θέλω ἑτοιμάσῃ μὲ κάθε ἐλευθερίαν ταῖς ἀφορμαῖς, ὅπου

ὁπȣ̀ ὁλοψύχως ἐπιθυμῶ, διὰ νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς τὴν γύμνασιν τῆς θελήσεώς μȣ. ἡ ὁποία εὑρίσκεται διατιθεμένη νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν κάθε προσκυνητὴν αὐτῆς προσαγὴν. ὅθεν παρακαλῶ νὰ ἤθελε μεταχειρισθῇ εἰς ἐμὲ τὴν ἀγαθότητά της εἰς τὸ νὰ μὲ προςάζῃ· καὶ μὲ ὅλον τὸ σέβας.

Παράδειγμα εἰς ἀπόκρισιν Επιςολῆς εἰδήσεως.

Η Εἴδησις, τὴν ὁποίαν ἡ Εὐγένειά της ἐκαταδέχθη νὰ δώσῃ εἰς ἐμὲ διὰ τὸ ἀτυχὲς συνοικέσιον ὁπȣ̃ ἔγινε μεταξὺ τῆς Κυρίας ἀνεψιᾶς της, καὶ τȣ̃ Κυρίȣ (Δεῖνος,) διεγείρει εἰς ἐμὲ ἐκείνην τὴν εὐφροσύνην, ὁπȣ̃ μȣ̃ εἶναι ἴδιον νὰ δοκιμάζω εἰς κάθε εὐτυχισμένον συνάντημα τῆς ὑποκειμένης της, καὶ τῆς ἐντιμοτάτης οἰκίας της· καὶ τόσον περισσότερον, ὁπȣ̃ ἔχω ἀφορμὴν νὰ τὸ ςοχάζωμαι κατὰ διαφόρȣς τρόπȣς ὠφέλιμον. συγχαίρω λοιπὸν ἐξ ὅλης καρδίας μȣ μὲ τὴν Εὐγένειάν της. καὶ δεόμενος τοῦ παντοδυνάμȣ Θεοῦ νὰ προσθέτῃ εἰς αὐτὴν κάθε εὐφροσύνην μὲ τὴν ἀπόλαυσιν πάσης εὐτυχίας, μένω πάντοτε πρόθυμος εἰς τὴν δȣ́λευσιν τῶν ἐπιθυμητῶν αὐτῆς προσαγμάτων.

ΚΕΦΑΛ. Ζ'.

Περὶ Ἐπιςολῆς Δώρου.

Διὰ νὰ συνθέσωμεν αὐτὴν τὴν Ἐπιςολὴν, πρέπει εἰς τὴν ἀρχὴν νὰ ἀποδείξωμεν τὸ τέλος, ἢ τὴν ἀφορμὴν ὁπῦ ἐλάβαμεν διὰ νὰ κάμωμεν τὸ δῶρον. ἡ ὁποία ἀφορμὴ δύναται νὰ εἶναι, ἢ ἀπὸ τὴν φιλίαν, ἢ ἀπὸ τὴν εὐλάβειαν καὶ τὸ σέβας, ἢ ἀπὸ τὸ χρέος, ἢ καὶ ἀπὸ τὴν ἀξίαν. παραδείγματος χάριν. „ Εἶναι ἀκατάπαυςος ἡ ἐπιθυμία ὁπῦ ἐγὼ ἔχω διὰ νὰ ἀνταποκριθῶ κἂν εἰς μέρος εἰς τὸ χρέος ὁπῦ ὁμολογῶ πρὸς τὴν ὑμετέραν εὐγένειαν. ὅθεν εἰς σημεῖον αὐτῦ τῦ χρέυς μυ ςέλλω τό. κ τὰ ἑξῆς.

Δεύτερον, ζητῦμεν συγχώρησιν διὰ τὴν σμικρότητα τῦ δώρυ· παραδείγματος χάριν. „ Κατὰ ἀλήθειαν εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀξίας της ἔπρεπε νὰ ἀναφέρω πλέον ἀνάλογον σημεῖον τῦ χρέυς μυ, ἀλλ' ἡ ἀσύγκριτος αὐτῆς ἀγαθότης δὲν θέλει παραιτήσει διὰ τῦτο, νὰ καταδεχθῇ τὴν σμικρότητα, καθὼς μὲ ἄλλω τὴν εὐλάβειαν ἱκετεύω. μάλιςα ἐλπίζω, ὅτως ἡ καλοκαγαθία της ἤθελεν ἀποβλέπῃ μόνον εἰς τὴν καθαρότητα τῆς καρδίας μυ, μὲ τὴν ὁποίαν τὸ αναφέρω. καὶ μὲ ὅλον τὸ σέβας μυ.

Περὶ ἀποκρίσεως τῆς ἄνωθεν Ἐπιστολῆς.

Εἰς τὴν ἀπόκρισιν τῆς ἄνωθεν Ἐπιστολῆς, πρῶτον μεγαλύνομεν καὶ τὸ δῶρον, καὶ τὴν ἐλευθεριότητα ἐκείνου ὁποῦ τὸ χαρίζει. παραδείγματος χάριν. „ Φθάνει ἴσως τὸ μὴ περαιτέρω ἢ χρέος ὁποῦ ὁμολογῶ εἰς τὴν αὐθεντίαν της, ἢ εἰς τὴν καλοσύνην, ἢ εἰς τὴν ἐλευθεριότητα, (ἢ εἰς τὴν ἀγάπην,) καὶ τὰ ἑξῆς, ὁποῦ μὲ τόσην γενναιότητα ἠθέλησε νὰ μὲ εὐεργετήσῃ μὲ τὸ δῶρον ὁποῦ μοῦ ἔπεμψε, καὶ τὰ ἑξῆς.

Δεύτερον, ἀκολουθεῖ ἡ εὐχαρίστησις. παραδείγματος χάριν. „ Ἀνταποδίδω εἰς τόσον εἰς τὴν ὑμετέραν αὐθεντίαν ὅλαις ἐκείναις ταῖς μεγαλύτεραις εὐχαρίστησεις, ὁποῦ δύνανται νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ μίαν καρδίαν ἀπείρως ὑπόχρεων. καὶ τὰ ὅμοια.

Καὶ τρίτον τῷ πάζομεν τὴν ἀνταπόκρισιν, ἢ „ ἀπὸ μέρος ἐδικόν μας, ἢ ἐκ Θεοῦ. δηλονότι· „ ὁ μισθαποδότης Θεὸς ἄμποτε νὰ ἤθελεν ἐκχέῃ εἰς τὸ ὑπέρτιμον ὑποκείμενόν της μὲ ἐλευθεριότητα ταῖς θεϊκαῖς του χάριταις, εἰς ἐκπλήρωσιν ἐκείνης τῆς ἐπιθυμίας ὁποῦ ἔχω πρὸς τὴν ἀξίαν της. εἰς τὴν ὁποίαν ἀφιερώνοντας ὅλον τὸν ἐμαυτόν μου, ταπεινῶς ὑπογράφομαι.

Παράδειγμα εἰς προσφορὰν δώρου.

Ἡ Ἔμφυτος ἀγαθότης τῆς εὐγενικῆς αὐτῆς καρδίας, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκαταδέχθη πάντοτε νὰ βλέπῃ τὴν ταπεινήν μου δούλωσιν, εἶναι ἐκείνη ὁποῦ μὲ ἀναθαρρύνει εἰς τὸ νὰ παρρησιασθῶ ἔμπροσθέν της μὲ ἕνα σμικρότατον σημεῖον τῆς εὐλαβείας μου, δηλονότι, (καὶ ἰδοὺ φανερώνομαι τὸ δῶρον.) ὅθεν ἐλπίζω ὅτι ἡ συνήθειά της μὲ τὴν ἀναπόθλιμμένην αὐτῆς εὐγνωμοσύνην, θέλει καταδεχθῇ τὴν σμικρότητα τοῦ δώρου, ἀντιβραβεύουσα τὸ ἰδικόν μου σεβάσμιον θάρρος, μὲ τὴν ὑπερτάτην τιμὴν τῆς δυνατῆς αὐτῆς προστασίας, ὁποῦ εἶναι ἡ χάρις, εἰς τὴν ὁποίαν καυχώμενος, θέλει κηρύττωμαι μὲ βαθυτάτην προσκύνησιν τῆς ὑμετέρας, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον παράδειγμα εἰς ἀπόκρισιν εὐχαριστήριον.

Ἡ Εὐγενὴς διάθεσις τῆς ὑμετέρας ἐντιμότητος βιάζει συνεχῶς τὴν διαφιλεστάτην αὐτῆς ψυχὴν, εἰς τὸ νὰ μὲ εὐεργετῇ, καθὼς ἡ δοκιμὴ πόσαις φοραῖς μοῦ τὸ ἔδειξε, καὶ καθὼς τώρα καλλίτατα τὸ γνωρίζω καὶ ἀπὸ τὸ δῶρον ὁποῦ ἐκαταδέχθη μὲ κάθε ἀγαθοσύνην νὰ μοῦ πέμψῃ·

ἐγὼ

ἐγὼ δὲ μὲ ἐξαίρετον εὐχαριστίαν καὶ σέβας, λα
βαίνω καὶ δέχομαι τὰ ἀποτελέσματα τῶν χαρί
σε. δὲν θέλω ὅμως ἀναπαυθεῖ εἰς τὸ ναὶ αὐ
ποκριθῶ πρὸς τὴν ὑμετέραν καλοκἀγαθίαν
μοναχὴν αὐτὰ χάριστον ὁμολογίαν, ὥσαν ὁ
ὄντα τέτοιον καθῆκον ἔγινε κοινὸν διὰ τὴν συν
θειαν. ὅθεν παρακαλῶ νὰ μὲ ἀξιώσῃ ἀπὸ
τιμὴν τῶν προσκυνητῶν αὐτῆς προσαγμάτων,
νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι ἡ θέλησίς μου εἶναι τελεί
διαφορετικὴ ἀπὸ ἐκείνην τῶν ἄλλων. καὶ μὲ
βεβαίωσιν τῆς εὐλαβείας ὁποῦ προσφέρω εἰς
ἔντιμον αὐτῆς ὑποκείμενον, ταπεινῶς ὑποχ
ρομαι. +

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΣ.

Περὶ τῶν Εἰδῶν τῶν Ἐπιστολῶν ὁποῦ ἀνάγονται εἰς τὸ Δικανικὸν Γένος.

ΚΕΦΑΛ. Α'.

Περὶ Κατηγορητικοῦ χαρακτῆρος.

Κατηγορητικὸς χαρακτὴρ εἶναι ἐκεῖνος, μὲ τὸν ὁποῖον κατηγοροῦμεν ἁμαρτήματα ὁποῦ εἶναι ξιγύρου εἰς πράξεις, λόγους, καὶ προαιρέσεις. ὅθεν θέλοντες νὰ στείλωμεν Ἐπιστολὴν κατηγορητικὴν πρός τινα τῶν φίλων, θέλομεν τὴν διαιρέσει εἰς τρία μέρη. Εἰς τὸ πρῶτον λέγομεν, πῶς καὶ μὴ θέλοντες κατηγοροῦμεν τὸν ἄνθρωπον, διατὶ μᾶς ἔδωκε μεγάλας αἰτίας, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποφέρωμεν τὸ δεινὸν, τὸ τολμηρὸν, καὶ ἀπάνθρωπον ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον. ὅθεν ἐξαν-

ἀλλ

γίνομεν μὲ κατηγορίαν τὸ ἁμάρτημα, ἢ ἀδίκημα, διὰ νὰ μὴν ἤθελε γένῃ ἡ σιωπὴ τῶν πονηρῶν αὐτῶν σκάνδαλον εἰς τοὺς πολλούς. Εἰς τὸ δεύτερον, περιγράφομεν κατὰ πλάτος τὴν κατηγορίαν, ἐκ τοῦ πράγματος τῆς κακίας, καὶ περὶ τῶν ἡδονῶν αὐτοῦ, ἀποδείχνοντες τὴν πρᾶξιν ἄτοπον, καὶ ἄπρεπον, καὶ πῶς δὲν πρέπει νὰ γίνεται ἀπὸ τίμιον ἄνδρα, καὶ ὅπου καυχᾶται ἀρετὴν, ἀμὴ ἀπὸ κακοτρόπους καὶ ἀγενεῖς ἀνθρώπους. Εἰς τὸ τρίτον, ἀνίσως καὶ ὁ κατηγορούμενος εἶναι φίλος, ἂς δείξωμεν πῶς ἐναντιούμεθα εἰς τὰ ἔργα του μὲ συμπάθειαν, διὰ νὰ μὴ προχωρήσῃ τὸ κακὸν ἔμπροσθεν· εἰδὲ καὶ εἶναι ἐχθρὸς, ἂς φοβερίσωμεν μὲ ὀργὴν, ὅτι διὰ τὴν κακίαν του θέλει λάβει τὴν πρέπουσαν παίδευσιν, ὅταν δὲν ἤθελε μεταβαλθῇ εἰς μετάνοιαν.

Τοῦτος ὁ τρόπος εἶναι πλέον ἴδιος τῶν δημοσίων ῥητόρων, παρὰ τῶν κατὰ μέρος ἀνθρώπων. διὰ τοῦτο τὸ τέλος τοῦ κατηγοροῦντος εἶναι νὰ ἀποδείξῃ τὸ ἄδικον τῆς πράξεως, καὶ νὰ κινήσῃ τὸν κριτὴν πρὸς ὀργὴν κατὰ τοῦ κατηγορουμένου διὰ μέσου τῶν νόμων, καὶ τῆς δικαιοσύνης. Ὅταν λοιπὸν ἡ κατηγορία ἀναφέρεται πρὸς τὸν κριτὴν, τότε εἶναι δημηγορία Δικανική· ὅταν δὲ ἀναφέρεται ἀμέσως πρὸς φίλον, ἢ ἐχθρὸν, τότε ἔχει τάξιν ἐπιστολῆς. ὅμως καὶ εἰς τὴν ἐπιστολὴν πρέπει ὁ κατηγορῶν νὰ κατηγορῇ μὲ θεμέλιον, προσφέρωντας

τοὺς μάρτυρας ἀξιοπίςους εἰς βεβαίωσιν τῆς ἐγκαλέσεως· διὰ νὰ ἐνδυναμώσῃ τὴν κατηγορίαν πρέπει νὰ ἀποδείξῃ τὸ ἔγκλημα ἑκούσιον, μὲ ςοχασμὸν προμελετημένον, μὲ τέλος κακὸν, καὶ πρὸς βλάβην πολλῶν, καὶ πῶς θέλει ἔχει καὶ ἄλλα κακὰ ἀκόλουθα. θέλει μεγαλώνει τὸ ἁμάρτημα καὶ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, μὲ τὸ νὰ ἀποδείξῃ πῶς εἶναι φύσει κακός· ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸν καιρὸν, καθὸ ἔγινεν εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἁγίας τεσσαρακοςῆς, ἢ ἑορτῆς· ἢ καὶ ἀπὸ τὸν τόπον, καθὸ ἔγινεν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἢ εἰς ἄλλον ἱερὸν τόπον. ἢ ἀπὸ τὸν βαθμὸν καὶ τὴν τάξιν, καθὸ ἐζημίωσε πτωχὸν, ἢ ἀτίμασεν ἱερέα. καὶ τὰ ἑξῆς.

Οἱ σπουδαῖοι ὅμως ὁποῦ ἐπαράλαβαν τὴν Λογικὴν, καὶ ἔχουσιν εἴδησιν εἰς τὰς δέκα κατηγορίας τοῦ Ἀριςοτέλους, ἠμποροῦσι ἀπὸ αὐτὰς νὰ μεγαλώνουν, ἢ καὶ νὰ σμικρύνουν τὸ ἁμάρτημα. παραδείγματος χάριν· ἀπὸ τὴν Οὐσίαν, ἀποδείχνουσι τὴν φύσιν τοῦ σφάλματος· ἀπὸ τὸ Ποσὸν, τὸ μέγεθος. ἀπὸ τὸ Ποιὸν, τὴν ἕξιν, καὶ τὴν διάθεσιν· ἀπὸ τὸ Πρός τι, τὴν σχέσιν ὁποῦ ἔχει εἰς τόσα ἄτοπα· ἀπὸ τὸ Ποιεῖν, πῶς δύναται νὰ πράξῃ μεγαλήτερον σφάλμα· ἀπὸ τὸ Πάσχειν, ἀποδείχνοντες τὴν ζημίαν· ἀπὸ τὸ Ποῦ, τὸν τόπον ἱερὸν, ἢ κοσμικόν. ἀπὸ τὸ Πότε, καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἱερουργίας, ἢ νηςείας, ἢ συμπεσίου. ἀπὸ τὸ Κεῖσθαι, κατά τε τὴν ἐξακολούθη-

σιν, ἢ ἀποχὴν τοῦ κακοῦ· ἀπὸ τὸ Ἔχειν, καθὼς περιλαμβάνει κάθε κακόν.

Παράδειγμα κατηγορητικὸν πρὸς ὑὸν κακότροπον.

Εἰς τοῦτον τὸν τρόπον ὑπηρετοῦσιν οἱ ὑοὶ τοὺς γονεῖς; καὶ μὲ τοιαύτας χάριτας τοὺς ἀνταμείβουσιν; ἄδικα πράττεις. καὶ πῶς δὲν ἐντράπης ἐκείνην τὴν δόξαν ὁποῦ φαντάζεσαι νὰ πρέπῃ εἰς ἄνθρωπον σπουδαῖον, καὶ σώφρονα, ἀμὴ ἐντελείως ἀφιερώθης εἰς κάθε ἀσωτίαν, ξεφαντώνοντας μὲ μεγάλην ὕβριν ἐκείνων ὁποῦ σὲ ἐγέννησαν, καὶ μὲ κόπον καὶ μόχθον σὲ ἀνάθρεψαν; ἐγὼ κατ' ἀλήθειαν κινῶ τὸν κάλαμον βιαίως, καὶ μὴ θέλοντας· ἀγκαλὰ ἔπρεπεν ἐσὺ νὰ ἠξεύρῃς πῶς τὸ νὰ ἐπαινᾷς τοὺς γονεῖς, νὰ τοὺς δουλεύῃς, νὰ τοὺς ὑπηρετῇς, καὶ νὰ τοὺς τιμᾷς, εἶναι ἐντολὴ ἀπαραίτητος τοῦ θείου νόμου. ἀμὴ ἐσὺ καὶ τοὺς ὅρους τῆς φύσεως ἐκαταφρόνεσες, καὶ τὸν Θεὸν καὶ ἀνθρώπους ἠδίκησας, καὶ τὴν θηριωδίαν τῶν ἀλόγων ὑπερέβης. ἐπειδὴ σκύμνος Λέοντος σέβεται τοὺς γεννήσαντας, καὶ Τίγρις οἶδε τιμᾷν τοὺς τεκόντας, καθὼς εἶναι γεγραμμένον. ἀλλὰ σὺ ἔφθασες εἰς τόσον βαθμὸν μοχθηρίας, καὶ κακίας, ὥστε νὰ κάνῃς ἐκεῖνα ὁποῦ ὤκνησε νὰ κάνῃ ὁ Σίσυφος, καὶ οἱ παράνομοι Κύκλωπες. μὲ τὸ μα-

να-

ναχὸν Χὰμ, καὶ, ἔγινες ὅμοιος, ἁμὴ ἀπόλαυσες καὶ τὴν κατάραν ὁπῦ ἔλαβεν ἐκεῖνος. δίωξαι λοιπὸν ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σου μίαν τοιαύτην ἀναισχυντίαν, καὶ φεῦγε τὴν δικαίαν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ μὴ γένῃς δοῦλος τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ἀποδιωχθῇς ὡς ἀποδεδοκιμασμένος ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. ὑγίαινε.

ΚΕΦΑ'Λ. Β'.

Περὶ Ἀπολογητικοῦ χαρακτῆρος.

Α'Πολογητικὸς χαρακτὴρ εἶναι ἐκεῖνος, ὁποῦ προσφέρει διευθεντευτικοὺς λόγους μετ' ἀποδείξεως πρὸς τὸν κατηγοροῦντα. „ Ἔστι δὲ „ (λέγει ὁ Ἀριστοτέλης) ἀπολογία ἁμαρτημά„ των, ἢ ἀδικημάτων κατηγορηθέντων, ἢ καθυπο„ πτευθέντων διάλυσις. Τούτου τὰ μέρη εἰσὶ τρία. εἰς τὸ πρῶτον, φέρομεν προφάσεις ἀληθεῖς, ἢ καὶ φαινομένας, ὁποῦ νὰ δείχνουν ὅτι ἡμεῖς δὲν ἐπράξαμεν τὸ ἔγκλημα, λέγοντες, πῶς τὸ γεγραμμένον ἀπὸ τὸν φίλον δὲν εἶναι ἀληθές. καὶ τοῦτο θέλομεν τὸ ἀποδείξει μὲ τὰ ἄτεχνα, ἢ καὶ ἔντεχνα ἐπιχειρήματα. καὶ ἄτεχνα εἶναι, ὅταν φέρομεν ὅρκους, συγγράμματα, καὶ μαρτυρίας ἀπὸ ἀνθρώπους ἀξιοπίστους, καὶ ὁποῦ ἦσαν παρόντες, ἢ καὶ ὁποῦ ἤκουσαν. ἔντεχνα δὲ ἐπιχειρήματα

ται ὅταν ἀπολογέμεθα εἰς τὴν κατηγορίαν ἀπὸ τὸ ἔγκλημα, καὶ ἀπὸ τὰ ἰδικά του περιςατικὰ, ἢ ἀπὸ τὴν καλήν μας ἀναςροφὴν, καὶ ἀγνωμοσύνην, καὶ καθὸ τοιαῦτα ἁμαρτήματα ὐδέποτε ἠκούσθη νὰ ἐπράξαμεν. ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἁπλοῦν ἐφεύρεμα τῆς κακίας, καὶ μοχθηρίας τῶν κατηγορησάντων. καὶ ὅτι κινημένοι ἀπὸ τὸν φθόνον, καὶ ἀπὸ τὸ μῖσος, ταῦτα μὲ προπέτειαν καὶ παρανόμως ἡμᾶς ἐγκαλοῦσιν. ὁμοίως πάλιν καὶ τὸ ἀδίκημα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ ἀρνηθοῦμεν, κἂν ἂς τὸ σμικρύνωμεν ἐντέχνως λέγοντες, ὅτι ἔγινε κατ' ἀφροσύνην ἢ καὶ ἄγνοιαν, καὶ ὄχι θεληματικῶς. Εἰς τὸ δεύτερον, ὁμοίως καὶ τὸ ἁμάρτημα ἀληθῶς ἔγινεν ἀπὸ ἡμᾶς, ἂς δείξωμεν πῶς ὁ φίλος δὲν πρέπει νὰ δυσχεραίνῃ, καὶ νὰ κατηγορῇ, ἐπειδὴ τὰ πάθη εἶναι κοινὰ, καὶ τὸ μέλλον εἶναι ἀόρατον. καὶ πῶς ἀγαθοῦ ἀνδρὸς εἶναι ἴδιον νὰ ὑποφέρῃ, καὶ νὰ συμπαθῇ τὰ τῶν ἑτέρων κακά. καὶ εἰς τὸ τρίτον, ἂς προστρέξωμεν εἰς τὴν συγγνώμην, ζητοῦντες συγχώρησιν, ὑποσχόμενοι νὰ μὴ πταίσωμεν πλέον. καὶ ἂν ἐπράξαμεν τὸ ἁμάρτημα μίαν φορὰν ὡς ἄνθρωποι, δὲν θέλομεν τὸ δευτερώσει εἰς τὸ ἐρχόμενον. ὁμοίως καὶ ὁ φίλος μας κατηγορεῖ δικαίως, ἂς εἴπωμεν πῶς ὑποφέρομεν τὴν κατηγορίαν, διατὶ μᾶς πρέπει, μόνον ἂς κινεῖται μὲ ἱλαρώτερον τρόπον, διὰ νὰ νουθετῇ πρὸς διόρ-

θω

θῶσιν, ἀλλ' ὄχι νὰ κατηγορῇ. ἂς ζητήσωμεν τέλος πάντων τὴν ἐξακολούθησιν τῆς φιλίας, καὶ ἂς εἰποῦμεν, πῶς μία ἁμαρτία δὲν θέλει ἔχει δύναμιν νὰ σβύσῃ πολλῶν χρόνων φιλίαν. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἡ ἀπόκρισις λοιπὸν τῆς κατηγορίας, ἤγουν ἡ διαυθεντῆσις τῆς ἐγκαλέσεως εἶναι ἡ ἀπολογία· καὶ αὕτη ἡ εἶναι ἀπόκρισις εἰς τὴν ἐγκάλεσιν τὴν δημόσιον, ἢ εἰς τὴν ἐπιστολήν. ὁμοίως καὶ εἶναι εἰς τὴν δημόσιον ἐγκάλεσιν, ἔχει ἄλλην τάξιν, τὴν ὁποίαν γάφιον νὰ ἐξετάζουσιν οἱ δημόσιοι ῥήτορες εἰς τὰ παλάτια τοῦ Κριτοῦ· εἰδὲ καὶ εἶναι εἰς τὴν ἐπιστολήν, φυλάττουσα ἡ ὡσαύτως τάξις.

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

Περὶ Ὀνειδιστικοῦ χαρακτῆρος.

ΤΟ ὄνειδος εἶναι μία προφορὰ δ'ευεργετημάτων εἰς ἔλεγχον ἀχαριστίας. καὶ διὰ τοῦτο μεταχειριζόμεθα τοῦτον τὸν τύπον, ὅταν θέλομεν νὰ ἐλέγξωμεν τινὰ ὡς ἀμνήμονα τῆς χάριτος καὶ δ'ευεργεσίας, ὁποῦ εἰς αὐτὸν μὲ ὅλην τὴν ἀγαθοσύνην ἐκάμαμεν. Ἡ σύνθεσις ταύτης τῆς ἐπιστολῆς εἶναι ἀντίστροφος τῆς ἐπαινετικῆς. ὅθεν καθὼς εἰς ἐκείνην ἐπαινοῦμεν, τὸ ἐγκω-

κωμιάζεις, ὅπως εἰς ταύτην ὀνειδίζεις. Θέλοντες λοιπὸν νὰ στείλωμεν εἰς τινὰ ὀνειδιστικὴν ἐπιστολὴν, πρέπει νὰ τὴν διαιρέσωμεν εἰς τρία μέρη. Εἰς τὸ πρῶτον, μὲ θαυμασμὸν καὶ ἀπορίαν ἀποδείχνομεν τὴν λύπην μας, διὰ τὸ πραχθὲν παρ' ἐλπίδα παρὰ τοῦ φίλου. Εἰς τὸ δεύτερον, θέλομεν βάλει τὸ πραχθὲν πρὸ ὀφθαλμῶν του ἐντέχνως, ἐνθυμίζοντές του τὰς εὐεργεσίας ὅπου τοῦ ἐκάμαμεν, καὶ ἀποδείχνοντες τὸ πραχθὲν ἀνάξιον τοιούτου ἀνδρὸς, αὐξάνοντες προσέτι τὸν λόγον μὲ παραδείγματα, φέροντες δηλαδὴ ἀνθρώπους ὁποῦ μᾶς ὠφέλησαν χωρὶς νὰ εἶναι φίλοι, ὄντες εὐεργετημένοι ἀπὸ ἡμᾶς. Καὶ εἰς τὸ τρίτον, θέλομεν τὸν νουθετήσει νὰ ἐνθυμηθῇ τὰς εὐεργεσίας, καὶ νὰ διορθώσῃ τὰ πλημμεληθέντα, ὑποσχόμενοι ὅτι ἐρχόμενος εἰς μετάνοιαν, θέλομεν τοῦ εἶσε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἠγαπημένοι, καὶ φίλοι, καθὼς ὑπογραφόμεθα. αὕτη ἡ ἐπιστολὴ δύναται νὰ γένῃ καὶ χωρὶς ἐπίλογον, ὅταν θέλομεν νὰ φανερώσωμεν πικρότερον τὸ ἐν ἡμῖν πάθος.

Παράδειγμα.

Ἴσως τόσην δύναμιν ἔχουσιν αἱ τύχαι; ἴσως τόσον μεταβάλλουσι τὰς ἀληθεῖς γνώμας οἱ ἔνδοξοι βαθμοὶ, καὶ ἀξίαι; ὁ Πέτρος καταφρονεῖ τὸν Ανδρέαν; καὶ ποῖος ἄλλος τιμᾷ εἰς τὰς φίλους

θέλει εἶσαι πλέον αἰδέσιμος; ποῖος θέλει εἶσαι μνήμων εὐεργεσιῶν καὶ χαρίτων, φίλος καὶ σὺ ὁ Πέτρος ἀποδείχνεσαι ἀμνήμων πρὸς ἐμὲ τὸν Ἀνδρέαν; ἐγὼ βέβαια ἤλπιζα πῶς καὶ μετὰ θάνατον δὲν θέλεις ἀλησμονήσει τὰς ἰδικάς μου εὐεργεσίας. ἀλλὰ σὺ ἀφ' οὗ μετὰ βίας ἐφάνης νὰ ἐγλύθης ἀπὸ τὸν ὄγκον τῆς ἐξουσίας, καὶ οὐ μόνον ἀλησμόνησες τοὺς παλαιοὺς φίλους, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους ὁποῦ με δαψιλεστάτην χεῖρα σε εὐεργέτησαν; τοὺς ὁποίους ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν μνήμην ἀπεδίωξες, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ὡς νὰ μὴν ἦσαν παντελῶς εἰς τὸν κόσμον τοὺς λογιάζεις. τοιαῦτα ἤλπιζα ἐγὼ παρὰ σοῦ; εἰς τοῦτον τὸν τρόπον ἀνταμείβουσιν οἱ φίλοι τοὺς εὐεργέτας; πῶς ἀλησμόνησες οὕτως εὔκολα τοὺς κινδύνους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλάκις σε ἐλευθέρωσα; ποῦ εἶναι αἱ ἀποχίσεις τῆς ἀνταμοιβῆς; καὶ ὅμως αἴτιος καὶ ποτὲ σοῦ ἦτον δυνατὸν νὰ ξελύσῃς τὸ χρέος τῆς τόσης φιλίας, τώρα ναὶ ἔχεις τὸν τρόπον, μὲ τὸ νὰ ἔλαβες παρὰ τῆς τύχης τὴν δύναμιν. βλέπε λοιπὸν μήπως καὶ σὺ ἔλθῃς παρὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν δειμένων, καὶ ἠθέλεις ἀποδώσῃ ἀνταμοιβαίας τὰς ἀμοιβάς. ἐπειδὴ κατὰ τὸν εἰπόντα, „ κρινεῖ φίλους ὁ καιρὸς, ὡς χρυσὸν τὸ πῦρ. ὑγίαινε.

ΚΕΦΑΛ. Δ'.

Περὶ Μεμπτικοῦ χαρακτῆρος.

Η Μέμψις εἶναι μία κατηγορία, τὴν ὁποίαν μεταχειριζόμεθα ἐναντίον ἐκείνου, ὁποῦ ἀμελεῖ τὸ πρέπον. ὅθεν τοῦτον τὸν μεμπτικὸν χαρακτῆρα τὸν μεταχειρίζονται πρὸς τοὺς φίλους, ἢ ὅταν αὐτοὶ ἀμελοῦσιν, ὡς εἴπομεν, νὰ ἀνταποκρίνωνται κατὰ τοὺς θεσμοὺς τῆς ἀληθινῆς φιλίας. ἢ καθὸ ψάλδονται εἰς τὰς ὑποσχέσεις των, ἢ διότι δὲν ἀνταγαπῶσιν, ἢ καθὸ ἔγιναν ἀμνήμονες τῆς παλαιᾶς συνηθείας μηδ' ἀντεπιστέλλοντες Ἐπιστολὰς, καθὼς εἶναι πρέπον εἰς τοὺς φίλους, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Διαφέρει δὲ τοῦ κατηγορητικοῦ ὁ μεμπτικὸς. ἐπειδὴ οὗτος δὲν φέρεται πικρῶς, καὶ μὲ ὀργὴν ἐναντίον εἰς τὰ ἁμαρτήματα τῶν φίλων καθὼς ἐκεῖνος, ἀλλ' ὑποδείχνει τὴν ἀδικίαν ἐπίνευσίν τε μὲ πραότητα, κλίνοντας πάντοτε εἰς φράσιν ὁποῦ νὰ ἔχῃ χαριεντισμὸν, καὶ ἀστειολίαν.

Ἀνίσως λοιπὸν καὶ θέλομεν νὰ στείλωμεν εἰς φίλον μεμπτικὴν ἐπιστολὴν, θέλομεν τὴν διαιρέσει εἰς τρία μέρη. Εἰς τὸ πρῶτον, θέλομεν θαυμάσει καὶ ἀπορήσει, ποία εἶναι ἡ ἀφορμὴ ὁποῦ τὸν ἔκαμε, καὶ πῶς καὶ νὰ ἀμελήσῃ ἀπὸ τὸ πρέπον, καὶ

να ἀποδειχθῇ ψεύστης εἰς τὰς ὑποσχέσεις του, ἢ νὰ μὴν ἀνταγαπᾷ· ἢ νὰ εἶναι ἀμνήμων τῆς παλαιᾶς φιλίας, καὶ τὰ τοιαῦτα, καθὼς προείπαμεν. Εἰς τὸ δεύτερον, μεμπτικῶς τὸν ἐγκαλοῦμεν, ἤγουν μεμφόμεθα τὸ σφάλμα του μὲ τραχύτητα, φανερώνοντές του τὴν [illegible]ποίησεν ἡμᾶς μὲ χαρακτηρισμὸν, καὶ [illegible]. Καὶ τέλος πάντων εἰς τὸ τρίτον θέλομεν τὸν παρακινήσει μὲ σύντομον ἐπίλογον νὰ θυμηθῇ μνημονευτικῶς τῆς προτέρας φιλίας, καὶ ἀγάπης, ὑπογραφόμεθα τοιοῦτοι, ὅτι λογῆς ἀληθῶς καὶ ἐγκαρδίως τοῦ εἴμεσθεν.

ΚΕΦΑΛ. Ε'.

Περὶ Ἀπειλητικοῦ χαρακτῆρος.

Ἀπειλητικὸς χαρακτὴρ εἶναι, ὅταν ἡμεῖς μετ' ἐξουσίας βάλλομεν φόβον εἰς τινὰ διὰ σφάλματα ὁποῦ ἐπράχθησαν, ἢ μέλλουν νὰ πραχθοῦν. Τούτου τὰ μέρη εἶναι τρία. Εἰς τὸ πρῶτον θέλομεν φοβερίσει μὲ ἀπειλὰς τὸν ἄνθρωπον, ἀποδεικνύοντες ὅτι θέλει τιμωρηθῇ διὰ τὰ μὴ καλῶς πεπραγμένα. Εἰς τὸ δεύτερον, δείχνομεν τὸ ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον ἀπειλοῦμεν, νὰ εἶναι αἰσχρὸν, καὶ ζημιῶδες. Εἰς τὸ τρίτον, παρακινοῦμεν εἰς θεραπείαν φιλικὴν [illegible] πταίστην, ἀνίσως καὶ εἰς τὸ [illegible]

ἀποδείξῃ ἀληθινὴν διόρθωσιν, καὶ μετάνοιαν μὲ τὴν τελείαν ἀποχὴν τοῦ κακοῦ. ✠

✠ Μὲ τὴν ἀπειλητικὴν ἐπιστολὴν, οἱ ἄνθρωποι, ὁποῦ εἶναι εἰς ὑπεροχὴν καὶ ἀξίαν, ποιοῦμ ταπεινοὺς καὶ σώφρονας ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους ὁποῦ εἶναι μικρότεροι, ἢ κατὰ τὴν τάξιν, ἢ δύναμιν, ἢ τύχην. τὴν ἀπειλὴν καὶ φοβερισμὸν δύναται καθ' ἕνα νὰ ἀγέλλῃ, ἢ ἀπὸ τὸν θεϊκὸν θυμὸν, ἢ ἀπὸ τὴν θείαν δικαιοσύνην καὶ ἀγανάκτησιν, ἢ ἀπὸ ταῖς παιδεύσεις τῆς ἐπιγείου βασιλείας, ἢ ἀπὸ τὸν νόμον τῆς φύσεως, ἢ τὸν γραπτὸν, ἢ τοῦ Εὐαγγελίου, ἢ ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸ πρέπον, καὶ ἀπὸ τὸ εὔτακτον. ✠

ΚΕΦΑΛ. ϛ'.

Περὶ Προφασιστικοῦ χαρακτῆρος.

Ἡ Προφασιστικὴ Ἐπιστολὴ, ἠμποροῦμεν νὰ εἰποῦμεν πῶς εἶναι ἡ ἀπόκρισις ὄχι μόνον τῆς ἀπειλητικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς κατηγορητικῆς καὶ μεμπτικῆς ἐπιστολῆς· ἐπειδὴ μὲ αὐτὴν προφασιζόμεθα περί τινος κατηγορίας, μέμψεως, ἢ ἀπειλῆς πρός τινα τῶν φίλων· αὕτη διαιρεῖται εἰς τρία μέρη. Εἰς τὸ πρῶτον, ἢ πρέπει νὰ ἀρνηθοῦμεν τὸ πταῖσμα, ὡσὰν καὶ ἐκεῖ-[illegible] εἶναι πασίδηλον· ἢ ἂν εἶναι ἐπίδηλον καὶ [illegible] ρα.

φανερὸν, καὶ νὰ τὸ σμικρύνωμεν ὅσον εἶναι δυνατὸν, καὶ νὰ φέρωμεν τὴν πρόφασιν κατὰ πολλὰ δυνατικήν. Εἰς τὸ δεύτερον, ἂς βεβαιώσωμεν τὴν πρόφασιν μὲ λόγους φανερούς, καὶ ὁμολογουμένους. Καὶ εἰς τὸ τρίτον, ἂς δείξωμεν πρὸς τὸν φίλον τὴν ἀγάπην καὶ τὴν προθυμίαν ὅπου ἔχομεν εἰς τὸ νὰ τὸν δουλεύσωμεν εἰς κάθε του προσταγήν. Τὸν τρόπον πῶς πρέπει νὰ προφασίζεται ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰς ψευδεῖς του πράξεις, (λέγω δὲ ψευδεῖς, ἐπειδὴ ἡ ἀλήθεια εἶναι ἁπλουστάτη, καὶ μία, καὶ δὲν ἐπιδέχεται πρόφασιν,) δὲν εἶναι χρεία νὰ τὸν διδάξῃ τινάς. διότι ἡ ἰδία φύσις εὐθὺς εὐθὺς τὴν πλάσιν μετὰ τὴν παράβασιν τῆς θείας ἐντολῆς ἔγινε διδάσκαλος, καὶ ἑρμήνευσε τοὺς πρωτάρχας, πῶς νὰ προφασισθοῦν ἔμπροσθεν εἰς τὸν Πλάστην διὰ τὸ σφάλμα τῆς παρακοῆς. ὅθεν ἕκαστος εἰς τὴν χρείαν, ἔχει ἔμφυτον καὶ διαδοχικὴν τὴν μάθησιν τῆς προφάσεως ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν.

ΚΕΦΑΛ. Ζ'.

Περὶ ἐνστατικοῦ, ὅστις καὶ ἀξιωματικὸς χαρακτὴρ λέγεται.

Η Ἀξιωματικὴ ἢ ἐνστατικὴ Ἐπιστολή, εἶναι ὁμοία μὲ τὴν ἀποτρεπτικήν· ἐπειδὴ καθὼς μὲ ἐκείνην ἐμποδίζομεν τὸν ἄνθρω-

πον

των ἀπὸ αἰσχροὺς λόγους, πράξεις, καὶ προαιρέσεις. οὕτω καὶ διὰ τῆς παρούσης ἀποτρέπομεν, καὶ ἐμποδίζομεν τὸν φίλον μὲ ἱκεσίας καὶ δεήσεις, νὰ μὴν ἤθελε κάμῃ πρᾶξιν, ὁποῦ δυνάμεται νὰ τοῦ φέρῃ βλάβην, καὶ ζημίαν, ἢ εἰς τὸ καλόν του ὄνομα, ἢ εἰς τὸν πλοῦτον, καὶ ἄλλα. καὶ λοιπὸν καθὸ ἡ ἐνστατικὴ ἐπιστολὴ εἶναι ὁμοία τῆς ἀποτρεπτικῆς, διὰ τοῦτο στέλλω τὸν φιλομαθῆ εἰς ἐκεῖνο τὸ κεφάλαιον νὰ ἐξετάσῃ τὸν τρόπον τῆς συνθέσεώς της, χωρὶς νὰ τὸν βαρύνω ἐκ δευτέρου ταυτολογῶντας. Καὶ ἰδοὺ πλειώνουσι τὰ εἴδη τῶν ἐπιστολῶν ὁποῦ ἀνάγονται εἰς τὸ Δικανικὸν Γένος.

ΚΕΦΑΛ. Η'.

Περὶ μικτοῦ χαρακτῆρος.

Μικτὸς χαρακτὴρ εἶναι ἐκεῖνος, ὁποῦ συνίσταται ἐκ πολλῶν χαρακτήρων, δηλονότι ἀπὸ τὴν ἐπαινετικὴν, ὑβριστικὴν, καὶ ἀπὸ ἄλλας ἐπιστολὰς, καθὼς ἤθελε τὸ ζητήσῃ ἡ χρεία. ὅθεν ἡ μικτὴ ἐπιστολὴ διαιρεῖται εἰς τόσα μέρη, ἀπὸ ὅσα εἴδη εἶναι ἡ συνάθροισις. δὲν εἶναι χρεία ὅμως ὄντας ὁ χαρακτὴρ μικτὸς, διὰ τοῦτο νὰ εἶσαι χρεώστης ὅταν θέλῃς νὰ τὴν συνθέσῃς, νὰ ὑποστρώνῃς εἰς τὴν αὐτὴν ὁλόκληρα τὰ εἴδη

ἀπὸ

ὑπὸ τὰ ὁποῖα συνθέτεται, ἀλλὰ μόνον τὸ μέρος ἤγουν ἐκεῖνο ὁπῶ συμβάλλει εἰς τὴν ὑπόθεσιν. ὅθεν λέγεται μικτὸς, ἐπειδὴ συνθέτεται ἐκ πολλῶν χαρακτήρων, καὶ ὁπῶ ἐκεῖνοι δὲν εἶναι περὶ μιᾶς μόνης ὑποθέσεως, ἀλλὰ περὶ πολλῶν, καὶ διαφόρων. καὶ λοιπὸν κάθε ὑπόθεσις καίει (ὡς εἴπαμεν) τὸ μέρος.

Παράδειγμα τῆς μικτῆς ἐπιστολῆς.

Η Διαγωγὴ καὶ πολιτεία σου εἶναι ἀρίστη, καὶ καλλίστη, καὶ μάλιστα πρέπουσα εἰς ἄνθρωπον φιλόσοφον. διότι σπουδάζεις νὰ ζήσῃς σωφρόνως, καὶ ἀμέμπτως. ἀποδέχεσαι μὲ φιλανθρωπίαν τοὺς ξένους, καὶ ἐλεεῖς μὲ ἱλαρότητα τοὺς δεομένους, καὶ τὰς ἀποφάσεις εἰς τοὺς κρινομένους ὀρθὰς προφέρεις, μὲ τὸ νὰ φυλάττῃς δικαιοσύνην. Εἰς τὸ μόνον ἐλάττωμα πταίεις, ὅτι ἔχοντας γλῶσσαν ἀχαλίνωτον, καὶ μεταχειριζόμενος τὴν πολυλογίαν, συμβαίνει πολλάκις μίαν φορὰν καὶ μὲ τὴν φιλοκακολογίαν βλάπτεις καὶ ζημιώνεις τοὺς φίλους. καὶ τοῦτο δὲν ὁμοιάζει εἰς τὴν ζωήν σου. Διὰ τοῦτο σὲ νουθετῶ νὰ ἀπέχῃς ἀπὸ τοιούτου τρόπου, ἂν νὰ ἤθελες σταθῇ τελείως ἀπὸ τὸ προτέρημα τῆς φιλοσοφίας. μὴ ὀκνήσῃς δὲ νὰ μοῦ γράφῃς, προστάζοντάς με εἰς ἐκεῖνο ὁπῶ ἤθελες γνωρίσῃ τὴν δύναμίν μου ἀρκετὴν πρὸς

δια-

ἀδελφοσύνης. ἐπειδὴ ἀπὸ τὰς πολλὰς χάριτας ὅπου ἔκαμες εἰς ἐμὲ, κηρύττω τὸν ἐμαυτόν μου ὑπόχρεων ἕως θανάτου, καθὼς καὶ τῶρα λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑπογράφωμαι.

Τὸ ἄνωθεν παράδειγμα καθὼς βλέπομεν εἶναι συνθεμένον πρῶτον ἀπὸ τὸν ἐπαινετικὸν χαρακτῆρα, δεύτερον, ἀπὸ τὸν κατηγορητικὸν, καὶ τέταρτον, ἀπὸ τὸν αἰτητικόν. ὅθεν τὸ μικτὸν λέγεται.

ΚΕΦΑʼΛ. Θʼ.

Περὶ Διηγηματικοῦ, ἤτοι Ἱστορικοῦ χαρακτῆρος.

Ἱστορικὸς χαρακτὴρ εἶναι ἐκεῖνος, μὲ τὸν ὁποῖον διηγούμεθα τὸ περιγράφομεν κατὰ πλάτος τινὰ πρᾶξιν ὁπου ἔγινε. διὰ νὰ γένῃ τακτικὴ αὐτὴ ἡ Ἐπιστολὴ, εἶναι χρεία νὰ συντρέξουν ἡ ὀκτὼ περιστάσεις, τὰς ὁποίας ἡ ῥητορικὴ ἑρμηνεύει. ἤγουν, ποῖος, τί πρᾶγμα, μὲ τίνα, μὲ ποῖον τρόπον, μὲ τὶ, ποῦ, πότε, καὶ διατί. ἀπὸ τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἔχῃ ἕκαστος εὐρύχωρον ὕλην, διὰ νὰ συνθέτῃ οὐ μόνον τὴν ἱστορικὴν, ἀμὴ καὶ κάθε ἄλλην ἐπιστολήν· δηλονότι. Ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος; ὁ Πέτρος, ὁ Ἀθανάσιος, καλὸς, ἢ κακὸς, μέγας, ἢ μικρὸς, πλούσιος, ἢ πένης, ἱερεὺς, ἢ κοσμικός. Τί πρᾶγμα ἔπραξε;

ξει; πραγματείαν, φόνον, ἀδικίαν, ὠφέλειαν, ἢ βλάβην. Μὲ τίνα, ἢ μὲ τὴν βοήθειαν τίνος; ἤγουν, μὲ ποῖον ἐπραγματεύθη, καλὸν ἢ κακὸν, πιστὸν ἢ ἄπιστον. Μὲ ποῖον τρόπον; μὲ δόλον, δικαίως, ἢ ἀδίκως. Μὲ τί; ἤτοι μὲ τί πρᾶγμα. Πῦ; δηλονότι εἰς ποῖον τόπον, ἢ χώραν. Πότε; εἰς τὸν ἀπερασμένον χρόνον, ἢ εἰς τὸν παρόντα, ἐχθὲς, ἢ σήμερον, τὴν ἡμέραν, ἢ τὴν νύκτα. Διατί; ἤγουν, διὰ νὰ κερδήσῃ, διὰ νὰ πλουτήσῃ, διὰ νὰ ἀπατήσῃ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἰστέον ὅμως, ὅτι ἔξω ἀπὸ τὴν διηγηματικὴν, καὶ περιχαρακτὴν Ἐπιστολὴν, ἡ ὁποία διὰ νὰ εἶναι τελεία, ζητεῖ καὶ τὰς ὀκτὼ περιστάσεις, εἰς τὰς ἄλλας φθάνει νὰ μεταχειρισθῇς μέρος, καθὼς ἤθελε τὸ ζητήσῃ ἡ χρεία.

Παράδειγμα Ἱστορικῆς ἐπιστολῆς.

Αὐξαίνεται διὰ τῶν περιστάσεων αὕτη ἡ [illegible].
ὁ Ἰούδας ἐπρόδωσε τὸν Χριστόν.

Τίς, ἢ ποῖος.) ὁ σκληροκάρδιος ἐκεῖνος καὶ ἀπάνθρωπος μαθητὴς, τὸ ἄμορφον καὶ φοβερὸν τέρας τῆς Ἀβύσσου, τὸ σωνθετὸν πάσης κακίας καὶ πονηρίας, ὁ ἀχρεῖος καὶ β[illegible] δοῦλος ὁ Ἰούδας. (τί πρᾶγμα, ἢ τίνα.) ἐπρόδωσε τὸν Βασιλέα τῶν βασιλευόντων, καὶ Θεόν τε,

τὴν

τὴν πηγὴν πάσης ἀγαθοσυνης, καὶ ἀκακίας, τὸν θησαυρὸν πάσης σοφίας, καὶ τὸν Ποιητὴν τοῦ παντός. (ποῦ.) εἰς τὸν κῆπον, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον μετὰ δεήσεων καὶ δακρύων ἐπαῤῥησιάζετο ἔμπροσθεν εἰς τὸν οὐρανόν του Πατέρα πρέσβυς, πρὸς ἐξιλασμὸν τῆς ἀνθρωπότητος, ἁγιάζοντας τὴν γῆν μὲ τὴν ἔκχυσιν τῶν ἱδρώτων του, οἱ ὁποῖοι ὡς θρόμβοι αἵματος ἔβρεχαν ἀπὸ τὸ παναγιόν του σῶμα. (πότε.) ἐκείνην τὴν ἰδίαν νύκτα, εἰς τὴν ὁποίαν ἠθέλησεν ὁ ἀγαθός του Διδάσκαλος νὰ ἁγιάσῃ αὐτὸν τὸν μιαρὸν μὲ τὸν μυστικὸν Δεῖπνον, νίπτωντας μὲ ἄκραν ταπείνωσιν τοὺς ἀκαθάρτους καὶ βδελυκτούς του πόδας. (διατί.) παρακινημένος ἀπὸ τὴν ἀχόρταστόν του φιλαργυρίαν, καὶ ἀπὸ τὴν λύσσαν τῆς φιλοχρηματίας. (εἰς τίνα τρόπον.) ὄχι μὲ τρόπον φανερὸν, ἀλλὰ μὲ δόλον ἀπόκρυφον, μὴ κηρύττωντας πόλεμον, ἀλλὰ προσποιούμενος εἰρήνην. (μὲ τί.) μὲ πλαστὸν χαιρετισμὸν, θανατηφόρον ἐναγκαλισμὸν, καὶ φαρμακερὸν φίλημα. (μὲ τίνα, ἢ τίνος συμβοήθειαν.) καὶ τέλος πάντων μὲ βεβαίαν ἐκπλήρωσιν τῆς θηριώδους καὶ μισανθρώπου προδοσίας του, ἐμεταχειρίσθη πρὸς συμβοήθειαν ἐδικήν του τὴν σπεῖραν τῶν ἀσπονδοτάτων ἐχθρῶν του, τοῦ ὁποίου τὴν ζωὴν πολλαὶ ἤδη χρόνον, μὲ ἀνήκουστον σκληροκαρδίαν ἐπεβούλευον. καὶ λοιπὸν τὸν ἐπαράδωσε δεδεμένον, διὰ νὰ ἤθελε λάβῃ ἀμετρήτους βασάνους,

νυς, τιμωρίας, καὶ πληγὰς, καὶ τέλος ποιὸν καὶ αὐτὸν τὸν σαυρικὸν καὶ ἐπονείδιστον θάνατον.

Καὶ ἰδοὺ βλέπετε πῶς ἐκτείνεται μία σύντομος πρότασις διὰ μέσου τῶν ἄνωθεν περιστάσεων· αἱ ὁποῖαι θέλουν ὑπηρετήσει πρὸς βοήθειαν τῶν φιλομαθῶν, καθὼς εἰς τὸ προειρημένον παράδειγμα τοῦ Ἰούδα, οὕτω καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην ὑπόθεσιν.

Προσέτι δύναται νὰ ἐκτείνῃ ἕκαστος τὴν πρότασιν καὶ ἀπὸ τὰς δέκα κατηγορίας τοῦ Ἀριστοτέλους, περὶ τῶν ὁποίων ὡμιλήσαμεν καὶ εἰς τὸ πρῶτον Κεφάλαιον τοῦ παρόντος τρίτου μέρους, ταύτης τῆς πραγματείας, ὡς τὸ ἀκόλουθον παράδειγμα.

Παράδειγμα.

Οὐσία.) Ἡ πραγματεία εἶναι μία τέχνη, ὁποῦ καταγίνεται εἰς κάθε πρᾶγμα διὰ κέρδος. (ποσόν.) Τὸ μῆκος, καὶ τὸ διάστημα, εἰς τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἐξαπλώνεται εἶναι ὁ περαπέρατος κόσμος· ἐπειδὴ περιφέρεται ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν ἕως εἰς τὴν Δύσιν, καὶ ἀπὸ τὴν Ἄρκτον εἰς τὴν Μεσημβρίαν· ἔχει ἐκτεταμένον τὸ ὄνομά της καὶ τὴν χρῆσίν της εἰς πᾶσαν Πόλιν, καὶ τόπον, καὶ τῶν Βασιλέων ὀνομάζεται Ἐμπορεία. αὕτη καθὸ δύναται τοὺς πτωχοὺς ἀπὸ τὸ οὐδὲν νὰ τοὺς πλουτίσῃ, καὶ νὰ τοὺς ὑψώσῃ, ἕως

καὶ

κ̀ τὰς πλουσίους νὰ τὰς πτωχαίνῃ, καὶ νὰ τὰς ταπεινώσῃ. (ποιόν.) ὁποῖα, κ̀ τί λογῆς εἶναι, τὸ ἠξεύρουσιν ὅλοι. αὐτὴ εἶναι πλουσία, κ̀ πλούτοσος ἡ ἐραστή. μεταφέρει ὅλα τὰ πράγματα ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, ἀπὸ χέρι εἰς χέρι, καὶ ἀπὸ Πόλιν εἰς Πόλιν. (πρός τι.) ἔχει τὴν ἀναφοράν της μὲ τοὺς ἀνθρώπους ὁποῦ ἀγαποῦσι τὸν κόπον, κ̀ τὰς ἐπιθυμοῦντας αὐτὴν ἀγαπᾷ. εἰς τοὺς ὁποίους πρεπόντως συγκοινωνεῖ τὴν ὀνομασίαν της ὀνομάζωντάς τους πραγματευτάς. εἰς τρόπον ὅτι μὲ μίαν τοιαύτην σχέσιν ἀκολουθεῖ νὰ μὴν δύναται νὰ εἶναι πραγματεία χωρὶς πραγματευτὴν, κ̀ πραγματευτὴς χωρὶς πραγματείαν. (ἔχειν.) κρατεῖ εἰς τὸν ἑαυτόν της κάθε πρᾶγμα ὁποῦ δύναται νὰ ἐπιθυμήσῃ ἡ ὄρεξις τῶν ἀνθρώπων. ἀργύρειον, λέγω, καὶ χρυσίον, λίθους τιμίους, χρυσοΰφαντα ροῦχα, κ̀ πᾶν ἄλλο κινητὸν, κ̀ ἀκίνητον. κ̀ τέλος πάντων κ̀ αὐτὴν τὴν οὐράνιον Βασιλείαν, ὅταν ἠξεύρῃ ὁ ἄνθρωπος νὰ τὴν πραγματεύσῃ μὲ ἐλεημοσύναις, κ̀ ἄλλα πνευματικὰ ἔργα. (πάσχειν.) Πάσχει ἀπὸ πολλοὺς κ̀ μεγάλους κινδύνους, οἱ ὁποῖοι τῆς ἐπανέρχονται διὰ ξηρᾶς, καὶ Θαλάσσης. κ̀ ὑποφέρει μεταβολαῖς, κ̀ ἀλλοίωσεις διὰ τὸ ἄστατον τῶν πραγμάτων. (ποιεῖν.) δίδει ὕλην εἰς ὅλας τὰς τέχνας, μὲ τὸ νὰ εἶναι εἰς αὐταῖς τὸ ἐνεργητικὸν αἴτιον. (ποῦ, πότε.) ποῦ, κ̀ πότε γίνεται

διω-

διωρισμένον καιρὸν καὶ τόπον δὲν ἔχει, ἀλλὰ πάντοτε, καὶ πανταχοῦ εὑρίσκεται. (κεῖσθαι) Κεῖται εἰς τὴν Γῆν, εἰς τὴν Θάλασσαν, εἰς τοὺς οἴκους, εἰς τὰς πλατείας, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς θρόνους τῶν Βασιλέων. καὶ τέλος πάντων τὸ ἐδικόν της συςατικὸν αἴτιον εἶναι ἡ πίςις, καὶ ἡ ἀλήθεια, μὲ τὴν ὁποίαν αὔξεται, καὶ εὐοδοῦται. αὕτη λοιπὸν εἶναι ἡ ἱςορικὴ περιγραφὴ τῆς πραγματείας. τὴν ὁποίαν ἐπιθυμῶντας ἡ εὐγένειά της νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν μὲ τὴν ἀγχινουςάτην αὐτῆς ἐμπειρίαν, τῆς προσκαλῶ ὁλοψύχως κάθε εὐτυχὲς συναπάντημα, καθὼς καὶ μὲ ὅλην τὴν ἀγάπην ὑπογράφομαι. καὶ τὰ ἑξῆς.

ΚΕΦΑ'Λ. Ι'.

Περὶ Λακωνικοῦ χαρακτῆρος.

Λακωνικὴ Ε'πιςολὴ εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία μεταχειρίζεται σύντομον, κομψὴν, καὶ ὀξυτάτην φράσιν, μὲ τὴν ὁποίαν λέγει πολλὰ δι' ὀλίγων. λαμβάνει δὲ τὴν ὀνομασίαν της ἀπὸ τοὺς Λάκωνας, οἱ ὁποῖοι ὠνομάζοντο καὶ Σπαρταῖοι, καὶ Λακεδαίμονες. τοῦτο τὸ Ε'θνος ἐξύφαινε καταπολλὰ εἰς ταύτην τὴν φράσιν, μισῶντας καθ' ὑπερβολὴν τὸ μάκρος τῆς πολυλογίας. Οἱ φιλομαθεῖς ὅμως δὲν πρέπει νὰ λογιάσουν πῶς

ὁ λακωνισμὸς ἵσαται εἰς ὀλίγους μόνον λόγους ἁπλῶς, ἀλλὰ εἰς ὀλίγους ὁπῦ περιλαμβάνουσι πολλὴν ἔννοιαν, καθὼς λέγει ὁ Θεῖος Γρηγόριος. „ τὸ λακωνίζειν ὐ τῦτό ἐςιν, ὅπερ οἴει, ὀλίγας συλλαβὰς γράφειν, ἀλλὰ περὶ πλείςων ὀλίγας. ὅθεν λακωνισμὸς εἶναι λόγος βραχὺς, μεγάλην ἐπισφαλίζων ἔννοιαν. καὶ λοιπὸν τὸ ἐννοούμενον τῦ λακωνισμῦ, πρέπει νὰ εἶναι μεῖζον τῆς ἐπιούσης λέξεως. οἷον, „ γνῶθι σαυτόν. εἰς ταύτην τὴν λακωνικὴν συντομίαν, περιέχεται κατ' ἀλήθειαν μεγάλη ἔννοια, καθὼς καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα ἀποφθέγματα τῶν Φιλοσόφων.

Οἱ Σπαρτιᾶοι πολλάκις ἀπεκρίνοντο εἰς ἀπειλητικὰς, καὶ μακρὰς Ἐπιςολὰς τῶν ἐχθρῶν των μὲ μίαν μόνην συλλαβήν· δηλονότι μὲ τὸ, εἰ. θέλοντες νὰ φανερώσουν μὲ τῦτο εἰς τὸν ἐχθρὸν τὸ, εἰ δύναται· ἢ τὸ, εἰ ἐξεςίσοι· ἤγουν, ἀνίσως καὶ ἠμπορεῖς, ἢ σῦ εἶναι συγχωρημένον.

Εἰς τὸν Φίλιππον Βασιλέα τῶν Μακεδόνων πάλιν ἀπεκρίθησαν μίαν φορὰν μὲ μόνον τὸ, ὐ. Τῦ αὐτῦ γένους εἶναι καὶ οἱ ἀφορισμοὶ τῦ Ἱπποκράτους· οἷον, ὁ βίος βραχὺς, ἡ τέχνη μακρά. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἐνταῦθα περιέχονται καὶ αἱ ἀκροςιχίδες, οἷον Θ. Θ. Θ. Θ. ἤτοι, Θεῦ, Θία, Θεῖον, Θαῦμα. καὶ τάδε χ. χ. χ. χ. ἤτοι Χρισὸς χρισιανοῖς

τοῖς χάριν χαρίζει. καὶ τάδε. φ. χ. φ. π. ἤγουν, φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι.

Ὅσοι δὲ εἶναι ἔμπειροι εἰς τὴν ἑλληνικὴν διάλεκτον, ἠμποροῦσι νὰ ἰδοῦν διάφορα λακωνικὰ παραδείγματα εἰς τὰς Ἐπιστολὰς τοῦ Βρούτου Ῥωμαίου, καὶ Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως, καὶ εἰς ἄλλους. Ἀπὸ τοῦ Ἀπολλωνίου εἶναι αἱ κάτωθεν Ἐπιστολαί, τὰς ὁποίας ἀγκαλὰ καὶ δὲν μεταφέρω εἰς τὴν ἰδικήν μας κοινὴν διάλεκτον, δύναται ὅμως καθ' ἕνας νὰ τὰς καταλάβῃ.

Εἰς Λεσβώνακτα.

Δεῖ πένεσθαι μὲν ὡς ἄνδρα, πλουτεῖν δὲ ὡς ἄνθρωπον.

Εἰς τοὺς Διοικητὰς τῆς Ἀσίας.

Τί ὄφελος ἀγρίων δένδρων φυομένων ἐπὶ βλάβῃ, τοὺς κλάδους κόπτειν, ἐὰν δὲ τὰς ῥίζας;

Ἕτεραι Βρούτου.

Βροῦτος πρὸς Δαμᾶν.

Ὅπλων καὶ χρημάτων χρεία. ἢ πέμπε, ἢ ἀπόφαινε.

Δαμᾶς πρὸς Βροῦτον.

Εὐπορούντων ἔργον τὸ πέμψαι· πενομένων δὲ τὸ ἀποφαίνεσθαι.

Ἰδὲ καὶ ἕτεραι εἰς ἁπλῆν φράσιν.

Βρῦτος εἰς τὰς Βιθυνὰς.

Ἡ βελαῖς σας εἶναι ἀμελεῖς, ἡ ὑπηρεσίαις σας βραδείαις, τί στοχάζεσθε τὸ τέλος τέτων;

Βιθυνοὶ πρὸς ταῦτα.

Τὸ νὰ βελδώμεθα ὀκνηρῶς, βεβαιότης· καὶ τὸ νὰ ὑπηρετῶμεν βραδέως, ἀδυνάμια. καὶ τῶν δύο τέτων τὸ τέλος, ἡ συγγνώμη.

Ἀπολλωνίε Τυανέως εἰς τὰς Μιλησίες.

Οἱ παῖδες ὑμῶν πατέρων δέονται· αἱ Νέοι Γερόντων· αἱ γυναῖκες ἀνδρῶν· οἱ ἄνδρες ἀρχόντων· οἱ ἄρχοντες νόμων. οἱ νόμοι Φιλοσόφων· οἱ Φιλόσοφοι Θεῶν· οἱ Θεοὶ πίστεως· προγόνων ἀγαθῶν ἐστὲ, τὰ παρόντα μισεῖτε.

Τῦτος ὁ σύντομος τρόπος τῦ λέγειν, ἔχει ἐν ἑαυτῷ ἕνα κάποιόν τι ἡγεμονικὸν, καὶ ἐξεσιαστικόν. διότι εἰς ἐκείνες ὁπῦ ἀπειλῦν, καὶ φοβερίζουν, εἶναι κατὰ πολλὰ ἐπιτήδειος. αὐτὴν τὴν ἡγεμονικὴν βραχυλογίαν ἐμιμήθησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὅταν ἔγραψαν τῦ Βασιλέως Φιλίππε, ὁ ὁποῖος τὰς ἐφοβέριζε νὰ τὰς κινήσῃ πόλεμον. „ Λακεδαιμόνιοι Φιλίππῳ. Διονύσιος Κορίνθῳ. Αὕτη ἡ βραχυλογία εἶχε μεγάλην δύναμιν· διατὶ μὲ αὐτὰ τὰ ὀλίγα λόγια, τὸ ἐνθυμῦσαν τὴν κατάστασιν τῦ Διονυσίε τῦ τυράννε. ὁ ὁποῖος διὰ τὴν ὑπερηφάνειαν τε, καὶ διὰ τὴν παραχώδη τε γνώμην, εἶχε διωχθῇ ἀπὸ τὸ βασί-

σίλειον, καὶ ἐφείσκετο εἰς τὴν Κόρινθον ὡς ἁπλοῦς καὶ ἰδιώτης ἄνθρωπος. ὅθεν μὲ τὸ, Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ, τοῦ ἔλεγαν· βλέπε μὴ σωάβῃ καὶ εἰς ἐσὲ τὸ ἴδιον, θέλωντας νὰ καταδυναστεύσῃς τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἄλλων.

Ἀπὸ τὰ ἄνωθεν ἕκαστος δύναται νὰ καταλάβῃ πόσον μεγαλοπρεπὴς καὶ ἔνδοξος εἶναι οὗτος ὁ λακωνικὸς χαρακτὴρ. καὶ διὰ τοῦτο συμβουλεύω τοὺς φιλομαθεῖς ἐπιμελῶς νὰ τὸν μιμοῦνται, ὄχι μόνον εἰς τὰς ἐπιστολάς, ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην συνήθειαν, καὶ συνομιλίαν.

ΚΕΦΑ'Λ. ΙΑ'.

Περὶ ἀφιερωτικοῦ χαρακτῆρος.

Ἀ'Φιερωτικὸς χαρακτὴρ εἶναι, ὅταν τοὺς ἐναρέτους ἡμῶν καὶ σπουδαίους κόπους προσφωνοῦμεν, καὶ ἀφιερώνομεν εἰς τινὰ φίλον, ἢ εἰς ὑποκείμενον ὑπεροχῆς, τοῦ ὁποίου ὁμολογοῦμεν χρέος.

Ταύτην τὴν Ἐπιστολὴν μεταχειρίζονται οἱ Συγγραφεῖς τῶν βιβλίων, ἢ οἱ τυπογράφοι, ὅταν τυπώνουσι βιβλίον, τοῦ ὁποίου ὁ συγγραφεὺς ἤθελεν ἦσαι ἀποθαμένος.

Ταύτης τὰ μέρη εἶναι ξια. εἰς τὸ πρῶτον περιγράφομεν τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀφιερωτικοῦ δώρου, ἀποδείχνοντες πῶς εἰς τὴν πολλὴν ἀξίαν τοῦ ὑπο-

Ι'δȣ̀ καὶ ἕτεραι εἰς ἁπλῆν φράσιν.

Βρȣ̃τος εἰς τȣ̀ς Βιθυνȣ́ς.

Η΄ βȣλαῖς σας εἶναι ἀμελεῖς, ἡ ὑπηρεσίαις σας βραδείαις, τί σοχάζεσθε τὸ τέλος τȣ́των;

Βιθυνοὶ πρὸς ταῦτα.

Τὸ νὰ βȣλόμεθα ὀκνηρῶς, βεβαιότης· καὶ τὸ νὰ ὑπηρετȣ̃μεν βραδέως, ἀσθένεια. καὶ τῶν δύο τȣ́των ἓν τέλος, ἡ συγγνώμη.

Α'πολλωνίȣ Τυανέως εἰς τȣ̀ς Μιλησίȣς.

Οἱ παῖδις ὑμῶν πατέρων δέονται· αἱ Νέοι Γερόντων· αἱ γυναῖκες ἀνδρῶν· οἱ ἄνδρες ἀρχόντων· οἱ ἄρχοντες νόμων. οἱ νόμοι Φιλοσόφων· οἱ Φιλόσοφοι Θεῶν· οἱ Θεοὶ πίςεως· προγόνων ἀγαθῶν ἐςὲ, τὰ παρόντα μισεῖτε.

Τȣ̃τος ὁ σύντομος τρόπος τȣ̃ λέγειν, ἔχει ἐν ἑαυτῷ ἕνα κάποιόν τι ἡγεμονικὸν, καὶ ἐξȣσιαστικόν. διότι εἰς ἐκείνȣς ὁπȣ̀ ἀπειλȣ̃ν, καὶ φοβερίζȣσι, εἶναι κατὰ πολλὰ ἐπιτήδειος. αὐτὴν τὴν ἡγεμονικὴν βραχυλογίαν ἐμεταχειρίσθησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὅταν ἔγραψαν τȣ̃ Βασιλέως Φιλίππȣ, ὁ ὁποῖος τȣ̀ς ἐφοβέριζε νὰ τȣ̀ς κινήσῃ πόλεμον. „ Λακεδαιμόνιοι Φιλίππ[illegible] σιος Κορίνθῳ. Λῦπη ἡ βραχ[illegible] ν δύναμιν [illegible] ἐνθυμȣ̃σαι [illegible] ȣ. ὁ [illegible]

νον ὡς ἄνωθεν ἑρμήνευσα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐδικήν της ἀρέσκειαν, καθὼς ἀπὸ τὴν κάτωθεν ἀφιερωτικὴν ἐπιςολὴν γίνεται φανερόν. μὲ τὴν ὁποίαν προσφωνῶ πρὸς τὰς Ἐκλαμπροτάτας Αὐταδέλφας Καραϊωάννη τοῦτον τὸν Ἐπιςολικὸν χαρακτῆρα. ✝

Τοῖς ἐκλαμπροτάτοις, καὶ εὐγενεςάτοις Κυρίοις

ΓΕΩΡΓΙ'Ω, καὶ ΣΤΕΦΑ'ΝΩ,

ΑΥ'ΤΑΔΕ'ΛΦΟΙΣ ΚΑΡΑΪ'ΩΑ'ΝΝΗ.

Ο"Στις ἀφιερώνει Βίβλους (Εὐγενέςατοι Ἄρχοντες) ἀποβλέπει ἢ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν χάριν τινὸς ἐξόχου ὑποκειμένου, ἢ νὰ πληρώσῃ μὲ αὐτὸ χάρισον γνώμην μεγαλώτατον βαθμὸν χρέους. οὔτε τὸ πρῶτον, οὔτε τὸ δεύτερον ἔχει τόπον εἰς τὴν ἀφιέρωσιν ὁποῦ ἐγὼ κάνω τούτου τοῦ ἘΠΙΣΤΟΛΙΚΟΥ͂ ΧΑΡΑΚΤΗ͂ΡΟΣ εἰς τὸ ἔνδοξον, καὶ ἀξιέπαινον ὑμῶν ὄνομα. καὶ διατὶ ἐγὼ, καὶ οἱ ἕτεροι δύο Ἀδελφοί μου Κωνςαντῖνος, καὶ Ἰωάννης δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιθυμοῦμεν ἔτι μεγαλητέρας χάριτας, καὶ εὐεργεσίας, ἀπὸ ὅσας ἕως τώρα ἐλάβαμεν ἀπὸ τὴν ἀγαθωσύνην ὑμῶν, καὶ ἀγάπην, καὶ διατὶ ἀκόμι τὸ ἡμέτερον χρέος μὲ τὸ νὰ εἶναι τόσον ὑπερβολικὸν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πληρωθῇ μὲ τὰς

χαρακτῆρας τοῦ τύπου. λοιπὸν εἰς ἡμᾶς οὐδὲν ἕτερον μένει, εἰμὴ μόνον νὰ κηρύττωμεν, καὶ νὰ ὁμολογοῦμεν ἀείμνηστον τὴν εὐχαριστίαν. ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ εἶναι ἡ ἡμετέρα Γλῶσσα ὄργανον πολλὰ ἰσχνόφωνον, καὶ ὁποῦ μετὰ βίας δύναται νὰ κηρύξῃ εἰς τὸ σμικρότατον μέρος τοῦ Κόσμου τὸ ἀθάνατον ἡμῶν χρέος (ὅ,τι λογῆς εἶναι ἡ τῆς Κερκύρας Νῆσος, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ἡμετέραν οἴκησιν ἔχομεν, καὶ ἡ Μεγαλόπολις ἔνδοξος καὶ θεοφρούρητος Βενετία, εἰς τὴν ὁποίαν μὲ προξενητὴν ὑμετέραν ἐκλήθην ἀπὸ τοῦτο τὸ Ἔντιμον τῶν Ἑλλήνων Γένος Κήρυξ εὐαγγελικὸς, καὶ κοινὸς αὐτοῦ Διδάσκαλος,) διὰ τοῦτο θέλοντας νὰ κάμω γνωστὸν εἰ δυνατὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ποῖοι εἶναι οἱ Εὐεργέται, καὶ οἱ εὐεργετηθέντες, ἠθέλησα μὲ ἐπαινετὴν τόλμην νὰ χαρακτηρίσω εἰς ταύτην τὴν Βίβλον διὰ τῆς παρούσης τὸ περίφημον ὑμῶν ὄνομα. ἡ ὁποία πετῶντας ἀπὸ τόπον εἰς τόπον νὰ ἤθελε διηχήσῃ ὡς ἄλλη μεγαλόφωνος σάλπιγξ εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν ἀνθρώπων ἁπάντων τὴν ἔμφυτον ὑμῶν, καὶ θεομίμητον ἐλευθεριότητα. ἐγὼ ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ζητῶ νὰ ὁμιλήσω διὰ τόσας ἄλλας ἀναριθμήτους ἀρετὰς, ὁποῦ τὴν ἀνδρειοτάτην ὑμῶν ψυχὴν μὲ κοινὴν φήμην διακοσμοῦσι. διατὶ ἀνίσως καὶ ἤθελα εἰς τοῦτο ὑποχεθῆ, ἔπρεπε νὰ περάσω ἀπὸ τὴν τῆς Ἐπιστολῆς συντομίαν, εἰς τὴν τοῦ πανηγυρικοῦ ἔκτασιν. ἔργον

ὁποῦ

ὁποῦ δὲν τὸ συγχωρεῖ εἰς ἐμὲ οὔτε ἡ ὑμετέρα κόσμιος μετριότης, οὔτε ἡ ἐδική μου ἄκρα ἀδυναμία. ἀφίνω λοιπὸν κάθε ἄλλον ῥητορικὸν κάλαμον νὰ περιγράψῃ μετ' ἐγκωμίων, ὄχι μόνον τὰ ὑμῶν ἐξαίρετα προτερήματα, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα τῶν ἄλλων ἐκλαμπροτάτων Ἀδελφῶν σας Ἀναστασίου, λέγω, Δημητρίου τε, καὶ Ἀθανασίου, ὁποῦ εἰς τὴν ἰσότητα εἰς οὐδὲν παραλλάττουσιν. ἂς ἐγκωμιάσῃ ναὶ κάθε ἄλλος τὸν πρὸς πάντας ὑμῶν φιλόξενον τρόπον, τὸ ταπεινὸν, καὶ τὸ προσήγορον, τὸ πρᾶον, καὶ φιλόπτωχον· καὶ τέλος ἂς μεγαλύνῃ τὸν ἔνθεον ὑμῶν ζῆλον πρὸς τὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς ἀληθινῆς Ἐκκλησίας του δούλευσιν. ἂς κηρύξῃ λέγω ταῦτα, καὶ ἄλλα ἀμέτρητα ἐνάρετα κατορθώματα, διατὶ ἐγὼ συστέλλωντας τὸν λόγον μου εἰς μόνην ταπεινὴν ἱκεσί[illegible] δέομαι τῆς ὑμετέρας εὐγενείας νὰ μὴ ἀποστραφ[illegible]λὰ μὲ εὐμενεστάτην καὶ φιλόστοργον γ[illegible]μην, νὰ προσδεχθῇ ταύτην τὴν καθαρὰν καὶ εἰλικρινεστάτην μαρτυρίαν τῆς εὐλαβείας μου, μὲ τὴν ὁποίαν σεβασμίως ὁμολογοῦμαι.

Ἐξ Ἐνετιῶν 1757.

Τῆς ὑμετέρας Ἐκλαμπρότητος

Ταπεινὸς καὶ πρὸς Θεὸν ἔνθερμος εὐχέτης

Σπυρίδων Ἱεροδιδάσκ. ὁ Μίλιας.

ΕΤΕ-

ἙΤΕ'ΡΑ ΜΕ' ΤΗ'Ν ὉΠΟΙ'ΑΝ

Ἀφιερώνει ὁ τυπογράφος διαφόρους Βούλας τῶν μεγαλωτάτων Πάπιδων, Λέοντος ί. καὶ Κλήμεντος ζ'. περὶ τῶν προνομιῶν τῶν Γραικῶν πρὸς τὸν Εὐγενέστατον Κύριον Σκαρλάτον Δημητρίου ἐκ Λαρίσσης.

Εὐγενέστατε καὶ Εὐσεβέστατε Κύριε.

ΤΟ' διάπυρον τῆς ἀγάπης, καὶ τὸ ὑπερβάλλον τῆς εὐλαβείας, ὁποῦ χρεωστικῶς προσφέρω εἰς τὸ εὐγενὲς καὶ λαμπρὸν γένος τῶν Ῥωμαίων, μὲ ἐπαρακίνησαν νὰ δώ[illegible]ς φῶς μὲ τοὺς τύπους μου τὸ παρὸν βι[illegible]χι μόνον ἐπιστομίζει ἐκείνους τοὺς [illegible]εις καὶ τολμηροὺς, ὁποῦ ἀποκοτοῦσι νὰ κατακρίνουν, ἢ νὰ καταφρονοῦν τὸ ῥητὸν, τὰ ἔθιμα, καὶ τὰς ἱερὰς τελετὰς τοῦ αὐτοῦ περιβοήτου Γένους, ἀλλὰ δίδουσι καὶ ὅλην τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ἄδειαν εἰς πάντας τοὺς Γραικοὺς νὰ μετέρχωνται ἀνεμποδίστως ὅλας τὰς παλαιὰς συνηθείας των· καὶ ὁμοῦ διασαφαίνουσιν, ὅτι καὶ ὁ ἔνδοξος θρόνος τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης, καὶ ἡ Γαληνοτάτη Ἀριστοκρατία τῶν Ἐνετῶν ἀποδίδουσιν ὅλαις ταῖς προσήκουσαις χάριτες, καὶ προνόμια εἰς τοὺς ὁμοφύλους.

λυς. Δεν ήθελα όμως να αποδοθή εις τω λόγυ μου η δόξα και ο μισθός του τοιύτου έργου· διότι ομολογώ, ότι το πρώτον αίτιον, και ο αρχηγός της τοιαύτης μυ εγχειρήσεως εςάθη η σὴ Ευγένεια. Όθεν ελπίζω να λάβω από τὼ σὴν γενναιοτάτην ψυχὴν φιλόφρονα τὴν συμπάθειαν, αίίσως κ̀ παίρνω το θάρρος να προσφωνήσω εις το σον ευσεβίςατον όνομα τυτο το έργον, επειδὴ το λογιάζω διὰ απαραίτητον χρέος μυ. Και λοιπὸν εις τὸν σὸν θεάρεςον ζῆλον τυχαίνει με καθε δίκαιον πᾶσα τιμὴ, και πᾶς έπαινος. διότι προσπαθεῖς παντοίοις τρόποις, και λόγω δηλονότι, και έργω, όχι μόνον το συμφέρον και τὴν ωφέλειαν τυ σου περιφανεςάτου Γένους, αλλά και τὴν Δημοσίδωσιν τω̃ν μεγάλων τυ προνομίων, και τὴν αύξησιν της μεγαλοπρεπεςάτης τυ δόξης. Πρέπον ήτον εδω να δηλοποιήσω εις πάντας και τας αναριθμήτυς χάριτας, όπυ και εγω κατὰ μέρος ομολογώ εις τὴν σὴν γενναιόφρονα και φιλοφρονεςάτην καρδίαν, αλλά γνωρίζοντας τὴν σὴν ασύγκριτον μετριοφροσύνην, όπυ δεν δέχεται τὴν ανάμνησιν τω̃ν ευεργεσιῶν της, με τὴν σιωπὴν σφραγίζω τον λόγον μυ, και της διαμαρτύρομαι ολοψύχως τὴν οφειλομένην ευγνωμοσύνην μου. Έρρωσο.

Ίδυ από ταις αίσθεν, και από άλλας διαφό-

φόρους ἀφιερωτικὰς ἐπιστολάς, ὅπου εἰς πολλὰς τυπωμένας βίβλους φαίνονται, δύναται ἕκαστος νὰ καταλάβῃ τὴν διάφορον ἀρχήν, καὶ τὸν διάφορον τρόπον τῆς συνθέσεώς της.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν τριῶν γενῶν τοῦ ἐπιστολικοῦ χαρακτῆρος ἅλις.

ΜΕ'ΡΟΣ ΤΕ'ΤΑΡΤΟΝ

ΤΟΥ͂ Ε'ΠΙΣΤΟΛΙΚΟΥ͂ ΧΑΡΑΚΤΗ͂ΡΟΣ.

Ἐν ᾧ περιέχεται σύντομος Διδασκαλία περὶ Μιμήσεως, μετὰ διαφόρων Παραδειγμάτων, καὶ ἔκθεσις τῶν προσηκόντων Τίτλων ἑκάστῳ.

Τοῦτο τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ ἐπιστολικοῦ χαρακτῆρος περιέχει μίαν συνάθροισιν παραδειγμάτων εἰς διάφορα εἴδη ἐπιστολῶν, διὰ νὰ ἠμποροῦν οἱ φιλομαθεῖς ἀρχάριοι νὰ συνθέτουν μὲ περισσοτέραν εὐκολίαν τὰς κατὰ μέρος αὐτῶν ἐπιστολάς. ἀλλὰ πρὸ τοῦ ἐκθέσω τὰ παραδείγματα, μοῦ φαίνεται ἀναγκαῖον νὰ ὁμιλήσω ὀλίγα τινὰ περὶ μιμήσεως, ἤγουν διὰ τὴν ὠφέλειαν ὁποῦ προξενεῖ εἰς τοὺς ἀναγινώσκοντας αὕτη ἡ μίμησις, καὶ πῶς πρέπει νὰ τὴν μεταχειρίζωνται, διὰ νὰ ἀποφύγουν τὰ ἐλαττώματα. ἔπειτα θέλω ἐκθέσει τὰ παραδείγματα. καὶ τέλος [illegible] καὶ τὰς τιμὰς ἢ τίτλους ὁποῦ εἰς καθ' ἕνα ἀποδίδονται.

Διδασκαλία περὶ Μιμήσεως.

ΑΝ καλὰ καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐπιστολικοῦ τούτου χαρακτῆρος ἀναλυτικῶς καὶ διὰ μερικῶν κανόνων ἐζήτησα νὰ διακολουθῶ εἰς τοὺς ἀρχαίους τὴν σύνθεσιν τῶν Ἐπιστολῶν, μ' ὅλον τοῦτο γνωρίζω ὅτι ὅλη ἐκείνη ἡ διδασκαλία θέλει εἶσαι ἀτελὴς εἰς αὐτούς, ἀνίσως δὲν βοηθεῖται ἀπὸ ἕτερον στήριγμα, καὶ ἄλλο μέσον, ὁποῦ ἐγὼ κρίνω οὐ μόνον τὸ πλέον πρόχειρον, καὶ εὔκολον, ἀλλὰ καὶ τὸ πλέον ἀσφαλές, καὶ πλέον πρακτικόν, καὶ πλέον ἀναγκαῖον, ὁποῦ εἶναι ἡ μίμησις. διὰ τῆς ὁποίας τὴν χρείαν θέλω ἐμφανίσει πρῶτον, καὶ ἔπειτα θέλω ἑρμηνεύσει καὶ τὸν τρόπον διὰ νὰ μιμοῦνται καλῶς.

Διὰ νὰ ἤθελαν τελεσφορήσῃ λοιπὸν οἱ φιλομαθεῖς, οὐ μόνον εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν Ἐπιστολῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην τέχνην, ἀναγκαῖον εἶναι νὰ μιμοῦνται ἐκείνους ὁποῦ εἰς τὰ συνθέματά των ἐφάνησαν πλέον ἐξαίρετοι, καὶ πλέον περίφημοι· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ γένος μας, ὅσον εὑρίσκεται πλουσιώτατον ἀπὸ ἐξαιρέτους Συγγραφεῖς τῆς ἑλληνικῆς διγλωττίας, καθὼς φαίνεται εἰς τοὺς ῥητορικοὺς αὐτῶν λόγους, καὶ τεχνικὰς ἐπιστολάς, ἄλλο τόσον εὑρίσκεται κατὰ τὸ παρὸν ὑστερημένον ἀπὸ Συγγραφεῖς εἰς τὴν ἁπλῆν διάλεκτον, ὁποῦ μετὰ βίας ἔχει ἕνα ἀρχέτυπον διὰ νὰ ἀπο-

βλέ-

βλέπουν εἰς αὐτὸ οἱ φιλομαθεῖς, καὶ νὰ λαμβάνουν τινὰ βοήθειαν. πολλοὶ ναὶ, καὶ διάφοροι εἶναι οἱ θαυμαστοὶ ἄνδρες τοῦ Γένους μας τόσον παλαιοὶ, ὅσον καὶ νεώτεροι, ὁποῦ ἐσυνέθεσαν μὲ ὅλην τὴν τελειότητα τῆς τέχνης ἐπιστολὰς, καὶ ἕτερα ῥητορικὰ ποιήματα. ἀλλ' ὥσαν ὁποῦ εἶναι εἰς φράσιν ἑλληνικὴν, δὲν συμβοηθοῦσι, παρὰ μόνον ἐκείνους ὁποῦ ἔλαβαν διὰ τῆς Γραμματικῆς τὴν ἑλληνικῆς ἀπόκτησιν, οἱ δὲ λοιποὶ ἄλλοι ὁποῦ εἶναι ἀμέτοχοι ἀπὸ μίαν τοιαύτην διάλεκτον, εἶναι τόσον ὑστερημένοι ἀπὸ κοινὰ παραδείγματα, ὁποῦ δὲν εὑρίσκουσι σχεδὸν οὐδὲ ἕνα Συγγραφέα διὰ νὰ τοὺς χειραγωγήσῃ εἰς τὴν ποίησιν διὰ τῆς μιμήσεως. ἐγὼ λοιπὸν ὑποστρώνοντας ἔμπροσθεν ὀλίγα τινὰ παραδείγματα εἰς διάφορα εἴδη Ἐπιστολῶν, δὲν ἐφαντάσθηκα νὰ τὰ δώσω εἰς τοὺς φιλομαθεῖς ὡς ἀρχέτυπα τέλεια, μὴ ἔχοντας ποτὲ εἰς τὸν ἐμαυτόν μου μίαν τοιαύτην ἰδέαν, ἀλλὰ τὰ δίδω ὡς τόσα ἴχνη, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ἤθελαν ὁδηγηθῇ βαθμηδὸν εἰς ἄλλα τελειότερα, ὁποῦ ὕστερον ἀπ' ἐμὲ ἤθελαν συνθέσῃ ἕτεροι ἀγχινούστατοι νόες. ✠

Ἃς μὴν ἀποστρέφεται λοιπὸν τινὰς τὴν μίμησιν. διατὶ αὐτὴ δὲν εἶναι ὄχι μερικὴ ἰδιότης τῆς διγλωττίας, ἀλλὰ μάλιστα εἶναι κοινὴ εἰς ὅλας τὰς τέχνας, καὶ εἰς ὅλας τὰς Ἐπιστήμας. οἱ Ζωγράφοι δὲν καυχῶνται πῶς ἐστάθησαν μαθηταὶ καὶ μι-

μιμηταὶ ἐξαιρέτων διδασκάλων; οἱ Λιθοξόοι καὶ ἀρχιτέκτονες δὲν ἀκολουθοῦσι τὰ ἐπίπεδα καὶ τὰ Ἀρχέτυπα ὁποῦ ἔχουσι κατ' ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν τους; ἡ τέχνη δὲν μιμεῖται αὖ τύχη τὴν φύσιν; καὶ ἡ τέχνη ὅ,τι λογῆς αὐτὴ ἤθελεν ἦσαι, δύναται νὰ κατασκευάσῃ κανένα πρᾶγμα ὁποῦ νὰ εἶναι τέλειον, χωρὶς τὴν πρέπουσαν ἐπιμέλειαν, καὶ χωρὶς νὰ κάμῃ κάθε δυνατὸν διὰ νὰ φθάσῃ διὰ μέσου τῆς μιμήσεως εἰς ἐκεῖνο τὸ δοθὲν μέρος τῆς τελειότητος; εἰς τὰς ἰδίας Ἐπιστήμας δὲν ὠφελεῖται ὁ εἷς ἀπὸ τὸ φῶς καὶ τὴν εὕρεσιν τοῦ ἑτέρου; ἡ Φιλοσοφία, ἡ Ἀστρονομία, ἡ Ἰατρικὴ, ἡ Θεολογία ἤθελαν φθάσῃ εἰς ἐκεῖνον τὸν βαθμόν, εἰς τὸν ὁποῖον τὰς εὑρίσκομεν, ἀνίσως δὲν ἤθελαν διδαχθῇ ἀπὸ τοὺς ἐξαιρέτους καὶ σοφοὺς διδασκάλους, καὶ ἀνίσως οἱ ἰδικοί των μαθηταὶ παρακινημένοι ἀπὸ ἕνα ἐπαινετὸν ζῆλον καὶ μίμησιν, δὲν ἤθελαν ἀκολουθήσῃ τὰ Ἴχνη των; περιπλέον εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἀρετὴν, ἡ ὁποία ἢ ἠθικὴ, ἢ Θεολογικὴ ἤθελεν ἦσαι, δὲν ὠφελεῖται καθ' ἕνας μὲ τὴν δύναμιν τοῦ παραδείγματος; καὶ κάθε καλὸν ὁποῦ κάνει εἰς τὸν κόσμον τὸ καλὸν παράδειγμα, δὲν συγκοινωνεῖται διὰ μέσου τῆς μιμήσεως;

Τώρα ἀνίσως καὶ τοῦτο εἶναι κοινὸν εἰς τὰς τέχνας, εἰς τὰς Ἐπιστήμας, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἀρετὴν, ἕπεται ἀναγκαίως, ὅτι καὶ ἡ ῥητορικὴ νὰ εἶναι ὑποτεταγμένη εἰς ἕνα τοιοῦτον νόμον. ἀληθι-

θι-

θινὰ ἡ ἄσκησις καὶ μελέτη συμβοηθοῦσι πολλὰ εἰς πᾶσαν τέχνην, καὶ ἐπιστήμην, ὥστε νὰ κάνῃ μὲ τὸν καιρὸν ἕνα ἀρχάριον νὰ γένῃ διδάσκαλος, ἀλλὰ δὲν φθάνει τὴν δύναμιν τῆς μιμήσεως. διατὶ αὐτὴ διευθύνει τὰς ἰδικάς μας ἰδέας, ὑφαίνει τὸν νοῦν μας, καὶ τὸν διορθώνει εἰς ἐκεῖνο ὁποῦ σφάλλει, καὶ ἀναπληροῖ εἰς ἐκεῖνο ὁποῦ αὐτὸς εἶναι ἐλλιπής. εἰς τρόπον ὁποῦ ἐγὼ εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἕνας νέος, ὁποῦ ἔχει ἕτοιμον πνεῦμα, μὲ ὀλίγην μάθησιν, εἰς ὀλίγους χρόνους, ἤθελε γένῃ ἕνας τεχνίτης, ἢ Ἐπιστήμων, ἢ ῥήτωρ ἐπαινετὸς, ἀνίσως ἤθελε προσέχῃ μὲ ἐπιμέλειαν νὰ μιμῆται πάντοτε ἐξαίρετα καὶ ἐκλεκτὰ ἀρχέτυπα.

Αὕτη ἡ ἀλήθεια βεβαιοῦται ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν ὅλων ἐκείνων τῶν ἐξαιρέτων ἀνθρώπων, ὁποῦ εἰς πᾶσαν τέχνην καὶ Ἐπιστήμην ἐκηρύχθησαν περίφημοι. ὅθεν βεβαιοῦται ἡ χρεία τῆς μιμήσεως ἀπ' ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, ὁποῦ ἀπὸ μαθηταὶ ὁποῦ ἐστάθησαν πρῶτον, ἀπεδείχθησαν ὕστερον θαυμαστοὶ ἐπιστήμονες καὶ διδάσκαλοι, καὶ ὁποῦ ἀπόκτησαν τὴν εὐγλωττίαν μὲ τὸ νὰ ἔδιδαν ἀκρόασιν εἰς τὴν εὐγλωττίαν τῶν ἄλλων, καὶ ἔμαθον νὰ γράφουν τεχνικῶς, μὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν συγγραμμάτων τῶν προγενεστέρων τους. ὅθεν λέγω, ὅτι ὅποιος ἔχοντας ἀρκετὸν πνεῦμα καὶ μάθησιν, δὲν θέλει νὰ ἔχῃ εἴδησες ὁποῦ νὰ εἶναι

κοιναὶ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, ὁμοιάζει (καθὼς ἕνας διδάσκαλος λέγει) τὸ φαλάγγι. τὸ ὁποῖον ξεντερίζεται διὰ νὰ ξαβίσῃ τὰ ὑφάσματά του ἀπὸ κείνην ἐδικήν του οὐσίαν. καὶ ὅμως εἰς τοῦτον τὸν τρόπον δὲν κάνει ἄλλο κυνήγημα, παρὰ ἀπὸ μικρὰ καὶ πετατὰ ζωύφια, ἐκεῖ ὁποῦ ἡ Μέλισσα ὁποῦ πετᾷ ἀπὸ ἕνα ἄνθος εἰς ἄλλο, συνάζει τὸ μέλι, καὶ τὸ κηρίον.

Ἀλλ' ἐδῶ ἤθελεν ἐρωτήσῃ τινάς, ἀνίσως καὶ συμφέρει καλλιώτερα εἰς τοὺς φιλομαθεῖς νὰ μιμοῦνται ἕνα μόνον Συγγραφέα, ἢ πολλούς. εἰς ταύτην τὴν ἐρώτησιν λέγω, ὅτι εἰς συγγραφεὺς εἶναι δύσκολον, διὰ νὰ μὴν εἰπῶ ἀδύνατον, νὰ εὑρεθῇ εἰς ὅλα τὰ μέρη τέλειος, καὶ διὰ τοῦτο φαίνεται νὰ εἶναι ἀναγκαῖον, ὅτι νὰ συνάζεται ἀπὸ πολλούς, ἐκεῖνο ὁποῦ δὲν εὑρίσκεται εἰς ἕνα μόνον. ὅθεν συμβουλεύω τὸν καθ' ἕνα νὰ ἐκλέξῃ τινὰ προκειμένον συγγραφέα, ὁποῦ νὰ συμφωνῇ μὲ τὸν ἐδικόν του χαρακτῆρα, καὶ ἐκεῖνον νὰ σπουδάζῃ, διὰ νὰ ἤθελε κᾂν ἀπὸ μακρόθεν νὰ τὸν ἀκολουθῇ. ἀλλὰ καθὼς εἶπα, ὡσὰν ὁποῦ εἶναι δύσκολον, ὅτι ἐκεῖνος νὰ εἶναι εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν τῆς τελειότητος, διὰ τοῦτο εἶναι χρεία νὰ δανεισθῇ ἀπὸ ἄλλο μέρος ἐκεῖνο ὁποῦ εἰς αὐτὸν δὲν εὑρίσκει. ὁ Κικέρων ὠνομάσθη πατὴρ τῆς εὐγλωττίας, διὰ νὰ ἐμιμήθη τὴν γλυκύτητα τοῦ Ἰσοκράτους, τὴν ὑψηλότητα τοῦ Λυσίου, τὴν πλου-

σημαντικὴν προφορὰν τοῦ Αἰσχίνου, καὶ τὴν ἐνέργειαν καὶ θρασεικότητα τοῦ Δημοσθένους. ὅλοι αὐτοὶ εἰς τὸ γένος των περίφημοι καὶ ἐξαίρετοι Ρήτορες. τὸ ἴδιον δύναται νὰ κάμῃ καθε φιλομαθής· τὸ ὅλον ὅμως εἶναι, νὰ ἠξεύρῃ νὰ διακρίνῃ τὸ τέλειον ἀπὸ τὸ ἀτελὲς, καὶ νὰ ἠξεύρῃ νὰ ὠφελῆται ἀπὸ τὴν ἀξιότητα τῶν ἄλλων.

Ἀποδειχθεῖσα λοιπὸν ἐν συντομίᾳ ἡ χρεία τῆς μιμήσεως, ἔρχομαι εἰς τὸ νὰ ἑρμηνεύσω εἰς ἐκείνους ὁπου μίαν τοιαύτην ὁδὸν πορεύονται, τὸν ἐπιτήδειον τρόπον με τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ τὴν μεταχειρίζωνται. ὅθεν σημειώνω πρῶτον τὰ ἐλαττώματα εἰς τὰ ὁποῖα συνεχῶς πίπτουσιν ὅσοι δὲν εἶναι ἔμπειροι, δίδωντας ὕστερον εἰς αὐτοὺς μερικοὺς κανόνας, οἱ ὁποῖοι θέλουσιν ὑπηρετήσει ὡς μέσα διὰ νὰ τὰ ἀποφεύγουσι.

Τρόπος διὰ νὰ μιμοιῶνται καλῶς, καὶ πρῶτον περὶ τῶν ἐλαττωμάτων.

ΤΟ πρῶτον ἐλάττωμα ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν ὑπερβολὴν, ὅταν δηλαδὴ, ἀντὶ νὰ μιμηθοῦσι τὰ ποιήματα τῶν ἄλλων, κάμνουσι μίαν ὁλόκληρον ἀντιγραφήν. καὶ τοῦτο ἠμπορεῖ νὰ τὸ ὀνομάσῃ τινὰς περισσότερον κλεψιάν, παρὰ μίμησιν. μ' ὅλον τοῦτο εἰς τὴν εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν, εἶναι ἓνα ἐλάττωμα εἰς κάποιον τρόπον

συγγνωστὸν, ὅταν δηλαδὴ οἱ Ποιμένες καὶ προεστῶτες, θέλοντες νὰ μαθητεύσουν τὸ ποίμνιόν τους, δὲν ἔχουσι καιρὸν, καὶ πολλὰς ἄλλας φροντίδας, νὰ συνθέσουν ἰδικάς των ὁμιλίας. ἢ ἐκεῖνοι ὁποῦ διὰ ὑστέρησιν μαθήσεως δὲν δύνανται νὰ ἀναπληρώσουν τὸ χρέος των, χωρὶς νὰ λάβουν τὴν συμβοήθειαν ἀπὸ τοὺς κόπους τῶν ἄλλων. ἢ ἐκεῖνοι ὁποῦ διακινημένοι ἀπὸ ἀληθινὸν ζῆλον, πιστεύουσι μὲ ἕνα τοιοῦτον μέσον νὰ εἶναι ὠφέλιμοι εἰς τὸν πλησίον. διατὶ οἱ τοιοῦτοι μὲ τοῦτον τὸν τρόπον συμμερίζονται τὸν μισθὸν τοῦ καλοῦ ἔργου μὲ τὴν Συγγραφία τῶν διδαχῶν, καὶ ὁμιλιῶν.

Τὸ δεύτερον ἐλάττωμα εἶναι, ὄχι ὀλιγώτερον κατηγορημένον ἀπὸ τὸ πρῶτον, ὁποῦ εἶναι, τὸ νὰ ἀντιγράφῃ τινὰς μέρος ἀπὸ τὸ σύνθεμα ἑνὸς συγγραφέως, καὶ μέρος ἀπὸ ἄλλου, καὶ νὰ σχηματίζῃ ἕνα ποίημα ὁλόκληρον ἰδικόν του, μὲ τὰ νοήματα, μὲ τὰ ἐπιχειρήματα, μὲ τὰ σχήματα, καὶ μὲ ταῖς διδασκαλίαις τῶν ἄλλων, καθ' ὁμοίωσιν ἐκείνων τῶν Ζωγράφων. οἱ ὁποῖοι μὴ θέλοντες νὰ ἀποδειχθοῦν ἀντιγραφεῖς, λαμβάνουσιν ἕνα σχῆμα ἀπὸ μίαν εἰκόνα, καὶ ἄλλο ἀπὸ ἄλλην, καὶ οὕτω μὲ τὴν προκοπὴν τῶν ἄλλων ἀποδείχνουν, ὅτι ἡ εὕρεσις ἐστάθη ὅλη ἰδική των. ὁ μῦθος τοῦ Κολοιοῦ πρέπει νὰ σωφρονίσῃ τοὺς τοιούτους, ὁποῦ στολίζονται τοὺς κόπους τῶν ἄλλων. διατὶ ἀνίσως

καὶ

καὶ καθὼς εἶναι ἀπὸ τοὺς Συγγραφεῖς ἤθελεν ἀναλάβη τὸ ἰδικόν τους, θέλουν μείνει μὲ αἰσχύνην, ἀποδείχνοντες τὸν ἑαυτόν τους γυμνὸν ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ἄλλους. †

Ἐδῶ ὅμως πρέπει νὰ σημειώσω, ὅτι ἂν καλὰ καὶ ἡ εὕρεσις τῆς προτάσεως τοῦ θέματος, ἢ τῆς ἰδέας νὰ εἶναι εἰς πολλοὺς ὅλη ἰδική των· ὄχι διὰ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ συναπαντηθοῦν μὲ ἄλλους, ὁποῦ ἐστάθησαν καὶ αὐτοὶ ἀρχηγοὶ τῆς αὐτῆς εὑρέσεως. καὶ εἰς τοῦτο δὲν πρέπει τινὰς νὰ τοὺς κατηγορήσῃ ὡς κλέπτας. διότι εἰς τὰς ἐπιστολὰς καὶ ὁμιλίας διὰ νὰ ἐμεταχειρίσθησαν πολλοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν αὐτὴν ὕλην ὁπού πολλότατοι ἄλλοι ἐμεταχειρίσθησαν, εἶναι πολλὰ δύσκολον, διὰ νὰ μὴν εἰπῶ ἀδύνατον, τὸ νὰ μὴ συναπαντήσουν εἰς ἰδέας ὁποῦ νὰ μὴν ἔλαβον τὴν ἀρχὴν ἀπὸ ἄλλον. διὰ τοῦτο λέγω, ὅτι δὲν εἶναι ἡ ὕλη ἢ τὸ νόημα ὁποῦ διαχωρίζει τὰ ποιήματα καὶ τοὺς ποιητάς, ἀλλὰ τὸ σχῆμα, ἡ τάξις, καὶ ἡ διαφορετικὴ φράσις τῶν λέξεων, καὶ τῶν τρόπων.

Τρίτον ἐλάττωμα εἶναι, ὅταν τινὲς ἀφ' οὗ συνέγραψαν μερικὰς ὁμιλίας, ἢ καὶ ἐπιστολάς, τὰς λαμβάνουσιν ὡς κανόνα, εἰς ὅλας τὰς ἐπιστολὰς καὶ ὁμιλίας ὁποῦ συνθέτουσι, χωρὶς νὰ στοχασθοῦν, ὅτι ἐκεῖνο ὁποῦ εἶναι ἐπαινετὸν, καὶ ἀνήκει εἰς ἓν ὑποκείμενον, ἢ εἰς ἓν εἶδος ὁμι-

λίας, εἰς ἄλλο δὲν ἀνήκει, ὅτε εἶναι ὑπόφερτον. καὶ οἱ τοιοῦτοι ἀποδείχνουσι κατὰ ἀλήθειαν πῶς μίαν ἔχουν ἀφυΐαν καὶ ἀγχίνοιαν, καὶ ἡ φαντασία των φαίνεται νὰ εἶναι πολλὰ ἄγονος, καὶ ἄκαρπος.

Τέταρτον, καὶ τελευταῖον ἐλάττωμα τῆς μιμήσεως εἶναι, ὅταν τινὲς θέλοντες νὰ σαφηνίσουν τὰ νοήματα τῶν ἄλλων, προσθέτουσι τόσους λόγους, ὁποῦ τὰ συγχίζουσιν. ἢ τὰ συστέλλουσιν εἰς τόσην ὀλιγολογίαν, ὁποῦ παντελῶς δὲν καταλαμβάνονται. διὰ τοῦτο εἶναι ἀναγκαία εἰς αὐτοὺς ἡ ἀναλογία, διὰ νὰ δίδουν, ἢ νὰ συστέλλουν τὴν ἔκτασιν εἰς τὰ πράγματα ὁποῦ πρέπει νὰ εἶναι τοῦ ἴσου μέτρου. καὶ εἰς τοῦτο ἐφάνησαν ἐξαίρετοι, ὁ Δημοσθένης, καὶ ὁ Κικέρων. οἱ ὁποῖοι ἤξευραν καὶ νὰ ἐξαπλώνουν, καὶ νὰ συστέλλουν τὰ νοήματα τῶν ἄλλων, χωρὶς νὰ ἀφαιρέσουν τελείως ἀπ' αὐτὰ τοὺς καλλωπισμούς. καὶ ταῦτα εἶναι τὰ συνηθισμένα ἐλαττώματα, εἰς τὰ ὁποῖα πίπτει συνεχῶς ἐκεῖνοι ὁποῦ δὲν εἶναι ἔμπειροι. ὅθεν εἶναι πρέπον τώρα νὰ ὁμιλήσω διὰ τοὺς κανόνας, ὁποῦ πρέπει νὰ φυλάττουν, διὰ νὰ ἤθελαν τὰ ἀποφύγη.

Κανόνες.

Ὁ πρῶτος Κανὼν εἶναι. καθὼς δικαίως κατηγορεῖται ἡ κατὰ πολλὰ δουλικὴ μίμησις, ἡ ὁποία

ὑπο-

ὑποπίπτεται τελείως εἰς τὰ νοήματα, καὶ χῦμα, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἰδίας λέξεις τῶν ἄλλων, εἰς τρόπον ὁποῦ δὲν ἀποτολμᾶ νὰ προσθέσῃ, ἢ νὰ ἀφαιρέσῃ τι, ὥστε ἐκ τοῦ ἐναντίου ἡμεῖς ἠμποροῦμεν νὰ εὕρωμεν τὰ συγγράμματα τῶν ἄλλων κατὰ τὴν διακρίνησιν τῆς θελήσεώς μας, λαμβάνοντες μόνον ἐκεῖνο ὁποῦ ἁρμόζει εἰς τὴν ὕλην, ὁποῦ ἡμεῖς μέλλομεν νὰ μεταχειρισθοῦμεν, καὶ ἀφίνοντες τὸ ἐπίλοιπον. κάμνοντες καθ' ὁμοίωσιν ἐκείνων ὁποῦ ἀρίσκονται εἰς μίαν τράπεζαν, ἡ ὁποία εἶναι πλουτισμένη ἀπὸ διάφορα καὶ πολυποίκιλα φαγητά· ἀπὸ τὰ ὁποῖα λαμβάνει καθ' ἕνας ἐκεῖνο ὁποῦ εἶναι τῆς διακρίσεώς του, καὶ τόσον, ὅσον εἶναι ἀρκετὸν εἰς αὐτὸν καὶ ἀναγκαῖον. οὕτως ἐμιμήθησαν τοὺς προγενεστέρους αὐτῶν ὅλοι ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐσυνήθισαν ῥητορικοὺς λόγους, συμβοηθούμενοι ἀπὸ τὰ νοήματά των, τὰ ὁποῖα προσέφερον μὲ ἄλλους ὅρους, δίδοντές τους ἄλλην μορφήν. ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἐμιμήθη εἰς πολλὰ τὸν Ὠριγένην. τὸν Χρυσόστομον ὁ Θεοφύλακτος: ὁ Αὐγουστῖνος τὸν ἅγιον Κυπριανόν, καὶ ὁ Κυπριανὸς τὸν Τερτυλλιανόν. τὸν ὁποῖον ὀνομάζει διδάσκαλόν του, διατὶ συνεχῶς ἔκαμνε ἀνάγνωσιν εἰς τὰ συγγράμματά του, καὶ καθ' ἑξῆς καὶ οἱ ἄλλοι ὁμοίως. καὶ αὐτὴ ἡ μίμησις ὀνομάζεται ἐλευθέρα. διατὶ χωρὶς νὰ στενοχωρηθῇ εἰς τὰς λέξεις, διακρίνεται νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰ νοήματα τοῦ

Συγγραφέως, καὶ νὰ τὰ οἰκειοποιηθῇ, χωρὶς νὰ ἔχῃ χρείαν νὰ φανερώσῃ πόθεν τὰ ἐδανείσθη.

Ὁ δεύτερος εἶναι, ὅταν μεταφέρῃ τὶς τὰ νοήματα ἀπὸ μίαν διάλεκτον εἰς τὴν ἐδικήν του. καὶ διὰ τοῦτο ἐγὼ δὲν κατηγορῶ ἐκείνους ὁποῦ διὰ τοιοῦτον τέλος ἀποκτοῦσι τὴν κατάληψιν τῶν ἑτέρων γλωσσῶν. κατάκρισις ἤθελεν ἦσαι ναὶ, ἀνίσως ἐκεῖνοι ἀντὶ διὰ τὰ νοήματα, ἤθελαν κάμῃ μίαν ὁλόκληρον μεταγλώττισιν. διότι εἰς τοῦτον τὸν τρόπον τὸ σύνθεμά των ἤθελεν ἦσαι μία ἁπλῆ κλεψία εἰς τοὺς κόπους τῶν ἄλλων.

Ὁ Τρίτος εἶναι, ὅταν ἡμεῖς μὲ κάθε τρόπον ζητοῦμεν νὰ ὁμοιάσωμεν, ἢ νὰ ὑπερβοῦμεν ἐκείνους, τοὺς ὁποίους προβάλλομεν διὰ πρωτότυπα, δίδοντες περισσοτέραν σαφήνειαν καὶ κοσμιότητα εἰς τὰ νοήματά των, εἰς τρόπον ὁποῦ κάμνομεν νὰ ἀποκτοῦν μίαν τελειότητα, ὁποῦ δὲν ἦτον εἰς τὸ σύνθεμα τοῦ πρώτου Συγγραφέως, καὶ τοῦ δίδομεν ἀφορμὴν εἰς καθ' ἕνα νὰ λέγῃ, ὅτι τὸ ἀντίγραφον νὰ εἶναι ὡραιότερον τοῦ πρωτοτύπου. καὶ τοῦτος εἶναι ὁ ἀληθινὸς καὶ καλλιώτερος τρόπος τῆς μιμήσεως, τὸν ὁποῖον ἐμεταχειρίσθησαν οἱ πλέον ἐξαίρετοι καὶ περίφημοι ῥήτορες.

Ἐκ τῆς εἰρημένης λοιπὸν ἑρμηνείας συμπεραίνω ἐγώ. πρῶτον μὲν, ὅτι κάθε Συγγραφεὺς ὅσον ἐξαίρετος καὶ ἂν ἤθελεν ἦσαι, δὲν πρέπει

νὰ

νὰ ἀποφεύγῃ τὴν μίμησιν, ἢ νὰ ἔχῃ διὰ πρᾶξιν ἄτιμον τὸ νὰ οἰκειοποιῆται τινὰ νοήματα τῶν ἄλλων. ὅθεν ἕκαστος θέλωντας νὰ συνθέσῃ ἐπιστολὰς, ἢ ἕτερον σύνθεμα ῥητορικὸν, πρέπει νὰ κάνῃ καθ᾿ ὁμοίωσιν τινὸς ἐξαιρέτου ζωγράφου. ὁ ὁποῖος θέλωντας νὰ περιγράψῃ μίαν τελείαν ὡραιότητα, συναθροίζει ὅλας τὰς πλέον ὡραίας ἰδέας ὁποῦ εἰς τὸν καιρόν του εὑρίσκονται, διὰ νὰ μιμηθῇ ἐκείνην ὁποῦ λάμπει καὶ ἀστράπτει περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην. Εἰς τὰ πλέον τέλεια συνθέματα τῶν ἐξαιρέτων ῥητόρων, καὶ ἄλλων, ἀνίσως καὶ ἡμεῖς θελήσωμεν νὰ κάμωμεν τὴν ἀνάλυσιν, θέλομεν εὕρει τόσα, ὁποῦ ἐμιμήθησαν ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δυνάμεθα νὰ κάμωμεν βιβλία ὁλόκληρα. καὶ τοῦτο χωρὶς καμμίαν κατηγορίαν ἐδικήν των. διατὶ αἱ πράξεις τῶν ἐξαιρέτων ἀνδρῶν, ὁποῦ παραδίδονται εἰς τὸν κόσμον, γίνονται κοιναὶ, καὶ καθ᾿ ἕνας ἀποκτᾶ μίαν νόμιμον ἐλευθερίαν εἰς τὸ νὰ ὠφεληθῇ ἀπ᾿ αὐτά.

Δεύτερον δὲ συμπεραίνω. ὅτι ἡ μίμησις εἰς τοὺς ῥητορικοὺς λόγους καὶ ἐπιστολὰς, εἶναι πολλὰ διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν κλεψίαν. διότι ἡ κλεψία ἁρπάζει τὴν τιμὴν, καὶ τὸ καλὸν ἐκείνου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον οἰκειοποιεῖται τοὺς κόπους, χωρὶς νὰ τοὺς συγχίσῃ μὲ τοὺς ἐδικούς μας. ἡ δὲ μίμησις τιμᾷ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἡμεῖς καυχώμεθα νὰ μι-

μιά-

μιμέμεθα. ἐπειδὴ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ δώσωμεν μεγαλητέραν μαρτυρίαν τῆς τιμῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχομεν τὸ ποίημά του, ἀπ' ἐκείνην ὁποῦ εἶναι νὰ θέλωμεν νὰ τὸν μιμηθοῦμεν.

Τὸ τρίτον καὶ ὕστερον συμπέρασμα εἶναι, ὅτι πρέπει νὰ ἠξεύρωμεν, πῶς ἡ μίμησις εἶναι μία ὁμοίωσις, ἀλλ' ὄχι μία ταυτότης. καὶ πῶς τὸ νὰ μιμῆται τινὰς, δὲν εἶναι νὰ λαμβάνῃ ἕνα ὁλόκληρον μέρος ἀπὸ τὸ σύνθεμα τοῦ ἑτέρου, ἀλλὰ τὸ νὰ βιάζεται νὰ κάμῃ ἕνα ὅμοιον. καὶ τοῦτος εἶναι ὁ τρόπος ὁποῦ διακρίνει τὴν ἐπαινετὴν μίμησιν ἀπὸ τὴν ἄδικον ἁρπαγήν. ἀνίσως λοιπὸν θέλομεν νὰ οἰκειοποιηθοῦμεν τὸ ὁλόκληρον μέρος τινὸς ἑτέρου, εἶναι πρέπον νὰ ὀνομάσωμεν τὸν συγγραφέα, διὰ νὰ ἀναφέρεται ὁ ἔπαινος, ὁποῦ οἱ ἀναγινώσκοντες, ἢ ἀκούοντες μᾶς κάμουν, εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ εἶναι ἀληθινὸς καὶ γνήσιος πατήρ. περὶ μὲν τῆς μιμήσεως ἐν συντόμῳ ἱκανῶς ἐῤῥέθη.

ΠΑ-

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Εἰς διάφορα εἴδη Ἐπιστολῶν.

ΕἸΣ ἘΠΙΣΤΟΛΑ'Σ ΣΥΓΧΑΡΙΣΤΙΚΑ'Σ.

Ἐπιστολὴ εἰς ἀναβιβασμὸν Πατριάρχου εἰς Θρόνον.

Ἡ Ἐκλεχή της, Παναγιώτατε Δέσποτα, εἶναι καὶ ἐστάθη μία εὐτυχία τῆς ἁγίας καὶ ὀρθοδόξου τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, καὶ μία ἐξαίρετος χάρις πάσης τῆς τῶν Χριστιανῶν ὁμηγύρεως. διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ ὡς πιστὸς ὑπήκοος, καὶ τέκνον εὐσεβὲς συγχαίρω μὲ τὸν χριστεπώνυμον λαὸν, ὅστις θέλει ἀναπαυθεῖ ἀσφαλῶς εἰς τὴν γρήγορον αὐτῆς μέριμναν. ἀνάξιος βέβαια ἤθελα ἦσαι μεταξὺ τῶν δούλων της, ἀνίσως καὶ μὲ ἀποδείξεις ἀψευδεῖς, δὲν ἔδειχνα εἰς τὸν Κόσμον, τὴν ἐξαίρετον χαρὰν ὁποῦ ἐδοκίμασα διὰ τὸν ἔνδοξον ἀναβιβασμόν της εἰς τὸ ὑπέρμετρον μεγαλεῖον τοῦ Πατριαρχικοῦ ἢ καὶ οἰκουμενικοῦ Θρόνου. εὐλαβεία λοιπὸν φερόμενος κλίνω εἰς τοὺς τιμίους αὐτῆς πόδας τὴν κεφαλήν μου, καὶ μὲ ταπεινὴν γλῶσσαν δέομαι τῆς καλοκαγαθίας της τὸ βαθὺ πέλαγος, νὰ ὑποφέρῃ τὴν τόλμην ὁποῦ λαμβάνω, εἰς τὸ νὰ τὴν συγχαρῶ.

ἢ αὖ καλὰ τὸ τῦ τόπυ διάςημα σωματικῶς κρατεῖ μακρὰν ἐμὲ τὸν πιςὸν δῦλόν της, ὄχι ὅμως διὰ τῦτο ἀφίνω νὰ μίω διευρίσκομαι νοερῶς παρὼν ὑπὸ τὰς πόδας της, ἢ γονυπετῶς νὰ θέτω τὰ ταπεινά μυ χείλη εἰς τὸ κράσπεδον τῦ ἁγίυ της ἱματίυ. ὤντας βέβαιος πῶς δὲν θέλει ὑςερήσῃ τὸ ταπεινὸν αὐτῆς καὶ διεσεβὲς τέκνον (ὅ, τι λογῆς ἐγὼ καυχῶμαι νὰ εἶμαι ἕως θανάτυ) ἀπὸ τὰς πλυσίας αὐτῆς διχὰς, καὶ διλογίας, μὲ τῶν ὁποίων τίω χάριν νὰ ἤθελα λαμβαίνῃ τίω παῤῥησίαν νὰ κηρύσσωμαι μὲ βαθυτάτίω προσκυνησιν.
Τῆς ὑμετέρας Παναγιότητος.

Εἰς ἀναβιβασμὸν ἀξίας.

ΠΡέπον εἶναι νὰ συγχαροιῶ ὅλοι ἐκεῖνοι ὁπῦ γνωρίζυσι τίω ἀξιότητα τῦ ἐναρέτυ αὐτῆς ὑποκειμένυ, διὰ τὸν προβιβασμόν της εἰς τὸν βαθμὸν (Δεῖνα.) διατὶ εἰς τῦτον τὸν τρόπον φαίνεται ὑψωμένη καὶ βραβευομένη ἡ ἀρετή. πόσον λοιπὸν χρέος ἔχω ἐγὼ διὰ τοιαύτίω εὔλογον ἀφορμίω νὰ διφραίνομαι, τὸ ἀφίνω εἰς τὰς φρονίμυς αὐτῆς ςοχασμὺς καὶ τὸ διαλογισθῇ. ἐγὼ κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἠξεύρω ὑπὲ δυνάμαι νὰ ἐξαπλωθῶ εἰς ἄλλο, εἰμὴ μόνον εἰς τὸ νὰ συγχαρῶ μὲ τίω διχειαίτης, ἢ νὰ ςοχάζωμαι τῦτο τὸν βαθμὸν, ἀρχίω ἑτέρων μεγαλητέρων, ὁπῦ

ἡ ἀξαί-

ἡ ἐξαίρετος αὐτῆς ἀρετὴ δυνάμαται νὰ ἀποκτήσῃ μὲ κοινὸν κρότον. ἀπὸ τὸν Θεὸν λοιπὸν τῆς προσκαλῶ κάθε ὕψος εἰς ἀμοιβὴν τῶν θεαρέστων αὐτῆς ἔργων, δεόμενος νὰ χαρίσῃ καὶ εἰς ἐμὲ ἐπιτηδείους τὰς ἀφορμὰς, εἰς τὸ νὰ τὴν δουλεύσω μὲ τὴν πρᾶξιν, καθὼς καὶ τώρα μὲ τὴν ὁμολογίαν βεβαιοῦμαι.

Τῆς ὑμετέρας, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἑτέρα συγχαρισικὴ εἰς βαθμὸν ἀξίας.

Η Εὐγένειά της εἶναι δίκαιον νὰ πιςεύῃ, ὅτι μοῦ ἐςάθη πολλὰ ἐρασμία ἡ εἴδησις ὁποῦ ἀπὸ ἀγαθωσύνην της ἐκαταδέχθη νὰ μοῦ δώσῃ διὰ τὴν ἀξίαν ὁποῦ ἔλαβεν εἰς μίαν τοιαύτην περίφημον Πολιτείαν. ἐπειδὴ γινώσκει ἀκριβῶς ἕως ποῦ φθάνει τὸ σέβας μου πρὸς τὴν εἰς πάντας γνωςὴν αὐτῆς ἀρετήν. ἡ ὁποία καθὼς τῆς ἐπροξένησε ταύτην τὴν τιμὴν, οὕτω τῆς ἑτοιμάζει καὶ ἄλλην μεγαλητέραν, ἁρμοδίαν καὶ πρέπουσαν εἰς τὴν ἀξιότητα τοῦ ὑποκειμένου της. καθὼς λοιπὸν συγχαίρω ἐξ ὅλης μου τῆς καρδίας, οὕτω δέομαι τῆς ὑμετέρας εὐγενείας νὰ μὲ ἀξιώσῃ συνεχῶν προςαγμάτων της. εἰς τὰ ὁποῖα ἀφιερώνοντας ὅλον τὸν ἐμαυτόν μου, ταπεινῶς ὑποσημειοῦμαι. †

Ε'τέρα εἰς ὑπανδρείαν.

Συντρέχουσι τόσα προτερήματα εἰς τὸ συνοικέσιον τῆς Κυρίας (Δεῖνα,) ὁπῦ ἠμπορεῖ ἡ εὐτυχία της νὰ βεβαιωθῇ, πῶς ἐγὼ μανθάνοντάς το, ἐδοκίμασα χαρὰν ὑπέρμετρον, διὰ τὸ δίκαιον τῆς ἐπιθυμίας ὁπῦ ἔχω, εἰς τὸ νὰ ἀκύω πᾶσαν εὐδαιμονίαν εἰς τὴν εὐγενεστάτην αὐτῆς οἰκίαν. ὅθεν συγχαίρω μὲ τὴν ὑμετέραν ἐντιμότητα ἐξ ὅλης καρδίας μυ. ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτὴν τὴν εὐλογημένην συζυγίαν, ἐκείνυς τὺς καρπὺς τῆς χαρᾶς καὶ εὐτυχίας, ὁπῦ ἀπ' ἐμὲ ἀκαταπαύστως ἐπιθυμῦνται: καὶ μὲ ὅλον τὸ σέβας ὑποχείρομαι.

Καὶ ἄλλως.

Η' Στενὴ συγγένεια ὁπῦ εἶναι μεταξὺ τῆς ὑμετέρας εὐγενείας καὶ ἐμῦ, ζητεῖ δικαιωτικῶς ὅτι καὶ ἐγὼ νὰ μετέχω εἰς μέρος ἀπὸ τὰς εὐτυχίας της. ὅθεν τὴν εὐχαριστῶ διὰ τὸ χαροποιὸν μήνυμα ὁπῦ ἀπὸ ἀγαθωσύνην της ἠθέλησε νὰ μῦ δώσῃ, διὰ τὺς γάμυς ὁπῦ ἠκολύθησαν μεταξὺ τῆς ὑμετέρας ἐντιμότητος, καὶ τῆς Κυρίας Δεῖνα. ἡ ὁποία, καθὼς μῦ σημειώνει, εἶναι πεπλυτισμένη ἀπὸ ἐνάρετα προτερήματα, καὶ ἀκολύθως κατὰ πάντα τρόπον τῆς ἐδικῆς της ὀρέξεως.

καθὼς λοιπὸν δέομαι τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ, νὰ τὴν ἀξιώσῃ παντὸς ἀγαθοῦ, μὲ διλογημένην διαδοχὴν, ὅπως εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν τῆς φανερώνω τὴν προθυμίαν τῆς ψυχῆς μου. ἡ ὁποία εἰς κάθε τιμίαν προσαγὴν αὐτῆς, θέλει ἀποδειχθεῖ ἑτοίμη πρὸς δούλευσίν της, καθὼς καὶ τώρα μὲ ὅλον τὸν ἐνθέρμον ζῆλον ὑπογράφομαι. ✠

Ἕτερον εἰς Μητροπολίτην.

Εἰς ἀπόδειξιν τῆς μεγάλης εὐφροσυνῆς ὁποῦ αἰσθάνομαι διὰ τὴν οὐράνιον χάριν, ὁποῦ ἐδόθη εἰς τὸ ἀξιώτατον αὐτῆς ὑποκείμενον, στολίζοντάς το εἰς ἀντάμειψιν τῆς αὐτῆς ἀρετῆς, μὲ τὸν ὑπέρτιμον βαθμὸν τῆς Ἀρχιερωσυνῆς, ἄλλο δὲν λέγω πρὸς τὴν ὑμετέραν Πανιερότητα, παρὰ ὅσον αὐτὴ μὲ ὑποχρεώνει μὲ ἔπαινον νὰ θαυμάζω τὰ ἐξαίρετα αὐτῆς προτερήματα, ἄλλο τόσον μὲ ἀναγκάζει τὸ καθῆκον τῆς δουλικῆς μου ὑποταγῆς, νὰ συγχαρῶ μὲ τὸ ποίμνιόν της, ὁποῦ ἠξιώθη νὰ ἀπολαύσῃ τοιοῦτον ἀξιοπρεπέστατον Ποιμένα. δέομαι λοιπὸν τοῦ Παναγάθου Θεοῦ, ὅπως ἤθελε τὴν συνοδεύσῃ μὲ ἐκείνην τὴν βοήθειαν, ὁποῦ θέλει εἶσαι ἀναγκαία, εἰς ἐλάφρωσιν τοῦ τοιούτου βάρους. καὶ συνιστῶντας τὸν ἐμαυτόν μου εἰς τὰς ἁγίας αὐτοῦ καὶ θεοπειθεῖς εὐχὰς, μὲ τὴν πλέον σεβασμίαν ταπείνωσιν ὑπογράφομαι.

Ἕτερον εἰς Γέννησιν υἱοῦ.

ΤΕλος πάντων ἠθέλησεν ἡ θεία ἀγαθότης νὰ αὐξήσῃ τὸ εὐγενὲς αἷμα, καὶ τὰς ἀρετὰς τῆς εὐτιμότητός της μὲ τὴν γέννησιν τοῦ υἱοῦ, ὁποῦ μὲ τόσην ἐπιθυμίαν ἐζήτει. συγχαίρω λοιπὸν μὲ τὴν ἰδίαν ἐγκάρδιον ζέσιν, ὁποῦ πάντοτε ἐδεήθην τοῦ Θεοῦ διὰ μίαν τοιαύτην χάριν. ἐγὼ εἶμαι ὅλος περικυκλωμένος ἀπὸ χαρὰν, βλέποντας καὶ τὴν ἀξιότητά της βραβευομένην, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν μου παρηγορημένην. μένει λοιπὸν εἰς ἐμὲ νὰ αἰσθανθῶ διπλασίαν τὴν εὐφροσύνην, ἐὰν ἤθελα ἰδῇ τὸν ἐμαυτόν μου προσαγμένον εἰς τὴν δουλείαν της, διὰ νὰ γνωρίσῃ ὅτι ἡ ὄρεξίς μου δὲν εἶναι ὀλιγωτέρα ἀπὸ τὸ χρέος ὁποῦ ὁμολογῶ πρὸς τὸ ἀξιέπαινον αὐτῆς ὑποκείμενον. εἰς τὸ ὁποῖον ἀφιέρωσα καὶ ἀφιερώνω ὁλοψύχως ὅλον τὸν ἐμαυτόν μου, καθὼς καὶ ὑπογράφομαι.

Ἕτερον εἰς ἄνθρωπον ὁποῦ ὑποστρέφει εἰς τὴν πατρίδα του.

ΑΝάμεσα εἰς τόσους ἄλλους δούλους τῆς ὑμετέρας Ἐκλαμπρότητος, ὁποῦ συγχαίρονται κατὰ τὸ παρὸν διὰ τὴν εὐτυχισμένην αὐτῆς ἄφιξιν εἰς τὴν Πατρίδα μὲ κοινὴν εὐφροσύνην

δὲν

δεν θέλω να είμαι από τες υστερινές εις το να της ευχαριστήσω με το παρόν μου ταπεινόν γράμμα την ανεκδιήγητον χαραν όπου εδοκίμασα περι της τοιαύτης χαροποιας ειδήσεως. πίστευσόν μοι τιμιώτατε άρχων, ότι μεγαλητέραν χαραν δεν ημπορούσα να λάβω από τον Θεόν εις τούτον τον καιρόν, ωσαν το να ακούσω την επιστροφήν της με τελείαν υγείαν, και απόκτησιν περιφήμου ονόματος, δια την εξαίρετον αυτής αρετήν. ας δεχθή λοιπόν μετ' ευμενείας το καθήκον της ταπεινής μου ευλαβείας, εξακολουθώντας με την συνηθισμένην αυτής καλοκάγαθίαν, να με διαφυλάττη εις τον αριθμόν των πλέα πιστών και οφειλέτων αυτής δούλων, δια να ημπορώ να καυχώμαι, καθώς και υπογράφομαι.

Ε'τερα Παραδείγματα εις μόνην την αρχην της επιστολής.

Εις χαραν Γάμων.

ΕΙ'ναι τόσον μεγάλη η ευφροσύνη και χαρα όπου εγω δοκιμάζω δια τες ευτυχείς αυτής και τιμιωτάτους γάμους, όπου αποτολμώ να ονομάσω πλέον ευχαριστημένον τον εμαυτόν μου, από την ευγενείαν της. ώστε όπου αντι να συγχαρώ εγω με την υμετέραν αγάπην, την παρακαλώ να συγχαρή με εμέ. Ιδού τι, και τα εξής.

Ἕτερον.

Η Ἐξαίρετος πρόνοια, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ θεία φιλανθρωπία διὰ τὴν ἀγαθωσύνην τῆς ἐναρέτου αὐτῆς ψυχῆς, ἔκαμε νὰ γένῃ τὸ ἔντιμον αὐτὸ συνοικέσιον μεταξὺ τῆς ὑμετέρας εὐγενείας, καὶ τῆς Κυρίας Δεῖνα. ὅθεν συγχαίρομαι αὐτὴν ἐξ ὅλης καρδίας μου, ἐπειδὴ ἐναπέλαυσε τὴν εὐχαρίστησιν ὁποῦ ἦτον πρέπουσα εἰς τὴν ἀξιότητα τοῦ σεβασμίου αὐτῆς ὑποκειμένου, καὶ εἰς τὴν ἐδικήν μου ἄκραν ἐπιθυμίαν. εἰς τόσον ἐγὼ τὴν παρακαλῶ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον.

Η Ἤθελα, ὅτι καθὼς τώρα ἔχω ἀφορμὴν νὰ αἰσθάνωμαι ἀνεκδιήγητον τὴν χαρὰν διὰ τοὺς τιμίους καὶ ἐπαινετοὺς αὐτῆς γάμους, ὅπου νὰ εἶχα καὶ χιλίας γλώσσας, καὶ χιλίους καλάμους, διὰ νὰ τὴν κάμω πασίδηλον εἰς ὅλον τὸν Κόσμον. ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ δύναμίς μου δὲν φθάνει εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὁποῦ νὰ ἠμπορέσῃ νὰ ἀναπληρώσῃ ἕνα τοιοῦτον καθῆκον, ἀποφασίζω νὰ τὴν παρακαλέσω διὰ νὰ ἤθελε πιστεύσῃ κἂν, ὅτι καθὼς ἡ εὐφροσύνη μου ἐστάθη ἀνέλπιστος, οὕτως ἐστάθη καὶ καθ' ὑπερβολὴν εἰς ἐμὲ εὐχάριστος. ἂς δεχθῇ λοιπὸν, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον εἰς χαρὰν Γενεθλίων.

ΤΑ' εὐτυχισμένα γενέθλια τῆς κυρίας τιμίας αὐτῆς συζύγε, ἐπροξένησαν μεγαλωτάτην χαρὰν εἰς τὲς εὐλαβεῖς δέλες τῆς ὑμετέρας εὐγενείας. ἐξαιρέτως δὲ εἰς ἐμὲ, ὁπὲ εἰς κάθε ἄλλην πειρίσασιν ἤξεύρω νὰ δίδω τόπον εἰς τὲς ἄλλες, ἔξω ἀπ' ἐκείνην ὁπὲ εἶναι νὰ συγκοινωνῶ θερμοτέρον ἀπὸ κάθε ἄλλον εἰς ταῖς εὐτυχίαις καὶ εὐχαρίςησεις τῆς εὐγενεςάτης οἰκίας της. διὰ τοῦτο ἐγὼ τώρα, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον.

ΔΙὰ τὸν Υἱὸν ὁπὲ ἡ Θεία ἀγαθότης ἠθέλησε νὰ χαρίση εἰς τὴν σὴν τιμιότητα, ὑπολαμβάνω τόσην χαρὰν, ὁπὲ ἀνίσως ἢ ἤξευρα ῥητῶς νὰ τὴν ἐξηγήσω, καθὼς ζωντανὰ τὴν αἰσθάνομαι, ἤθελα ὁμολογήσῃ ἀναμφιβόλος, ὅτι εἰς τὴν συγκοινωνίαν ὁπὲ λαμβάνω εἰς ταῖς εὐτυχίαις, καὶ εὐχαρίςησεςτης, ὑπερβαίνω τὲς ὅρες πάσης ἡδονῆς ϗ τερπνότητος. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον.

ΑΠὸ τὴν γέννησιν τοῦ Υἱοῦ μὲ τὴν ὁποίαν ὁ φιλάνθρωπος Κύριος ἠθέλησε νὰ τὴν πα-

ρηγορήσῃ, ἐγὼ ἀγαπῶ ἕνα νέον συμπέρασμα· ὅτι ἡ ἀγαθότης του δὲν ἀφίνει τὴν ἀρετὴν χωρὶς βραβεῖον. ἐπειδὴ τὰ θεάρεστα ἔργα τῆς σῆς ἀρχιερείας, δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ἀπολαύσουν πλέον ἀνάλογον ἀνταμοιβὴν εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, ἀπὸ τὴν χαροποιὰν ἀπόλαυσιν τούτου τοῦ Υἱοῦ. διὰ τὸν ὁποῖον συγχαίρω μὲ τὴν ἀρχιερειαν της ἐκ βάθους καρδίας μου, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον εἰς Ἀξίαν.

Δ Ιὰ τὴν ἔντιμον ἀξίαν ὁποῦ ἡ ἀρχιερειά της ἠξιώθη, ἐγὼ πρέπει νὰ δοκιμάσω διπλῆν τὴν χαράν. διότι ὄχι μόνον βλέπω πεπληρωμένην τὴν ἐπιθυμίαν μου, ἀλλ᾽ ἀκόμη βεβαιώνομαι, ὅτι καὶ ἡ ἀξιέπαινος αὐτῆς ἀρετὴ ἀπέλαυσε τὸ ὀφειλόμενον αὐτῇ βραβεῖον, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον.

Δ Ἐν εἶναι χρεία νὰ φανερώσω εἰς τὴν ἀγιωσύνην της τὴν χαρὰν ὁποῦ ἐδοκίμασα, ἀκούωντας τὴν ἀτυχισμένην εἴδησιν τῆς ὑπερτάτης ἀξίας ὁποῦ ἠξιώθη. διότι ἡ ἀναρίθμητες χάριτες, ὁποῦ ἐγὼ ἀπέλαυσα ἀπὸ τὴν ἀγαθωσύνην της, μὲ ἀποδείχνουσιν ἀρκετὰ ἰδικόν της ἔνθερμον καὶ πιστὸν δοῦλον. ὥστε εἶμαι βέβαιος, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτε-

Ἕτερον εἰς ἀπόλαυσιν ὑγείας.

Ὁ Ἀγαθοποιὸς Θεὸς δι' ἄκραν αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν, ἐσυγκατέβη νὰ χαρίσῃ εἰς ἐσᾶς καὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν, τὴν ποθητήν μοι αὐτῆς ὑγείαν, ἐλευθερώσας αὐτὴν ἀπὸ τὰς ἐπιβουλὰς τοῦ θανάτου. καὶ εἰς ἐμὲ νὰ δώσῃ τὴν περίληψιν πάσης εὐφροσύνης, διὰ τὴν προτέραν της ἀρρωστίαν. ὅθεν ἐξ ὅλης ψυχῆς εὐχαριστῶ τὴν Θείαν μεγαλειότητα, καὶ ἀπὸ καρδίας συγχαίρω μὲ τὴν ὑμετέραν εὐγένειαν, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον.

ΜΕ' τὴν ὑγείαν τῆς ὑμετέρας ἐντιμότητος, ἀνέλαβον οἱ φίλοι καὶ δοῦλοί της πᾶσαν εὐθυμίαν καὶ τέρψιν. μεταξὺ τῶν ὁποίων καθὼς καυχῶμαι νὰ ἔχω τὸν πρῶτον τόπον εἰς τὸ νὰ τὴν δουλεύω, οὕτως ἀκόμη αὐθαδιάζω νὰ ὁμολογῶ τὸν ἐμαυτόν μου ὑπεραίρω πάντων, εἰς τὸ νὰ συγχαρῶ μὲ αὐτὴν διὰ ταύτην τὴν εὐτυχισμένην περίστασιν. δέομαι λοιπὸν τοῦ Σωτῆρος Θεοῦ νὰ τὴν διαφυλάττῃ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον ὁλόκληρον εἰς ἀξίαν.

Ὁ Ἀναβιβασμὸς εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Κυρίου (Δεῖ-

(Δεῖνα,) ἀξιοπρεπεστάτε ἀδελφοῦ τῆς ὑμετέρας ἐκλαμπρότητος, καθὼς ἐχαροποίησε τὰς ψυχὰς ὅλων ἐκείνων ὁποῦ αὐέμβον νὰ ἰδοῦν ἀποθεμέ- νην αὐτὴν τὴν ἀξίαν εἰς τὸ ἀξιόπρεπον αὐτοῦ ὑποκείμενον, οὕτως ἠκούσθη ἀπ' ἐμὲ μὲ τὴν μεγαλητέραν χαρὰν ὁποῦ ἀπονέμεται εἰς τὸ χρέος, ὁποῦ ἔχω νὰ ἀπολαμβάνω ὡς ἴδια ἐδικά μου ὅλα τὰ εὐτυχισμένα συμβαίνοντα τῆς εὐγενεστάτης οἰκίας της. συγχαιρόμενος λοιπὸν ὁλοψύχως μὲ τὸ ἐπιφανέστατον αὐτῆς ὑποκείμενον, δέομαι τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ νὰ ἐπακούσῃ τὴν δέησίν μου διὰ τὴν παντοτεινὴν εὐτυχίαν της, καὶ μακροημέρευσιν, παρακαλῶντας εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν τὴν ἄκραν αὐτῆς ἀγαθωσύνην, νὰ μὴ ἀποστραφῇ τὴν δούλευσιν τῆς μεγαλοπρεπείας μου προθυμίας μὲ τὴν τιμὴν τῶν σεβασμίων της προσταγῶν· μὲ τὰς ὁποίας διὰ μεγάλην μου καύχησιν κάθε ἀφορμὴν ὁποῦ μὲ ἀξιώσει νὰ λέγωμαι.

Ἀπόκρισις εἰς Ἐπιστολὰς συγχαρητικάς.

ΤΟ νὰ συγχαίρῃ ἡ ὑμετέρα Πανιερότης διὰ τὸν ἀναβιβασμόν μου εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλην νόμιμον ἀφορμὴν, παρὰ πῶς βλέπει τὸν ἑαυτόν της εἰς βαθμὸν, ὁποῦ μὲ ὅλον τὸν χριστιανικὸν ζῆλον ζητεῖ νὰ δυλλάσῃ τὴν μητέρα τῆς καθολικῆς

Ε'κκλησίαν, καὶ νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν καὶ τὴν θέλησίν τε, ὁποῦ πάντοτε ζήτει μὲ θερμότητα νὰ ἀπολαύσῃ τὴν τιμὴν τῆς σεβασμίου αὐτῆς προσαγωγῆς. ἀνταποδίδω εἰς τόσον πρὸς τὴν ὑμετέραν Πανιερότητα ἀπείρους τὰς χάριτας, διὰ τὴν προσφορὰν μὲ τὴν ὁποίαν ἠθέλησε νὰ συνοδεύσῃ τὴν χαράν της διὰ τὴν ἀξίαν μου, παρακαλῶντας την νὰ μή με ὑστερήσῃ εἰς κάθε ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν προθυμίαν ὁπῦ ἀδιαλείπτως ἔχω, εἰς τὸ νὰ λέγωμαι.

Ε'τερον.

ΔΙ'καιον ἔχει ἡ ὑμετέρα ἐντιμότης, νὰ συγχαίρῃ μὲ ἐμέ, διὰ τὸν βαθμὸν τῆς ἀξίας ὁπῦ ἔλαβα. διατὶ ὅσον προσθέτεται τιμῆς εἰς τὴν ἀναξιότητά μου, ὅλον πρέπει νὰ ἀποδίδεται εἰς τὴν μεγαλειότητά της, εἰς τὴν ὁποίαν διερισκόμενος πάλαι ὑπόχρεως, θέλω ζῇ πάντοτε μὲ μεγαλωτέραν ἐπιθυμίαν εἰς τὸ νὰ δυνηθῶ νὰ τὴν δουλεύσω. ἢ ἀνίσως ποτὲ ἡ νέα ἀξία θέλει μοῦ προβάλει καμμίαν νέαν ἀφορμήν, θέλει εἶσαι κατὰ ἀλήθειαν ὁ κολοφὼν πάσης χαρᾶς μου. ἂς με προστάζῃ λοιπὸν ἐλευθέρως. διατὶ ἐγὼ ζῶ μὲ ἀκατάπαυστον προθυμίαν εἰς τὸ νὰ ἀποδειχθῶ μὲ τὴν πρᾶξιν, καθὼς καὶ ὑπογράφομαι. ✠

Ἕτερον.

Η Ἐπιςολὴ τῆς ὑμετέρας σοφολογιότητος μοῦ φανερώνει μὲ ζωντανὰ σημεῖα τὴν ἀνερμήνευτον ἀγάπην της πρὸς ἐμέ. περὶ τῆς ὁποίας καθὼς ποτὲ δὲν ἀμφίβαλα, οὕτως ἂς εἶναι βεβαία, πῶς δὲν θέλω λείψει ἕως τέλους ζωῆς μου νὰ ἐρδυνῶ παντὰ τρόπον, διὰ νὰ ἀποδειχθῶ ἀχάριςος καὶ μὲ τὴν πρᾶξιν. καθὼς καὶ τώρα διὰ τῆς ταπεινῆς μου ὑπογραφῆς τὴν βεβαιώνω.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
Εἰς καλαῖς Ἑορταῖς.

Εἰς τὴν ὑμετέραν ἐκλαμπρότητα πρέπουσιν ὅλαι αἱ εὐτυχίαι, διὰ τὴν ἀρετὴν ὁποῦ τὴν κάμνει ἀξίαν πάσης τιμῆς καὶ εὐλαβείας. ἐγὼ τῆς ταῖς προσκαλῶ διὰ τὴν προσεχῆ ἀφορμὴν τῶν ἁγίων Ἑορτῶν ὁποῦ μοῦ παῤῥησιάζεται. παρακαλῶ λοιπὸν τὴν ἀγαθωσυνήν της νὰ πιςεύσῃ τὴν παροῦσαν μαρτυρίαν τῶν ταπεινῶν μου λόγων, μεγαλητέραν ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην ἀνάπτυξιν. καὶ θέλει μὲ κάμει νὰ ἐλπίζω, ὅτι θέλει τὴν προσδεχθεῖ μὲ τὴν συνηθισμένην αὐτῆς καλοκαγαθίαν, ἀνίσως δὲν συγχωρήσει νὰ ἐπιθυμῶνται ἀπ' ἐμὲ συνεχῶς, ἡ ἐξαίρετος τιμὴ τῶν ποθη-

θητῶμοι αὐτῆς προςαγμάτων. μὲ τὰ ὁποῖα νὰ ἠμπορῶ νὰ καυχῶμαι, ὅτι δὲν εἶμαι ἀμιλέςατος δῦλός της, ἀλλὰ ὄντω πρόθυμος εἰς τὴν πρᾶξιν, καθὼς καὶ ὑπογράφομαι.

Ἕτερον παράδειγμα.

Εὑρίσκονται εἰς ἐμὲ μὲ ἰσόμετρον βαθμὸν, καὶ τὸ σέβας ὁπῦ προσφέρω εἰς τὴν ἀξιότητα τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος, καὶ ἡ ἐπιθυμία ὁπῦ τρέφω διὰ τὴν ἄκραν αὐτῆς εὐδαιμονίαν. διὰ τὴν ὁποίαν τῆς προσκαλῶ ἕνα πλυσιώτατον προμήνυμα εἰς τῦτο τὸ προσεχὲς νέον Ἔτος, μὲ ὅρκυς τόσον σεβασμίυς, ὅσον ἠμπορῦν νὰ ἀνταποκριθῦν εἰς τὸ ἀπαραίτητον χρέος, ὁπῦ εἶμαι ὀφειλέτης. Δέομαι λοιπὸν νὰ καταδεχθῇ μὲ γνώμην ἱλαρὰν τὴν ἄδολον ταύτην ἀνάπτυξιν τῆς καρδίας μυ, καὶ νὰ μῦ συγκοινωνήσῃ τὰς ἀφορμὰς, μὲ τὸν τρόπον ὁπῦ ἐλπίζω. καὶ εἰς τῦτο θαρρῶ, ὅτι ἡ ἀγαθότης της θέλει συγχωρεῖ χωρὶς βραδύτητα εἰς τὸ νὰ μὲ ἀξιώσῃ αὐτῆς τῆς χαρᾶς. ὁπῦ εἶναι νὰ λάβω τὴν τιμὴν, νὰ ἰδῶ ἐνεργυμένην εἰς τὸν ἐμαυτόν μυ τὴν ἀπόλυτον κυριότητα εἰς τὸ νὰ μὲ προςάζῃ. εἰς τὴν ὁποίαν ὑποτάσσοντας τὴν ἀμετάτρεπτόν μυ προθυμίαν, μὲ βαθυτάτην προσκύνησιν, εὐλαβῶς ἀσπάζομαι τὴν ἁγίαν αὐτῆς δεξιὰν, καὶ μένω.

Ἕτε-

Ἕτερον.

ΧΡέος ἰδικόν μου εἶναι εἰς κάθε καιρὸν νὰ φανερώνω εἰς τὴν ἐντιμότητά της τὸ σέβας μου διὰ τὸ ἄπειρον χρέος ὁποῦ ὁμολογῶ πρὸς αὐτήν. εἰς τοῦτο τὸ νέον Ἔτος ἐξαιρέτως, εἰς τὸ ὁποῖον τῆς εὔχομαι τὸ πλήρωμα πάσης εὐδαιμονίας, κράζομαι εὐτυχὴς, ἠμποροῦντας νὰ τὴν κάμω νὰ μὲ γνωρίσῃ τὸν πλέα ἔνθερμον ζηλωτὴν πάσης ὑμετέρας εὐημερίας. τὴν ὁποίαν παρακαλῶ τὴν Θείαν μεγαλειότητα νὰ χαρίζῃ εἰς αὐτὴν κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἀσυγκρίτου αὐτῆς μισθοῦ. εἰς τόσον ἡ θεοσεβεστάτη αὐτῆς ψυχὴ, ἂς δεχθῇ μετ' εὐμενείας τὰς παρούσας ἐγκαρδίους μου εὐχὰς, καὶ μὲ τὸ τέλος προσκυνητῶς ὑπογράφομαι.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ'

Εἰδήσεως.

ΔΕν ἐδόθη πεπληρωμένην τὴν καύχησιν ἐκ τοῦ ἔργου εἰς τὸ νὰ ὑπηρετήσω τὰ τίμιά της προστάγματα. διατὶ δὲν ἐκαταδέχθη ἡ εὐγένειά της νὰ μὲ τιμήσῃ μὲ αὐτὰ εἰς καμμίαν ἀφορμήν της. ἐλπίζω ὅμως νὰ ἀξιωθῶ τῆς χάριτος εἰς εὐχαρίστησιν τῆς εἰδήσεως ὁποῦ τῆς δίδω, διὰ τὴν ἀξίαν ὁποῦ ἀπόλαυσα ἀπὸ τὴν πλουσιόδωρον δεξιὰν τοῦ ὑψηλοτάτου καὶ χριστιανικω-

τάτου

τάτου ἡμῶν Ἡγεμόνος. καὶ τοῦτο θαῤῥῶ ὅτι ἡ φιλόσοργος αὐτῆς ψυχὴ θέλει τιμήσει τὴν δέησίν μου εἰς τὸ ἑξῆς μὲ συνεχεῖς καὶ προσκυνητὰς αὐτῆς προσαγάς, καὶ νὰ ἠμπορῶ νὰ κάμω γνωςὴν πρὸς ὅλους τὴν μεγάλην ἔφεσιν ὁποῦ ἔχω εἰς τὸ νὰ εἶμαι.

Ἕτερον παράδειγμα.

ΚΡίνω χρέος μου ἀπαραίτητον, τὸ νὰ δώσω τὴν εἴδησιν πρὸς τὴν ὑμετέραν ἐντιμότητα καὶ τὸν ἀναβιβασμόν μου εἰς τὴν ἀξίαν (Δεῖνα.) διατὶ γνωρίζοντάς με εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ἤθελε μοῦ ἑτοιμάσῃ τὰς ἀφορμὰς ὁποῦ ἐπιθυμῶ, καὶ νὰ ὑπακούσω εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς θελήσεώς μου, ὁποῦ εἰς κάθε καιρὸν εὑρίσκεται κατιθεμένη εἰς ὑπηρεσίαν τῶν προσκυνητῶν μοι αὐτῆς προσαγμάτων. δέομαι λοιπὸν τὴν καλοκἀγαθίαν της νὰ εἰσακούσῃ τὴν αἴτησίν μου, καὶ νὰ ὁμολογοῦμαι μὲ δουλικὴν καὶ ἀμετάτρεπτον κλίσιν. †

Ἕτερον.

ΓΕννᾶται εἰς ἐμὲ μεγαλητάτη τιμὴ ἀπὸ τὴν ἀφορμὴν ὁποῦ λαμβάνω, νὰ φανερώσω πρὸς τὴν σοφολογιότητά της τὸ σέβας ὁποῦ ἔχω, καὶ τὴν εἴδησιν ὁποῦ τῆς δίδω περὶ τῆς ἀξίας, καὶ τὰ ἑξῆς

ὑξῆς. τὴν ὁποίαν θέλω γνωρίσει εὐτυχισμένην εἰς τὸν ἐμαυτόν μου, αὐίσως καὶ ἡ ἀγαθωσύνη της ἤθελε μοῦ δώσῃ τὰς ἀφορμὰς διὰ νὰ τὴν βάλω εἰς πρᾶξιν. ἄς μὴ μὲ ὑςερήσῃ λοιπὸν ταύτης τῆς χάριτος διὰ τὴν ὁποίαν σεβασμίως τὴν παρακαλῶ, καὶ μὲ ὅλον τὸν ἔνθερμον ζῆλον ζητῶ.

Ἕτερον.

ΕΙ'ς τὴν εἴδησιν ὁποῦ δίδω εἰς τὴν ὑμετέραν ἐντιμότητα περὶ τῆς ἀφίξεώς μου εἰς ταύτην τὴν Πόλιν, θέλει γνωρίσει τὸν χαρακτῆρα τοῦ πλέον σεβασμίου καὶ ὀφειλέτου αὐτῆς δούλου, ὅ,τι λογῆς ἐγὼ τῆς ὁμολογοῦμαι εἰς πάντα τόπον. πράττω αὐτὴν τὴν ἀπόδειξιν τῆς εὐλαβείας μου, εἰς τὴν ἀσύγκριτον ἀξιότητα τοῦ ὑποκειμένου της μὲ ζῶσαν ἐλπίδα, ὅτι θέλω ἀπολαύσει ἀπὸ τὴν γενναίαν αὐτῆς ψυχὴν τὴν ἐξαίρετον χάριν τῶν τιμίων της προσαγῶν. μὲ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὁποίων, θέλει ἀναπαυθεῖ εἰς μέρος ἡ ἀκατάπαυςος προθυμία τῆς θελήσεώς μου, ὁποῦ με βιάζει εἰς κάθε σιγμὴν νὰ λέγωμαι.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Συςατικαί.

ΟΣον συχνότεραις εἶναι ἡ ἀφορμαῖς ὁποῦ λαμβάνω εἰς τὸ νὰ παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν

Ἐκλαμπρότητα διὰ καμμίαν χάριν, τόσον περισσότερον αὐξαίνει τὸ χρέος μου. καθὼς καὶ τώρα μοῦ ἀνοίγεται ἡ ὁδὸς διὰ νὰ προσρέξω εἰς τὴν ἰσχυρὰν προστασίαν της, πρὸς τὴν ὁποίαν συσταίνω τὸν τιμιώτατον (Δεῖνα,) ὑποκείμενον πεπλουτισμένον ἀπὸ κάθε μάθησιν καὶ σοφίαν. καὶ ἐπειδὴ εὑρίσκονται εἰς αὐτὸν ὅλα ἐκεῖνα τὰ προτερήματα, ὁποῦ ζητοῦνται διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ βαθμοῦ, ὁποῦ νομίμως ζητεῖ, παρακαλῶ τὴν πρᾳοτάτην αὐτῆς ἐλευθεριότητα, νὰ καταδεχθῇ νὰ τὸν ἀξιώσῃ. καὶ διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς χάριτος ὁποῦ διὰ μεσιτείας μου θέλει λάβει ὁ φίλος, θέλω τῆς εἶμαι ὑπόχρεως, καθὼς καὶ ὑπογράφομαι.

Τῆς ὑμετέρας, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον.

Ὁ Ἐπιφέρων τὸ παρόν μου Γράμμα Κύριος (δεῖνα,) ὅστις εἶναι κεκοσμημένος ἀπὸ πολλὰ προτερήματα, ἐπιθυμεῖ νὰ γνωρισθῇ ἀπὸ τὴν ἐντιμότητά της διὰ λαβὴς αὐτῆς δοῦλος. ὅθεν ἀσμένως ἐφοδιάζοντας αὐτὸν, μὲ τοὺς ὀλίγους τούτους μου χαρακτῆρας, ἐλπίζω ὅτι ἡ ἀγαθωσύνη της δὲν θέλει ἀποβάλει τὴν αἴτησιν ταύτην τῆς ἐπιθυμίας μου, ἀλλὰ θέλει τὸν ὑποδεχθεῖ μὲ τὴν συνηθισμένην αὐτῆς φιλοφροσύνην, διὰ νὰ γνωρίσῃ ὅτι ἰσχύει πρὸς αὐτὴν μεγάλως ἡ σύστασίς μου. ἔτι παρακαλῶ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν νὰ μὴ

ἀλη-

ἀλησμονήσῃ ἡ εὐγενεστάτη αὐτῆς ψυχὴ τὸ ῥητὸ ἔχω, ἀλλὰ νὰ μὲ προστάζῃ συνεχῶς διὰ μὴ φαίνωμαι ἀνωφελὴς καὶ ἄχρηστος δοῦλό ἀλλὰ μᾶλλον πρόθυμος καὶ ὑπήκοος εἰς πε καθὼς καὶ ὑπογράφομαι.

Ἕτερον.

ΕἿναι τόσον δίκαιον τὸ ζήτημα τοῦ Κυρίου να, ὅπου δὲν δύναμαι νὰ ἀποφύγω τὸ νὰ μὴ τὸν συστήσω εἰς τὴν ὑμετέραν εὐγεν [illegible]ρακαλῶ λοιπὸν δι' ἀγάπην μου νὰ τὸν [illegible]ύσῃ μὲ τὴν ἰσχυρὰν προστασίαν της. καὶ [illegible] χάριν ὅπου θέλει ἀπολαύσει ὁ φίλος, [illegible]λω εἶμαι ὑπόχρεως ἕως θανάτου, καθὼ τώρα ἐξ ὅλης καρδίας διαμηνύω.

Ἕτερον.

ΑἹ χάριτες ὅπου συχνάκις ἀπέλαυσα τὴν ὑμετέραν αἰδεσιμότητα, μοῦ δί θάῤῥος νὰ τὴν παρακαλέσω καὶ τώρα διὰ διὰ τῆς παρούσης μου, ὅπως ἤθελε καταδεχ εὐεργετικωτάτη αὐτῆς ψυχή, νὰ λάβῃ ὑπὸ προστασίαν της τὸν εὐλαβέστατον (Δεῖνα.) ἐπιθυμεῖ νὰ λάβῃ (τό.) ὅθεν ἡ φρόνησ θέλει γνωρίσει ὅτι συντρέχουσιν εἰς αὐτὸν τὰ προτερήματα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν ἀπόλ

τοῦ ποθητοῦ βαθμοῦ, καὶ μετὰ προθυμίας θέλει τὸν ἀξιώσει τοῦ ποθουμένου. ἐγὼ δὲ θέλω εἶμαι ὑπόχρεως ἕως θανάτου, μένωντας πάντοτε πρόθυμος εἰς τὰ προστάγματά της.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ

Εἰς τὰς συστατικὰς Ἐπιστολάς.

Δὲν ἀνέβαλα τὸν καιρὸν, ἀλλ' εὐθὺς ἔβαλα εἰς πρᾶξιν τὴν σεβασμίαν αὐτῆς προσταγὴν, καὶ ἔλαβα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου τὸν νέον, ὁποῦ μὲ τιμίαν της μοῦ ἐσύστησε. καὶ τοῦτο [illegible] πάντοτε δέχομαι μετὰ χαρᾶς κάθε ἀφορμὴν [illegible] ἀνοίγει τὴν ὁδὸν διὰ νὰ ἀποδείξω τὸν ἐμαυτόν μου, πόσον εἶμαι χρεώστης πρὸς τὴν ἐντιμότητά της. λοιπὸν ἡ ἕτοιμος προθυμία μου δύναται νὰ τὴν βεβαιώσῃ, ὅτι ἐγὼ ζῶ διὰ νὰ κάμω γνωστὸν εἰς ὅλους τὸν ἔνθερμον ζῆλον, ὁποῦ τρέφω εἰς τὸ νὰ τὴν ὑπακούω, καθὼς καὶ ὑπογράφομαι.

Ἕτερον.

Ἡ Δυσκολία ὁποῦ μὲ κάνει νὰ μὴν ἠμπορῶ νὰ ἰδῶ τὸν σοφολογιώτατον (δεῖνα,) μοῦ σηκώνει τὸν τρόπον διὰ νὰ εὐχαριστήσω τὴν ἐντιμότητά της εἰς τὴν αἴτησιν ὁποῦ κάμνει διὰ τῆς συστατικῆς αὐτῆς Ἐπιστολῆς, πρὸς βοήθειαν τοῦ

Κυρίε (δεῖνα.) ὅθεν δυνάται ἡ ἀυθεντεία της νὰ σοχαθῇ ἄλλο μέσον, ὁπȣ̃ νὰ ἔχῃ πλέον εὔκολον τὴν εἴσοδον εἰς τὸν ἴδιον, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἀπολαύσῃ μὲ περισσοτέραν ταχύτητα τὸ ποθȣ́μενον. καὶ εἰς ἄλλην ἀφορμὴν ἂς μὲ προσάζῃ ἐλευθέρως ἡ ἀυθεντεία της. διατὶ ζῶ πάντοτε πρόθυμος εἰς τὴν δȣλεύσιν της, καθὼς καὶ ὑποσχέφομαι.

Εʼτερον.

ΣΥνίςησιν εἰς ἐμὲ ἡ ἀυθεντεία της τὸν τίμιον (Δεῖνα) μὲ προσκυνητήν μοι Εʼπισολήν της. ὅθεν ἄσον ἐγὼ βλέπω ὁπȣ̃ διαφυλάττει τὴν μνήμην εἰς τὸ νὰ μὲ προσάζῃ, τόσον περισσότερον μὲ ὑποχρεώνει εἰς τὸ νὰ τὴν ὑπακȣ́ω. διὰ τȣ̃το ἂς εἶναι βεβαία ὅτι θέλω ἐνεργήσει παντοίῳ τρόπῳ εἰς βοήθειάν τȣ, ὡς ἤθελα κάμῃ καὶ δὶ ἐμὲ τὸν ἴδιον. ȣ̃τω ζητεῖ ἡ ἀξιότης τȣ̃ συσταμένȣ ὑποκειμένȣ, καὶ ȣ̃τως ἰσχύȣσι πάντοτε εἰς ἐμὲ αἱ προσαγαί της, ἀπὸ τὰς ὁποίας παρακαλῶ νὰ μὴ με ὑςερήσῃ. ✠

Εʼτερον.

ΠΑʼντοτε ἐπεθύμησα νὰ ἤθελαν μȣ̃ δοθῇ αἰτίαις, διὰ νὰ δείξω πρὸς τὴν ἐντιμότητά της πόσον τὴν ἀγαπῶ, καὶ τὴν σέβομαι. καθὼς καὶ τῶρα ὁπȣ̃ διὰ τῆς τιμίας αὐτῆς Εʼπιςολῆς μȣ̃ συ-

συςαίνει τὸν φίλον, θέλω προσπαθήσει διὰ νὰ τῆς δώσω ἀληθινὴν μαρτυρίαν καθ' ὅσον ἰσχύει ἡ δύναμίς μου. ἂς εἶναι λοιπὸν βεβαία ἡ ἀυγένειά της, ὅτι ἀπὸ μέρους μου δὲν θέλω λείψει νὰ τοῦ εἶμαι συμβοηθὸς εἰς κάθε χρείαν του, μάλιςα θέλω τὸ ἔχει διὰ καύχησιν, ὅταν ἀπὸ αἰτίαν ἐδικήν μου διὰ τὴν ἀγάπην της ἀναβιβάζονται ἄλλοι εἰς τιμὴν καὶ ἀξίαν. δέχεν εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας, κάνω γνωςὴν εἰς ὅλους τὴν κλίσιν ὁποῦ ἔχω εἰς τὸ νὰ ὑπακούω ἐν παντὶ καιρῷ, ἀπὸ καρδίας εἰς τὴν προςαγήν της, καθὼς καὶ σεβασμίως ὑπογράφομαι.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
Παραμυθητικαί.

Εἶναι μία μεγαλωτάτη σέρησις ἐκείνη τοῦ Πατρὸς, καθὼς τὴν δοκιμάζει τώρα ἡ ἀυγένειά της διὰ τὸν ἐδικόν της μὲ πόνον μεγάλον. ἐγὼ μετ' ἀλήθειαν τὴν συμπαθῶ, καὶ τῆς εὔχομαι μίαν τελείαν παρηγορίαν, ἀυχαρισῶντάς την διὰ τὴν εἴδησιν ὁποῦ ἀπὸ ἀγαθωσύνην της ἠθέλησε νὰ μου δώσῃ. εἰς τόσον βεβαιώνοντάς την ὅτι πάντοτε εἶμαι διαθεμένος εἰς τὸ νὰ ὑπηρετῶ μετὰ προθυμίας εἰς τὰ σεβάσμια αὐτῆς προςάγματα, ἀναμένω τὴν τιμὴν διὰ νὰ τὰ βάλω εἰς πρᾶξιν, καὶ εἶμαι

Ἕτερον.

Εἰς τὴν ὑπερβολικὴν θλῖψιν ὁποῦ δικαίως δοκιμάζει ἡ ἀρχοντία της διὰ τὸν θάνατον τοῦ (Δεῖνα,) ἤθελα νὰ ἔχω τὴν δύναμιν διὰ νὰ δώσω εἰς τὴν ψυχήν της τὴν ἀνάλογον παραμυθίαν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν της· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ φρόνησίς της μὲ κάνει νὰ ἐλπίζω, ὅτι ἀπὸ τοῦτο θέλει λάβει ἀφορμὴν μισθοῦ μὲ τὴν ἄσκησιν τῆς γενναιότητός της, μοῦ μένει μόνον νὰ τὴν βεβαιώσω, ὅτι οὐδεὶς περισσότερον ἀπ' ἐμὲ ἐπιθυμεῖ τὴν ἄνεσίν της, διὰ νὰ τὴν βεβαιώσῃ μὲ τὰ ἔργα τὴν ἀμετάτρεπτον καὶ σεβασμίαν κλίσιν ὁποῦ ἔχω εἰς τὸ νὰ τὴν δουλεύω, διὰ τοὺς τίτλους ὁποῦ μὲ ἀποχρεώνουσι νὰ λέγωμαι.

Ἕτερον.

Ἡ Στέρησις τοῦ τιμίου ἀδελφοῦ της, τὸν ὁποῖον ἀναπαύσαι ὁ Κύριος ἐν σκηναῖς αἰωνίαις, καθὼς ἐστάθη αἰσθητικὴ εἰς τὴν ἀρχοντίαν της διὰ τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην μὲ τὴν ὁποίαν ἔζη ἀχωρίστως ὁ εἷς τοῦ ἄλλου, οὕτως ἐστάθη καὶ εἰς ἐμὲ διὰ τὰ προτερήματά του, διὰ τὰ ὁποῖα ἐπρόσφερα εἰς αὐτὸν μεγαλωτάτην εὐλάβειαν. διὰ τοῦτο δὲν ἔσφαλεν ὀλοτελῶς ἡ εὐγενεία της νὰ μὲ κάμῃ συγκοινωνὸν τῆς θλίψεώς της. πλὴν ἐπειδὴ οὕτως ἔδοξε τῷ Κυ-

ρίῳ

εἴφ νὰ πληρώσῃ καὶ αὐτὸς τὸ ὀφειλόμενον χρέος, πρέπον εἶναι νὰ δεχθοῦμεν μετ᾽ εὐχαριστίας τὸ πρόσταγμά του. αὐτὸς δὲ ὡς ἐλεήμων νὰ τὴν παρηγορήσῃ, διαφυλάττοντάς την ὑγιᾶ, καὶ ἀνωτέραν παντὸς ἄλλου ἀνιαροῦ συναντήματος εἰς πολλῶν ἐτῶν περιόδους, εἰς χαρὰν καὶ εὐφροσύνην τῶν φίλων της, καὶ ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ αὐτῆς δούλου.

Ἕτερον.

Εἰς μίαν τόσον ὑπερβολικὴν θλίψιν, ὄγια λογῆς εἶναι ἐκείνη ὁποῦ ἐγὼ δοκιμάζω τώρα διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου (δεῖνος,) δὲν ἐδυνάτο νὰ εὑρεθῇ μέσον δραστικώτερον εἰς ἐδικήν μου παρηγορίαν ἀπὸ τὴν φιλάνθρωπον ἀγαθωσύνην τῆς ὑμετέρας Πανοσιότητος. καὶ καθὼς διὰ τὴν ἀγάπην ὁποῦ μοῦ προσφέρει, ἠξεύρω ὅτι μὲ πόνον μεγάλον τῆς καρδίας της ἤκουσε τὴν τοιαύτην δεινὴν στέρησιν, οὕτως ἐγὼ διὰ χρέος εὐχαριστίας ἀνταποδίδω εἰς αὐτὴν ἀπείρους τὰς χάριτας, ὁμολογῶντας τὸν ἐμαυτόν μου ὑπόχρεων, καὶ πρόθυμον εἰς πᾶσαν προσκυνητήν μοι προσταγήν της. καὶ εὐλαβῶς τὴν δεξιὰν αὐτῆς ἀσπαζόμενος, μένω.

Ἕτερον.

Ἤθελα νὰ ἦτον δυνατὸν νὰ παῤῥησιασθῶ ἔμπροσθεν τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος προσω-

τικῶς; διὰ νὰ ἀσπασθῶ τὴν ἁγίαν αὐτῆς δεξιάν, ἢ καθὼς τώρα διὰ τῆς παρούσης μου ταπεινῶς κάμνω. ὅπως ἤθελε καταλάβῃ τὴν μεγάλην παρηγορίαν ὁποῦ ἀπέλαυσα ἀπὸ τὴν φιλάνθρωπον καὶ παραμυθητικώτατης ἐπιστολήν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκαταδέχθη νὰ συλλυπηθῇ μὲ ἐμὲ διὰ τὸν θάνατον τοῦ (δεῖνος,) καὶ τὸ ἀμίξητον χρέος ὁποῦ διαφυλάττω εἰς τὴν καρδίαν μου, διὰ τόσας χάριτας ὁποῦ ἀπόλαυσα ἀπὸ τὴν πλουσιόδωρον δεξιάν της. καὶ ἂν καλὰ πάντοτε ἐστάθηκα ἀνωφελὴς δοῦλός της, δέομαι ὅμως τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ νὰ μοῦ χαρίσῃ δύναμιν, καὶ νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ τὴν δουλεύσω. εἰς δὲ τὴν ὑμετέραν Πανιερότητα νὰ ἤθελε χαρίσῃ ζωὴν εὐτυχῆ, καὶ μακροημερεύουσαν. ὁ δουλικῶς κλίνωντας τὴν κεφαλήν μου, ζητῶ εὐλογίαν ἀπὸ τὴν ἁγίαν αὐτῆς δεξιάν, τὴν ὁποίαν μὲ βαθυτάτην προσκύνησιν θερμῶς κατασπάζομαι.

Ἕτερον.

Ἠξεύρωντας ἐγὼ πόσον κρίνει καὶ μετζοῦ μὲ ἐμὲ ἡ εὐσπλαγχνία της τὴν δεινὴν στέρησιν ὁποῦ ἔλαβα διὰ τὸν θάνατον τοῦ κυρίου) δεῖνος,) διὰ τοῦτο δὲν ἀμφιβάλλω περὶ τῆς θλίψεως ὁποῦ ἡ ἀγαθότης αὐτῆς μοῦ γράφει νὰ ἐδοκίμασεν, ἀλλ' εἶμαι πλέον παρὰ βέβαιος. Τὴν εὐχαριστῶ λοιπὸν ὁλοψύχως, καὶ μένω οὐ μόνον ὑπόχρεως εἰς τὴν ἀ-

γα·

γάπίω της, ἀλλὰ ϗ παρηγορημένος ἀπὸ τίω φιλόςοργόν της παραμυθίαν, δείχνοντας εἰς ἐμὲ ϗ παράδειγμα, τὸν τρόπον διὰ νὰ θεραπεύσω μίαν τοιαύτίω πληγήν. ὁ Κύριος νὰ τὸν ἀναπαύσῃ ἐν εἰρήνῃ, εἰς δὲ τίω ὑμετέραν ἐντιμάτητα νὰ χαρίσῃ μακροημέρευσιν ἐν ὑγεία καὶ πάσῃ εὐδαιμονία, ϗ μὲ ὅλίω τίω παρείνεσιν μένω.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ'

Φιλικαί.

Ἀ'Πὸ τίω ὑςερινήν μου ὁπου ἔγραψα, θέλει ἐκατάλαβε τὸ αἴτιον τῆς σιωπῆς μου. καὶ κατ' ἀλήθειαν ἡ καρδία της ἐςάθη μαίτις. ἐπειδὴ κατὰ τὸ παρὸν δεν δοκιμάζω τελείαν ὑγείαν. ἐλπίζω ὅμως νὰ ἐλευθερωθῶ ταχέως, καὶ νὰ βάλω εἰς πρᾶξιν ὅσα μου γράφει. ἴσω θέλει εὕρει γραφίω διὰ τὸν κύριον (δεῖνα,) καὶ ἔχω μεγάλίω εὐχαρίςησιν νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τελείαν ὠφέλειαν της. ϗ μὲ τὸ τέλος ἀσπαζόμενος ὅλους τοὺς οἰκειακούς της, ἀδελφικῶς αὐτίω καταφιλῶ.

Ἕτερον.

Η῾ Διάφοραις φροντίδες ὁπου με περικυκλοῦνουσι, δεν μὲ ἄφησαν νὰ πλειώσω τίω ὑπόθεσιν, ὁπου μὲ ἀγαπητή της μου ἐσημείωνε.

τὴν ἐρχαμένην ὅμως ἐβδομάδα ἀναμφιβόλως θέλω τὴν δουλώσει, διὰ νὰ εὑρίσκωμαι τότε ὀλίγον ἥσυχος. ἐγὼ δὲν ἀλησμόνησα νὰ τῆς στείλω τὸ ῥοῦχον, ἀλλὰ στέκω ἀναμένοντας τὰ νέα ὁποῦ ἔχουσι νὰ ἔλθουν ἀπὸ τὸ πανηγύρι, διὰ νὰ μείνῃς καλλίτερα δουλωμένος. εἰδὲ καὶ δὲν τύχουν ὀγλίγωρα, θέλω πάρει καὶ ἀπ᾽ ἐκεῖνο ὁποῦ ἐδὼ εὑρίσκεται. εἰς τόσον ἄς με προστάζῃ καὶ εἰς ἄλλα ἐλευθέρως, καὶ θέλει με εὕρει πάντοτε πρόθυμον, καθὼς καὶ ὑπογράφομαι.

Ἕτερον.

Ἐδέχθην τὴν ἐπιστολήν της, καὶ ἐκατάλαβα ἀπ᾽ αὐτὴν τὴν ἀγάπην ὁποῦ μοῦ προσφέρει, μὲ τὸ νὰ βλέπω πόσην χαρὰν δοκιμάζει ἡ καθαρὰ καὶ ἄδολος αὐτῆς ψυχὴ διὰ τὴν καλήν μου ὑγείαν. τὴν ὁποίαν χάριτι θείᾳ κατὰ πάντα τρόπον ἀπολαμβάνω. μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν ἤκουσα νὰ τῆς ἔφθασεν ἡ πρόβλεψις ὁποῦ ὁ κύριος (δεῖνα) τῆς ἔστειλε διὰ τὴν προσεχῆ ἁγίαν τεσσαρακοστήν, καθὼς καὶ ἐγὼ ἀκόμι ἔχω τὴν προθυμίαν νὰ τὴν προφθάσω κάποιον τὶ περισσότερον, μὲ τὴν ἀφορμὴν ὁποῦ στέλλω (τὸ) τοῦ κυρίου (δεῖνα.) μοῦ ἐνθύμησεν ὁ υἱός μου εὐκαίρως τὸ ῥοῦχον ὁποῦ μοῦ ἐσημείωνε διὰ νὰ τῆς στείλω, ἐπειδὴ καὶ ἡ φροντίδες μου μὲ εἶχαν κάμει νὰ τὸ

ἀλησμονήσω, καὶ γλήγορα θέλει τὸ ἔχει. καὶ αὐτὴ μένω συχνάκις φιλικά της προστάγματα, διὰ νὰ ἠμπορῶ νὰ τὴν δουλεύσω, καὶ μένω.

Ἕτερον.

Εἶμαι τόσον συγκεχωρημένος τὴν σήμερον νὰ ἀποκριθῶ εἰς διαφόρους τιμίας της, ὁποῦ ἔλαβα τὰς παρελθούσας ἑβδομάδας, ὁποῦ δὲν δύναμαι νὰ ἐξαπλωθῶ εἰς πλάτος μὲ τὴν ἀγάπην της εἰς οὐδὲν πρᾶγμα. διὰ τοῦτο φυλάσσομαι μὲ ἄλλην μου νὰ δώσω τὴν ὀφειλομένην ἀπόκρισιν. νῦν δὲ βεβαιώνωντάς την περὶ τῆς ὑγείας μου, συντέμνω τὸν λόγον καὶ ἐξ ὅλης καρδίας αὐτὴν ἀσπάζομαι.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
Εὐχαριστικαί.

Εὐχαριστῶ τὴν ὑμετέραν Πανοσιότητα διὰ τὴν εὐεργετικὴν ἐλευθεριότητα ὁποῦ πρὸς ἐμὲ δείχνει, ὑποχρεώνωντάς με τόσον, ὁποῦ κατὰ ἀλήθειαν μένω ὅλος συγχισμένος. ἤθελα ὅμως ὅτι καθὼς ἡ καλοκαγαθία της μὲ εὐεργετεῖ περισσότερον ἀπ' ἐκεῖνο ὁποῦ ζητεῖ ἡ ἀξιότης μου, οὕτω νὰ ἤθελα εἶσθαι ἀρκετὸς εἰς τὸ νὰ τὴν δουλεύω περισσότερον ἀπ' ἐκεῖνο ὁποῦ ἰσχύει ἡ δύναμίς μου.

ἀλλ' αἰσθάνομαι ὅπου μία ἐνάρετος ψυχὴ, ὅ,τι λογῆς εἶναι ἡ ἰδική της, ἀντὶ τῆς δυνάμεως ἀποδέχεται περισσότερον τὴν καλὴν προθυμίαν μιᾶς καρδίας, διὰ τοῦτο, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἑτέρα.

ΜΕ τὴν πλέον ταπεινὴν καὶ σεβασμίαν ἔφεσιν, ἡ ὁποία εἶναι συντροφευμένη ἀπὸ τὴν μνήμην τῶν τόσων χαρίτων ὅπου ἐκαταδέχθη ἡ ὑμετέρα Ἐκλαμπρότης νὰ κάμῃ εἰς τὴν ἀναξιότητά μου, ἔρχομαι καὶ τώρα νὰ ἀσπασθῶ τὴν εὐεργετικὴν αὐτῆς χεῖρα, διὰ τὴν χάριν ὅπου νεωστὶ ἔλαβα ἀπὸ ἄκραν ἀγαθωσύνην της. ἡ ὁποία κινουμένη πρὸς ἐμὲ μὲ ἀνερμήνευτον ἀγάπην, μοῦ ἀνάπτει αἰωνίαν τὴν μνήμην, διὰ νὰ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἑτέρα.

ΑΠὸ τὴν προσκυνητήν μοι ἐπιστολὴν τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος, εἶδα μὲ πόσην ἀγαθωσύνην εὐεργετεῖ τὴν ταπεινὴν δούλωσίν μου μὲ τὴν χάριν της, ἔξω ἀπ' ἐκεῖνο ὅπου ἐκ στόματος μοῦ εἶπεν ὁ Κύριος (δεῖνα.) καὶ καθὼς ἐγὼ τιμῶ περισσότερον αὐτὴν, παρὰ τὴν ἰδίαν μου ζωὴν, διὰ νὰ ἔδωκα ὅλως διόλου τὸν ἐμαυτόν μου εἰς τὴν ὑποταγήν της, οὕτως ἔρχομαι τώρα μὲ ἐδαφιαίαν προσκύνησιν νὰ ἀσπασθῶ τοιρῶς διὰ τῆς παρούσης μου

τὴν

τὴν ἁγίαν αὐτῆς δεξιὰν, καὶ νὰ τὴν βεβαιώσω· ὅτι, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἑτέρα.

Εὐχαριστῶ ἐξ ὅλης καρδίας τὴν ἀγάπην σου τῆς διὰ τὴν χαροποιὰν εἴδησιν ὁποῦ μοῦ δίδει περὶ τῆς ἀφίξεώς της εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ περὶ τῆς εὐεργεσίας ὁποῦ ἔκαμεν εἰς ἐμὲ ἡ καλωσυνη της διὰ τὴν χάριν, ὁποῦ εἶχα τὴν παρακαλέσῃ. ὅθεν ὅσον περισσότερον εἶμαι βέβαιος εἰς τὴν ἀγάπην της, τόσον περισσότερον θέλω ὁμολογεῖ ἄπειρον τὸ χρέος μου, εἰς τὸ νὰ τὴν δουλεύω εἰς παντα τόπον, ὅπου ἤθελε μὲ προσάξῃ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Κανόνες εἰς Ἐπιστολὰς Πραγματείας.

ΠΡὸ τοῦ νὰ ὑποσρώσω ὀλίγα τινὰ παραδείγματα ἐπάνω εἰς τοιαύτην ὑπόθεσιν, ἔκρινα εὔλογον νὰ σημειώσω μερικοὺς ἀναγκαίους κανόνας, τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ μεταχειρίζονται οἱ Πραγματευταὶ εἰς τὰς ἐπιστολάς των. ἐπειδὴ ὄντας ἡ πλέον ἀναγκαία ὕλη τῶν ἐπιστολῶν, ἐκεῖνη τῆς πραγματείας, διὰ τοῦτο δὲν φθάνει νὰ ἔχωμεν τοὺς γενικοὺς καὶ κοινοὺς κανόνας ὁποῦ ἁρμόζουσιν εἰς ὅλας τὰς ἄλλας, ἀλλὰ εἶναι χρεία νὰ δώσωμεν τὴν πρᾶξιν εἰς ταύτην μερικῶς. διότι αὐ-

σαφή, καὶ εἰς ταῖς ἐπιστολαῖς τῆς εἰδήσεως, τοῦ κινδυνεύοντος, τῆς συγχαριστικῆς, καὶ τῶν ὁμοίων, φαίνεται ἐκεῖνος ὁποῦ πὰς σωθήνει νὰ νεανίζεται, καὶ μὲ τὴν ἀγχίνοιάν του νὰ παίζῃ, εἰς ταύταις ὅμως τῆς πραγματείας ὁμιλεῖ καὶ πράττει μὲ σπουδὴν, καὶ σεμνότητα. ἐπειδὴ διὰ μέσου αὐτῶν διαχειρίζονται ὑποθέσεις, ὁποῦ κινδυνεύει οὐ μόνον τὸ μερικὸν καλὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ καθόλου. εἰς κάθε ἄλλην ὕλην ἕνα σφάλμα τοῦ καλάμου δὲν προξενεῖ μεγάλην ζημίαν, καθὼς δύναται νὰ προξενήσῃ εἰς ταύτην τῆς πραγματείας.

Πρῶτον. πρέπει ὁ πραγματευτὴς ὅσον καὶ ἐκεῖνος ὁποῦ ἐνεργεῖ δι' αὐτὸν νὰ εἶναι μυστικὸς εἰς ταῖς ὑποθέσεις τῆς πραγματείας. ταῖς ὁποίαις ἡ ἔκβασις νὰ ἤθελε δείξῃ πρὸ τοῦ νὰ ἤθελε κοινολογηθῆ. καὶ ἂν καλὰ ἡ πραγματεία δὲν εἶναι πρέπον ποτὲ νὰ περιπατῇ εἰς τὰ σκότη τῆς πονηρίας, καὶ τοῦ δόλου, εἶναι ὅμως ἀνάγκη νὰ πλειοῦται εἰς τὸ σκότος τῆς σιωπῆς.

Δεύτερον ἐκεῖνος ὁποῦ διαχειρίζεται τὴν πραγματείαν, πρέπει νὰ ἔχῃ μάθησιν, ὁποῦ νὰ εἶναι θεμελιωμένη εἰς ταῖς ἱστορίαις, καὶ εἰς μεταχειρίσεις πολιτικαῖς, ὁποῦ προτήτερα νὰ ἐπράχθησαν ἀπὸ ἄλλους, διὰ νὰ μὴ πέσῃ εἰς τὰ ἴδια ἄτοπα, ἢ διὰ νὰ περιπατῇ διὰ τῆς ἰδίας στράτας, ὁποῦ ἠμπορεῖ νὰ τοῦ προξενήσῃ τὸ κέρδος. πρέπει ἀκόμη νὰ καταλαμβάνῃ μὲ ποῖον ἄνθρωπον διαχειρίζεται.

ζεται· νὰ γνωρίζῃ περὶ τίνος ὕλης εἶναι ἡ μεταχείρησις, ἤγουν κοινῆς, ἢ μερικῆς. διότι ἔτζι καταλαμβάνει καὶ τὰ συμπεράσματα. εἶναι ἀνάγκη νὰ ἠξεύρῃ ὁ πραγματευτὴς τὸ κύριον ὄνομα τῆς ὕλης τῆς πραγματείας. καθὼς παραδείγματος χάριν, αὐτίσως καὶ ἡ μεταχείρησις εἶναι διὰ πώλησιν, ἢ διὰ ἄλλα συναλλάγματα, διὰ νὰ δίδῃ καθαρὰν εἴδησιν διὰ μέσου ἐπιστολῆς πρὸς τοὺς ἀπόντας, καὶ τὴν ἐπιστολὴν πρέπει νὰ τὴν γράφῃ χωρὶς ὑπόκρισιν καὶ δόλον.

Τρίτον. ἡ διγλωττία τῆς ἐπιστολῆς τῆς πραγματείας, δὲν πρέπει νὰ εἶναι εἰς ἐκεῖνα τῶν καθηκόντων, ἢ ὅ,τι λογῆς εἶναι εἰς ταῖς περίεργαις καὶ διαφόραις διήγησις. οὔτε εἶναι χρεία νὰ μεταχειρίζεται τινὰς μεταφοραῖς, οὔτε σχήματα καὶ πάθη ῥητορικὰ, ἀλλ' ἡ φράσις πρέπει νὰ εἶναι φυσικὴ, καθαρὰ, καὶ σαφὴς, καὶ νὰ ἔχῃ νοήματα οὔτε πολλὰ ταπεινὰ, οὔτε ὑψηλὰ, ἀλλὰ μέτρια. Y

Τέταρτον. ἡ ἄργητα ὁποῦ εἰς ταῖς ἄλλαις ἐπιστολαῖς εἶναι ὑποφερτὴ, εἰς ἐκείνας τῆς πραγματείας προξενεῖ μεγαλωτάτην ζημίαν.

Πέμπτον. αὐτίσως καὶ εἰς ταῖς ἄλλαις ἐπιστολαῖς πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ τινὰς τὴν ἔκτασιν μὲ τὴν συντομίαν, εἰς ταύταις, ἂν καλὰ καὶ δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ τόπον ἡ περισσολογία, εἶναι ὅμως πάντοτε καλὸν νὰ μὴ κλίνῃ παρὰ πολλὰ εἰς τὴν ὀ-

λιγο-

λιγολογίαν, καὶ λακωνισμόν. πρέπει λοιπὸν νὰ γράψῃ τόσον, ὅσον ἡ χρεία τῆς πραγματείας καὶ ἡ αὐτῆς κατάστασις ζητεῖ. ἀνίσως πάλιν καὶ συμβαίνει καμμίαν φορὰν, ὅτι πρέπει νὰ παραστήσῃ διάφοραις ὑποθέσεις πραγματειῶν εἰς μίαν μόνην Ἐπιστολὴν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ταῖς διαχωρίζῃ μὲ παράγραφα, ἢ μὲ ἀριθμοὺς, διὰ νὰ μὴ συγχίζεται ἡ μία ὑπόθεσις μὲ τὴν ἄλλην. τὴν ὑπόθεσιν ὅμως τὴν πλέον ἀναγκαίαν καὶ κεφαλαιώδη ἀπὸ ὅλαις ταῖς ἄλλαις πραγματείαις, ὁποῦ μέλλει νὰ γράψῃ, πρέπει νὰ τὴν ἐπιχειρισθῇ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιστολῆς, καὶ νὰ ὁμιλήσῃ δι' αὐτὴν πλέον κατὰ πλάτος.

Ἕκτον. ἡ ψυχρότης πρέπει νὰ ἀποδιώκεται περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο εἰς ταύταις ταῖς Ἐπιστολάς. διατὶ αὐτὴ γεννᾷ ἀμφιβολίαν καὶ ὀλίγην πίστιν εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ τινὰς γράφει. ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἀναμένει ἀπ' αὐτὸν ὁποῦ τοῦ γράφει μίαν φράσιν, ὁποῦ νὰ φανερώνῃ γνώμην στερεὰν, καὶ εἰλικρινεστάτην.

Ἕβδομον. ἡ θετικὴ ἀμάθεια εἶναι ὁ τέλειος ἀφανισμὸς τῆς πραγματείας. καὶ μία ζημία μεγαλωτάτη εἰς τὸν πραγματευτὴν θέλει εἶσαι, ὅταν ἔχῃ εἰς τὴν δούλευσίν του τέτοιους ἀμαθεῖς συμβοηθούς.

Ὄγδοον τέλος πάντων. ἡ ἀσάφεια, ἤγουν ὅταν γράφῃ ὁ πραγματευτὴς σκοτεινὰ, προξενεῖ

ζη-

μιὰν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς πραγματείας. ἀ-
ντὶ αὐτὴ ἡ ἀσάφεια, αὖ καλὰ καὶ εἰς ἄλλα εἶ-
ναι ἐπιστολῶν ἀποδείχνει ἀγχίνοιαν εἰς κάποιον
τόπον ἐκείνων ὁποῦ τὴν συνθέτουσιν, εἰς τέκαις
μως ἡ ἀσάφεια, θέλει εἶναι ὁ Ναυκράτης, ὁ-
ποῦ κάμνει καὶ μένει ἀκίνητον τὸ καράβι τοῦ πραγ-
ματευτοῦ εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης τῶν συγ-
χύσεων. ἐμποδίζωντας τὴν πραγματείαν εἰς τὸ
νὰ μὴ φθάσῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς ἐπιθυμητῆς
ἐκβάσεως. ἢ θέλει εἶναι αἰτία εἰς τὸ νὰ πολυ-
πλασιασθοῦν χωρὶς τέλος ἡ ἐπιστολαῖς, μέλλον-
τας ἡ μία νὰ ἐξηγῇ τὴν ἄλλην. ὅτι εἰς τοῦτον τὸν
τόπον ἐκείνην τὴν εὐκαιρίαν ὁποῦ μίαν φορὰν διὰ
ἕνα τέτοιον ἐλάττωμα ἔχασαν, δὲν ἠμποροῦν
με εὐκολίαν νὰ τὴν εὕρουν ἐκ δευτέρου. ὅθεν ἡ
πραγματεία ὁποῦ εἰς μίαν στιγμὴν ἠμποροῦσε μὲ
εὐτυχίαν νὰ τελεσφορήσῃ, διὰ μίαν τοιαύτην ἀ-
φορμὴν ἀποδείχνεται ἡ ἔκβασις αὐτῆς, [illegible]ύσ-
κολος, ἢ καὶ ἀδύνατος.

Ἡ ἐπιστολὴ λοιπὸν τῆς πραγματείας πρέπει
νὰ εἶναι σαφεστάτη, ἄδολος, καὶ καθαρὰ, μετ-
ρία καὶ φυσικὴ, ὄχι μὲ τέχνην ῥητορικὴν, ἀλ-
λὰ μὲ στοχασμοὺς σωστοὺς, καὶ φρονίμους. ὄχι κατὰ
πολλὰ σύντομος, ἀλλ' οὔτε πολλὰ ἐκτεταμένη,
ἀλλὰ τόσον, ὅσον νὰ φθάνῃ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν
πραγματείαν, καὶ τὰ αὐτῆς δίκαια. τὴν ὁποίαν
μεταχειριζόμενος ὁ πραγματευτὴς κατὰ τὴν εἴδη-

σὺν τῶν προειρημένων κανόνων, θέλει ὠφεληθεῖ εἰς τὸ ἔργον του, προϋποθέτωντας πάντοτε νὰ φυλάττῃ τὴν δικαιοσύνην, διὰ τῆς ὁποίας θέλει συνεργεῖ καὶ ὁ Θεὸς εἰς τὸ νὰ κατευοδοῦται μὲ εὐτυχίαν ἡ πραγματεία του.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑΣ.

Ἐπιστολὴ ὁποῦ γράφει πρὸς πραγματευτὰς μία συντροφία ὁποῦ ἤνοιξαν ὁσπίτιον Πραγματείας.

Ἐντιμότατε καὶ χρησιμότατε Κύριε (δεῖνα.)

ἘΠειδὴ ἀποφασίσαμεν νὰ ἀνοίξωμεν ὁσπίτιον Πραγματείας, ἐλπίζοντες μὲ τὴν βοήθειαν καὶ ἔλεος τοῦ ὑψίστου Θεοῦ νὰ εὐοδώσῃ τὴν ἐπιχείρησίν μας πρὸς κοινὴν εὐχαρίστησιν, διὰ τοῦτο μᾶς φαίνεται εὔλογον νὰ δώσωμεν τὴν εἴδησιν καὶ πρὸς τὴν χρησιμότητά της μὲ τὸ παρόν μας ταπεινόν, καὶ νὰ τὴν προσκαλέσωμεν, ἐὰν ἀγαπᾷ, νὰ μεταχειρισθῇ τὴν δούλευσίν μας· βεβαιόνοντές την ὅτι δὲν θέλομεν λείψει ἐκ μέρους μας νὰ δείξωμεν τὴν πρέπουσαν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα εἰς τὰς πραγματείας ὁποῦ ἤθελε καταδεχθῇ νὰ μᾶς στείλῃ, ὡσὰν νὰ ἦτον ἰδική μας ὑπόθεσις. καὶ τοῦτο θέλει γνωρίσει μὲ τὴν δοκιμήν. ἐπειδὴ τοιοῦτος

εἶναι

εἶναι ὁ σκοπός μας νὰ ἐνεργήσωμεν εἰς πάντα μὲ καθαρὰν καὶ εἰλικρινῆ καρδίαν, καθόσον εἶναι τῆς δυνάμεώς μας, συνεργοῦντος πάντοτε τοῦ Κυρίου. τὸ δὲ κέρδος μας θέλει εἶσαι πρὸς δύο τὰ ἑκατὸν διὰ τὴν πώλησιν, καὶ περιπλέον τέσσαρα τὰ ἑκατὸν ὅταν ἤθελε πωληθῇ μὲ διορίαν καιροῦ ἡ πραγματεία, κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ τόπου, κάμνοντες ἡμεῖς τὴν ἐγγύησιν, ἐὰν ἤθελε ξέξῃ ζημία. καὶ τοῦτο ὅταν ἡ αὐθεντία της δὲν ἤθελε νὰ ἔχῃ τὸν κίνδυνον. ἰδοὺ κάτω βλέπει καὶ ταῖς ὑπογραφάς μας, εἰς ταῖς ὁποίας θέλει δώσει πίστιν, καὶ ὄχι εἰς ἄλλας. ἂς καταδεχθῇ λοιπὸν νὰ μᾶς τιμήσῃ μὲ ἐπιθυμηταῖς προσταγαῖς της, διὰ νὰ δοκιμάσῃ καὶ ἐμπράκτως τὴν καθαρότητά μας καὶ προθυμίαν. καὶ εἰς εἴδησίν της σημειόνομεν ἰδοὺ κάτω ταῖς τιμαῖς τῶν πραγματειῶν ὁποῦ ξέχουσι τὴν σήμερον, καὶ ἀπὸ καρδίας αὐτὴν ἀσπαζόμενοι, μένομεν.

Εἰς τοὺς ὁρισμούς της πάντοτε πρόθυμοι καὶ τὰ ἑξῆς.

Ὑπογραφὴ τοῦ δούλου της (δεῖνα.)
Ὑπογραφὴ τοῦ δούλου της (δεῖνα.)

Αʼπόκρισις εἰς τὴν ὄπισθεν Συγχαρητικήν.

Εʼντιμότατοι καὶ χρησιμότατοι.

Ε'Δέχθην τὴν τιμίαν σας Εʼπιστολὴν σημειωμένην Νοεμβρίου .... καὶ ἔχω χρέος νὰ συγχαρῶ μὲ τὴν αὐθεντίαν σας διὰ τὴν νέαν ἐπιχείρησιν, δεόμενος τοῦ παναγάθου Θεοῦ νὰ εὐλογήσῃ αὐτὴν τὴν νέαν Συντροφίαν, καὶ νὰ ἀπολαύσετε τοὺς ἐπιθυμητοὺς καρποὺς τῶν κόπων σας, εἰς δόξαν αὐτοῦ, καὶ εἰς εὐχαρίστησιν ὅλων τῶν φίλων. ὅσον ἀπὸ μέρους μου δὲν ἔλειψα νὰ κάμω τὴν προσήκουσαν ἀποσημείωσιν τῶν τιμίων ὀνομάτων σας, καὶ τῶν ἄλλων πραγματικῶν, ὅπως ἐν καιρῷ χρείας, ἤθελα δυνηθῇ νὰ δείξω σημεῖα τῆς ἐπιθυμίας μου. προσφέρωντας καὶ ἐγὼ τὸν ἐμαυτόν μου πρόθυμον εἰς πᾶσαν προσταγήν σας μὲ τὰς ἰδίας πραγματεύσεις. καὶ διὰ τοῦτο παρακαλῶ καὶ ἐγὼ νὰ κάμετε καὶ ἡ αὐθεντία σας ἀποσημείωσιν τοῦ ὀνόματός μου, μὴ δίδοντες πίστιν εἰς ἄλλην ὑπογραφὴν, παρὰ εἰς τὴν κάτωθεν, καὶ ἀκριβῶς ἀσπαζόμενος τὴν ἐντιμότητά σας, μένω.

1759. 25. Ἰαν. εἰς Λάρισαν. X

Εἰς τοὺς ὁρισμούς σας ὅλος
ὑποκλινής.

Εʼπί-

Ἑτέρα κατ' ἄλλον τρόπον.

Ἀ'Ποκειμένος εἰς τιμίαν της σημειωμένην 20. Μαρτίου, εἶμαι νὰ τὴν εὐχαριστήσω διὰ τὴν χαροποιὰν εἴδησιν τῆς συμφωνίας ὁποῦ ἔκαμε μετὰ τοῦ Κυρίου (δεῖνα.) τὴν ὁποίαν εὔχομαι εὐτυχῆ μὲ πᾶσαν καλήν της εὐχαρίστησιν. καὶ αὐίσως μὲ γνωρίζει ἀρκετὸν εἰς καμμίαν της δούλευσιν, ἂς μὲ προστάζῃ ἐλευθέρως, καὶ τὴν βεβαιώνω, ὅτι θέλει εὕρει ἀπ' ἐμὲ, καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἰδικούς μου τὴν πρέπουσαν καὶ ἐπιθυμητὴν προθυμίαν. καὶ εἰς πᾶσαν εὐκαιρίαν ὁποῦ ἤθελε μοῦ παρασταθῇ, δὲν θέλω λείψει νὰ τὴν κάμω νὰ πιστωθῇ πόσον εἶναι ἐπιθυμητὴ εἰς ἐμὲ ἡ εὐτυχία της. εἰς τόσον διὰ νὰ γνωρίσῃ πῶς δὲν εἶναι ἁπλᾶ λόγια τοῦτα ὁποῦ τῆς φανερώνω, θέλει μοῦ προβλέψει τὰ κάτωθεν σημειωμένα μετάξια, διὰ νὰ μοῦ τὰ στείλῃ μὲ πρῶτον. παρακαλῶντάς την νὰ βάλῃ ὅλην τὴν ἐπιμέλειαν διὰ νὰ εἶναι πασερικὰ, καὶ εἰς καλὴν τιμήν. δὲν τῆς παραγγέλλω ἄλλο, ἐπειδὴ γινώσκω τὴν ἀκριβῆ γνῶρισιν ὁποῦ ἔχει εἰς τέτοιον εἶδος πραγματείας, καὶ πόσον φροντίζει διὰ νὰ μείνῃ καθ' ὅλας εὐχαριστημένος. διὰ τοῦτο τελειώνω, ἀναμένοντας τιμίαν της ἀπόκρισιν, καὶ ἀκριβῶς αὐτὴν κατασπάζομαι.

Ἐπιςολὴ μὲ τὴν ὁποίαν ςέλλει τινὰ πραγματείαν πρὸς τινὰ πραγματευτήν.

Ἔχωντας μερικὰ μαλία ἀπὸ τοῦτα τὰ ἐντόπια, καὶ μαθὼν ὅτι αὐτοῦ τρέχουσιν εἰς καλὴν τιμὴν, διὰ νὰ ἔτυχε τὸ παρὸν ξύλον τοῦ καπετὰν (δεῖνα) διὰ τὰ αὐτόθι, ἀποφάσισα ἐ τὰ ἐφόρτωσα εἰς παράδοσίν της, εἶναι βαλ.... Καντάρια .... ὡς ἡ ἔσωθεν Πόλιτζα διαλαμβάνει. καὶ αὖ καλὰ διάφοροι ἐδῶ δὲν ἔλειψαν νὰ μὲ παρακινήσουν διὰ νὰ ςείλω εἰς ἄλλο μαγαζὶ, καὶ ἀπ' αὐτοῦ διάφοροι μὲ ἐπροσκάλεσαν, ἐγὼ ὅμως ἐπρόκρινα τὴν τιμιότητά της, καὶ ἐλπίζω νὰ μὴν ἔσφαλα, ἀλλὰ νὰ εὕρω εἰς αὐτὴν ὅλην τὴν προθυμίαν καὶ ἐπιμέλειαν εἰς τὰς ὑποθέσεις μου, καθὼς καὶ ᾄδεται τὸ τίμιόν της ὄνομα. καὶ θέλει εἶσαι εἰς τὸ ἑξῆς οὐ μόνον ἄλυτος δεσμὸς διὰ νὰ μὴ χωρισθῶ ἀπ' αὐτὴν εἰς πᾶσαν μου ἐπιχείρησιν δι' αὐτὰ τὰ μέρη, ἀλλὰ θέλω φροντίσει νὰ παρακινήσω καὶ ἄλλους φίλους μου νὰ κάμουν τὸ ἴδιον. παρακαλῶ λοιπὸν νὰ ἤθελεν ἐπιμεληθῇ τὴν πούλησίν των εἰς τὸ καλλιώτερον ὁποῦ ἤθελε τῆς φανῇ, μὴ διαφείζωντάς της τιμὴν, ἀλλὰ παραιτῶντας τὸ πᾶν εἰς τὴν ἀκριβῆ καὶ τελείαν γνώμην της. καὶ τὰ ὅσα ἤθελε ξικαθαρίσῃ θέλει

μοῦ

μοῦ νὰ ψωνίσῃ τὴν (δεῖνα) πραγματείαν, πλὴν νὰ εἶναι ἐξαιρέτου ποιότητος. καὶ ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ κατορθώσῃ γλήγορα, ἂς τὴν ἔχω, ἐπειδὴ καὶ τὸ παρὸν εἶναι ἔλλειψις ἐπ' αὐτήν. εἰδὲ καὶ ἔχει ἄργητα, ἂς λείπῃ, καὶ θέλω μοῦ στείλει τὰ μετρητά. καὶ πάλιν ἂν ἡ ἐντιμότης της ἀποφασίσῃ νὰ τὴν ψωνίσῃ πρὸ τοῦ ἔλθῃ ἡ πώλησις τοῦ μαλλίου, διὰ νὰ μὴ χάσω τὴν εὐκαιρίαν, θέλω τῆς τὸ ἔχει διὰ χάριν, καὶ θέλει μὲ ὑποχρεώσει περισσότερον, καὶ στέλνοντάς την ἂς κάμῃ καὶ τὴν σιγούρταν. ἀναμένω τιμίαν της ἀπόκρισιν καὶ εἴδησιν διὰ ταῖς τιμαῖς πραγματειῶν, ὅπως ἂν ἴσως ἦσαν κανένα εἶδος πρὸς τὸ συμφέρον μου νὰ κάμω ἐπιχείρησιν. καὶ προσκαλῶντάς την νὰ μὲ ἔχῃ εἰς τὴν ὑποταγήν της μένω καὶ πάντα πρόθυμος καὶ ✕

Εἰς τοὺς ὁρισμούς της πάντοτε.

Ἀπόκρισις εἰς τὴν ἄνωθεν.

✕

Ἠξιώθην τιμίας της Ἐπιστολῆς Μαΐου . . . γεγραμμένης, καὶ ἀναγνοὺς αὐτήν, ἐθαύμασα τὴν ἀγαθότητά της, ὅτι ἂν καλὰ καὶ ἀγνώριστον εἰς αὐτὴν τὸ ὑποκείμενόν μου, ἔδωκε πίστιν εἰς τὴν φήμην, ὁποῦ ὄχι πάντοτε εἶναι βεβαία, καὶ ἔπεμψεν εἰς παράδοσίν μου μερικὰ μαλλία μὲ τὸ ξύλον τοῦ Καπιτὰν (δεῖνα) ὅστις κα-

κατάδοδώθη εἰς ταῖς .... τοῦ μηνὸς ..... ἐγὼ τὴν εὐχαριστῶ διὰ τὴν τιμὴν ὁποῦ μοῦ ἔκαμες, προκρίνοντάς με ἀπὸ ἄλλα ἄξια ὑποκείμενα τῆς παρούσης πόλεως. ὅθεν ἔχω χρέος νὰ τῆς εἰπῶ ὅτι μὲ ὑπεδούλωσεν εἰς τὰ προσάγματά της, καὶ εἰς τὴν εὔνοιάν της· καὶ διὰ τοῦτο θέλω προσπαθήσει ὑπὲρ ὃ δυνάμαι, διὰ νὰ μείνῃ εὐχαριστημένη τόσον εἰς τὴν πούλησιν μαλίου, ὅσον καὶ εἰς τὴν ψώνησιν τοῦ πράγματος ὁποῦ ἐπιθυμεῖ. διὰ νὰ βεβαιωθῇ καὶ μὲ τὸ ἔργον, ὅτι καταγίνομαι εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν φίλων μὲ ἐξαίρετον προσοχὴν, καὶ τὰς περιποιοῦμαι ὡς ἰδικήν μου ὑπόθεσιν. καὶ λοιπὸν ἐπειδὴ βλέπω, ὅτι τὸ πρᾶγμα ὁποῦ ζητεῖ θέλει εἶσαι πρὸς ὄφελός της ἐὰν ἤθελε σταλθῇ ταχέως, διὰ τοῦτο δὲν ἀνέμεινα τὴν πούλησιν τοῦ μαλίου, ἀλλὰ τὸ ἐπρόβλεψα, διὰ νὰ ἦτον τὸ παρὸν ξύλον ἕτοιμον διὰ τὰ αὐτόθι, καὶ θέλει τὸ λάβει κατὰ τὴν ἐμπεριεχομένην Πόλιτζαν. τὸ ὁποῖον συμποσοῦται εἰς πέτζαις .... κατὰ τὴν ἔσωθεν φατούραν. καὶ λαμβάνωντάς το θέλεις ταῖς περάσει εἰς τὸ νὰ λάβω, δίδωντάς μου τὴν εἴδησιν. ἰδοὺ κάτω σημειώνω ταῖς τιμαῖς τῶν πραγματειῶν, καὶ ὅλος ἕτοιμος εἰς ταῖς προσαγαῖς της ἀκριβῶς αὐτὴν κατασπάζομαι. ✝

Ἐπι-

Ἐπιστολὴ περὶ πραγματείας ἀποστελλομένης.

ΕΥ'ρισκόμενος χωρὶς τιμίαν της ἡ παροῦσα ὑπηρετεῖ εἰς τὸ νὰ τῆς φανερώσω, ὅτι διὰ χειρὸς τοῦ Κυρίου (δεῖνα,) ἢ μὲ τὸ Καράβι τοῦ Καπ. (δεῖνα.) τῆς ἔστειλα μίαν κασέλλαν μὲ μέρτζα καλὰ κυβερνημένην, καὶ σημειωμένην ἔξωθεν μὲ τὴν ἀντίκρυς μάρκαν. ὅθεν μὲ τὸ καλόν της κατευόδιον, θέλει φροντίσει νὰ τὴν λάβῃ καλὰ κυβερνημένην, καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ δι᾽ αὐτὴν τὴν θέλησιν τοῦ κὺρ (δεῖνα.) διὰ δὲ τὰ ἔξοδα ὁποῦ ἤθελε κάμῃ, θέλει ἀχρεοικηθῇ μὲ αὐτόν. καὶ μὴ ἔχοντας ἄλλο κατὰ τὸ παρὸν, ἐξ ὅλης καρδίας αὐτὴν ἀσπαζόμενος, μένω.

Ἀπόκρισις εἰς τὴν ἄνωθεν.

Ἔλαβα τὴν Κασέλλαν μὲ τὰ μέρτζα καλὰ κυβερνημένην, καὶ εὐθὺς ἔστειλα πρὸς τὸν φίλον, καθὼς μὲ ἐπρόσταξε μὲ τιμίαν της .... ἔχω δὲ καὶ τὴν ἀπόκρισιν ὅτι ἐκατευοδώθη· καθὼς θέλει τὸ ἀκούσει καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον. καὶ διὰ τὰ ἔξοδα τῆς αὐτῆς ἀχρεοικήθηκα μὲ τὸν αὐτόν. ἀπὸ τοῦτο ἂς γνωρίσῃ πόσον εἶμαι πρόθυμος εἰς τὸ νὰ τὴν ὑπακούω, καὶ ἂς μὲ προστάζῃ ἐλευθέρως, βεβαιώνοντάς την, ὅτι εἰς ὅσα

εἶναι τῆς δυνάμεώς μου, θέλει μὲ εὕρει πάντοτε ἕτοιμον, καὶ μένω.

Ἐπιστολὴ περὶ ξεπεσιμοῦ πραγματειῶν.

ΕΤ' εἰσκόμενες εἰς τὴν παροῦσαν πολιτείαν διά τινας ὑποθέσεις μου, βλέπω ὅπου ὅλαις σχεδὸν αἱ πραγματεῖαι εὑρίσκονται ξεπεσμέναις. τὸ δὲ αἴτιον στοχάζομαι νὰ προέρχεται, καὶ ἀπὸ ἔλλειψιν μονετῶν, καὶ ἀπὸ ταῖς ὀλίγαις παραγγελίαις. μέλλοντας λοιπὸν νὰ ξετρίψω ἐδῶ μερικὸν καιρὸν, ἔκρινα εὔλογον νὰ τῆς δώσω τὴν εἴδησιν περὶ τούτου, ὥστε ὅπου ἡ αὐθεντία της ἔχει χρείαν ἀπὸ τοῦτα τὰ εἴδη. καὶ διὰ τοῦτο σημειώνω ἐδῶ κάτω τὴν τιμὴν ἑκάστης πραγματείας. ἐγὼ ἐπιθυμῶντας τὸ κέρδος της ἔγραψα, ἡ δὲ ἐντιμότης της ἂς στοχασθῇ, καὶ εἰ μὲν εἶναι τὶ πρὸς συμφέρον της, ἂς μὲ προστάξῃ μετὰ ἐλευθερίας· ἐπειδὴ γινώσκει ἀκριβῶς πόσην ὄρεξιν ἔχω εἰς τὸ νὰ τὴν δουλεύσω. ἂς μὲ χαρίσῃ λοιπὸν τὴν ἀγγελίαν, ἐπειδὴ δὲν στέκονται πάντοτε τὰ πράγματα εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν. ἀναμένω τιμίαν της ἀπόκρισιν, καὶ ὅλος πρόθυμος εἰς τὰ προστάγματά της, καυχῶμαι νὰ λέγωμαι. Χ

Ἀπό-

Α'πόκρισις εἰς τὴν ἄνωθεν, καὶ παραγγελία διὰ νὰ φανίση μικρὸν πρᾶγμα.

Α'Πὸ τιμίαν της σημειωμένην εἰς τὰς ... βλέπω ταῖς τιμαῖς τῶν πραγματειῶν καταβασμέναις. ὅθεν διὰ νὰ δώσω ἀρχὴν εἰς καμμίαν πραγματείαν, τὴν παρακαλῶ νὰ μοῦ ἀγοράσῃ ὅσα βαρίλι ἀπὸ τὸ (δεῖνα) εἶδος, φροντίζοντας νὰ εἶναι ἐκλεκτόν. καὶ σέλνοντάς το μὲ κάθε ταχύτητα, ἂς ἔχῃ καὶ τὸν λογαριασμόν τε διὰ νὰ κάμω τὴν ἀχαρίστησιν εἰς ὅποιον ὁρίσῃ. καὶ αὐτὸ ὑπηρετεῖ διὰ δοκιμὴν, καὶ ἐὰν εἶναι πρὸς συμφέρον, θέλω τῆς γράψει διὰ περισσότερον. εἰς πίσον ὅμως μὲ γνωρίζῃ ἄξιον εἰς καμμίαν ὑπηρεσίαν της, ἂς μὲ προστάζῃ ἐλευθέρως, καὶ θέλει μὲ εὕρει ἕτοιμον. ταῦτα διὰ τὸ παρόντος, καὶ ἐγκαρδίως αὐτὴν ἀσπαζόμενος εἶμαι.

Ε'πιστολὴ μὲ τὴν ὁποίαν δίδει εἴδησιν διὰ πραγματείαν ὁπου σέλνει διὰ λογαριασμὸν ἄλλου.

ΔΕ'ν ἔγραψα εἰς τὸ ἀπερασμένον, διὰ νὰ εὑρίσκωμαι ὑστερημένος ἀπὸ τιμίαν της προσταγήν. τώρα δὲ μὲ τὴν παροῦσαν ἔρχομαι νὰ τῆς φανερώσω, ὅτι ἀπὸ παραγγελίαν τοῦ κὺρ (δεῖ-

 να)

να) στέλλω πρὸς αὐτὴν διὰ λογαριασμὸν τοῦ αὐτοῦ δύο κασέλλαις μὲ διάφορον πρᾶγμα, ὡς κάτωθεν σημειώνω, ταῖς ὁποίαις ἐπαράδωκα τοῦ (δεῖνος,) ἡ ἐφόρτωσα εἰς τὸ (δεῖνα) ξύλον, σημειωμέναις μὲ τὴν ἀπόναντι μάρκαν. καὶ λαμβάνωντάς ταις θέλεις ἀκολουθήσει τὴν ὀρδινίαν τοῦ ἄνωθεν Κυρίου (δεῖνος.) τὴν ὁποίαν ὑπολαμβάνω νὰ τὴν ἔλαβες ἀπὸ τὸν αὐτὸν, δίδωντάς μου τὴν εἴδησιν. διὰ δὲ τὰ ἔξοδα ὁποῦ ἤθελες κάμῃ, θέλεις δώσει χρέος εἰς τὸν λογαριασμὸν τοῦ αὐτοῦ. ἄλλο νέον κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἔχω νὰ τῆς σημειώσω, παρὰ νὰ τὴν βεβαιώσω πάλιν, ὅτι εἶμαι ὅλος πρόθυμος εἰς τοὺς ὁρισμούς της. ✝

Ἀπόκρισις εἰς τὴν αὐτήν.

✝ Ἀπὸ τιμίαν της σημειωμένην .... βλέπω ὁποῦ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κυρίου (δεῖνα) ἐπαράδωκε τοῦ (δεῖνα,) ἡ ἐφόρτωσεν εἰς τὸ (δεῖνα) ξύλον δύο κασέλλαις μὲ διάφορον πρᾶγμα. ἕως τώρα δὲν ἔφθασαν. καὶ ὡς ἔλθουν θέλω ἀκολουθήσει τὴν προσταγὴν τοῦ φίλου, καὶ μὲ αὐτὸν θέλω ἀγροικηθεῖ καὶ διὰ τὰ ἔξοδα τῆς αὐτῆς πραγματείας, μὴ λείπωντας νὰ δώσω καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν εἴδησιν διὰ τὸ κατευόδιόν της. ταῦτα ἐν συντόμῳ μὴ ἔχωντας κατὰ τὸ παρὸν κανένα ἄξιον ἀκοῆς, καὶ ἀγαπητῶς αὐτὴν ἀσπαζόμενος μένω.

Ἐπι-

Ἐπιστολὴ μὲ τὴν ὁποίαν συμβουλεύει φατούραν διὰ νὰ τὴν ψωνίσῃ.

Ἡ Τιμία της Ἐπιστολὴ γραμμένη εἰς τὰς . . . . . . μὲ ἐπρόφθασεν εἰς καιρόν. ἐλπίζω ἕως τώρα νὰ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν (δεῖνα) τὰ φλωρία . . . . . . καὶ τὴν Πόλιτζαν ὁποῦ τῆς ἔστειλα, καὶ μὲ αὐτὰ νὰ ἐξόφλησε τὸν περασμένον λογαριασμὸν, καὶ ἀναμένω τὴν εἴδησιν. ἡ δύο πέτζαις ῥοῦχο ὁποῦ μοῦ ἔστειλεν ἔλαβαν ὀλίγην τινὰ ζημίαν εἰς τὸ ταξίδιον. ἀλλὰ τοῦτο ἤθελεν ἦσαι ὑπόφερτον, ἀνίσως καὶ αὐτὸ τὸ ῥοῦχον δὲν ἦτον χονδρὸν, ἢ νὰ εἶχε καλλίτερον χρῶμα. ἰδοὺ ἔσω θέλει εὕρει μίαν μικρὴν φατοῦραν, διὰ νὰ τὴν ψωνίσῃ διὰ λογαριασμόν μου νὰ τὴν ἔχω χωρὶς ἄργητα. πλὴν παρακαλῶ νὰ βάλῃ ὅλην τὴν ἐπιμέλειαν, διὰ νὰ εἶναι τὸ πρᾶγμα καλόν. καὶ ἐγὼ θέλω φροντίσει χωρὶς ἀναβολὴν διὰ νὰ τῆς ἔμβουν τὰ ὅσα ἤθελεν ἐξοδιάσῃ δι' αὐτήν. καὶ μετὰ ταῦτα δὲν θέλω λείψει πάλιν νὰ τὴν παρακαλέσω διὰ περισσοτέραν ποσότητα πραγμάτων. ἀναμένω τιμίαν της ἀπόκρισιν διὰ τὴν πρόβλεψίν της, διὰ νὰ κάμω καὶ ἐγὼ τὸ χρέος μου πρὸς αὐτὴν μὲ τὴν προσήκουσαν ἑτοιμότητα, καὶ μένω.

Ἀπό-

Ἀπόκρισις εἰς αὐτήν.

Ἔλαβα ἀγαπητήν της γεγραμμένην .... καὶ ἀποκρίνομαι. ὅτι ἔλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου (δεῖνα) τὰ φλωρία ..... κατὰ τὴν πόλιτζάν του ὁποῦ ἡ ἐντιμότης της μοῦ εἶχε στείλῃ, καὶ μὲ αὐτὰ ἐξόφλησα τὸν ἀναμεταξὺ ἡμῶν περασμένον λογαριασμόν. μὲ ἐλύπησεν ἡ ζημία ὁποῦ ἔβγαλεν εἰς τὰ ροῦχα κατὰ τὸ ταξίδιον. περὶ δὲ τῆς ποιότητος αὐτῶν, ἂς εἶναι βεβαία ἡ αὐθεντία της, ὅτι δὲν ἔλειψα φροντίζωντας τὸ κατὰ δύναμιν, ἀλλὰ καλλιώτερον δὲν ἠμπόρεσα νὰ εὕρω· καὶ διὰ νὰ μὴ λείψω ἀπὸ τὴν προσταγήν της, ἀπεφάσισα καὶ τὸ ἐπῆρα. ἔλαβα καὶ τὴν φατύραν, ὅθεν εὐθὺς ἔκαμα τὴν πρόβλεψίν της, διὰ νὰ τὴν ἔχῃ μὲ τὴν παροῦσαν ἀγκαρείαν. ἡ ὁποία συμποσοῦται εἰς δουκάτα ..... κατὰ τὴν ἔσω φατύραν, καὶ ὁ Κύριος εἰς τὸ κατευόδιόν της. Λαμβάνοντάς την ἐλπίζω νὰ μείνῃ εὐχαριστημένη κατὰ πάντα. ἐπειδὴ ἐφρόντισα καθ' ὅσον ἦτον δυνατὸν νὰ εἶναι πρᾶγμα ἐκλεκτὸν καὶ εἰς καλαῖς τιμαῖς. ἀναμένω λοιπὸν νὰ ἀκούσω τὴν περιλαβήν της, καὶ ὅτι ἐπέρασεν εἰς τὸ νὰ λάβω τὴν ποσότητά της, καὶ περιπλέον νὰ λάβω καὶ ἄλλην πλουσιωτέραν προσταγήν της. αἱ τιμαὶ τῶν πραγματειῶν ὡς κάτωθεν. ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ

(δεῖ-

(δεῖνα) καὶ (δεῖνα) κατὰ τὸ παρὸν εἶναι εἰς ἀκριβεστοτέραν ζήτησιν. ταῦτα εἰς εἴδησίν της, καὶ ὅλος ὑποκλινὴς εἰς τὰ προστάγματά της, εἰλικρινῶς καὶ ἀπὸ καρδίας αὐτὴν κατασπάζομαι.

Ἐπιστολὴ, μὲ τὴν ὁποίαν [illegible] Πάλιτζαν διὰ μερτικὰ ὁποῦ ἔδωκε.

ΠΕ'μπω τὴν ἔσωθεν πρώτην πόλιτζαν διὰ φλωρία . . . . . . ὁποῦ ἐμέτρησα ἐδῶ τοῦ κὺρ (δεῖνα,) διὰ νὰ τὰ λάβῃ ἡ ἐντιμότης της αὐτοῦ ἀπὸ τὸν κὺρ (δεῖνα,) εἰς διωρίαν ἡμερῶν . . . . . καὶ λοιπὸν θέλει τὴν δείξει εἰς αὐτὸν διὰ νὰ ὑποχρεωθῇ διὰ τὴν πληρωμήν της. καὶ λαμβάνοντάς τα θέλεις τὰ περάσει εἰς τὸ νὰ λάβω, δίδοντάς μου τὴν εἴδησιν. οὐδὲ καὶ κατὰ τύχην δὲν θελήσει νὰ ὑποχρεωθῇ, ἡ αὐθεντεία της θέλει κάμει τὰ προτέστα κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ τόπου, καὶ θέλει μοῦ στείλει τὰ ἀναγκαῖα γράμματα, διὰ νὰ ζητήσω ἐδῶ ἀπὸ τὸν φίλον τὴν πληρωμὴν αὐτῶν, ὁμοῦ καὶ τὴν ζημίαν της. ταῦτα ἐν συντόμῳ διὰ τὸ κατεπεῖγον τοῦ καιροῦ, καὶ ἀδελφικῶς αὐτὴν κατασπάζομαι. †

Ἀπό-

Απόκρισις εἰς αὐτήν.

Ἔλαβα τιμίαν της συμπειωμένην ..... καὶ Πόλιτζαν διὰ φλωρία .... πρὸς τὸν κὺρ (δεῖνα,) ὅςτις ἐπεσχέθη, καὶ εἰς τὸν καιρόν της ἔκαμε τὴν πληρωμὴν μὲ πᾶσαν ἑτοιμότητα. καὶ τὰ ἀπέρασα εἰς τὸ νὰ λάβῃς. καὶ ταῦτα εἰς ἀπόκρισιν ἀπὸ καρδίας αὐτὴν ἀσπαζόμενος.

Ἄλλη κατ' ἄλλον τρόπον.

Τὴν Πόλιτζαν ὁποῦ μὲ τιμίαν της ..... μοῦ ἐσωτρόφευε διὰ φλωρία ...... ὁ Κύριος (δεῖνα) δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν πληρώσῃ, καὶ τὰ αἴτια θέλει τὰ μάθει ἡ ἐντιμότης της ἀπὸ τὰ ἔσωθεν γράμματα ὁποῦ τῆς στέλλω. διὰ τοῦτο θέλει βιάσει τὸν κὺρ (δεῖνα) νὰ κάμῃ τὴν ἐπιστροφὴν ὁμοῦ καὶ τὴν ζημίαν της, καὶ μένω εἰς τοὺς ὁρισμούς της.

Ἐπιστολὴ εἰδήσεως πρὸς φίλον διὰ Πόλιτζαν ἀπὸ μετζητὰ ὁποῦ τὸν κάμνει νὰ πληρώσῃ.

Ἡ Παροῦσα μου εἶναι διὰ νὰ τῆς εἰπῶ ἐν συντόμῳ, ὅτι ἔλαβον ἐδῶ παρὰ τοῦ κὺρ (δεῖνα) φλωρία ..... καὶ τοῦ ἔδωκα Πόλιτζαν, διὸ

νὰ

νὰ τὰ μεξήσῃ αὐτὰ ἡ ἐντιμότης της τῦ κὺρ (δεῖνα) εἰς διωρίαν ἡμερῶν ..... καθὼς κ᾿ μὲ ἄλλω μυ σήμερον τῆς ἐσημείωσα. παρακαλῶ λοιπὸν ὡς ἤθελε τὴν δείξῃ νὰ τὴν δεχθῇ, κ᾿ νὰ ὑποχεθῇ, καὶ εὐκαιρίαν καιρόν της νὰ κάμῃ τὴν πληρωμήν της μὲ τὴν συνηθισμένην αὐτῆς ἑτοιμότητα, δίδωντάς μυ χρέος καὶ εἴδησιν. καὶ μένω.

Ἀπόκρισις εἰς τὴν ἄνωθεν.

Ε'Πλήρωσα τῦ κὺρ (δεῖνα) τὴν Πόλιτζαν διὰ τὰ φλωρία ..... κατὰ τὴν παραγγελίαν της μὲ ἐπιστολὴν εἰδήσεως σημειωμένην εἰς τὰς ..... καὶ μὲ ἄλλω κατ᾿ ἰδίαν γεγραμμένην τῇ αὐτῇ ἡμέρα, καὶ τῆς ἔδωκα χρέος δι᾿ αὐτά. καὶ αὖ καλὰ ἐξοφλισμένοι ἀναμεταξύ μας οἱ λογαριασμοί, πλὴν ἔκαμα καθὼς μὲ τὴν ξεχωριστὴν Ἐπιστολὴν μυ ἐσημείωσα. ἀπὸ τῦτο ἂς βεβαιωθῇ ἡ ἀγάπη της, πόση εἶναι ἡ φροντίδα μυ διὰ τὴν τιμὴν τῦ ὀνόματός της, καὶ πόσον εἶμαι πρόθυμος εἰς τὸ νὰ τὴν ὑπακύω, διὰ νὰ μὲ ἔχῃ εἰς τὸ ἑξῆς εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν πλέα πιςῶν αὐτῆς φίλων, καθὼς καὶ τῇ ἀληθεία εἶμαι. καὶ ἀκριβῶς αὐτὴν ἀσπαζόμενος μένω.

Πα-

Παράδειγμα Πόλιτζας.

1756. 17. Σεπτεμβρίου, εἰς Λάρισσαν, διὰ φλ....

Βλέποντας τὴν παροῦσάν μου α'. Πόλιτζαν εἰς διορίαν ἡμερῶν ...... θέλεις μετρήσει τοῦ κὺρ (δεῖνα) φλωρία .... τόσα εἰς τὸ ζύγι, διὰ ἄλλα τόσα ὁποῦ ἔλαβον ἐδῶ ἀπὸ τοῦ κὺρ (δεῖνα,) καὶ μετρῶντάς τα, θέλεις τὰ περάσει ὡς τὰς γράφω, καὶ ὑγίαινε.

Ἐδῶ βαίνεται ἡ ὑπογραφὴ ἐκείνου
ὁποῦ ἔλαβε τὰ φλ. ὁ (δεῖνα.)

Πρώτη

Πρὸς τὸν Κύριον (Δεῖνα)
Εἰς Βενετίαν.

Εἰδὲ καὶ θέλεις νὰ κάμῃς καὶ δευτέραν εἰπὲ οὕτως.

Βλέποντας τὴν παροῦσάν μου β'. Πόλιτζαν, ἐὰν δὲν ἐπλήρωσες τὴν πρώτην, θέλεις μετρήσει διὰ μίαν καὶ μόνην φορὰν εἰς διορίαν ἡμερῶν ..... τοῦ κὺρ (δεῖνα) φλωρία ..... καὶ τὰ ἑξῆς ὡς ἄνωθεν.

Εἰδὲ θέλεις νὰ κάμῃς, καὶ τρίτην, εἰπὲ οὕτως.

Βλέποντας τὴν παροῦσάν μου τρίτην Πόλιτζαν, ἐὰν δὲν ἐπλήρωσες τὴν πρώτην μου, ἢ τὴν δευτέραν, θέλεις μετρήσει διὰ μίαν καὶ μόνην φορὰν εἰς διορίαν ἡμερῶν .... τοῦ κὺρ (δεῖνα) φλωρία .... καὶ τὰ ἑξῆς ὡς ἄνωθεν.

Ἴσιον

Ἰξεύρω ὅτι τὰ ἄνωθεν ὀλίγα παραδείγματα ὀποῦ ἐπέςρωσα, δὲν ὑπηρετοῦσιν εἰς ἄλλο, παρὰ διὰ νὰ ἰδῇ καθ' ἕνας τὴν ἀπλυσιάνην καὶ κοινὴν φράσιν ὀποῦ πρέπει νὰ μεταχειρίζωνται οἱ πραγματευταί. οἱ ὁποῖοι εἰς τὰς ὑποθέσεις των ὀποῦ εἶναι ἀναρίθμηται, πρέπει νὰ τὰς ἐκθέτουσιν εἰς τὴν Ἐπισολὴν μὲ ἁπλότητα λέξεων, μὲ ἀταξίαν, καὶ χωρὶς νὰ ταυτολογοῦν περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. διάφορα εἶναι τὰ συμβεβηκότα τῆς πραγματείας, ὀποῦ κάμουν νὰ γράφουν Ἐπισολὰς εἰς διάφορα θέματα, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι συγχωρημένον εἰς ἐμὲ, ἀλλ' οὔτε δυνάμαι νὰ δώσω τόσα παραδείγματα, ὅσα εἶναι τὰ συμβεβηκότα ὀποῦ δανείζουσι τὸ θέμα εἰς τὸν γράφοντα.

Περιπλέον εἰς ταῖς Ἐπισολαῖς τῆς πραγματείας δὲν πρέπει τινὰς νὰ δυσχεραίνῃ, ὅταν βλέπῃ τὸν γράφοντα ὀποῦ μεταχειρίζεται λέξεις ἄλλης διαλέκτου, καὶ μάλισα Ἰταλικαῖς, ὡσὰν ὀρδινιάν, Μάρκαν, Νότα, Καμπιάλε, Τζίρο Λέτερας, Κομμέρτζιο, καὶ ἄλλα ὅμοια. διότι ὁ πραγματευτὴς ἔχει χρέος νὰ γράφῃ μὲ ἐκείνους τοὺς ὅρους ὀποῦ εἶναι πλέον κοινοὶ, καὶ ὀποῦ καταλαμβάνονται ἀπὸ ὅλους. ὅταν εἰς ἡμᾶς ἦτον ἡ βασιλεία, ὅλα τὰ ἄλλα Ἔθνη ἐζητοῦσαν νὰ ὁμιλοῦν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς πραγματείας μὲ ἐκείναις ταῖς λέξεις ὀποῦ ἦτον διωρισμέναις διὰ νὰ φανερώσουν τὰ πράγματα κατὰ τὴν συνήθειαν ὀποῦ οἱ κάτοικοι τῆς

βα-

βασιλεύσεως, ἢ ἑτέρας πολιτείας εἶχον διοίκησιν. τῶρα δὲ πρέπει ἡμεῖς νὰ μεταχειριζώμεθα καὶ τὴν συνήθειαν τῶν ἄλλων τόπων. καὶ τοῦτο δὲν εἶναι θαυμαστόν. ἐπειδὴ ἡ λέξεις εὑρέθησαν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους κοινωνίαν, καὶ ἀνταπόκρισιν. καὶ ὡσὰν ὁποῦ αὐταῖς ἡ λέξεις εἶναι τὰ σημεῖα ὁποῦ φανερώνουσι τὰ νοήματα τῆς ψυχῆς, διὰ τοῦτο ἠμποροῦμεν νὰ εἰποῦμεν, ὅτι αὐταῖς εἶναι ὡσὰν μία ζωγραφία τῶν νοημάτων μας, καθὸ ἡ γλῶσσα εἶναι ὁ κάλαμος, αἱ δὲ λέξεις τὰ χρώματα. τῶρα ἀνίσως ἡμεῖς μὲ τὸν κάλαμον τὸν ἰδικόν μας ὁποῦ εἶναι ἡ γλῶσσα μας, καὶ μὲ τὰ ἰδικά μας χρώματα, ὁποῦ εἶναι ἡ λέξεις μας, ἠθέλαμεν δώσῃ εἰκόνας εἰς τὰ πράγματα τῆς πραγματείας, αὐταὶ ὡσὰν ὁποῦ καὶ τὸ παρὸν δὲν εἶναι γνωσταὶ εἰς ὅλους, ἤθελαν φέρῃ μεγάλην σύγχυσιν, καὶ ἀκολούθως ζημίαν. καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ σχηματίζωμεν εἰκόνας μὲ χρώματα, ὁποῦ νὰ εἶναι εἰς ὅλους γνώριμα, καὶ ὁποῦ χωρὶς δυσκολίαν νὰ κάνουν νὰ καταλαμβάνωνται οἱ στοχασμοὶ καὶ τὰ νοήματα τοῦ καθ' ἑνός. καὶ ἀνίσως μίαν φορὰν ἐδανείζοντο οἱ ἄλλοι ἀπὸ ἡμᾶς τὸ ὅλον, δὲν εἶναι θαυμαστὸν ἀνίσως τῶρα καὶ ἡμεῖς δανειζόμεθα ἀπὸ ἄλλους κάποιον μέρος.

ἘΤΕ-

Ε"ΤΕΡΑ ΠΑΡΑΔΕΙ'ΓΜΑΤΑ

Εἰς διάφορα εἴδη Ἐπιςολῶν.

Πῶς γράφει Μητροπολίτης πρὸς τὸν Πατριάρχην.

Ε"Χουσι χρέος, Παναγιώτατε, καὶ σεβασμιώτατέ μοι Δέσποτα, ὅλοι οἱ χριςιανοὶ νὰ παρακαλοῦν διὰ τὴν ἀγαθὴν ὑγείαν τῆς Θεοςηρίκτου Παναγιότητος, ὡς κοινὸν πατέρα ὁποῦ τὴν ἔχουν· ἀλλὰ κατ' ἐξαίρετον τρόπον ἔχω χρέος ἐγὼ, ἐπειδὴ καὶ ἔλαβα καὶ περισσοτέραν τιμὴν παρὰ τῆς ὑμετέρας Παναγιότητος, καὶ καθ' ἑκάςην χρειάζομαι περισσότερον τὴν αὐτῆς σκέπην τε καὶ βοήθειαν. Δέομαι λοιπὸν τοῦ ἐπουρανίου Θεοῦ νὰ τὴν διαφυλάττῃ ἐν ὑγείᾳ καὶ σωτηρίᾳ, ἐν ςερεώσει ἀδιασείςῳ, ἀνεπηρέαςον, εἰρηνικὴν, καὶ ἀσκανδάλιςον, εἰς σύςασιν καὶ καταρτισμὸν παντὸς τοῦ χριςωνύμου πληρώματος, καὶ εἰς χαρὰν ἐμοῦ τοῦ αὐτῆς δούλου, διὰ νὰ ἔχω πάντοτε τὴν ἐπίσκεψιν καὶ τὸ θάῤῥος της, ὡς υἱὸς πρὸς πατέρα, νὰ γράφω μετ' εὐλαβείας, καὶ νὰ ζητῶ ἀπὸ τῆς ἀόκνου αὐτῆς χειρὸς, καὶ ἐνεργητικῆς γνώμης βοήθειάν τε καὶ χορηγίαν. Καὶ καθὼς ἕως τώρα δὲν ἔπαυσε λόγῳ καὶ ἔργῳ νὰ μὲ ὑπερασπίζεται, παρακαλῶ καὶ τώρα εἰς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν, ἡ ὁποία ἔχει οὕτως.

Εδω γράφεται η υπόθεσις όσον είναι δυνατὸν μὲ συντομίαν, καὶ καθαρά. Εἰς δὲ τὸ τέλος λέγε.

Αὕτη εἶναι ἡ ὑπόθεσις τῆς παρούσης μου ἐπιστολῆς, αὐθέντα μοι καὶ Δέσποτα Παναγιώτατε. ὅθεν δέομαι τῆς Θεοφρουρήτου σου σεβασμιότητος νὰ γένη καθὼς εἶναι τὸ πρέπον, καὶ εὔλογον. Τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας Παναγιότητος εἴησαν θεόθεν ἀγαθὰ εἰς περιόδους πολλῶν ἐτῶν.

Κατ' ἄλλον τρόπον.

ΤΟ ὕψος τῆς Θεοσώστου, καὶ παναγίας σου κορυφῆς εὐλαβῶς προσκυνῶ, δεόμενος τῇ παντοδυνάμει Θεοῦ νὰ τὴν περιφρουρῇ, νὰ τὴν σκέπῃ, καὶ νὰ τὴν διαφυλάττῃ ἀνωτέραν ἀπὸ παντὸς ἀνιαροῦ συναντήματος, εἰς σύστασιν καὶ καταρτισμὸν πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν. Τὸ παρόν μου δουλικὸν γράμμα δὲν εἶναι διὰ ἄλλο, παρὰ διὰ νὰ τὴν προσκυνήσω πρῶτον κατὰ τὸ ἀπαραίτητόν μου χρέος· ὕστερον δὲ διὰ νὰ τῆς ἀναφέρω (τὸ, καὶ τό.) Καὶ ἐδῶ διηγεῖσαι ὑπόθεσιν. ἔπειτα λέγε ἐν συντόμῳ.

Καὶ οὕτω μὲν ἔχει ἡ ὑπόθεσις αὕτη. ἡ δὲ Παναγιότης αὐτῆς θέλει κάμει καθὼς τῆς φανεῖ εὔλογον· Καὶ καθὼς μὲ προστάξει, οὕτω θέλω κάμει, ὡς εὐπειθὴς δοῦλος τῆς ὑμετέρας σεβασμιότητος· ἧς αἱ πανάγιαι καὶ Θεοπειθεῖς εὐχαὶ εἶεν ναί μοι φυλακτήριον ἐν βίῳ παντί.

Τῆς ὑμετέρας Παναγιότητος.

Ὁ κατὰ πάντα εὐπειθὴς δοῦλος (δεῖνα.)

Πῶς

Πῶς γράφει κάθε ἄνθρωπος πρὸς τὸν Πατριάρχην.

Η' Α'νάγκη, Δέσποτα Παναγιώτατε, μὲ κάμνει τολμηρὸν καὶ αὐθάδη νὰ ἀποκοτήσω νὰ γράψω τὸ ἀτελὲς τοῦτό μου γράμμα πρὸς τὸ ἔνθεον ὕψος τῆς σῆς σεβασμιότητος· ἡ ὁποία ἀνάγκη εἶναι διττή. πρώτη μὲν ἡ κυρία εἶναι νὰ ζητήσω ὡς χριστιανὸς τὰς παναγίας αὐτῆς εὐχάς. δευτέρα δὲ νὰ τῆς ἀναφέρω γονυπετῶς (τὸ καὶ τό.) Μετὰ δὲ τὴν ἀναφορὰν τῆς ὑποθέσεως εἰπέ.

Διὰ ταῦτα, Δέσποτά μου Παναγιώτατε, ἐτόλμησα καὶ ἔγραψα. ἡ δὲ πατρικὴ αὐτῆς διάθεσις, ὡς σπλαγχνικὴ πρὸς πάντας, μὴ παραβλέψῃ κἀμὲ τὸν αὐτῆς δοῦλον· ἀλλὰ τὰ ζητούμενα κατ' ἔλεος ἐκτελέσοι, καὶ τὰς παναγίας της εὐχὰς ἀποστείλοι μοι, αἱ ὁποῖαι ἄμποτε νὰ εἶναι μετ' ἐμοῦ διὰ παντὸς βίου.

Τῆς ὑμετέρας Θεοφρουρήτου Παναγιότητος.
Εὐτελὴς δοῦλος (ὁ δεῖνα)

Ε'πιστολὴ εἰς ἀπόκρισιν Πατριάρχου.

ΤΑ' γράμματα τῆς ὑμετέρας Παναγιότητος δεξάμενοι, μετὰ τῆς προσηκούσης τιμῆς καὶ ἀλυβείας προσκυνήσαντες ἠσπασάμεθα· καὶ ἀναγνόντες ἐδοξάσαμεν τὸν Θεὸν, ὅπου ἠξιώθημεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἀτελεῖς αὐτῆς δοῦλοι νὰ λάβωμεν τέτοια

χάρισμα, τὰς παναγίας, λέγομεν, αὐτῆς ἐπιστολὰς, καὶ τὰς θεοπειθεῖς αὐτῆς ἀρχάς. ἄμποτε ὁ παντοδύναμος Θεὸς νὰ τὴν διαφυλάττῃ ἐν ὑγείᾳ, καὶ μακροβιότητι, εἰς σύστασιν καὶ καταρτισμὸν παντὸς τοῦ χριστωνύμου πληρώματος, καὶ ἡμῶν τῶν εὐτελῶν αὐτῆς δούλων, διόρθωσίν τε καὶ κυβέρνησιν. μᾶς γράφει ἡ Παναγιότης της, αὐθέντα ἡμῶν καὶ Δέσποτα, διὰ (τὸ καὶ τό.) ὅθεν μὲ τὸ παρὸν τῆς ἀποκρινόμεθα (τὸ καὶ τό.) Αἱ δὲ πανάγιαι αὐτῆς καὶ θεοπειθεῖς ἀρχαὶ εἴησαν μεθ' ἡμῶν ἐν βίῳ παντί.

Τῆς ὑμετέρας Θεοφρουρήτου Παναγιότητος
Οἱ κατὰ πάντα εὐπειθεῖς αὐτῆς δοῦλοι.
(οἱ δεῖνα.)

Κατ' ἄλλον τρόπον.

Δοξάζω τὸν ἐπουράνιον Θεὸν, καὶ παρακαλῶ καθ' ἑκάστην τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος νὰ διαφυλάττῃ ὑγιᾶ, καὶ νὰ διατηρῇ ἀσάλευτον τὴν ὑμετέραν Παναγιότητα, ὁποῦ μὲ ἠξίωσε τῶν σεβασμίων μοι αὐτῆς ἐπιστολῶν· τὰς ὁποίας πρὸ μικροῦ ἔλαβον ὁ ἀνάξιος ἐγὼ καὶ εὐτελὴς αὐτῆς δοῦλος. αἱ ὁποῖαι μὲ ἐπρόσταζαν (τὸ καὶ τό.) Εὐχαριστῶ δὲ καὶ τὴν παναγίαν αὐτῆς διάθεσιν, ὁποῦ ἠλέησε ἐμὲ τὸν εὐτελῆ αὐτῆς δοῦλον. αἱ δὲ πανάγιαι, καὶ Θεοπειθεῖς αὐτῆς ἀρχαὶ εἴησαν μετ' ἐμοῦ.

Ἡ ὑπογραφὴ ὡς ἄνωθεν.

Πρὸς

Πῶς γράφει Μητροπολίτης πρὸς ἄλλον Μητροπολίτην.

Δέομαι τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ ἵνα διαφυλάττῃ τὴν ὑμετέραν Πανιερότητα ὑγιᾶ μακροημερεύουσαν, καὶ πανευδαιμονοῦσαν εἰς χρόνους μακροὺς καὶ εὐημερημένους. Τί γάρ μοι ἄλλο χαριέστερον ὡς ἡ ὑγεία τῆς Πανιερότητός της; χαίρω συνὼν, καὶ χαίρω ἀπὼν, ταῖς μνήμαις εὐφραινόμενος. Ἐνθυμοῦμαι, πῶς κοντὰ εἰς τὸν Παναγιώτατον, καὶ εἰς τὴν ἱερὰν Σύνοδον, καὶ εἰς κάθε ἄλλο πρόσωπον εὑρισκομένη ἡ Πανιερότης της, πάντοτε μᾶς θέλει βοηθεῖ ἔργῳ καὶ λόγῳ· καὶ δοξάζω τὸν ὕψιστον Θεὸν, ὁποῦ μὲ ἠξίωσε τοιούτου ἀδελφοῦ, ἢ νὰ εἰπῶ καλλίτερα τοιούτου γέροντος, προστάτου, καὶ ὑπερασπιστοῦ. Καθὼς πάντοτε εἰς ὅλα μου τὰ συμβαίνοντα δὲν ἐπρόστριξα εἰς ἄλλο ὑποκείμενον, παρὰ εἰς τὸ ἀξιώτατον τῆς σῆς Πανιερότητος, οὕτω καὶ τώρα, ὁποῦ πέμπω αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ τελειώσῃ μερικὰς ἀναγκαίας ὑποθέσεις, παρακαλῶ νὰ τὸν συνδράμῃ, καὶ μάλιστα (διὰ τὸ καὶ τό.) τοῦτο ζητῶ, καὶ θέλω εἶμαι χρεώστης νὰ παρακαλῶ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τὴν ἀσπόρως καὶ ἀνερμηνεύτως αὐτὸν γεννήσασαν ἁγίαν Παρθένον νὰ τὴν διατηρῇ διὰ μήκιστον.

Σὸς ἐν Χριστῷ καὶ πάντα πρόθυμος,

ὁ Χαλκηδόνος.

Καὶ ἄλλως.

ΤΟʼ αἴτιον, ὁπὰ μὲ κάμνει τολμηρὸν νὰ γράφω συχνὰ πρὸς τὴν ὑμετέραν Πανιερότητα, καὶ νὰ τὴν ἐνοχλῶ μὲ τὰ βαρβαρικά μου γράμματα, εἶναι ἡ καλωσύνη, ὁπὰ φέρνει ἡ ἀγαθύτης προαίρεσις εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς, φίλους, καὶ δούλους της. ἡ ὁποία ἔμφυτος ὤσα εἰς τὴν χαριτωμένην αὐτῆς καρδίαν, δὲν παύει ποτὲ νὰ ἀγαθοποιῇ πάντας τοὺς δεομένους τῆς αὐτῆς ὑπερασπίσεως ἢ βοηθείας. Εʼγὼ ἐνδεὴς, ἡ Εʼπαρχία δυστυχισμένη, δὲν ἔχω ἄλλον μετὰ τὸν Θεὸν προστάτην, παρὰ τὴν Πανιερότητά της. παρακαλῶ τὴν λοιπὸν (διὰ τὸ καὶ τό.) Γνωρίζω πῶς τὴν βάλλω εἰς πείραξιν, ἀλλʼ ὁ ἐπουράνιος Θεὸς θέλει τῆς τὸ ἀνταποδώσει ἅμα τε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

Εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τῆς σῆς Πανιερότητος.
ὁ Αʼγχιάλου (Παρθένιος).

Αʼπόκρισις Μητροπολίτου πρὸς ἄλλον Μητροπολίτην.

ΧΑʼρις τῷ σώζοντι, καὶ περιθάλποντι Χριστῷ τῷ Βασιλεῖ ἡμῶν Θεῷ, ὁπὰ μὲ ἠξίωσε καὶ ἔλαβα τὰ σεβάσμιά μου γράμματα τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος: διʼ ὧν ἔγνωκα τὴν ποθητὴν αὐτῆς ὑγείαν, καὶ ὑπερβαλλόντως ἐχάρην. ὁμολογῶ δὲ πλέ-

πλείσας χάριτας καὶ τῇ σῇ Πανιερότητι, ὁποῦ μᾶς ἔχει εἰς μνήμην, καὶ μᾶς γράφει, καὶ μᾶς ὑπερασπίζεται εἰς κάθε ὑπόθεσιν. Δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ ἀνταποδώσω τὰς εὐεργεσίας, ὁποῦ καθ' ἑκάστην λαμβάνω ἀπὸ τὴν καλήν της προαίρεσιν. ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἠμπορῶ, νὰ παρακαλῶ διὰ βίου παντὸς τὸν ὕψιστον Θεὸν, ἵνα διατηρῇ αὐτὴν ἀνωτέραν πάσης προσβολῆς ἐναντίας, καὶ περιστάσεως, ὑγιαίνουσαν, καὶ πανευτυχοῦσαν εἰς ἐτῶν πολλῶν περιόδους. Παρακαλῶ δὲ τὴν αὐτῆς Πανιερότητα νὰ μᾶς γράφῃ πάντοτε, καὶ νὰ μᾶς προστάζῃ ἂν χρειάζεται κανένα πρᾶγμα, ὁποῦ νὰ εὑρίσκεται εἰς τοῦτον τὸν τόπον. Διὰ παραμικρὰν ἐνθύμησιν ἂς δεχθῇ (τὸ καὶ τό.) τὸ ὁποῖον δὲν ἦτον ἄξιον διὰ τὴν αὐτῆς Πανιερότητα, ἀλλὰ διὰ σημεῖον τῆς ἐμῆς προθυμίας· τὰ γὰρ πρὸς αὐτὴν δῶρα, οὐ δι' ἄλλο, εἰ μὴ διὰ φανέρωσιν ἀγάπης. καὶ ταῦτα μὲν διὰ τοῦ παρόντος· ὁ δὲ Κύριος νὰ τὴν διαφυλάττῃ εἰς χρόνους μακροὺς, καὶ πανευτυχεῖς.

Ὁ ὑπὲρ πάντα εἰς τοὺς ὁρισμούς της

Ἀνδροῦ (ὁ δεῖνα)

Πῶς γράφει Μητροπολίτης εἰς ἔγκριτον Μητροπολίτην νεοχειροτονηθέντα. . . . .

ΔΕν ἔλειψαν ποτὲ ἄξια ὑποκείμενα νὰ στολίζουν τὸν θρόνον τῆς περιφήμου καὶ περιβοήτου Κυζίκου κατὰ διαφόρους καιροὺς, εἴς τε τοὺς πε-

περασμένους [illegible] ποιμένας, ὁποῦ ἠξιώθησαν τῆς Μητροπόλεως ταύτης νὰ εἶναι προστάται. Καὶ πρεπόντως εἰς τοιαύτην Ἐπαρχίαν ἔτυχαν τοιαῦτα πρόσωπα, καθὼς εἶναι φανερὸν ἀπὸ τοὺς πρὸ τῆς σῆς Πανιερότητος, Κύριλλον λέγω τὸν πάνυ, καὶ Μητροφάνην τὸν ἀξιομακάριστον. ἀλλὰ καὶ πρεπωδέστατα τέτοια χαριτωμένα πρόσωπα ἀξιώνονται τοιαύτης Ἐπαρχίας; καὶ τίθεται ὁ λύχνος ἐπὶ τὴν λυχνίαν διὰ νὰ λάμπῃ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ Οἰκουμένῃ χριστιανοῖς· Εἰς τοιαύτην Ἐπαρχίαν ἔπρεπε νὰ προβιβασθῇ ἡ Πανιερότης της, καὶ ἤδη προεβιβάσθη διὰ τὴν παρὰ Θεοῦ σοι δεδομένην ἀρετὴν καὶ χάριν φυσικήν, καὶ λόγῳ καὶ πράξει συντροφιασμένην, καθὼς εἰς ὅλους ἀκούεται. Διὰ τοῦτο κἀγὼ ἐδόξασα τὸν παροχέα τῆς χάριτος. ἔτι ἐλπίζω διὰ τὴν ἔμφυτον αὐτῆς καλοσύνην νὰ μὲ ἔχῃ καθὼς καὶ ὁ Γέροντάς μου Κὺρ Κύριλλος, ὡς οἰκεῖον της, καὶ νὰ μὲ ὑπερασπίζεται εἰς ταῖς ἀνάγκαις. Παρακαλῶ λοιπὸν νὰ [illegible] εἰς μνήμην, καὶ νὰ συντυχαίνῃ πάντοτε [illegible] τὸν Παναγιώτατον, καὶ εἰς τὴν ἱερὰν Σύνοδον ἐν καιρῷ διὰ λόγου μου, καὶ ἂς μᾶς γράφῃ ὡς δούλους της, καὶ θέλω παρακαλεῖ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν νὰ τὴν στερεώνῃ εἰς τὸν ὑπέρτιμόν της θρόνον μὲ ὑγείαν, καὶ μακροημέρευσιν.

Ὁ εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τῆς σῆς Πανιερότητος.

Ἴμβρου Δανιήλ.

Πῶς

Πῶς γράφει Μητροπολίτης νεοχειροτονηθεὶς εἰς ἕτερον Μητροπολίτην.

Η Μὲν χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος τοὺς Ἀλιεῖς, Ἀποστόλους καὶ κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ ἀνέδειξεν. ἀλλ' ἐκεῖνοι καὶ προεγνωσμένοι, καὶ προωρισμένοι ἦσαν διὰ τὴν ἀγαθὴν αὐτῶν προαίρεσιν· ἐμὲ δὲ τὸν ἀνάξιον οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς τὸν τῆς Ἀρχιερωσύνης βαθμὸν, καὶ τῆς Μητροπόλεως (δεῖνα) προετίμησε. δὲν εἶναι ἄλλο βέβαια παρὰ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ πανοικτίρμονος Θεοῦ. ὅστις ἄμποτε καὶ διὰ εὐχῶν της ἁγίων νὰ μὲ ἀξιώσῃ νὰ περάσω καθὼς πρέπει τοῖς Ἀρχιερεῦσιν. ἂς μᾶς γράφῃ καὶ ἡ αὐτῆς πανιερότης μὲ θάῤῥος εἰς ἐκεῖνο ὁποῦ γνωρίζει, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν, καὶ θέλει μὲ εὑρίσκει πάντοτε ἕτοιμον νὰ κάμνω μετὰ προθυμίας τὸ ὅ, τι μᾶς σημειώσῃ διὰ τῶν αὐτῆς γραμμάτων· καὶ τοῦτο θέλει μοῦ φανεῖ μεγάλη τιμὴ, ἂν ἀξιωθῶ νὰ τὴν δουλεύσω· ἧς τὰ ἔτη εἴησαν πανευδαίμονα.

Ἀπόκρισις εἰς αὐτήν.

ΚΑὶ βέβαια τὸ πανάγιον Πνεῦμα χορηγεῖ τὰς αὐτοῦ χάριτας εἰς πάντας, καὶ ἀπὸ μὴ τοιούτους, τοιούτους ποιεῖ. ἀλλ' εἰς ἐκείνους κατ' ἐξαίρετον ἐνεργεῖ, εἰς ὅσους δηλαδὴ γνωρίζει ὁ

ἀπει-

ἄπειρος αὐτῆ γνῶσις, πῶς εἶναι δεκτικοὶ τοιαύτης ἐνεργείας καὶ πράξεως. Ἔδωκεν εἰς τὴν σὴν Πανιερότητα τὸ χάρισμα τῆς Ἀρχιερωσιύνης, διότι προεγίνωσκεν, ὅτι θέλει ποιμάνει λαὸν περιούσιον ὀρθῶς καὶ καλῶς. Ἐπειδὴ διὰ τόσους χρόνους εἰς τὴν βασιλεύουσαν τῶν Πόλεων διέτριβε, συναναστρεφομένη μὲ Ἀρχιερεῖς, συνομιλοῦσα μὲ Κληρικοὺς σοφοὺς, φοιτοῦσα εἰς Διδασκάλους δεινούς· καὶ ἐκ τούτων πάντων, ὡς Μέλισσα καλὴ, συνήθροιζεν αὐθῆ τὰ ἀνθέστατα, εἰς κατασκευὴν μέλιτος. Ἔχεις μέλι πολὺ κατεσκευασμένον, θρέφε τοὺς Χριστιανοὺς τῆς ποίμνης σου. ὡς γλυκεία τῷ λάρυγγι τῶν ὀρθοδόξων τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ. Δίδασκε τὸν Εὐαγγελικὸν λόγον, πάρεχε τὰς χάριτας τῆς Ἀρχιερωσιύνης. εἰς πάντας γίνου, ἢ νὰ εἰπῶ καλλίτερα, εἶσαι γεγενημένος τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τῶν ἀγαθῶν πράξεων· καὶ τοῦτο φθάνει νὰ περισσεύσῃς ἅπαντας, καὶ οὓς ἐπιστεύθης τηρῆσαι. συγχαίρω τοῖς φίλοις· δοξάζω τὸν Ὕψιστον· εὐχαριστῶ καὶ τὴν αὐτῆς προαίρεσιν, ὅπου παρευθὺς μὲ τὰ γράμματά της μᾶς ἐδήλωσε τοιοῦτον μήνυμα. Ἄλλο ἀπὸ τοῦ νῦν δὲν θέλω ἔχει μεσίτην, ἐν καιρῷ, καὶ ὑπερασπιστὴν, παρὰ τὴν ἀδελφικήν της ἀγάπην. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ διαφυλάξῃ εἰς τέλος ἀδελφὲ ὁσιώτατε, καὶ συλλειτουργέ.

Τὸ τέλος ὡς ἐν ταῖς ἔμπροσθεν.

Πῶς

Πῶς γράφει ἱερεὺς ἢ λαϊκὸς πρὸς Μητροπολίτην.

ΜΕ δίκαιον οἱ σοφοὶ λέγουσι τὴν φήμην πτεροειδῆ, ἐπειδὴ καὶ αὐτὴ φοιτᾷ ἑκασταχοῦ, καὶ εἰς τὰς ἁπάντων ἀκοὰς διαπορθμεύει τὸ φημιζόμενον. Ἔφθασεν εἰς τὰς ἡμετέρας ἀκοὰς, πανιερώτατε, καὶ Θεοσεβέστατέ μοι Δέσποτα, ἡ φήμη τῆς καλῆς κἀγαθῆς αὐτῆς προαιρέσεως, τὴν ὁποίαν ἔχει φυσικῶς εἰς τὸ νὰ εὐεργετῇ τοὺς πάντας. Διὰ τοῦτο καὶ καθ' ἕνας ἀποτολμᾷ καὶ γράφει, καὶ ζητῶν τὸ ποθούμενον, ἀπολαμβάνει διὰ αὐτῆς τοῦ πράγματος τὸ κατόρθωμα. Ἀπ' αὐτοὺς εἶμαι καὶ ἐγὼ ἕνας δοῦλος τῆς ὑμετέρας Θεοφρουρήτου Πανιερότητος ‖ καὶ ζητῶν παρακαλεστικῶς ἱκετεύω νὰ μὴν ἀποτύχω τοῦ ποθουμένου πράγματος. Δύο εἶναι ἀπ' ἐμοῦ τὰ ζητούμενα. πρῶτον μὲν παρακαλῶ νὰ μὲ ἔχῃ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν δούλων της· δεύτερον δὲ νὰ μὲ συνδράμῃ εἰς (τὸ καὶ τό.) διὰ τὰ ὁποῖα ἂν καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ τῆς ἀνταποδώσω οὐδὲ τὸ πολλοστημόριον, θέλω ὅμως παρακαλεῖ, ἕως οὗ ζῶ, τὸν εὐεργετοῦντα Θεὸν νὰ τῆς τὸ ἀνταποδώσῃ, καθὼς ἀγαπᾷ ἡ αὐτῆς Θεοφρούρητος Πανιερότης· ἧς αἱ πανίεροι καὶ Θεοπειθεῖς εὐχαὶ εἴησαν μετ' ἐμοῦ ἐν βίῳ παντί.

Ὁ δοῦλος τῆς ὑμετέρας Θεοστηρίκτου
Πανιερότητος (δεῖνα.)

Ἑτέ-

Ἑτέρα, κατ' ἄλλον τρόπον.

ΠΟλλαῖς φοραῖς τὴν ἐνοχλήσαμεν μὲ τὰ δεητικά μας γράμματα, καὶ πολλαῖς φοραῖς ἐπειράχθηκεν ἡ ὑμετέρα Πανιερότης, καὶ μᾶς ὑπερασπίσθη εἰς πολλάς μας ὑποθέσεις· ὄχι δι' ἄλλο τι, παρὰ διὰ νὰ φανερώνεται ἡ καλή της προαίρεσις. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ μᾶς ἔδωκαν θάῤῥος αἱ προαπαρελθοῦσαι εὐεργεσίαι, ὁποῦ καὶ εἰς ἡμᾶς, καὶ εἰς πάντας ἐκπλεῖ, ἐπαρακινήθηκα νὰ τῆς γράψω τὸ παρόν, καὶ δηλεκαῖς νὰ τὴν παρακαλέσω διὰ νὰ μᾶς κάμῃ (τὸ καὶ τό.) ὅπου τὴν παρακαλῶ. καὶ τὰ ἑξῆς. Αἱ δὲ πανίεροι καὶ εὐπρόσδεκτοι πρὸς Θεὸν αὐτῆς Εὐχαί, εἴησάν μοι βοήθεια.

Ὁ κατὰ πάντα εἰς τοὺς ὁρισμούς.
Τῆς σῆς Πανιερότητος, (ὁ δεῖνα)

Πῶς γράφει Μητροπολίτης εἰς τὸν αὐθέντην τῆς Οὐγκροβλαχίας.

ΕΥ'χομαι τῷ ἐπουρανίῳ καὶ παμβασιλεῖ Θεῷ, χριστιανικώτατε Αὐθέντα, ἵνα διαφυλάττῃ τὴν ὑψηλοτάτην μεγαλόνοιαν τῆς ὑμετέρας ἐκλαμπρότητος ὑγιᾶ, μακροημερεύουσαν, ἀγαθοπαθοῦσαν, ἀγαθοεργοῦσαν, μένειν ἰσαμίλλιον τῇ

Ἐκ-

Ἐκλαμπροτάτων, καὶ ὀρθοδοξοτάτων υἱῶν αὐτῆς· ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλῳ τῆς τραπέζης καθεζομένων, καὶ ὡς στελέχη τῶν ἐγγόνων συμπαρόντων. Πρὸ τούτων δὲ, καὶ σὺν τούτοις τὴν εὐσεβεστάτην, καὶ Ἐκλαμπροτάτην Κυρίαν Δόμναν εἰς καύχημα καὶ ἔπαινον τῶν εὐσεβῶν, καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν· εἰς ἐπίσκεψιν πολλῶν, καὶ βοήθειαν τῶν ἀδυνάτως ἐχόντων.

Τὸ παρόν μου ἀτελὲς γράμμα. δὲν εἶναι δὲ ἄλλο, παρὰ πρῶτον μὲν νὰ τὴν προσκυνήσω κατὰ τὸ πρέπον. δεύτερον δὲ νὰ τῆς φανερώσω, καὶ τὰ ἑξῆς.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος. διαβιώη δὲ ἡ αὐτῆς Ἐκλαμπρότης ἐν εἰρηνικῇ καταστάσει, εἰς χρόνους μακροὺς, καὶ πανευδαίμονας.

Τῆς ὑμετέρας Ἐκλαμπρότητος

Δοῦλος, καὶ πρὸς Θεὸν εὐχέτης, (ὁ Δ)

Ἑτέρα εἰς τὸν Αὐθέντην τῆς Μπογδανίας.

Η Ὄντως σοφία Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, κατοικήσασα εἰς τὴν καρδίαν τῆς ὑμετέρας Ἐκλαμπρότητος, Αὐθέντα Ὀρθοδοξότατε, ἐστόλισεν αὐτὴν καὶ μὲ τὴν ἔξω σοφίαν, καὶ μὲ τὴν Ἡγεμονίαν· τὴν ὁποίαν εὔχομαι τῷ δοτῆρι Θεῷ νὰ τῆς τὴν χαρίζῃ εἰς ἔτη πολλὰ καὶ ἀγαθά. Ἐκατοίκησε δὲ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν καρδίαν

τῆς

Ἑτέρα, κατ᾽ ἄλλον τρόπον.

ΠΟλλαῖς φοραῖς τὴν ἐνοχλήσαμεν μὲ τὰ δευτικά μας γράμματα, καὶ πολλαῖς φοραῖς ἐπεράχθηκεν ἡ ὑμετέρα Πανιερότης, καὶ μᾶς ὑπερέασπισεν εἰς πολλάς μας ὑποθέσεις· ὄχι δι᾽ ἄλλο τι, παρὰ διὰ νὰ φανερώνεται ἡ καλή της προαίρεσις. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ μᾶς ἔδωκαν θάῤῥος αἱ προαπαρελθοῦσαι εὐεργεσίαι, ὁπῦ καὶ εἰς ἡμᾶς, καὶ εἰς πάντας ἐκπλοῖ, ἐπαρακινήθηκα νὰ τῆς γράψω τὸ παρὸν, καὶ δηλεπαῖς νὰ τὴν παρακαλέσω διὰ νὰ μᾶς κάμῃ (τὸ καὶ τό.) ὅπου τὴν παρακαλῶ. καὶ τὰ ἑξῆς. Αἱ δὲ πανίεροι καὶ εὐπρόσδεκτοι πρὸς Θεὸν αὐτῆς Εὐχαὶ, εἴησαν μοι βοήθεια.

Ο᾽ κατὰ πάντα εἰς τοὺς ὁρισμούς.
Τῆς σῆς Πανιερότητος, (ὁ δεῖνα)

Πῶς γράφει Μητροπολίτης εἰς τὸν αὐθέντην τῆς Οὐγκροβλαχίας.

ΕΥ᾽χομαι τῷ ἐπουρανίῳ καὶ παμβασιλεῖ Θεῷ, χριστιανικώτατε Αὐθέντα, ἵνα διαφυλάττῃ τὴν ὑψηλοτάτην μεγαλόνοιαν τῆς ὑμετέρας ἐκλαμπρότητος ὑγιᾶ, μακροημερεύουσαν, ἀγαθοπαθοῦσαν, ἀγαθοεργοῦσαν, μένειν ἰσοφθίαν τῷ

Ἐκ-

Ε᾽κλαμπροτάτων, καὶ ὀρθοδοξοτάτων υἱῶν αὐτῆς· ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλῳ τῆς τραπέζης καθεζομένων, καὶ ὡς στελέχη τῶν ἐγγόνων συμπαρόντων. Πρὸ τούτων δὲ, καὶ σὺν τούτοις τὴν εὐσεβεστάτην, καὶ Ἐκλαμπροτάτην Κυρίαν Δόμναν εἰς καύχημα καὶ ἔπαινον τῶν εὐσεβῶν, καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν· εἰς ἐπίσκεψιν πολλῶν, καὶ βοήθειαν τῶν ἀδυνάτως ἐχόντων.

Τὸ παρόν μου ἀπλὲς γράμμα δὲν εἶναι δι᾽ ἄλλο, παρὰ πρῶτον μὲν νὰ τὴν προσκυνήσω κατὰ τὸ πρέπον. δεύτερον δὲ νὰ τῆς φανερώσω, καὶ τὰ ἑξῆς.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος. διαβιώη δὲ ἡ αὐτῆς ἐκλαμπρότης ἐν εἰρηνικῇ καταστάσει, εἰς χρόνους μακροὺς, καὶ πανευδαίμονας.

Τῆς ὑμετέρας Ἐκλαμπρότητος

Δοῦλος, καὶ πρὸς Θεὸν εὐχέτης, (ὁ Δ)

Ἑτέρα εἰς τὸν Αὐθέντην τῆς Μπογδανίας.

Η᾽ Ὄντως σοφία Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, κατοικήσασα εἰς τὴν καρδίαν τῆς ὑμετέρας Ἐκλαμπρότητος, Αὐθέντα Ὀρθοδοξότατε, ἐστόλισεν αὐτὴν καὶ μὲ τὴν ἔξω σοφίαν, καὶ μὲ τὴν Ἡγεμονίαν· τὴν ὁποίαν εὔχομαι τῷ δοτῆρι Θεῷ νὰ τῆς τὴν χαρίζῃ εἰς ἔτη πολλὰ καὶ ἀγαθά. Ἐκατοίκησε δὲ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν καρδίαν

τῆς

τῆς σῆς Γαληνότητος, μὲ τὸ νὰ εἶναι δεκτικὴ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ ἀξία νὰ μεταδίδῃ τὰς εὐεργεσίας, ὅπου ἀπὸ τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ ἤθελε λάβῃ. τοῦτο γνωρίζοντας καὶ ἐγὼ ὁ ἀνάξιος αὐτῆς πρὸς Θεὸν ἱκέτης, προστρέχω μὲ τὸ παρὸν ἀτελέσμου γράμμα εἰς τὴν εὐεργετικωτάτην αὐτῆς διάθεσιν, καὶ παρακαλῶ: καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἕτερον κατ' ἄλλον τρόπον.

Δεόμενοι τοῦ παμβασιλέως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, ὀρθοδοξότατε Αὐθέντα, ἵνα διαφυλάττῃ αὐτὴν μακροημερεύουσαν μὲ καλὴν στερέωσιν εἰς τὸν ὑψηλότατον αὐτῆς θρόνον, εἰς σύστασιν μὲν τοῦ ὑπ' αὐτῆς λαοῦ, καύχημα δὲ τοῦ γένους τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, καὶ σκέπην καὶ βοήθειαν καὶ ἡμῶν τῶν ἀπλῶν αὐτῆς δούλων. Τὸ πανέκλαμπρόν της γράμμα ἐλάβομεν, καὶ ὡς εἰκὸς ἐπροσκυνήσαμεν, καὶ καθὼς μᾶς ἐπρόσταζεν ἐκάμαμεν (τὸ καὶ τό.)

Ταῦτα τὰ παρ' ἡμῶν. παρακαλοῦμεν δὲ πάντοτε τὴν αὐτῆς Γαληνότητα νὰ μᾶς προστάζῃ, καὶ νὰ μᾶς ἔχῃ εἰς τὴν μνήμην, καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν δούλων της, ὡς τὰ ἔτη εἴησαν Θεόθεν αὐτῇ πλεῖστα ἐπὶ μήκιστον:

Τῆς ὑμετέρας Ἐκλαμπρότητος

Δοῦλος, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἐπι-

Ἐπιϛολὴ εἰς ἀρχὴν ἀπὸ τινὰ ὁποῦ ἐπιθυμεῖ νὰ φιλιωθῇ μὲ αὐτὸν διὰ μέσου γραμμάτων.

ΙΔιον εἶναι τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν δὲν ἔχῃ τινὸς ὑποκειμένου τὴν γνῶσιν, ἢ ἀπὸ τὴν συνήθειαν τῆς ὁράσεως, ἢ ἀπὸ τὴν παράδοσιν τῆς φήμης, μὲ δυσκολότητα νὰ κλίνῃ εἰς τοὺς ὅρους τῆς φιλίας μὲ μόνον τὸ μέσον τῶν ἐπιϛολῶν. Ἐγὼ ὅμως ἂν καλὰ καὶ ποτὲ δὲν ἔλαβα τύχην νὰ τῆς φανερώσω αὐτοπροσώπως τὸ σέβας ὁποῦ τῆς προσφέρω, μ' ὅλον τοῦτο ἀπὸ τὴν προθυμίαν ὁποῦ ἔχω νὰ γραφθῶ εἰς τὴν τάξιν τῶν δούλων της, λαμβάνω θάῤῥος νὰ τῆς γράψω. Διατὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἡ καλή της διάθεσις, ἢ χωρὶς τὴν εἴδησιν τοῦ ἀγνώϛου ὑποκειμένου μου, θέλει δεχθεῖ μὲ ἐλεύθερον ψυχὴν τὴν παράδοσιν μιᾶς ἐθελοδούλου καρδίας. Καὶ ἐὰν ἡ φιλία μου δὲν ἔχει χρέος νὰ τῆς φανερώσῃ τῆς ταπεινῆς μου καταϛάσεως τὴν ἀτέλειαν, ἠξεύρω καλώτατα ἐγὼ ἀπὸ τὴν φήμην τῆς ἀρχῆς αὐτῆς τάξεως ταῖς ἐξαίρεταις χάρις ἀπὸ ταῖς ὁποίαις δὲν εἶναι θαυμαϛὸν ἂν λαμβάνω τόσην αὐθάδειαν νὰ τῆς γραφθῶ αὐτοπροαίρετος δοῦλος.

Τῆς ἐντιμότητός της κατὰ πάντα πιϛὸς, καὶ ὑπόχρεως (ὁ δεῖνα.)

Ἀπό-

Απόκρισις.

Ευχαριστῶ τὸν Οὐρανὸν, ὁποῦ ἀνάμεσα εἰς ταῖς ἄλλαις τε εὐεργεσίαις, μὲ ἠξίωσεν εἰς τὸ τέλος νὰ ἀπαντήσω τὴν πλέα ποθεινὴν εὐτυχίαν, ὁποῦ ἐδύνετο νὰ μοῦ χαρίσῃ. Καὶ ἂν καλὰ εἰς τόσας περιόδους χρόνων ἤμουν ὑστερημένος ἀπὸ τὴν γνῶσιν τῆς ὑποκειμένης της, τώρα ἀπὸ τὴν ἀξιότητα τῆς γραμμάτων της, καταλαμβάνω τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀρετῆς της, ἂν οἱ χαρακτῆρες ἠμποροῦν νὰ ὀνομασθοῦν διαφωνῆ ἴσοπρα, ὁποῦ φανερώνουν τῆς ψυχῆς τὰς ἰδίας. ὥστε δὲν εἶναι χρεία νὰ ἀπορῇ, διατὶ τῆς φιλίας τὸ ἰσχυρώτερον μέσον εἶναι ἐκεῖνο τῆς ἐπιστολῶν. Καὶ ἐὰν ἡ φήμη καμμίαν φορὰν κρύπτει τοῦ ὀνόματος τὴν ἀξίαν, τοῦτο συμβάλλει εἰς μεγαλητέραν ὠφέλειαν. διατὶ περισσοτέραν χαρὰν προξενεῖ τὸ ἀγαθὸν ὅταν κρυμμένον ἔξαφνα εὑρεθῇ. Τώρα καὶ ἐγὼ ὀνομάζομαι εὐτυχής· ἀπολαμβάνοντας μίαν ἀνέλπιστον χάριν, ὁποία εἶναι ἡ ἐδική της φιλία· καὶ ξεκαθαρίζομαι πλέον εὐτυχέστερος, ὅταν μὲ τὴν δοκιμὴν ἤθελε καταλάβῃ τὸν ἄμεμπτον ζῆλον, ὁποῦ ἔχω εἰς τὴν ἀγάπην της.

Τῆς ἐντιμότητός της
Δοῦλος, (ὁ δεῖνα.)

Επι-

Ἐπιστολὴ εὐχαριστικὴ εἰς φίλον διὰ δῶρον ὁποῦ ἔλαβε.

Μεγάλην δεξιότητα φανερώνει εἰς ἐμένα, ὁποῦ τῆς εἶναι χρειώστης παντοτεινός· δὲν εἶναι ἀρκετὴ τῶν χαρακτήρων ἡ μεγαλειότης νὰ δύνῃ χαρισθῇ ἁρμοζόντως μίαν τόσην εὐλαβειότητα, ὁποῦ λαμπρύνει τῆς ψυχῆς της τὴν εὐγένειαν. ὅταν ὁ κάλαμος φθάνει, ἂν καλὰ ὀξύτατος, νὰ στερεώσῃ τὸ χρέος, ὁποῦ με βιάζει διὰ ταῖς τιμαῖς, ταῖς ὁποίαις καθ' ἑκάστην λαμβάνω ἀπὸ τὴν ἀδελφικήν της ἀγάπην. Τὰ δῶρά της εἶναι χάριτες διαδεδομέναις ἀπὸ μίαν καρδίαν, ὁποῦ δὲν ἔμαθεν ἄλλο, παρὰ νὰ εὐεργετῇ. ἔπρεπε με ἄλλους ὅρους νὰ γνωρίσω μίαν τέτοιαν ἀγαθωσύνην. μὲ ποίους ἠμπορεῖ, μὲ μίαν ἰσόμετρον ἀναλογίαν νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τόσαις εὐποιΐαις, ὁποῦ προέρχονται ἀπὸ μίαν πηγὴν χαρίτων; ἐγὼ δὲν δύναμαι, παρὰ νὰ τῆς προσφέρω μίαν θέλησιν τόσον πρόθυμον εἰς τὸ νὰ τὴν δουλεύω, ὁποῦ θέλει εἶσαι Λυγκεὺς εἰς τὸ νὰ στοχάζεται ἐπιμελῶς τὰ σὰ προστάγματα.

Τῆς ὑμετέρας ἀγάπης κατὰ πάντα
Εἰλικρινὴς φίλος. (ὁ δεῖνα.)

Α'πόκρισις.

ΤΑ' δῶρά μου εἶναι ἀποτελέσματα μιᾶς ἀδυνάμου θελήσεως, ὁποῦ ἀγκαλὰ καὶ προθύμως ἐπροσπαθεῖ μὲ κάποια σημεῖα ἀγάπης νὰ πληρώσῃ εἰς μέρος τὴν μεγάλην της ὑπόχρεων, δὲν φθάνει ὅμως εἰς ὅσον χρεωστεῖ εἰς τὴν ἀξιότητά της. ὅθεν λέγω πῶς δὲν εἶναι χάριτες, καθὼς ταῖς βεβαιώνει ἡ ἀγαθή της προαίρεσις, ἀλλὰ μάλιστα ἀδυναμίαις, αἱ ὁποῖαι προέρχονται ἀπὸ ἕνα ἀδυνάτων στῆθος ἑνὸς δούλου της. ὥστε ἤθελον ἔστω ἀχάριστα νὰ λογιάζω τὰ δῶρα τὰ κατάλληλα χρέη μου, καθὼς στοχάζομαι καὶ περισσότερον ταῖς εὐχαριστησές της εἰς τέτοιαις ἐπιδόσεις ἐπιχείρησες. ἔπρεπε νὰ συμπαθῇ ταῖς προπέτειαίς μου, ὁποῦ μεταχειρίζομαι εἰς τέτοιαις χάριτες, ὁποῦ καθ' ἑκάστην λαμβάνω ἀπὸ τὴν καλοκαγαθίαν της, καὶ ὄχι νὰ εὐχαριστῇ μίαν ὑπόχρεων καρδίαν, ὁποῦ ζῇ φιλοτίμως εἰς τὴν ὑποταγήν της.

Τῆς ἐντιμότητός της

Ὁ χρεωστικῶς ὑπόχρεως δοῦλος. (ὁ δεῖνα.)

Ε'πιστολὴ εὐχαριστικὴ διὰ χάριν.

ΕΝὸς δὲ ἡμῶν ἄλλο δὲν τοῦ ἑρμηνεύει τοῦ αἵματος ἡ λαμπρότης, παρὰ νὰ εὐεργετῇ, καὶ νὰ ὑπα-

ὑπακούῃ μὲ ἀγαθότητα τῶν φίλων ταῖς παρακαλέσεις. μάλιστα τὸ ἐπαρχείμενόν της εἶναι τόσον συνηθισμένον νὰ ἐνεργῇ, ὁποῦ εὐχαριστεῖται εἰς τῶν φίλων της ταῖς ἀναζητήσεις. Καὶ καθὼς ὁ θαυμαστὸς Ἀπελλῆς, ὁποῦ τὸ ἐφαίνετο φροντιστὸς ὥστε ἡ ἡμέρα, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἤθελε σύρει τὸ ὀλιγώτερον δύο γραμμαῖς, ἄλλο τόσον ἡ εὐλαβεστάτη της, ὅταν ἄσπρος δὲν εὑρίσκει νὰ ἐπιχειρισθῇ ταῖς προσταγμέναις της χάριταις, τῆς φαίνεται ἀτέλειος τῆς ἡμέρας ἐκεῖνος ὁ δρόμος. Τιμᾷ με παρακινοῦν νὰ προσφέρω καὶ ἐγὼ μὲ ταπεινὸν χῦμα εἰς τὴν βρύσιν τῶν χαρίτων της, παρακαλῶντάς την νὰ πλεονάσῃ μὲ προθυμίαν τὸ ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ἀρχὴν ἡ καλή της προαίρεσις, ἐπειδὴ ὁποῦ ἐξεύρει πόσον μοῦ ἔρχεται εἰς ὠφέλειαν ἡ ταχεῖα ἀναπλήρωσις τῶν πραγμάτων, ὁποῦ καὶ μὲ ἄλλην μου τῆς ἐσημείωσα. Καὶ ἂν τῆς προξενῇ βάρος τῶν γραμμάτων μου ἡ συνέχεια, ἂς μὴ τὸ κρίνῃ εἰς ἀποτέλεσμα αὐθαδείας, ἀλλ' ἀγάπης. ὁμοίως καὶ ἡ ἀγάπη τῶν φίλων τότε δείχνεται ἀξιολογώτερον, ὅταν διὰ ἐπιστολῶν συνομιλοῦν πλέον συνεχέστερον.

Ὁ εἰς τοὺς ὁρισμούς της πάντα δοῦλος,
καὶ ὑπόχρεως, (δεῖνα.)

Ἀπόκρισις εἰς αὐτήν.

Μεγάλαις εἶναι ἡ ἀπόδειξις τῆς φιλοστοργίας της, ὅπου προσφέρει με πολλὴν ἐθελημένη ψυχὴν πρὸς ἐσὲ, ὅπου ἄλλο δὲν καυχᾶται, παρὰ εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ φίλου. Ἐπειδὴ θέλα με προστάξῃ με μεγάλην τὴν ἐλευθερίαν, διότι ἂν καὶ ἡ δύναμίς μου εἶναι ἀρκετὴ νὰ στέκῃ ἀξιώματα, τὰ ὑποκείμενά της, ἤθελε δείξῃ ὅμως τὰς προθυμίας μου τὸ πρόθυμον, ὅπου πάντοτε εἶχα ἀξιόλογον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν προσταγμάτων σας, ἡ εὐκολία ἐστάθη ἀπαιτήσεως πολυκαίρου ὑποταγῆς, καὶ ὄχι ἀμέλεια· διατὶ προβάλλοντας ἀπὸ τοσαῦτα μου ὑπηρεσιῶν τὴν ἐδικήν της ὑπόθεσιν, δὲν ἔλειψα με ὅλον μου τὴν ἐπιμέλειαν νὰ προσπαθήσω τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν ἐκποίησιν τῶν πραγμάτων της· καὶ με ἄλλην ἀκριβεστέραν θέλω τῆς δώσω εἰλικρινῆ εἴδησιν. Διατὶ με ὀλίγην διατριβὴν καιροῦ, θέλω ἐπιχειρισθεῖ ὁλοψύχως εἰς τοῦ ἔργου τὴν τελειότητα. Πρόσταξε ἐλευθέρως ἐκεῖνον, ὅπου λαμβάνει διὰ τιμὴν τοῦ φίλου τοὺς ὁρισμούς· καὶ ὅπου στέκει πάντοτε ἕτοιμος νὰ φανερώνῃ τὸν πόθον του μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν.

Εἰς τὰ προστάγματά της
Δοῦλος (ὁ δεῖνα.)

Ἐπι-

Ἐπιςολὴ εἰς αἴτησιν συμβυλῆς ἀπὸ φίλον.

ΑΝ καὶ ἄλλαις φοραῖς τῆς ἐζήτησα εἰς ταῖς χρείαις μυ συμβυλὴν, τῆς ζητῶ τῶρα ἐκείνην, ὁπῦ εἰς τὸ περὶ τῆς ζωῆς ἔχει διαφορὰν ἀπὸ ὅλαις, διατὶ καταγίνεται ἐπάνω εἰς τοῦ Υἱῦ μυ τὴν προκοπήν. Αὐτὸς ἔφθασεν εἰς ἡλικίας μέζον: ὅθεν εἶναι ἀνάγκη μὲ κάποιαν ἀρετὴν νὰ ἀξεπίσῃ τὸν ἑαυτόν τυ, διὰ νὰ μὴν αὐξεῖ εἰς τὸν κόσμον ὡσὰν ἀναίσθητον ἄγαλμα, διὰ τὰ συμβεβηκότα τῆς τύχης. Διὸ ζητῶ ἀπὸ τῆς συνέσεώς της τὴν διάκρισιν νὰ μυ δώσῃ ξόπον συμβυλῆς, εἰς ποίαν ἐπιχείρησιν πρέπει νὰ τὸν διαθέσω. εἰς τῶν γραμμάτων τὰς ἐπιςήμας, ἢ εἰς καμμίαν μέθοδον μηχανικήν; διατὶ τὴν σήμερον, ἡ ἀρετὴ τῆς σοφίας εἶναι παίγνιον τῦ κόσμυ περισσοτέραν τιμὴν ἔχει σιμὰ εἰς τὺς ἀνθρώπυς ὡσὰς Θερσίτης, παρὰ ὡσὰς Ὀδυσσεύς. ὅθεν δὲν ἤθελα ἐκεῖ ὁπῦ προσπαθῶ νὰ τῦ δώσω βοήθειαν τῆς τύχης, νὰ τῦ προξενήσω ἐσχάτην συμφοράν. ὅθεν λογιάζω, πῶς ἤθελεν ἦσαι ἀσφαλέςερον μία μηχανικὴ ἐπιχείρησις, μὲ τῆς ὁποίας τὴν βοήθειαν νὰ ἀπολαμβάνῃ τῆς ζωῆς τυ τὴν προσήκυσαν αὐτίληψιν. Ἡ ἀγχίνοιά της θέλει προκρίνει τὸ αἱρετώτερον, διὰ νὰ βάλω

εἰς ἔργον τοῦ συμβουλευομένου τὸ ἀναγκαῖον εἰς ὁρισμόν.

Τῆς ὑμετέρας ἀγάπης
Εἰλικρινὴς καὶ πιστὸς φίλος.

Ἀπόκρισις εἰς αὐτήν.

ΝΑ ζητῇ συμβουλὴν ἀπὸ ἐκεῖνον, ὁποῦ εἰς ταῖς ἰδίαις του χρείαις ἔχει χρείαν συμβουλῆς, αὐτὸ εἶναι σημεῖον μιᾶς μεγάλης τιμῆς, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ μίαν ἄκραν ἀγάπην. ἡ ζήτησίς της εἶναι πολλὰ ἀμφίβολος, ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ λάβῃ ἀπὸ ἄλλα ἄξια ὑποκείμενα τὴν διάλυσιν. Θέλει δειχθεῖ ὅμως τῆς ἀγνωσίας μου τὴν συμβουλὴν εἰς ἀποτέλεσμα τοῦ ἰδικοῦ της πράγματος. Εἶναι βέβαιον, πῶς ἡ διαφθορὰ τῶν χρόνων ἔφθειρε τῶν ἀνθρώπων τὰ ἤθη, καὶ δὲν διακρίνεται πλέον ἡ ἀρετὴ ἀπὸ τὴν κακίαν· διατὶ ηὔξησεν αὐτῶν ὡσὰν μεγάλον νέφος ἡ ἀμάθεια· ὅθεν καὶ ἡ ἀρετὴ ὀλίγην τιμὴν ἔχει τὴν σήμερον εἰς τὸν κόσμον. Μ' ὅλον τοῦτο ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ στοχασθοῦμεν ἐκεῖνο, ὁποῦ κρίνει τῶν ἀμαθῶν ἡ διάνοια. πρέπει νὰ ἀποβλέπωμεν εἰς ἐκεῖνο, ὁποῦ δοξάζει ὅλη ἡ συλλογὴ τῶν ἀγαθῶν, καὶ φρονίμων. Δὲν ἀτιμάζει τὴν ἀρετὴν, ὅμως ἐκεῖνος ὁποῦ διὰ τοῦ χρυσοῦ τὴν ἀπώλειαν, δὲν ἐφάνη ἄξιος τοιούτου ὡραίου χαρίσματος. ἀλλ' ἐκεῖνος ὁποῦ ἔχει τὴν ἀρχὴν ἀπὸ θεῖον

εἶδο-

ἔνδοξαν, ἢ καὶ πληθυνομένους ἀπὸ τὰ
ἄνθη τῶν Μουσῶν ἢ τοῦ θεοῦ ἐκ φύσεως
ἠξιώσωσι(?) καὶ τιμᾷ τὸν ἐνάρετον, διὰ
τῆς ἐρωτήσεως τὰ προνόμια. Ἀληθινὰ
[illegible] ἔργων ἢ πράξεις εἰς
τοὺς ἀνθρώπους δίδει ποθητὴν τὴν ζω
φιλίαν(?) ἀλλ' ὄχι ἀδόκιμον τιμήν,
μάλιστα ἀτιμίαν. ἢ τὰ ἔργα ἢ συκε-
[illegible] ἢ τὸ γένος τοῦ ἀξιό-
λογα, ἐκεῖ ὅσου τῶν [illegible] τὸ
περιέχεται μεγαλεῖα [illegible] μόνος, [illegible]
[illegible] καὶ τοῦ ὀνόματος τὴν φή-
μην ἀθανατίζουν. Ἔρρωσο.

Ἐπιθυμῶ [illegible] χειρόλιμον(?) πρὸς φί-
λον, ἀπὸ ξένος [illegible] οἷος [illegible]
ἔγραψε.

Δὲν φθάνει τῶν χειροκαλὴ[illegible]

μου ἡ δύναμις νὰ εὐχαριστή-
σῃ ἐκείνας τὰς χάριτας, ὅπου χω-
ρὶς νὰ μοῦ πρέπουν λαμβάνω καθ'
ἑκάστην ἀπὸ τὴν εὐγένειαν τῆς
ψυχῆς της. Τοῦτο εἶναι ἀποτέλεσμα
τα μιᾶς μεγαλοψύχου καρδίας, ὅπου
δυναστεύει καθ' ἕνα νὰ γίνεται αὐ-
τοπροαίρετος δοῦλος. Εἰς τόσαις ἐξαι-
ρέταις εὐεργεσίαις, δὲν δύναμαι νὰ
τῆς προσφέρω ἄλλο εἰς εὐχαριστησίαν,
παρὰ ὅπου τὰς ἰδέας μου τὴν ταπει-
νωμένην δούλευσιν. Καὶ τότε δέχου ἢ
γνωρίσει τὴν ἀφιέρωσιν τῆς εὐ-
νοίας, ὅταν εἰς ταῖς ἀδυναμίαις μου
θέλω μὲ προστάξῃ μὲ κάθε αὐ-
τοδέσποτον ἐξουσίαν. Ἡ ἀγγέφορος
τῆς χειρός μου εὐχαριστήσεις, δὲν

ἀλάθη

ἐσλάβη ἔργον ἀκυρωσούνης, ἀλλ᾽ [illegible]

ἀπε[illegible] [redacted] των πολλῶν μου φρονδί-

δων· ὅμως τῶν χαρίζων της [illegible]

μου [illegible] πάντα [illegible]

[illegible] πολλά [illegible] ἀχαρίστη-

[illegible] καὶ νὰ της παρακαλῶ ἀπὸ

[illegible] καὶ ὁρμίζων ἀγαθῶν,

[illegible] εὐχὰς· Ἔρρωσο.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] εἰς [illegible]

[illegible]

[illegible] ἀχαρίστη [illegible]

[illegible] ἐκεῖνος [illegible]

[illegible]

[illegible] χρόνος μου [illegible]

[illegible]

ὅσου πάντοτε εἶμαι ἄσμενος εἰς
τὴν δούλευσίν της, δὲν [illegible]μπορῶ να
λείψω [illegible] ἀξιότητος [illegible] μὲ τὴν
ὑστέραν γραφήν. Ἐκείνους τοὺς ὀλίγους ἐπι-
δείξεις τῆς ἀποδοχῆς, ὅπου καμμίαν
φορὰν προσφέρω εἰς τὴν κυριότητά
σου προστάγματά της, δέχεται [illegible] ἡ
Χάρις της πάλιν [illegible] τοῦ
γενναῖος, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ εἶναι μιᾶς
[illegible] ὅπου εἰς ἄλλα τὸ χαίρεται,
ἀλλ' ὅτι ἔχει μεγαλυτέραν εὐχαρίστησιν
ἀπὸ τὸ νὰ συμπαραβαίνῃ εἰς τὰς χά-
ριτας τῶν φίλων, καὶ νὰ δείχνεται βοη-
θὸς μὲ κάθε δύναμιν [illegible]
τους μάλιστα, ὅ [illegible] τῆς
τῶν ἀγγέλων, ὅπου μὲ τὴν [illegible]
προαίρεσίν του ἀγαπᾷ τους, βλέπω καὶ
[illegible] τὰ δείχνεται πρόθυμος
[illegible] περισσότερον, ἢ εἰς κάθε ἄλ-

ρον

γὸν ἄνθρωπος νὰ ὑπακούῃ, καὶ ὄχι νὰ ὁρίζῃ· διατὶ ὅσα προσάζει ἐκεῖνος, ὁποῦ ὑποχράφεται δοῦλος.

Τῆς ὑμετέρας ἀγάπης

(δεῖνα.)

Ἐπιςολὴ παραπονετικὴ διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν γραμμάτων τοῦ ἰδίου φίλου.

Δὲν τέρπουν τόσον τοῦ ἀνθρώπου ταῖς αἰσθήσεις ὅλα τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας τὰ ἀρώματα, ὅσον παρηγορᾷ μίαν καρδίαν τοῦ φίλου ὁ κάλαμος, ὅταν ταχύτερος κινεῖται εἰς τὴς φιλίας τὴν μνήμην. Δὲν εἶναι δυςυχία εἰς τὸν Κόσμον νὰ βλάβῃ τόσον τὸν ἄνθρωπον, ὅσον ἡ ςέρησις τῶν γραμμάτων, καὶ ἡ ἀμνημοσύνη τοῦ φίλου. Ἐγὼ δὲν ςοχάζομαι νὰ εἶναι τῶν φίλων αἱ ἐπιςολαῖς μία περιέργεια, καθὼς εἶναι ἐκείνη τῶν δοκούντων φίλων. Εἶναι ἓνα χρέος τῆς φύσεως, καὶ τοῦ νόμου τῆς ἀληθινῆς φιλίας, καὶ ἀπροσποιήτου ἀγάπης, ὁποῦ βιάζει τὸν φίλον νομίμως, καὶ ἀναγκαίως νὰ γράφῃ. Ὅποιος δὲν γράφει, ἐβγαίνει ἀπὸ τὸν νόμον τῆς φύσεως, καὶ τῆς φιλίας· διατὶ ἡ φιλία ζητεῖ πάντοτε τὰ συνήθη καὶ μὲ τὸ μέσον τῶν ἐπιςολῶν, αὐ αὐτὴ ἡ φιλία ἄλλο δὲν εἶναι, παρὰ ἕνας συνδεσμος μιᾶς ἀμοιβαίας ἀγάπης. καὶ ὅταν μακρύνουν τὰ μέσα, τότε ἡ φιλία μένει ἀμφίβολος, καὶ συλλογίζεται τὴν

τὴν στέρησιν τῶν ἐπιστολῶν, ἢ ἀμνημοσιύνην, ἢ καὶ μεγάλην ψυχρότητα. Ἄλλο δὲν σὲς λέγω, παρὰ πῶς τὸ γράψιμον εἶναι σημεῖον φιλίας, τὸ ἀμελεῖν εἶναι σημεῖον ἀμνημοσιύνης, καὶ ἀχαρίστου διαθέσεως. Ἔῤῥωσο.

Ἀπόκρισις εἰς αὐτήν.

Ἀστόχασα συμπεραίνει ὁ λογισμός, ὅταν δὲν συλλογίζεται μὲ τοὺς δικαίους κανόνας. κάθε ἀποτέλεσμα ἔχει τὰς αἰτίας του· τὰς ὁποίας ἔχει χρέος νὰ τὰς ζητῇ κάθε φρόνιμος νοῦς· ἀλλέως ὅταν ἀφίνῃ τινὰς ἀρχὰς, καὶ αἰτίας, συλλογίζεται ἐγκλήματα τῆς ἐπινοίας, καὶ ἀκατάστατα ὄντα. καλλίτερα ἤθελεν ἦσαι ἡ ἔλλειψις τῶν γραμμάτων μου νὰ προέρχεται ἀπὸ ἄλλην αἰτίαν, καὶ ὄχι ἀπὸ μίαν χρονικὴν ἀσθένειαν, ὅπου μοῦ ἐκατέβαλε τὴν ζωήν. ὅθεν καὶ δυναστικῶς ἐφάνηκα ἴσως τώρα ἀμνήμων μὲ τὸ ἔργον, ἀλλ᾽ ὄχι ποτὲ μὲ τὸν νοῦν· μάλιστα ἐνθυμούμενος τοῦ φίλου τὴν ἐγκάρδιον ἀγάπην, εἶχα περισσοτέραν ταλαιπωρίαν, ἀπὸ τοῦ ἰδίου πάθους τὴν ἐνέργειαν. Διὰ τοῦτο τὴν βίαν δὲν δύναται τινὰς νὰ ὀνομάσῃ ἀμνημοσιύνην. Ἠξεύρει, πῶς ἀγκάλα καὶ εἰς τὸ ἀπερασμένον ἤμουν ἐμποδισμένος εἰς πολυφροντίστους μεταχειρίσεις τῶν πραγμάτων μου,

μοῦ, δὲν ἔλειψα ὅμως ποτὲ διὰ μέσου τῶν ἐπιστολῶν μου νὰ τῆς φανερώνω τὸ χρέος, ὁποῦ μὲ κρατεῖ εἰς τὸ εἰλικρινὲς τῆς ἀγάπης της· ἂν καὶ ἡ ὑπερίστασις τῆς ἀθωνείας ἔκαμε συγκοπὴν τῆς φιλίας, ἔκαμε μάλιστα μεγαλητέραν τὴν ὁρμὴν τοῦ πόθου εἰς τὸ νὰ κινηθῶ προθυμώτερα εἰς ὅσον φθάνει νὰ τὴν δουλεύσω.

Ἔρρωσο.

Ἐπιστολὴ τινὸς ὁποῦ ἐδυστύχησε, καὶ παραπονεῖται πρὸς τὸν φίλον του.

Δὲν εἶναι πρέπον τότε μόνον ὁ φίλος νὰ συνομιλῇ μὲ τὸν φίλον διὰ γραμμάτων, ὅταν εὐτυχεῖ, ἀλλὰ πρέπει καὶ εἰς ταῖς δυστυχίαις μάλιστα· διατὶ αὖ ἡ δυστυχία εἶναι σὰν Ναυκράτης, ὁποῦ κρατεῖ τὴν κίνησιν τῆς ὀρέξεως, ἢ ὡς μία Μανδραγόρα, ὁποῦ ἀποκοιμίζει τὸν ἄνθρωπον εἰς τῆς λήθης τὸν ὕπνον, ἡ παραμυθίαις τῶν φίλων θέλει κινῆσει τὸ ἄτονον τῶν θλίψεών μου, καὶ τῆς μελαγχολίας τὸν καιρόν· ἡ τύχη δὲν ἔλαβεν ἄλλον σκοπὸν νὰ τοξεύῃ, ἢ διὰ παίγνιον, ἢ διὰ θυμὸν, παρὰ τὴν ἰδικήν μου ἀθένειαν. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνθηρᾶς μου ἡλικίας ἕως τώρα δὲν ἔπαυσαν τὰ βέλη της ἐναντίον μου· τόσον ὅτι κτυπῶντας ὅλα χωρὶς νὰ σφαλέσουν ποτὲ, μὲ ἔρριψαν τέλος πάντων εἰς

μίαν

μίαν ἐσχάτην, καὶ ἐλεεινὴν συμφοράν. Τί με ὠφελεῖ τοῦ αἵματος ἡ ἀξιότης; ἡ τῶν προτέρων πλούτων ἡ ἀφθονία; ἡ ἀξία ἐταπεινώθη, τὸν πλοῦτον ἐπέταξαν μὲ τὴν τύχην, πέσον ἔτη θρήνων τὴν κατάστασίν μου, ὁποῦ δὲν ἔχω ἄκραν ἀθυμίας, ἐκατήντησον εἰς τὸ ἔσχατον τῆς δυστυχίας. Ἔρρωσο.

Ἀπόκρισις εἰς αὐτήν.

Ἕνας δόκιμος Ναύτης πρέπει εἰς τὸν καιρὸν τῆς γαλήνης νὰ καρτερῇ καὶ τῆς τρικυμίας τὴν πανόλεθρον ζάλην. καὶ ὅταν φθάσουν τῶν κυμάτων ἡ ἐπιφοραῖς, δὲν τυχαίνει νὰ πέσῃ εἰς τῆς ἀπογνώσεως τὴν ἀμέλειαν. πρέπει μὲ κάθε ἐπιτηδειότητα γνώσεως νὰ ὑποφέρῃ, καὶ μὲ τῆς ἀνδρείας τὴν χάριν νὰ ἀντιμάχεται εἰς ταῖς προσβολαῖς τῶν ἀνέμων. ὅταν λοιπὸν περμιξα δυστυχῇ ὁ ἄνθρωπος, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναμένῃ καὶ δυστυχίαις. δὲν πρέπει ὅμως ὅταν φθάσουν νὰ δειλιᾷ· διατὶ εἰς ἕνα μεγαλόψυχον στῆθος ἡ δειλία δὲν ἔχει τόπον. Τυχαίνει μὲ τὴν ἀρετὴν τῆς φρονήσεως νὰ δείχνεται ὡσὰν ἀδάμας εἰς τῆς ἐναντίας τύχης τὰ συνήθη τοξάματα. Καὶ ποῖος ἀμφιβάλει, ἐκεῖ ὁποῦ ἔρχεται μὲ τόσον θυμὸν ἡ πολυτάραχος τρικυμία, πῶς δὲν θέλει ἀκολουθήσει μία μεγάλη, καὶ χαρί-

ἐλέφατος γυαλίων; τῆς τύχης ἡ ἐπιρροαῖς δὲν καὶ νουμῦναι πάντα εἰς βλάβην, γίνουμῦναι καὶ εἰς βοήθειαν, διατὶ ἡ σφαίρα της δὲν στέκει ἀκίνητος. Καὶ ἐὰν μίαν φορὰν ῥίπτει τὸν ἄνθρωπον εἰς τῆς δυστυχίας τὴν ταπείνωσιν, καὶ μεταφοραῖς ἄλλαις φοραῖς τὸν ἀναβιβάζει εἰς τῆς εὐδαιμονίας τὴν χάριν, καὶ μὲ ταῖς εὐεργεσίαις της τῇ μεγαλειότητι τοῦ λογισμοῦ τὴν διαφοράν. Ἔρρωσο.

Ἐπιστολὴ προφασιστικὴ πρὸς φίλον διὰ ἔλλειψιν γραμμάτων.

ἌΝ καὶ τὸ χρέος τῆς ἀγάπης της μὲ δίωκε δι' ἡ νὰ τῆς γράφω, ἡ ἀλλεπάλληλαις συμφοραῖς ὁποῦ ἐπανέβησαν εἰς τοῦ λόγου μου, ἐγίναν αἰτία τῆς ἐδικῆς μου ἐλλείψεως. μὴ μοῦ ἀντιφέρῃ κατηγορίαν διὰ τὴν ἀργηταν. διατὶ ὁποιος εἶναι βεβαρημένος ἀπὸ τὴν τύχην, καὶ βιαίως φαίνεται ἀμελής. ὥστε ἡ ἔμφυτος συμπάθεια, ὁποῦ πάντοτε ἐσυνήθισε, δὲν θέλει ἀποβλέψει εἰς τὴν ὑπερβολὴν τοῦ χρέους μου, ὅσον εἰς ταῖς ἐναντίαις περιστάσεις, ἡ ὁποίαις μοῦ θλίβουσι τὴν ζωήν. δὲν λογιάζω ἄξιον νὰ τῆς ἐνθυμίσω ταῖς δυστυχίαις μου, διὰ νὰ μὴ τῆς φέρω καμμίαν ζάλην εἰς τὴν ψυχήν, τόσον [illegible] τῆς λέγω. πῶς ὅταν ἔλειψα νὰ ἀνα[illegible]

σω

σαν τὸ χρέος μου πρὸς σᾶς, εἰς τὸ ὁποῖον χρεωστῶ τὴν ζωήν· ἤμουν καταποντισμένος ἀπὸ μεγάλα βάρη· ἀπὸ [illegible] ἠμπορεῖ νὰ συμπεράνῃ εἰς πόσον μέγαν ἀθλιότητας μὲ ἀφῆκαν τοῦ καιροῦ ἡ [illegible]. [illegible] πλειότερον εἶχα ςερημένον τὸν λογισμὸν εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐλπίδος μου, τόσον τῆς ψυχῆς καὶ [illegible] ἐτάραξεν ὅλης τῆς ζωῆς μου ταῖς [illegible]. Δὲν ἀπλώνομαι πλειότερον, διὰ νὰ μὴν αὐξαίνω ταῖς πίκραις μου μὲ τὴν ἀνάμνησιν τῶν δυςυχιῶν μου. Ἔῤῥωσο.

Ἀπόκρισις εἰς αὐτήν.

Ὅσον τῶν φίλων ἡ ἐπιςολαῖς ἀναπαύουν τὸν νοῦν, ὅταν εἶναι γραμμέναις ἀπὸ μίαν ἄλυπον καρδίαν, ἄλλο τόσον σαλεύουν τὴν ψυχὴν ὅταν εἶναι συγκερασμέναις μὲ τὸ ἀψίνθιον τῶν δυςυχιῶν. Ἐγὼ καὶ πρότερον ἔςεκα τεθλιμμένος, εἶμαι ἄμοιρος πόσον χαρὸν ἀπὸ τῶν γραμμάτων σας τὴν συνήθη παρηγορίαν· τώρα ναὶ σὶ μοῦ αὐξαίνουν τὴν λύπην ἡ ἀπελπισμαὶς εἰδήσεις τῶν συμφορῶν, ὁπῶ αἰφνιδίως ἐσκέπασαν τῆς τύχης σας τὴν λαμπρότητα. Δὲν τυχαίνει ὅμως καὶ [illegible]πονᾶται ὁ σας δόκιμος νοῦς. [illegible] [illegible] ἄλλα εἶναι χαρίσματα τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ μέ[illegible] τὰ ὁποῖα ἠμπορεῖ κάθε ἄνθρωπος νὰ

δέ-

δείξῃ τὴν ἀρετήν σου. Ὅτι εἰς ταῖς δυστυχίαις ὀλίγοι ἠξεύρουσι νὰ εἶναι σωστοὶ καὶ ἀνδρεῖοι, ἐκεῖ ὁποῦ πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ δείχνῃ τὴν φρόνησίν του· καθὼς καὶ ἑνὸς ἀθλητοῦ εἰς τὴν δοκιμὴν τῆς πάλης φαίνεται ἡ ἀνδρεία του· καὶ ἐκείνη ἡ δεξιὰ, ὁποῦ δοκιμάζει κάθε ἀνδρείαν, ἠξεύρει νὰ μεταβάλλῃ ταῖς μικραῖς συμφοραῖς εἰς εὐτυχίαις. Ἔρρωσο.

Φίλος θρηνεῖ τὸν θάνατον τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ γράφων πρὸς τὸν φίλον.

Ἡ ἐναντίαις ἐπιρροαῖς τοῦ Οὐρανοῦ μοῦ δίδουν ἀρκετὴν ὕλην νὰ γράφω πρὸς τοὺς φίλους, ὁποῦ εἰς κάθε ἀπάντημα ἐδοκίμασα τὴν ἀγάπην τους. Ἔλεγα εἰς τοῦ κόσμου τὰ χαρμόσυνα νὰ μὴ συμβαίνῃ καμμία θλῖψις, ἀλλ' εἶδα πῶς ὁ θάνατος, ὡς καλὸς διδάσκαλος τῆς φύσεως, δείχνει μάταιον κάθε ἐλπίδα ἐκείνου ὁποῦ καυχᾶται πῶς στέκει ἀσάλευτος εἰς ταῖς δυσπραγίαις, καὶ ἀτυχίαις. ὅλη ἡ ἐλπίδα τῆς ἀφροσύνης μου ἵστεκον εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀδελφοῦ, ἀπὸ τοῦ θανάτου ἡ βία μὲ ἔκαμε νὰ καταλάβω πόσαις εἶναι συγκερασμέναις τοῦ κόσμου οἱ τερπνότητες μὲ τὴν πικρότητα τῶν δακρύων· μάλιστα ἐγνώρισα, πῶς ὑπερβαίνει ὁ πόνος κάθε ὑπερβολικὴν εὐχαρίστησιν. τί μοῦ ὠφελεῖ οὕτως ὑστερημένος ἀπὸ

τὸν

τὸν ἀδελφόν; καὶ τί βοήθειαν δύνανται νὰ μοῦ δώσουν ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πλοῦτη, ἐκεῖ ὁποῦ τὸ κάλλον, ὁποῦ μοῦ ἐπαρηγόρει κάθε θλίψιν ἐσβέσθη ὡσὰν ὡσὰν σπινθὴρ ἀπὸ τὰ ὄμματά μου, καὶ μὲ αὐτὸ μοῦ ἐβυθίσθη κάθε ἐλπίς; ὅθεν ἤθελον ἦτον συμφερώτερον εἰς τοῦ λόγου μου νὰ ὑστερηθῶ καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν μου ζωὴν, διὰ νὰ μὴ θεωρῶ πλέον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, λείποντας ἐκεῖνο τὸ ἄστρον, ὁποῦ μοῦ ἐχάριζε τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων μου. Θρηνῶ, ὄχι διατὶ ὁ θάνατος μὲ ἐχώρισεν ἀπὸ τὸν ἀδελφόν μου, ἀλλὰ διατὶ δὲν μοῦ κάμνει παντοτεινὸν σύντροφον τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰς τὸν ἅδην. διατὶ ἐκεῖ ἤθελα ἔχει περισσοτέραν ευχαρίστησιν, ὄντας κοινὴ ἡ δυστυχία, καθὼς εἶναι κοινὴ καὶ ἡ φύσις. Ἔρρωσο.

Φίλου ἀπόκρισις παρηγορητική.

ΠΟλλὰ μοῦ ἐσύγχυσε τὴν ψυχὴν τοῦ ἀδελφοῦ της ὁ θάνατος. διατὶ τέτοιον λογιάζωντας συμβεβηκὸς διὰ μερικήν μου δυστυχίαν, διαλύομαι ὅλος εἰς δάκρυα, καὶ θλίβομαι ὑπερβολικὰ διὰ τὴν στέρησιν τέτοιου ἀξιωτάτου ὑποκειμένου. ὅμως ταῖς ἀποῤῥοαῖς τῆς αἰωνίας θελήσεως δὲν τυχαίνει νὰ ταῖς λαμβάνωμεν ὡς δυστυχίαις, μάλιστα πρέπει νὰ ταῖς ἀριθμοῦμεν εἰς ταῖς πλέον ἐξαίρεταις εὐεργεσίαις τοῦ Οὐρανοῦ. ὅθεν εἶναι δί-

καιον

καιὸν νὰ προσφέρνωμεν ὅλαις ταῖς εὐχαρίστησις, ὁπῦ ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ μία γλῶσσα. Εἶναι ἀναντίῤῥητον πῶς τῦ ἀνθρώπυ ἡ φύσις πάγει εἰς ταῖς θλίψαις, διατὶ ἤθελεν ἀχώριςον τῦ συγγενῦς τὴν κοινωνίαν. Καὶ τῦτο προέρχεται ἀπὸ μίαν φυσικὴν ἀγάπην, ἀλλ' ὅλως ἀδιάκειτον. Διατὶ εἶναι ἀσυγκρίτως μεγαλητέρα ἐκείνη ἡ ὑπερφυσικὴ ἀγάπη, ὁπῦ χωρίζει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ ταῖς γήϊναις ταραχαῖς, διατὶ τὸν ἀναπάυει εἰς τῆς ἀϊδιότητος τὴν ἀπέραντον εὐφροσύνην· Καὶ εἰς τῦτο πρέπει νὰ ἐμπιςεύεται τῦ ἀνθρώπυ ὁ λογισμὸς, καὶ νὰ λαμβάνῃ τῦ θανάτυ ταῖς μάςιγες ὡς μικραῖς χάριτες ἐκείνης τῆς δεξιᾶς, ὁπῦ μὲ τόσην γλυκύτητα φανερώνει τῆς μεγαλωσιώνης τυ τὰ σημεῖα. Ἔῤῥωσο.

Ἐπιςολὴ Υἱῦ ὁπῦ γράφει πρὸς τὸν ἰδιόν τυ πατέρα, καὶ τῦ φανερώνει τὸν πόθον ὁπῦ ἔχει διὰ νὰ τὸν ἰδῇ.

ΠΟλὺς βέβαια εἶναι ὁ πόθος μιᾶς διψασμένης Ἐλάφυ, ὅταν μὲ πάσης προθυμίας τρέχει εἰς τὰ ῥεύματα τῶν ὑδάτων, τόσον ὅτι ἀπόμα διὸ βλέπει ἀπὸ μακρόθεν καμμίαν φλέβα, ὁπῦ νὰ συνέζῃ εἰς κανένα σκιῶδες δάσος, καὶ εὐθὺς σκιρτᾷ, πρὶν ἀκόμι νὰ δοκιμάσῃ τῆς πηγῆς τὸ κατάψυχρον νάμα. πόσον

περισσότερον πρέπει νὰ διψᾷ ἡ ψυχή μου ἐκεῖνον τὸν φιλόστοργον πατέρα, ὁποῦ εἰς τὸν κόσμον μοῦ ἔδωσε ταῖς πρώταις ἀναπνοαῖς τῆς ζωῆς, καὶ μὲ τὰς χύμας τῶν ἱδρώτων του αὐξάνουσι τοὺς τρυφεροὺς βλαστοὺς τῆς ἡλικίας μου. ἂς μὴ καυχᾶται ὁ γνήσιος ἀετὸς, ὅταν ἀπὸ ταῖς θερμαῖς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας ζωογονεῖται, ἐπειδὴ ἂν ἤθελα ἰδῇ ἐγὼ τὸ πρόσωπόν της, ἤθελεν αὐξήσῃ εἰς τοὺς λόγους μου ἡ ἐλπίδα· καὶ ἡ παῤῥησία της ἤθελε μοῦ παρηγορήσῃ τὴν θλίψιν, ὁποῦ ἕως τώρα μοῦ ἐμάρανε τὸ ἀτελὲς τῆς καρδίας. λοιπὸν ἂς μὴν εἶναι τόσον βραδὺς ὁ ἐρχομός της, ἀλλὰ νὰ γνωρίσῃ καθ' ἕνας πόσην ἀγαλλίασιν φέρνουν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Πατρὸς ἡ ἀγκάλαις. ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος προσκυνῶντάς την, καὶ μὲ ὅλον τὸ σέβας μένω.

Ἀπόκρισις τοῦ Πατρός.

ΤΗ͂Σ αἰθηρᾶς ἡλικίας ὁ πτεροειδὴς πόθος πετᾷ περισσότερον, καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον ἀετόν. δὲν στοχάζεται ὁ νέος ἄλλο, παρὰ τὸ μερικόν, ἂν καὶ ὁ πόθος πρὸς τοὺς γεννήτορας ἠμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ ἕνα ἴδιον κέρδος. τὸ ὁποῖον ἂν καὶ καλὰ συμφέρει, δὲν εἶναι ὅμως τόσον ἐξαίσιον. Διότι ἂν καὶ τὰ πράγματα ἐδύνετο νὰ τὰ φέρῃ κάθε Υἱὸς εἰς τὸ τέλος της, ἤθελαν προξενήσῃ περισσοτέραν ζημίαν, παρὰ ὠφέλειαν· ἐκεῖ ὁποῦ

Πατρὸς ἡ προσήκουσα πρόνοια δὲν συχάζεται ἐδῶ, ἀλλὰ τῆς πανοίκου ἀδιαμαχίας τὰ πρέποντα. Διὰ τοῦτο ὅσον ἡ ἐπιχείρησις τῶν πραγμάτων εἶναι πολλαπλάσιος, ἄλλο τόσον διὰ τὴν διόρθωσίν τως κάθε καιρὸς εἶναι ὀλίγος, διὰ νὰ εἶναι καὶ ἡ τελείωσίς τως ἀκατηγόρητος. Δὲν εἶναι ἀμφίβολον, ὅτι ἡ πολυχρόνιος ἀπουσία μου νὰ σοῦ προξενῇ μεγάλην ταραχήν· ἐπειδὴ δὲν ἀποβλέπεις, παρὰ εἰς ἐκεῖνο ὁποῦ χαροποιεῖ τὰ παρόντα. ἀλλ' ὅταν μὲ τὴν παρουσίαν μου, διδόντος τοῦ Θεοῦ, καταλάβῃς ταῖς ἀναγκαίαις αἰτίαις, τότε ἀναμφιβόλως θέλεις μάθει, πῶς τῶν γεννητόρων ὁ πόθος ὑπερβαίνει ἐκεῖνον τῶν τέκνων. Ἔρρωσο.

Ἐπιστολὴ ἀπὸ ἕνα ὁποῦ εὑρίσκεται εἰς φυλακήν, καὶ ζητεῖ βοήθειαν ἀπὸ τὸν φίλον του.

ΤΟ μεγαλήτερον δῶρον τοῦ ἀνθρώπου, ὁποῦ νὰ τοῦ ἐχάρισεν ὁ Οὐρανὸς, εἶναι ἡ ἐλευθερία. οὔτε δύναται νὰ τὴν χάσῃ, παρὰ τελειώνοντας τὴν ζωήν. Ἐγὼ δὲ καὶ πρὶν τοῦ θανάτου τὴν ἔχασα. ἐπειδὴ κλεισμένος ὡσὰν εἰς ἕνα τάφον μέσα εἰς ταύτην τὴν ζοφερὰν φυλακήν, ὄχι μόνον ὑστερήθηκα τῶν φίλων τὴν συναναστροφήν, ἀλλὰ ἔτι παραπλέον δὲν ἐξουσιάζω τὸν ἐμαυτόν μου. Καλότυχοι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους τοῦ θανάτου ἡ δοκιμὴ δὲν τοὺς ἀφίνει νὰ ἰδοῦν παρόμοιαις δυστυχίαις.

Ἐγὼ ἐπιθυμῶ χίλιαις φοραῖς νὰ ἔχασα τὸ φῶς τῆς ζωῆς, παρὰ νὰ ζῶ εἰς τὸ σκότος τέτοιας βαρυτάτης καταστροφῆς· ὅπου μὲ ἀναγκάζει νὰ παραφρονῶ ἡ πολυχρόνιος συμφορά. Ἠξεύρω, ὅτι τῶν φίλων ἡ βοήθειαις φθάνουν εἰς κάθε τόπον· καὶ ὅταν θέλουν μὲ τῆς ἀληθείας τὴν χάριν ἐλαφρώνουν τῶν δυστυχῶν φίλων τὰς ταλαιπωρίας. Οὔτε τὸ σίδηρον ὁποῦ κρατεῖ σφικτὰ σφαλισμέναις ταῖς θύραις τῆς φυλακῆς, ἔχει τόσην δύναμιν νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν ἀγάπην ἑνὸς πιστοῦ φίλου, ὅταν κατ' ἀλήθειαν ἡ ἀγάπη θέλει νὰ δείξῃ τὴν ἐνέργειάν της εἰς τέλος. Τὸ χρέος τῶν φίλων φαίνεται εἰς ταῖς δυστυχίαις, ὅπου ἄλλο δύναμαι νὰ τῆς σημειώσω ζητῶντας τὴν βοήθειάν της. Ἔρρωσο.

Ὁ Δυστυχὴς, καὶ ταλαίπωρος φίλος.

(ὁ δεῖνα.)

Φίλου ἀπόκρισις εἰς αὐτήν.

ΔΕν με ταράττει καμμία ζάλη ὡσὰν ἐκείνη τοῦ φίλου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν κρίνω ἄλλην μεγαλητέραν εἰς τὸν κόσμον, καὶ διὰ ταῖς δυστυχίαις, καὶ διὰ τοῦ φίλου τὴν πείρασιν. Καὶ διὰ τὸ ἕνα, καὶ διὰ τὸ ἄλλο δοκιμάζω ἀνυπόφερτον πόνον ε .. ὴν καρδίαν· τόσον ὅτι ἤθελα προκρίνῃ νὰ .. ῶ μὲ τὸν φίλον καὶ εἰς ταῖς ἰδίαις δυστυχίαις, καὶ στενοχωρίαις τῆς φυλακῆς· διατὶ καὶ ἡ

ἰδία

ἰδία φυλακὴ ἤθελε μοῦ φαίνεται ἕνας ἀτυχισμένος τόπος, ὁποῦ νὰ μοῦ προξενῇ μεγάλην ἀθυμίαν, ἔχοντας τοῦ φίλου τὴν συναναστροφήν. Καὶ ὄντας τὰ πάθη τῶν φίλων κοινά, ἂς εἶσαι βέβαιος, πῶς δὲν εἶναι ἡ ἐδική μου ὀδύνη ὀλιγώτερα ἀπὸ τὴν ἐδικήν της. διατὶ μάρτυς ὁ Οὐρανός, κάθε φορὰν ὁποῦ μοῦ ἔρχεται εἰς ἐνθύμησιν ἡ συμφορά της ἡ ἀπαραμύθητος, χάνω ὅλαις ταῖς παρηγορίαις τοῦ κόσμου. Ἤθελα ἂν ἦτον δυνατὸν εἰς ἕνα ἄτομον καιροῦ νὰ ἐλαφρύνω ὅλην τὴν βαρύτητα τοῦ πόνου της, καὶ ἂν δὲν ἔφθανε τῆς οὐσίας μου ἡ δύναμις, νὰ δώσω ἀκόμη καὶ τὴν ἰδίαν μου ζωήν, διὰ νὰ καταλάβῃ πόση εἶναι ἡ προθυμία μου εἰς τὸ νὰ ἐπιχειρισθῶ εἰς ἐδικήν της βοήθειαν. ὅμως δὲν ἀμφιβάλλω νὰ ἠξεύρῃ, ὅτι ὁ καιρὸς καθὸ εἶναι μεγάλος ἰατρὸς εἰς τὰ πάντα, θέλει τῆς δώσει παρηγορίαν, ὅταν μεσιτεύσῃ ἡ ἀρετὴ τῆς ἀνδρείας. Ἔρρωσο.

Ἐπιστολὴ πατρὸς ὁποῦ γράφει πρὸς φίλον, καὶ θρηνεῖ τὴν στέρησιν τοῦ Υἱοῦ του.

Δὲν ἠξεύρω νὰ τῆς φανερώσω καινότητα πλέον θρηνώδη ἀπὸ τὴν ἐδικήν μου πολυστέναχτον συμφοράν. ἕνα Υἱόν, καὶ τοῦτον μοναχὸν μοῦ ἐχάρισεν ὁ Οὐρανός, καὶ τοῦ θανάτου ἡ ἄσπλαγχνος ἐπιδρομὴ τὸν ἅρπαξεν ἀπὸ ταῖς ἀγκάλαις τοῦ ἰ-

λεινοῦ Πατρός. ἂς εἶχε καὶ μὲ πληγώσῃ πρὶν νὰ γνωρίσω τῆς ἡλικίας του τὰς μερικὰς χάριτας, διατὶ ἴσως ἤθελον ζῆσαι ἐλαφρότερος ἀπὸ ὅλους. εἶχα ἐλπίδα ἐκεῖνος νὰ εἶναι τοῦ γήρως μου ἡ [illegible], τῆς διαδοχῆς μου ἡ διατήρησις, καὶ τοῦ γήρατός μου ἡ προστάθεια· καὶ εἰς ἕνα καιρὸν, ὡς μία ἀράχνη ἐξελύθη ὅλη μου ἡ ἐλπίς. ἂς ἤθελε σβεσθῇ καὶ τῆς ζωῆς μου ὁ λύχνος, διατὶ ἔτζι ἤθελε παύσῃ καὶ ἡ τιμωρία της. Ἐδὼ δὲν φθαίνει βοήθεια φίλων. παρηγορία μόνον δὲν δύναται νὰ μοῦ ἐξαλείψῃ τὴν λύπην. ὅθεν εἶναι δύσκολον νὰ μοῦ μεταλείψῃ τινὰς τὰ δάκρυα εἰς χαράν. Εὐκολώτερον εἶναι νὰ καταβῶ ἕως τῆς λήθης τὸ ὕδωρ, παρὰ νὰ λάβω πλέον εἰς ταῖς ἡμέραις μου παραμικρὰν ἀνάψυχιν τῶν πόνων μου.

Ἀπόκρισις τοῦ φίλου παρηγορητική.

ΔΕν δύναται ἡ θλιβερά μου διάνοια νὰ περιγράψῃ τὸ βάρος τῆς λύπης, ὁποῦ ἔξαφνα μοῦ ἐσκέπασε τὴν καρδίαν. πόσον ὅτι ἀφ' οὗ διὰ τῶν γραμμάτων της ἐκατάλαβα τὸ ἀπαραμύθητον συμβεβηκὸς τῆς οἰκίας της, ὅλαις ἡ ὧραι τῶν ἡμερῶν μου εἶναι συγκερασμέναις μὲ δάκρυα. Τοῦτα εἶναι τοῦ θανάτου τὰ τρόπαια, νὰ κτυπᾷ εἰς ἕνα σκοπὸν, καὶ νὰ πληγώνῃ καρδίαις διάφοραις. Μὰ ἂν καλὰ καὶ μᾶς φαίνεται νὰ ἐνεργῇ ἀλόγως, δὲν

κινεῖται ὅμως χωρὶς τὸ νεῦμα τῆς παντοδυνάμου ἐκείνης θελήσεως, ὅπου διέπει τὰ πάντα. Καὶ αὖ ἐκείνη ἡ πρόνοια εἰς τὰ παίδια, ὡς τὴν ὁποίαν ὑποπιάζεται κάθε ἐπίγειος στολισμός, θέλῃ νὰ πλειοῦται τὸ πρόσταγμά της, ποία θέλησις δύναται νὰ τῆς ἀντισταθῇ, μάλιστα, ὅπου ἐκείνη μόνη ἀπὸ ὅλα τῶν ἀνθρώπων τὰ νοήματα εἶναι ἀσυγκρίτως ἀληθεστέρα, καὶ ἀψευδέστατος; Καὶ λοιπὸν ὅλον ἐκεῖνο, ὅπου κάμνει εἶναι ἴσον, αὖ καλὰ καὶ εἰς τὴν ἰδικήν μας μωρίαν φαίνεται ἄνισον καὶ χωρὶς λόγου. Ταῦτα ὅταν τὰ στοχασθῇ ἕνας εὐθὺς λογισμός, δύναται νὰ ἀναπαυθῇ, καὶ νὰ ἀφανίσῃ ἀπὸ λόγου του κάθε ταραχὴν σκυθρωπότητος. Διατὶ ἐκείνη ἡ δεξιά, ὅπου δοκιμάζει τὰς καρδίας, ἠξεύρει καλλιώτερον νὰ εὐεργετῇ, παρὰ νὰ παιδεύῃ. Καὶ ὅταν ἰδῇ μίαν [illegible]ιοιαν στεθρὰν, πάλιν μὲ ἄλλαις [illegible]μωθίαις ἰατρεύει τοὺς παρρωχημένους πόνους. Καὶ ἐκείνη ἡ ἀκατάληπτος δύναμις, ὅπου καὶ ἀπὸ τὴν στερρότητα τῶν λίθων δύναται νὰ ἀναστήσῃ πολυάριθμα γένη, θέλει ἠξεύρει νὰ ἀναστήσῃ ἄλλους Υἱούς, ἕως ὅπου θέλει, ὡς φιλάγαθος νὰ σώζεται τοῦ κάθε γένους καὶ ἀτόμου ἡ τελειότης. Τόσον εἰς ὀλίγους ὅρους τῆς σημειώνω, ὄχι διὰ συμβουλήν, διατὶ μία μεγαλόψυχος καρδία ἠξεύρει νὰ ἑρμηνεύσῃ πόση εἶναι ἡ χάρις τῆς ὑπομονῆς εἰς τέτοια συμβεβηκότα. Ἔρρωσο.

ΥΠΟΔΕΙ'ΓΜΑΤΑ

ΕΤΕ'ΡΩΝ

ΔΙΑΦΟ'ΡΩΝ ΓΡΑΜΜΑ'ΤΩΝ,

Πῶς γράφει Ἡγούμενος εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ὅταν στέλλῃ εἰς ζήτησιν κανένα Καλόγηρον. τὸ ὁποῖον γράμμα τὸ λέγουσιν αὐτοὶ Πιττάκιον.

Παναγιώτατε, καὶ Θεοφρούρητε ἡμῶν αὐθέντα καὶ Δέσποτα, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, καὶ τῆς ἡμετέρας Μονῆς μετὰ Θεὸν προστάτα, τὴν μετ' εὐλαβείας δουλικὴν προσκύνησιν ἀπονέμομεν, οἱ τῆς Μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἐπονομαζομένης (δεῖνα) ἢ τοῦ ἁγίου (δεῖνα) Πατέρες ἅπαξάπαντες.

ΤΑ' χρέη τὰ ὑπέρμετρα, καὶ αἱ καθ' ἑκάστην περιστάσεις, Παναγιώτατε Δέσποτα, ὁποῦ συμβαίνουσιν εἰς ἡμᾶς τοὺς πτωχοὺς Πατέρας, καὶ εὐτελεῖς αὐτῆς δούλους, μᾶς κάμνουσι τολμηρούς,

ὥστε

ὥστε ὁπῦ μὲ τὸ παρὸν νὰ ἐνοχλήσωμεν τὴν πανα-
γιότητα σας ἀκοήν, καὶ νὰ τῆς φανερώσωμεν τὰς
δυστυχίας μας, διὰ νὰ παρακινηθῇ εἰς ἔλεος καὶ
ἔλεος, νὰ μᾶς βοηθήσῃ ὡς κοινὸς Πατὴρ, καὶ
ἐλεήμων Δεσπότης. Νὰ γράψωμεν καταλεπτῶς
τὰς δυστυχίας μας, Δέσποτα Παναγιώτατε, εἶναι
ἀδύνατον, μὲ τὸ νὰ εἶναι ὑπερβολικαῖς. Τὰ
τείχη τῆς Μονῆς ἐσαθρώθησαν· τὰ χρέη περισ-
σεύουσι· Πατέρες δὲν ἀπόμειναν, ὁπῦ νὰ βοη-
θῦν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῦ Μοναστηρίου. Τὰ δο-
σίματα αὐξάνουσι· δὲν ἔχομεν ἄλλην ἐλπίδα,
παρὰ τῆς ὑμετέρας Παναγιότητος μετὰ τὴν τῆς
Θεοτόκου ἁγίας Παρθένου (δεῖνα) ἢ τῦ ἁγίου
(δεῖνα.) ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλήν μας ἀνάγκην,
καὶ στενοχωρίαν, στέλλομεν ἀπὸ τοὺς ὀλιγοστοὺς Πα-
τέρας, ὁπῦ εὑρίσκονται εἰς ταύτην τὴν Μονὴν,
τὸν ὁσιώτατον Προηγούμενον Κὺρ (δεῖνα) μετὰ
τῆς συνοδίας αὐτῦ. τὸν ὁποῖον παρακαλῦμεν τὴν
ἀγαθὴν αὐτῆς διάθεσιν, νὰ δεχθῇ εἰς τὴν
σκέπην τῶν πτερύγων αὐτῆς. καὶ διὰ χάριν τῆς
ὑπεραγίας Θεοτόκου, νὰ τὸν συνδράμῃ μὲ τὴν
δύναμιν τῶν αὐτῆς λόγων καὶ ἔργων, διὰ νὰ
ἠμπορέσῃ νὰ βοηθήσῃ εἰς μέρος καὶ αὐτὸς τὴν
Μονὴν ταύτην, καὶ ἡμᾶς τοὺς ἐσχάτους δούλους τῆς
ὑμετέρας σεβασμιότητος. διὰ νὰ παρακαλῦμεν
ἀενάως τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, καὶ τὸν ἐξ
αὐτῆς ἀσπόρως τεχθέντα Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν
νὰ

νὰ τὴν διαφυλάττῃ ὑγιαίνουσαν, καὶ μακροημερεύουσαν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον. ὃς αἱ Πανάγιαι καὶ θεοπαιδεῖς ἀρχαὶ εἶναι μετὰ πάντων ἡμῶν.

Τῆς ὑμετέρας Παναγιότητος.

Ὁ ἀπαλὸς δοῦλος (δεῖνα) Καθηγούμενος, καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ Πατέρες.

Ἕτερον κατ' ἄλλον τρόπον.

ΔΕν ἔμεινεν εἰς ἡμᾶς τοὺς πτωχοὺς Πατέρας τῆς Μονῆς (δεῖνα,) ἀθλίους δούλους τῆς ὑμετέρας σεβασμιότητος ἄλλη ἐλπίς, ἔπειτα ἀπ' ἐκείνην, ὁποῦ ἔχομεν εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, παρὰ ἐκείνη τῆς ὑμετέρας Παναγιότητος. διὰ τοῦτο καὶ προστρέχομεν ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πτερύγων της ὡς νεοσσοὶ ὑπὸ τὸν αὐτὸν, νὰ μᾶς βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐσχάτην δυστυχίαν, ὁποῦ εὑρισκόμεθα. Τὰ δοσίματα, ὁποῦ χρεωστοῦμεν, Παναγιώτατε Δέσποτα, εἶναι πολλά. εἰσοδήματα δὲν ἀπολαμβάνομεν· τὰ σκεύη τῆς Μονῆς ἐνέχυρα· οἱ χρεοφειλέται δυνάσται· ἡμεῖς φυλακωμένοι. ἀλοίμονον εἰς ἡμᾶς, οὐ δὲ τὰ πρὸς ζωάρκειαν δὲν ἔχομεν. ὅθεν ἐξεκινήθη (ὁ δεῖνα) Προηγούμενος μὲ τὴν συνοδίαν του νὰ ἔλθῃ εἰς τὰ αὐτόθι, νὰ πέσῃ εἰς τοὺς παναγίους αὐτῆς πόδας, νὰ τὴν παρακαλέσῃ νὰ μᾶς βοηθήσῃ. Παρακαλοῦμεν

λοι.

λοιπὸν τὰ πατρικά της σπλάγχνα νὰ τὴν δεχθῇ καὶ νὰ τὴν συνδράμῃ μὲ τὰ ἁπανταχοῦ της χρήματα, τὰ παρακινήσουντα τοὺς φιλελεήμονας Χριστιανοὺς νὰ ἐλεήσουν ἡμᾶς τοὺς δεομένους ἐλεημοσύνης. διὰ νὰ ἠμπορέσωμεν μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Χριστιανῶν νὰ κυβερνήσωμεν τὰ χρέη μας, καὶ νὰ περιθαλπώμεθα καὶ ἡμεῖς, παρακαλοῦντες αἰωνίως τὸν ὕψιστον Θεόν, νὰ τὴν στερεώνῃ εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον διὰ πρεσβειῶν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὑγιαίνουσαν, καὶ μακροημερεύουσαν εἰς σύστασιν καὶ καταρτισμὸν τῶν εὐσεβῶν αὐτῆς ὑποχειρίων Χριστιανῶν. αἱ δὲ πανάγιαι καὶ θεοπειθεῖς ὑμῶν εὐχαὶ εἴησαν μετὰ πάντων ἡμῶν [illegible] ὧδε εἰς τὴν ἄλλην.

Γράμμα, ὁποῦ γράφει Μητροπολίτης περὶ ἐλεημοσύνης διὰ Μοναστήριον.

ΕΝτιμότατοι Κληρικοὶ τῆς καθ' ἡμᾶς Μητροπόλεως, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, καὶ ὁσιώτατοι Ἱερομόναχοι οἱ ψάλλοντες ἐν πάσαις ταῖς Ἐκκλησίαις τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας, χρησιμώτατοι ἄρχοντες καὶ πραγματευταί, καὶ καραβοκύριοι, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι Χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἔλεος ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτορος, καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. [illegible] δι' ἀλο-

εὐλογία καὶ συγχώρησις παρὰ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος. Κορωνὶς ἁπασῶν τῶν ἀρετῶν εἶναι ἡ ἐλεημοσυνὴ, ὁπῦ γίνεται εἰς τὺς δειομθύυς ἀπὸ τὺς φιλελεήμονας Χριστιανύς. ἡ γὰρ ἐλεημοσυνὴ μίμησις ἐστὶν ἀνθρώπυ κατὰ τὸ δυνατὸν πρὸς τὸν ἐλεήμονα Θεόν. μάλιστα δὲ ὁπόταν γίνεται εἰς ἱερὰ πανηγύγια καὶ Μοναςήρια, εἰς τὰ ὁποῖα κατ' ἐξαίρετον τρόπον ὑμνεῖται καὶ δοξάζεται ὁ Θεὸς ἀκαταπαύςοις ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις, τότε πολλαπλῶ τὴν χάριν ἀντιμνηςεύεται εἰς τὺς ἐλεῦντας.] Γνωςὸν ἂν ἔςω ὑμῖν, ὅτι εἰς τὴν (δεῖνα) Νῆσον, ἢ ἐπαρχίαν, ἱερὸν καὶ σεβάσμιον ὑπάρχει Μοναςήριον εἰς ὄνομα τιμώμθυον τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκυ καὶ Ἀειπαρθένυ Μαρίας τὸ ἐπονομαζόμθυον (δεῖνα.) εἰς τὸ ὁποῖον τῷ τῦ χρόνυ παρεκτάσει ἐκατεχάλασαν τὰ τείχη τε, ὡς μαρτυρεῖ τὸ γράμμα, ὁπῦ ἐπιφέρει ὁ παρὼν ἐν Ἱερομονάχοις Κὺρ (δεῖνα,) καὶ ἀπὸ τὰς τῦ καιρῦ ἀνωμαλίας περιέπεσε καὶ εἰς χρέος βαρύτατον. ὅθεν μὴ δυνάμθυοι οἱ ἐν αὐτῷ συνασκύμθυοι Πατέρες ὔτε τὴν Μονὴν νὰ ἀνακαινίσουν, ὔτε τὸν ἑαυτόν τυς νὰ ζωοτροφῦν, ὔτε τὰ χρέη τυς νὰ πληρώσυν, ἔκριναν εὔλογον νὰ προσδράμυν εἰς τὰ σπλάγχνα ὑμῶν τῶν φιλελεημόνων Χριστιανῶν. καὶ λοιπὸν πέμπυσι πρὸς ὑμᾶς τὸν ὁσιώτατον ἐν Ἱερομονάχοις καὶ πνδυματικοῖς κὺρ [δεῖνα] χάριν ἐλέυς. ἀποδέξασθε ὖν αὐτὸν ἱλα-

τῷ ὄμματι, καὶ ἱλαρῷ τῷ προσώπῳ. συνδράμετέ τε καὶ βοηθήσατε αὐτῷ λόγῳ καὶ ἔργῳ, καὶ ἐλεημοσύνην ἐπιδότε ἕκαστος καθὰ δυνάμεως ἔχει καὶ ἀγαθῆς προαιρέσεως, ὁ [illegible] πρόθεσιν, ὁ δὲ σαρανταίριον, ὁ δὲ ἀδελφάτον, ἕτερος δὲ σκεῦος τὲ ἢ ἄμφιον, καὶ ἄλλος εἴτι φωτισθῇ ἐκ Θεοῦ. ἵνα διὰ τῆς ὑμῶν ἐλεημοσύνης αὐτοὶ μὲν οἱ πτωχοὶ Πατέρες δυνηθῶσι καὶ τὴν Μονὴν ἀνακαινίσαι, καὶ τὰ χρέη της κυβερνῆσαι, καὶ ἑαυτοὺς ζωοτροφῆσαι. ὑμεῖς δὲ ἕξοιτε τοὺς μισθοὺς μυριοπλασίους παρὰ Θεοῦ. οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. Πρὸς τούτοις δὲ γινώσκετε, ὅτι δεδώκαμεν τῷ ῥηθέντι ὁσιωτάτῳ κὺρ (δεῖνα) ἄδειαν ἐκτελεῖν πάντα τὰ τῆς ἱερωσύνης, ὅπου ἂν προσκληθῇ, εἰδήσει τῶν κατὰ τόπων ἡμετέρων Ἐξάρχων, καὶ ἱερέων, ἐξομολογεῖν τε τοὺς αὐτῷ προσερχομένους. †

Ἐν ἔτει 1758.....

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης
(δεῖνα.)

Γράμμα, ὁποῦ γράφει Ἐπίσκοπος, ἢ ἕτερος Προεστὼς περὶ ἐλεημοσύνης διὰ πτωχὸν ἄνθρωπον.

ἘΝτιμότατοι κληρικοὶ (καὶ τὰ λοιπὰ, καθὼς ὄπισθεν εἴπομεν,) δέξασθε τὸν τὸ παρὸν

μὸν ἐπιφέροντας ἡμέτερον γράμμα (δεῖνα) ὀνόματι (δεῖνα.) ὡς γὰρ ἐγνώσαμεν καὶ ἐπιστώθημεν πτωχός ἐστι, καὶ οὐκ ἔ[illegible] τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, ἀλλὰ καὶ χρέος βαρέ[illegible]χει, καὶ δὲν ἠμπορεῖ ὁ ἄθλιος νὰ κυβερνη[illegible]. ὅθεν ἔρχεται εἰς τὰ σπλάγχνα ὑμῶν τῶν φιλελεημόνων χριστιανῶν· συνδράμετε οὖν καὶ βοηθήσατε αὐτοῦ λόγῳ καὶ ἔργῳ, καὶ ἐλεημοσύνην ἐπιδότε αὐτοῦ καθὼς δύναται ἕκαστος, καὶ καθὼς προαιρεῖται, διὰ νὰ δυνηθῇ αὐτὸς μὲν ὁ πτωχὸς μὲ τὴν ἐλεημοσύνην σας νὰ κυβερνηθῇ, ὑμεῖς δὲ ἕξοιτε τὸν μισθὸν παρὰ τοῦ μισθαποδότου Θεοῦ. οὗ ἡ χάρις, καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος, καὶ ἡ εὐχὴ καὶ εὐλογία τῆς ἡμῶν ταπεινότητος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης
(δεῖνα.)

Γράμμα ἀπανταχοῦ, ὁποῦ γράφεται ἀπὸ μέρους τοῦ Μοναστηρίου.

ΟἹ ἀπανταχοῦ διατελοῦντες Πανιερώτατοι, καὶ Λογιώτατοι Μητροπολῖται, καὶ ὑπέρτιμοι Ἀρχιεπίσκοποι, καὶ Ἐπίσκοποι. Ἐκλαμπρότατοι, καὶ ὀρθοδοξότατοι Αὐθένται, καὶ Ἡγεμόνες, Ὁσιώτατοι Καθηγούμενοι τῶν Πατριαρχικῶν, καὶ Βασιλικῶν Μονῶν, Ἐντιμότατοι καὶ λογιώτατοι Κληρικοὶ ἑκάστης Ἐπαρχίας, Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς

ροις, καὶ ὁσιώτατοι Ἱερομόναχοι, Εὐγενέστατοι Ἄρχοντες, χρησιμώτατοι πραγματευταὶ καὶ Καραβοκύριοι, χρήσιμοι Πρωτομαΐστορες, καὶ Μαγίστορες παντοίας τέχνης [illegible] ἐπιδέξιοι, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι Χριστιανοί, οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ διὰ τὴν εὐσέβειαν, καὶ Υἱοὶ Θεοῦ κατὰ χάριν. Εὐχόμεθα πάντες ἡμεῖς οἱ Πατέρες τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας Μονῆς τοῦ ἁγίου (δεῖνα) πρὸς τὸν ἐπουράνιον Θεόν, ἵνα διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου ὑγιαίνητε ἅπαξάπαντες ἐν Κυρίῳ, καὶ διασώζησθε ἐν εἰρήνῃ καὶ διαμονῇ ἀκαταπαύστῳ ἐπὶ μήκιστον. Καλὸν μὲν καὶ σφόδρα ἐπαινετὸν εἶναι ὀρθοδοξότατοι ἄνδρες, νὰ ἐργάζωνται οἱ εὐσεβεῖς τὰς ἐντολὰς τοῦ Εὐαγγελίου τῆς χάριτος, καὶ νὰ κατορθώνουν τὰς ἀρετὰς ὅσον εἶναι δυνατόν, κάλλιστον δὲ καὶ ἐπαινετώτερον, καὶ στέφανος τῶν ἀρετῶν ὅλων, ἡ πρὸς τοὺς δεομένους καθέστηκεν ἐλεημοσύνη. αὕτη γὰρ καὶ πλῆθος ἁμαρτημάτων καλύπτει, καὶ ψυχὴν ἐκ θανάτου ῥύεται. αὕτη εἶναι ὁποῦ κάμνει τοὺς ἐλεοῦντας νὰ μακαρίζωνται ἀπὸ τὸν Χριστόν. μακάριοι γὰρ λέγει οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. αὕτη εἶναι, ὁποῦ ἐξομοιεῖ τὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν Θεόν, καὶ κτίστην αὐτὸν τὸν ἴδιον εἰς τὸν ἐλεοῦντα κατεργάζεται, κατὰ τὸν σοφὸν Σολομῶντα. ὁ ἐλεῶν πτωχὸν δανείζει Θεῷ. Καὶ ἴσως ἡ πρὸς τοὺς πένητας γινομένη ἐλεημοσύνη εἶναι τοιαύτη, πλὴν

ἐφ

του μᾶλλον ἐκεῖνο, ὅπου γίνεται εἰς ἱερὰ καθηγούγια, καὶ Μοναστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα ἀκαταπαύστως ὑμνεῖται ὁ Θεὸς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς δοξαζόμενος, καὶ ἡ ἀναίμακτος Θυσία ἐκτελεῖται εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν; μάλιστα δὲ εἰς μερικὰ πτωχὰ Μοναστήρια, ὅπου εἶναι εἰς τόπους συνοχωρημένους καὶ ἐρήμους, ὅτι λογιῶς εἶναι καὶ τὸ ἰδικόν μας πτωχὸν Μοναστήριον, τὸ ὁποῖον κεῖται μὲν ἐπ' ὄρους ὑψηλοῦ ἱερὸς ναὸς εἰς ὄνομα τιμώμενος τοῦ (δεῖνα) ἁγίου, εἰς τὴν Νῆσον (δεῖνα,) ἔρημον καὶ παντελῶς παντέρημον, οὔτε Καλόγηρος ἐκατοίκει ἐνταῦθα, οὔτε κελλίον ἦτον, ἀλλὰ βουνὰ παντέρημα καὶ δύσβατα. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἀτελεῖς ὑμῶν δοῦλοι παρακινήσαντες μερικοὺς φιλελεήμονας Χριστιανοὺς, καὶ μᾶς ἐσυνδρόμησαν, καὶ μᾶς ἐβοήθησαν λόγῳ καὶ ἔργῳ, καὶ ἡμερώσαμεν αὖθις τὸν τόπον, καὶ ἐκτίσαμεν μερικὰ κελλία, καὶ ἐλπίζομεν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔμπροσθεν νὰ ἔρχωνται καὶ ἄλλοι νὰ μονάζουν εἰς τὸ μονύδριον τοῦτο. ἀλλ' οὖν εἶναι χρειαζόμενα καὶ ἄλλα εἰς ἀπαρτισμὸν τοῦ Μοναστηρίου, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι τῆς δυνάμεώς μας. χρειάζονται ἀκόμη κελλία, χρειάζονται τείχη, χρειάζονται εἰς τὸν Ναὸν σκεύη καὶ καλλωπισμός. ὅθεν ἀποροῦντες ἡμεῖς τούτων ἁπάντων, καὶ μὴ ἔχοντες τί ποιῆσαι, ἔγνωμεν προσδραμεῖν εἰς τὰ σπλάγχνα ὑμῶν τῶν φιλελεημόνων Χριστιανῶν. Καὶ δὴ πέμπομεν τὸν

ὁσιώ-

ὁσιώτατον ἐν Ἱερομονάχοις, καὶ πνδυματικοῖς πατράσι κὺρ (δεῖνα) μετὰ τῆς συνοδίας αὐτοῦ πρὸς ὑμᾶς τοὺς φιλελεήμονας καὶ φιλοστόργους Χριστιανούς. ἀποδεξάμενοι οὖν αὐτὸν μετὰ ταῖς συνηθισμέναις σας ἀποδοχαῖς, ὁ μὲν ἔργῳ, ὁ δὲ λόγῳ συνδράμετε καὶ βοηθήσατε αὐτῆς, καὶ ἐλεημοσύνην ὁπόσοτε, ὁ μὲν πρόθεσιν, ὁ δὲ σαρανταέριον, ἕτερος δὲ ἀδελφάτον, ἄλλος δὲ σκεῦός τι ἱερὸν, καὶ ἄμφιον, ἕκαστος καθὰ δυνάμεως ἔχει, καὶ ἀγαθῆς προαιρέσεως. ταῦτα γὰρ πάντα καὶ τῇ Μονῇ χρειώδη, καὶ τῷ Θεῷ εὐπρόσδεκτα, καὶ ὑμῖν τοῖς παρέχουσιν ἐπωφελῆ καὶ σωτήρια. οὕτως οὖν ποιήσατε αὐθένται καὶ ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ. ἵνα διὰ τῆς ὑμετέρας εὐποιΐας δυνηθῶμεν ἀπαρτῖσαι καὶ ἀποπληρῶσαι τὸ Μοναστήριον, διὰ νὰ παρακαλοῦμεν ἀεννάως τὸν ἅγιον (δεῖνα) νὰ μεσιτεύῃ εἰς τὸν ἐπουράνιον Θεὸν διὰ τὴν ὑγείαν σας, τόσον σωματικὴν, ὅσον καὶ ψυχικήν. διὰ νὰ μακαρίζεσθε ὡς κτίτορες τοῦ Μοναστηρίου, καὶ νὰ σᾶς ἀνταποδώσῃ ὁ πανάγαθος Θεὸς μυριοπλασίους τοὺς μισθοὺς καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Ἀμήν.

Ὁ (δεῖνα) Καθηγούμενος τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας Μονῆς τοῦ Ἁγίου (δεῖνα) καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοὶ καὶ δοῦλοι ὑμῶν.

ΣΥΣΤΑΤΙΚΟΝ

Ἤτοι γράμμα, ὅπου δίδεται εἰς τοὺς χειροτονηθέντας ἱερεῖς, ἢ διακόνους παρὰ τῶν αὐτοὺς κεχειροτονηκότων, ἢ Προεστώτων.

Ἐπειδὴ ὁ (δεῖνα) Ἱερεὺς, βουλόμενος νὰ μισεύσῃ ἀπὸ τὴν ἡμετέραν Ἐπαρχίαν, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄλλον τόπον διὰ ἀναγκαίας αὐτοῦ ὑποθέσεις, ἦλθεν εἰς τὴν ὑμῶν ταπεινότητα καὶ ἐζήτησε γράμμα συστατικὸν παρ' ἡμῶν, τὴν αἴτησιν αὐτοῦ ἀποδεξαμένη ἡ ἡμετέρα ταπεινότης εὔλογον καὶ νόμιμον οὖσαν, γράφει ἐν ἁγίῳ Πνεύματι, ὅτι ὁ ῥηθεὶς (δεῖνα) ἐστὶν ἱερεὺς, χειροτονηθεὶς παρ' ἡμῶν, ἢ παρὰ τοῦ πρὸ ἡμῶν κὺρ (δεῖνα) καὶ ἐστιν ἠθῶν ἐναρέτων. ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἐδόθη αὐτῷ καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον γράμμα εἰς σύστασιν καὶ βεβαίωσιν τοῖς ὀρθοδόξοις.

Ἕτερον κατ' ἄλλον τρόπον.

Δηλοποιοῦμεν ὑμῖν τοῖς πανιερωτάτοις ἁγίοις Ἀρχιερεῦσιν ἐν Χριστῷ ἀδελφοῖς, καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ὁ τὸ παρὸν ἐπιφέρων ὁσιώτατος (δεῖνα) Ἱερομόναχος ἢ Ἱεροδιάκονος ἐστὶ χειροτονηθεὶς δι' ἡμῶν νομίμως τε καὶ κανονικῶς. ὅθεν

εἰς

εἰς ἔνδειξιν ἐδόθη αὐτῷ τῷ ὁσιωτάτῳ (δεῖνα) Ἱερομονάχῳ ἢ Ἱεροδιακόνῳ (δεῖνι) καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον γράμμα.

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης
(Δεῖνα.)

Ἕτερον Συςατικόν.

Κατὰ τὴν δοθεῖσαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἐξουσίαν ὑπὸ τῶν ἁγίων Ἀποςόλων εἰς τὸ χειροτονεῖν διακόνους, ὑποδιακόνους, καὶ εἰς τὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀνάγειν ἀξίωμα, καὶ ταύτης τῆς χάριτος καὶ εἰς τὴν ἡμῶν ταπεινότητα διελθούσης, κεχειροτόνηκα πρεσβύτερον τὸν ἐν Μοναχοῖς Κύριον (δεῖνα) κατὰ τὴν συμμαρτυρίαν τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ Πατρὸς, κατὰ τοὺς κανόνας τῶν ἁγίων Ἀποςόλων. δέδωκα δὲ αὐτῷ ἐξουσίαν ἱερουργεῖν ἀκωλύτως ἐν ταῖς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαις. ὅθεν καὶ εἰς τοῦτο γέγονε τὸ παρὸν συςατικὸν παρὰ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος, καὶ ἐπεδόθη τῷ διαληφθέντι Ἱερομονάχῳ Κυρίῳ (δεῖνα.) εἰς ἀσφάλειαν αὐτοῦ.

Ἐγράφη ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ τῆς ἁγίας
Ἐπισκοπῆς (δεῖνα.)

Ἐν Μηνὶ, καὶ τὰ ἑξῆς.

ΕʼΝΤΑΛΤΗʼΡΙΟΝ.

Ἤγουν γράμμα, ὁποῦ δίδει ὁ Ἀρχιερεὺς ἄδειαν εἰς Ἱερομόναχον νὰ ἐξομολογῇ

Ὁ Τοὺς λογισμοὺς τῶν Χριστιανῶν ἀναδέχεσθαι καὶ παρεξετάζειν, καὶ διορθοῦν αἱρεθεὶς, πρέπει νὰ εἶναι ἄξιος τοῦ τοιούτου ἐπιχειρήματος, καὶ ὡς ἰατρὸς ἄριστος νὰ ἰατρεύῃ τὰς ἀσθενημένας ψυχὰς, καὶ νὰ τὰς ὁδηγῇ ὡς καλὸς ὁδηγὸς εἰς τὸν δρόμον τὸν ἰσοφερῆ, καὶ εὐθύνοντα εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἡ ταπεινότης οὖν ἡμῶν σκεψαμένη ἀκριβῶς τὸ σεμνοπρεπὲς καὶ ἐνάρετον τῆς ἐνθέου διαγωγῆς τοῦ ἐν Ἱερομονάχοις κὺρ (δεῖνος,) καὶ ἄξιον ὄντα τῆς πνευματικῆς λειτουργίας ἰδοῦσα, καὶ ἐπιτήδειον εἰς τὸ θεραπεύειν ψυχὰς ἀνθρώπων, μετακαλεσαμένη ἔδωκεν ἄδειαν διὰ τῆς χάριτος τοῦ Παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος πρὸς αὐτὸν τὸν ὁσιώτατον ἐν Ἱερομονάχοις Κὺρ (δεῖνα,) ἀναδέχεσθαι τοὺς λογισμοὺς τῶν Χριστιανῶν, ἐξομολογεῖν αὐτοὺς, καὶ διορθοῦν, ὡς ἄριστος οἰκονόμος τὰ τοῦ νόμου ἐκπληρῶν. Ὀφείλει οὖν ὁ ὁσιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς πατράσι κὺρ (δεῖνα) ἐν φόβῳ Θεοῦ, καὶ ἀδωροδοκήτῳ καρδίᾳ, μετέρχεσθαι τὸ τῆς πνευματικῆς διαγωγῆς λειτούργημα, ὑπὸ πάντων πιστευόμενος, παρὰ πάντων τιμώμενος,

παρὰ

καὶ ἀλαβούμενος. ὅθεν εἰς ἔνδειξιν αὐτοῦ τοῦ ὁσιωτάτου ἐν Ἱερομονάχοις, καὶ πνευματικοῖς πατράσι Κυρίῳ (δεῖνι) ἐδόθη ἡ τὸ παρὸν ἡμέτερον ἐνταλτήριον διὰ γράμμα κατὰ τὸ ἔτος 17..... μηνί.

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης (δεῖνα) ἀποφαίνεται.

Ἕτερον κατ' ἄλλον τρόπον.

Η Ταπεινότης ἡμῶν ἀνατίθησί σοι τῷ ὁσιωτάτῳ Ἱερομονάχῳ (δεῖνι) τὸ λειτούργημα τῆς πνευματικῆς πατρότητος. ὅθεν ὀφείλεις ἀναδέχεσθαι τοὺς λογισμοὺς καὶ τὰς πράξεις, καὶ τὰ ποικίλα πάθη πάντων τῶν εἰς ἐξομολόγησιν προσερχομένων σοι, καὶ οἰκονομεῖν τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν ἀναλόγως κατὰ τὴν ἑκάστου δύναμιν, καὶ τὰς τῶν ἁμαρτημάτων διαφοράς. δύσεις γὰρ ὃ δεῖ δεθῆναι, καὶ λύσεις ὃ δεῖ λυθῆναι, ὡς συνεργὸς ἡ ὑπηρέτης τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ δοθείσης ἡμῖν πνευματικῆς καὶ ἀποστολικῆς χάριτος ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν. δεῖ δὲ ἀκριβῶς καὶ μοναχοὺς ἀποκείρειν τοὺς εἰς τοῦτο προσκαλουμένους σε, μετὰ τῆς ὀφειλομένης κανονικῆς παρατηρήσεως, τῆς τε ἄλλης, καὶ τοῦ μέλλοντος πνευματικῶς ἀναδέχεσθαι τὸν ἀποκειρόμενον. τοὺς δὲ πρὸς τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα ἀναγομένους οὕτως ἐξετάζειν ὀφείλεις, ἡ τὰ κατ' αὐτοὺς διερευνᾶσθαι πάντα ἀκρι-

κειβῶς, ὡς ὁ ἀποςολικὸς, καὶ κανονικὸς ἀπαιτεῖ λόγος. ἵνα μὴ διὰ ῥαθυμίαν, ἢ συναρπαγήν τινα, λάθῃς σεαυτὸν ἀλλοτρίαις κοινωνῶν ἁμαρτίαις, κατὰ τὸν θεῖον εἰπεῖν Ἀποςόλον. ἐπὶ τούτῳ καὶ τὸ παρὸν ἐνταλτήριον γράμμα γεγονὸς παρὰ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος, ἐπεδόθη σοι διὰ ἀσφάλειαν. ✕

Ἕτερον.

ΕΝτιμότατοι Κληρικοὶ τῆς καθ᾽ ἡμᾶς Μητροπόλεως, Εὐλαβέςατοι ἱερεῖς, οἱ ψάλλοντες ἐν πάσαις ταῖς ὑποκειμέναις ἡμῖν Ἐκκλησίαις, καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι Χριςιανοὶ, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς, καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ, εὐχὴ δὲ εὐλογία, καὶ συγχώρησις παρ᾽ ἡμῶν. Γινώσκετε, ὅτι δεδώκαμεν ἄδειαν διὰ τῆς χάριτος τοῦ Παναγίου Πνεύματος τῷ ὁσιωτάτῳ ἐν Ἱερομονάχοις Κὺρ (δεῖνα) ἀναδέχεσθαι τοὺς λογισμοὺς ὑμῶν, καὶ ἐξομολογεῖν, καὶ διορθοῦν ὑμᾶς κατὰ τοὺς τῆς Ἐκκλησίας ὅρους, ὡς ὢν σεμνοπρεπὴς καὶ ἄξιος εἰς τὸ θεραπεύειν ψυχάς. πρέπει λοιπὸν πάντες ὑμεῖς νὰ τὸν δεχθῆτε μετ᾽ εὐλαβείας, καὶ τιμῆς, καὶ δεξιώσεως, καὶ νὰ ἐξομολογηθῆτε ἅπαντες τὰς ἁμαρτίας σας, διὰ νὰ λάβετε τὴν ἄφεσιν δι᾽ αὐτοῦ παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-

σῦ. ἡ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης
(δεῖνα.)

Γράμμα ὅταν δίδῃ ὁ Ἀρχιερεὺς ἄδειαν εἰς Πνευματικὸν να κουρεύσῃ Καλόγηρον, ἢ Καλογραίαν.

Ὁσιώτατε ἐν Ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς πατράσι κὺρ (δεῖνα,) ὁ ἐφησυχάζων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῇ ἐν ἁγίοις (δεῖνα,) τέκνον τῆς ἡμῶν ταπεινότητος, χάρις εἴη σοι καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ. Διὰ τοῦ παρόντος προτρεπόμεθα καὶ ἄδειάν σοι δίδομεν, ὅπως κουρεύσῃς τὸν (δεῖνα,) ἢ τὴν (δεῖνα) ὀνόματι, Υἱὸν ἢ θυγατέρα τοῦ (δεῖνος) εἰς Καλόγηρον, ἢ εἰς καλογραίαν, ἑλόμενον, ἢ ἑλομένην τὴν μοναδικὴν πολιτείαν εἰς τὴν Μονὴν τῆς ἐν ἁγίοις (δεῖνος.) καὶ κατὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν κατατύπωσιν ἀναγινώσκειν τὰς ἱερὰς εὐχὰς ἐπ' αὐτῷ, ἢ ἐπ' αὐτῇ, καὶ διδάξαι τοῦτον ἢ ταύτην τὰ ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια. οὕτω ποίησον, ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μετὰ σοῦ.

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης
(δεῖνα.)

ΣΥΜΜΑΡΤΥΡΙΑ

Ἤτοι γράμμα, ὅπου ποιεῖ ὁ πνευματικὸς ὅταν μέλλῃ τὶς νὰ χειροτονηθῇ Ἱερεὺς, ἢ Διάκονος.

ΘΕίου ὄντος καὶ ἀξιαγάστου τοῦ τῆς ἱερωσύνης ἀξιώματος, οἱ θεῖοι πατέρες ὁρισάμενοι, ἐθέσπισαν, ἵνα μηδεὶς ἅψασθαι τούτου μέλλων, ἀνεξετάστως πρὸς τὸ ἀξίωμα τοῦτο χωρῇ. τοὺς καθαροὺς γὰρ τοῦ καθαροῦ προσέρχεσθαι ὁ θεῖος διακελεύεται Νόμος. αὐθ' ὅτι καὶ ὁ κατὰ πνεῦμά μοι Υἱὸς (δεῖνα) μέλλων ἱερατεῦσαι, παρέστη ἐνώπιον τῆς ἡμῶν ἐλαχιστότητος. καὶ διερευνήσας αὐτὸν ἔμπροσθεν τῆς ἱερᾶς εἰκόνος τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, καὶ διερευνήσας τὰ βάθη τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐξηκριβωμένως, καὶ ὅσα ἐκ νεαρᾶς αὐτοῦ ἡλικίας διεπράξατο, εὗρον αὐτὸν ἐκτὸς ἁμαρτήματος τοῦ τὴν ἱερωσύνην κωλύοντος. ὅθεν κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐξομολόγησιν, μαρτυρῶ αὐτὸν ἄξιον τοῦ ἱερωθῆναι.

Ὁ (δεῖνα) Ἱερομόναχος, καὶ Πνευματικὸς αὐτοῦ Πατὴρ, κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐξομολόγησιν μαρτυρῶ αὐτὸν ἄξιον τῆς ἱερωσύνης.

Ὁ (δεῖνα) Ἱερομόναχος κατὰ τὴν τοῦ Πνευματικοῦ αὐτοῦ μαρτυρίαν, μαρτυρῶ αὐτὸν ἄξιον τῆς Ἱερωσύνης.

Ὁ (δεῖνα) Ἱερομόναχος. καὶ τὰ λοιπά.

Ἐπι-

Ε'τέρα κατ' ἄλλον τρόπον.

ΟΙ' τὰ θεῖα καλῶς καὶ ὀρθοδόξως διαταξάμενοι θεοφόροι Α'πόστολοι, καὶ μετ' αὐτοὺς ἅπας ἀλληλοδιαδόχως τῶν θεοφόρων πατέρων ὁ ἱερὸς σύλλογος, ωρίσαντο καὶ ἐθέσπισαν, ἵνα μηδεὶς ἀνεξετάστως ἐπὶ τὸν τῆς ἱερωσύνης βαθμὸν ἔρχηται, ἀλλὰ διὰ καθαρᾶς καὶ λευκῆς ἐξομολογήσεως, ὅπως μὴ ἀλόγως τὰ θεῖα πράττοιντο. ὅθεν καὶ τὸν κατὰ πνεῦμά μοι Υἱὸν (δεῖνα) μέλλοντα ἱερωθῆναι, παρεστησάμην ἐνώπιον τῆς εἰκόνος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ι'ησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς Υ'περαγίας αὐτοῦ Μητρὸς Θεοτόκου, καὶ ἐρευνήσας μετὰ ἀκριβοῦς ἐξετάσεως τὰ βάθη τῶν λογισμῶν αὐτοῦ, εὗρον αὐτὸν ἐκτὸς πλημμελήματος τοῦ τὴν Ι'ερωσύνην κωλύοντος. Καὶ δὴ κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐξομολόγησιν, ὁμολογῶ αὐτὸν ἄξιον τῆς Ι'ερωσύνης.

Καὶ αἱ μαρτυρίαι ὡς ἄνωθεν.

Υ'πόδειγμα προικοσυμφώνου.

ΚΑ'θε πρᾶγμα, ὁποῦ γίνεται μὲ αὐτοπροαίρετον γνώμην καὶ ἑκούσιον, εἶναι καὶ ἀρεστὸν εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ τὸ ποιεῖ, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ γινόμενον εἶναι καλὸν, τότε εἶναι καὶ ἀκατάσειστον, καὶ

στε-

στερεὸν, ὥσαν ὁποῦ εἶναι καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους μαρτυρημένον, καὶ εἰς τὸν Θεὸν εὐπρόσδεκτον.

Μέλλοντας ἐγὼ λοιπὸν ὁ (δεῖνα) νὰ δώσω εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα μου (δεῖνα,) πρὸς τὸν (δεῖνα) Υἱὸν τοῦ (δεῖνος,) ἑκουσίως καὶ θεληματικῶς, πρῶτον μὲν τῆς δίδω τὴν εὐχήν μου, νὰ τὴν βοηθῇ, καὶ νὰ τὴν ἀξιώσῃ ὁ ἐπουράνιος Θεὸς νὰ γηράσῃ εὐαρεστήσασα τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, καὶ νὰ τεκνοποιήσῃ ἐν εἰρήνῃ. Ἔμπρον δὲ τῆς δίδω διὰ προῖκά της καὶ καθολικόν της ἀδελφομοίρι (τὸ καὶ τό.) αὐτὰ ὅλα τῆς δίδω μὲ τὴν εὐχήν μου νὰ τὰ ἔχῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν της μὲ τὸν ἄνδρα της τὸν ἄνωθεν (δεῖνα,) νὰ εἶναι ἐδικά της ἴδια κτήματα, καὶ πλέον νὰ μὴ μετέχω οὔτε ἐγὼ, οὔτε ἡ μήτηρ αὐτῆς, οὔτε τὰ ἀδέλφιά της. ὅθεν εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀληθείας ἔγινε καὶ τὸ παρὸν προικοσύμφωνον διὰ μαρτυρίας ἀξιοπίστων προσώπων.

Ἐν ἔτει .... 17.... Μηνὶ ....

ὉΜΟΛΟΓΊΑ.

Ἤγουν γράμμα, ὁποῦ γίνεται ὅταν δανεισθῇ τινὰς ἀπὸ ἄλλον ἀργύρια.

Διὰ τῆς παρούσης ὁμολογίας καὶ καθολικῆς ἐμμαρτύρου ἀποδείξεως, ὁμολογῶ ἐγὼ ὁ κάτωθεν γεγραμμένος (δεῖνα,) πῶς ἔλαβα ἀπὸ

του-

κειῶς ἀπὸ τὸν χρησιμότατον πραγματευτὴν Κύριον (δεῖνα) διὰ χρείαν καὶ ἀνάγκην μου χρόσια τὸν ἀριθμὸν (τόσα,) εἰς διορίαν χρόνε ἑνὸς ἀπὸ τὴν σήμερον. τὰ ὁποῖα ὑπόσχομαι νὰ πληρώσω πρὸς τὴν αὐτοῦ χρησιμότητα, καὶ πρὸς ἄν τινα ἄλλον ἤθελε μοῦ φανερώση τὴν παροῦσαν μετὰ χαριστίας, καὶ χωρὶς τινὸς προφάσεως καὶ ἀντιλογίας, πληρώνοντας καὶ τὸ διάφορόν της πρὸς (τόσα) τὰ ἑκατὸν τὸν χρόνον. ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν ἐγράφη ἡ παροῦσα μου ὁμολογία. ἡ ὑπεγράφη τε ὑπὸ ἀξιοπίστων μαρτύρων, καὶ ἐσφραγίσθη μὲ τὴν βοῦλλαν μου, καὶ ἐδόθη εἰς χεῖρας τῆς χρησιμότητός του.

Ἐν ἔτει 17.... Μηνὶ....

Ο (δεῖνα) ὑπόσχομαι.

Ο (δεῖνα) μάρτυς.

Ο (δεῖνα) μάρτυς.

Ο (δεῖνα) μάρτυς.

Γράμμα ὁποῦ γίνεται ὅταν συντροφιάσουν εἰς πραγματείαν δύο ἄνθρωποι.

ΔΙὰ τοῦ παρόντος ἐνυπογράφου καὶ ἐμμαρτύρου γράμματος γίνεται δῆλον. ὅτι ὁ (δεῖνα) ἠθέλησε νὰ συντροφιάση μετὰ τοῦ (δεῖνα) ἐπὶ συμφωνίᾳ τοιαύτῃ· ὅτι ὁ μὲν (δεῖνα) ἔβαλεν εἰς τὴν μέσην χρόσια τόσα, ὁ δὲ (δεῖνα) ἄλλα

λα

λα πόσα, ἐ ὑποχρέθησαν ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλον ἐνώπιον Θεοῦ νὰ περάσουν ὡς ἀδελφοὶ εἰρηνικῶς, καὶ νὰ μὴ ἰδιοποιοῦνται οὔτε ἀπὸ τὸ κεφάλαιον, οὔτε ἀπὸ τὸ διάφορον, ἀλλ' ἐν φόβῳ Θεοῦ νὰ τὰ πραγματεύωνται ἐν τῷ (δεῖνι) ἐργαστηρίῳ, ἢ τόπῳ, ἢ εἰς κάθε ἄλλο μέρος ὅπου ὁ Θεὸς τοὺς φωτίσῃ. καὶ ὅσα ἔξοδα ἤθελαν τρέξῃ διὰ τὴν πραγματείαν, καὶ ζωοτροφίαν των νὰ εἶναι ἀπὸ τὴν μέσην, χωρὶς καμμίαν δολιότητα. καὶ ἡ παροῦσα συντροφία νὰ τρέχῃ διὰ χρόνους τόσους. καὶ τελειώνοντας ἡ διορία, νὰ κάμνουν λογαριασμὸν ἀναμεταξύ των. καὶ πληρώνοντες τὰ χρέη ὁποῦ ἤθελαν ἦστε, βγάζοντες τὸ κεφάλαιον τοῦ καθ' ἑνός, ὅ,τι διάφορον ἤθελεν ἐξαποστείλῃ ὁ Θεός, νὰ τὸ μοιράζουν εἰς τὴν μέσην, τόσον καὶ τὴν ζημίαν ὁποῦ ὁ Θεὸς νὰ μὴ τὴν δώσῃ. ξεκαθαρίζοντας ὅτι ἐὰν τὰ μέρη εἶναι εὐχαριστημένα νὰ τρέχῃ ἡ αὐτὴ συντροφία, νὰ ἔχουσι χρέος ἓξ μῆνας πρὸ τοῦ τελειώσῃ ἡ διορία νὰ δίδῃ τὴν εἴδησιν ἐγγράφως ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον. καὶ κάμνοντες τοῦτο, νὰ τρέχῃ πάλιν ἡ συντροφία διὰ ἄλλους τόσους χρόνους μὲ ταῖς ἰδίαις περίστασις. περιπλέον διὰ ὅσα ἤθελε σηκώσῃ καθ' ἕνας διὰ χρείαν του, νὰ ἔχῃ χρέος νὰ κρατῇ λογαριασμὸν καθαρόν, διὰ νὰ ἔχῃ νὰ τὰ κάμῃ καλὰ εἰς τὸ τέλος τῆς συντροφίας εἰς τὸ μέρος ὁποῦ τοῦ τυχαίνει. πλὴν νὰ

μὴν

μὴν ἠμπορῇ νὰ σηκώνῃ καθ' εἷς παρὰ ἀπὸ χρέσια πέρα τὸν κάθε χρόνον, καὶ διὰ τὰ περισσότερα ὁποῦ ἤθελε σηκώσῃ, νὰ ἔχῃ νὰ πληρώνῃ τὸ διάφορον εἰς τὴν συντροφίαν πρὸς τόσα τὰ ἑκατὸν τὸν χρόνον. ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν τῆς ἀληθείας ἐγράφησαν δύο παρόμοια διὰ νὰ κρατῇ καθ' εἷς ἀπὸ ἕνα, ὑπογεγραμμένα ἀπὸ τοὺς ἄνωθεν, κατ' ἔμπροσθεν τῶν ἐνταῦθα ὑπογεγραμμένων ἀξιοπίστων μαρτύρων.

Ἐν τῇ πόλει (δεῖνα.)

Ἐν ἔτει 17.... Μηνὶ....

Ὁ (δεῖνα) ὑπόσχομαι, καὶ βεβαιῶ.
Ὁ (δεῖνα) ὑπόσχομαι, καὶ βεβαιῶ.
Ὁ (δεῖνα) μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.
Ὁ (δεῖνα) μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.

ΕΚ-

ἘΚΘΕΣΙΣ.

ΤΙΤΛΩΝ

Ἤγουν τὰ προσήκοντα ἐπίθετα εἰς ἄνθρωπον ἑκάστης ἀξίας, καὶ τάξεως.

Εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην.

ΠΑναγιώτατε, θειότατε, Θεοτίμητε, Θεοχαρίτωτε, καὶ σοφώτατε, ἡμῶν δὲ αὐθέντα καὶ Δέσποτα, Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, Κύριε Κύριε (δεῖνα,) στήριγμα καὶ δόξα τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, καὶ τοῦ Ἀποστολικοῦ καὶ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, ὑπέρτιμε καὶ φιλόχριστε, τὴν ὑμετέραν παναγιότητα δουλικῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῆς δεξιὰν πανευλαβῶς ἀσπάζομαι, ἱκετικῶς δεόμενος τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ, ἵνα τὴν αὐτῆς Θεοφρούρητον Παναγιότητα ἐπιστηρίζῃ καὶ ἐνδυναμῇ ἐπὶ πολλὰ εὐδαίμονα καὶ τρισόλβια ἔτη, εἰς στηριγμὸν καὶ ἐνίσχυσιν πάσης τῆς ἐκλεκτῆς ποίμνης.

Εἰς

Εἰς τὸ τέλος.

Αἱ δὲ παναγίαι καὶ Θεοπειθεῖς εὐχαὶ τῆς ὑμετέρας Θεοφρουρήτου Παναγιότητος, ἔστωσαν ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστάτῳ αὐτῆς δούλῳ διὰ παντός.

Ἡ Ἐπιγραφή.

Τινὲς κάμνουσι τρεῖς μόνον Σταυροὺς τοιουτοτρόπως.

✠

✠ ✠

Ἄλλοι δὲ πάλιν στοχαστικώτερον γράφουσιν οὕτω.

✠

✠ ✠

Τῷ παναγιωτάτῳ καὶ σοφωτάτῳ οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ, ἡμετέρῳ δὲ αὐθέντῃ καὶ Δεσπότῃ Κυρίῳ Κυρίῳ (δεῖνα) πανδουλαβῶς καὶ προσκυνητῶς ἐγχειρισθείη.

Εἰς Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας.

Μακαριώτατε, σοφώτατε, καὶ λογιώτατε, ἡμῶν δὲ αὐθέντα καὶ Δέσποτα, Πάπα καὶ Πατριάρχα τῆς μεγαλοπόλεως Ἀλεξανδρείας, Λιβύης, Πενταπόλεως, Αἰθιοπίας, καὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου, Ποιμὴν Ποιμένων, Ἀρχιερεῦ Ἀρχιερέων, τρισκαιδέκατε τῶν Ἀποστόλων, καὶ Κριτὰ τῆς οἰκουμένης, Κύριε Κύριε (δεῖνα.) πανδουλαβῶς ἀσπάζομαι τὴν χαριτόβρυτον καὶ ἁγίαν αὐτῆς δεξιάν. δεόμενος τοῦ ἐπουρανίου Θεοῦ

ἡμῶν

ἡμῶν τοῦ σκέπειν τε καὶ διαφυλάττειν τὴν σὴν μακαριότητα ἀβλαβῆ καὶ ἀνεπηρέαστον ἀπὸ παντὸς αἰσχροῦ καὶ πονηροῦ συναντήματος, πρὸς στερέωσιν καὶ καταρτισμὸν τῆς τοῦ Χριστοῦ ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Εἰς τὸ τέλος.

Αἱ δὲ ἅγιαι εὐχαὶ τῆς σῆς μακαριότητος ἔστωσαν ἐπ' ἐμοὶ φυλακτήριον ἐν βίῳ παντί. Ἀμήν.

Ἡ Ἐπιγραφή.

Τῷ μακαριωτάτῳ, σοφωτάτῳ τε καὶ λογιωτάτῳ Πατριάρχῃ τῆς Μεγαλοπόλεως Ἀλεξανδρείας, Λιβύης, Πενταπόλεως, Αἰθιοπίας, καὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου, Κυρίῳ Κυρίῳ (δεῖνα,) ἡμετέρῳ δὲ αὐθέντῃ καὶ Δεσπότῃ, εὐλαβῶς καὶ προσκυνητῶς προσενεχθείη.

Εἰς Πατριάρχην Ἀντιοχείας.

Μακαριώτατε, λογιώτατε, καὶ σοφώτατε, ἡμῶν δὲ αὐθέντα καὶ Δέσποτα, Πατριάρχα τῆς ἁγίας Θεουπόλεως Ἀντιοχείας, καὶ πάσης Ἀνατολῆς, Κύριε Κύριε (δεῖνα) πανευλαβῶς, (ἢ γονυκλιτῶς) τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν τῆς σῆς μακαριότητος ἀσπαζόμενος, δέομαι τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ τοῦ σκέπειν καὶ διαφυλάττειν αὐτὴν ἄνοσον, ἄπταιστον, ὑγιᾶ, καὶ ἀνενόχλητον ἀπὸ παντὸς αἰσχροῦ καὶ πονηροῦ συναντήματος, εἰς σύστασιν καὶ

στε-

στερέωσιν τῆς τοῦ Χριστοῦ καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, χαρὰν δὲ καὶ ἀγγαλλίασιν ἡμῶν τῶν ἁπλῶν αὐτῆς δούλων.

Εἰς τὸ τέλος.

Αἱ δὲ Παναγίαι καὶ Θεοπειθεῖς εὐχαὶ τῆς σῆς μακαριότητος, ἔστωσαν ἡμῖν φυλακτήριον ἐν βίῳ παντί. ἀμήν.

Ἡ Ἐπιγραφή.

Τῷ μακαριωτάτῳ σοφωτάτῳ τε καὶ ἁγιωτάτῳ Πατριάρχῃ τῆς ἁγίας Θεουπόλεως Ἀντιοχείας, καὶ πάσης Ἀνατολῆς, Κυρίῳ Κυρίῳ (δεῖνα,) εὐλαβῶς τε προσκυνητῶς ἀχθείη.

Εἰς Πατριάρχην Ἱεροσολύμων.

Μακαριώτατε, σοφώτατε, καὶ λογιώτατε, ἡμῶν δὲ αὐθέντα καὶ Δέσποτα, Πάτερ καὶ Πατριάρχα τῆς ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάσης Παλαιστίνης, Συρίας, Φοινίκης, Πέραν τοῦ Ἰορδάνου Ποταμοῦ, Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας τῶν Ἐθνῶν, λύχνε διαυγέστατε, καὶ στήριγμα τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, Κύριε Κύριε (Δεῖνα,) προσκυνητῶς τὴν χαριτόβρυτον καὶ ἁγίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομαι. Τοῦ ἐπουρανίου, βασιλέως Θεοῦ ἡμῶν δεόμενος. ἵνα σκέπῃ, διατηρῇ, καὶ διαφυλάττῃ τὴν σὴν μακαριότητα ἀπὸ παντὸς ἀνιαροῦ καὶ πονηροῦ συναντήματος, εἰς σύστασιν καὶ στερέωσιν τῆς τοῦ

Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν ἁγίας Ἐκκλησίας, καὶ τοῦ πανσέπτου καὶ ζωαρχικοῦ τάφου τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὑποτάξειε τε αὐτῇ πάντα τὰ βάρβαρα ἔθνη, καὶ πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον.

Εἰς τὸ τέλος.

Αἱ δὲ ἅγιαι εὐχαὶ τῆς σῆς μακαριότητος εἴησαν μοι εἰς φυλακτήριον ἐν βίῳ παντί.

Ἡ Ἐπιγραφή.

Τῷ μακαριωτάτῳ λογιωτάτῳ τε καὶ σοφωτάτῳ, ἡμετέρῳ αὐθέντῃ καὶ Δεσπότῃ, πατρὶ καὶ Πατριάρχῃ τῆς ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάσης Παλαιστίνης, Κυρίῳ Κυρίῳ, (δεῖνα,) εὐλαβῶς καὶ προσκυνητῶς προσενεχθείη.

Εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀχριδῶν.

Μακαριώτατε, λογιώτατε, καὶ Θεοφύλακτε, ἡμῶν δὲ αὐθέντα καὶ Δέσποτα Ἀρχιεπίσκοπε τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχριδῶν, Κύριε Κύριε (Δεῖνα) τὴν σὴν μακαριότητα δουλικῶς προσκυνῶ, καὶ εὐλαβῶς ἀσπάζομαι τὰς ἁγίας αὐτῆς χεῖρας, Κυρίου τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ δεόμενος τοῦ σκέπειν καὶ διαφυλάττειν τὴν σὴν μακαριότητα, ἄνοσον, ἄξωτον, ὑγιᾶ, καὶ ἀσάλευτον, καὶ αἰωνιωτέραν πάσης αἰτίας εἰς πολλῶν ἐτῶν περιόδους.

Εἰς τὸ τέλος.

Αἱ δὲ μακάριαι, καὶ θεοπειθεῖς εὐχαὶ τῆς σῆς μακαριότητος εἴησαν μετ' ἐμοῦ ἐν βίῳ παντί.

Ἡ Ἐπιγραφή.

Τῷ μακαριωτάτῳ ἁγιωτάτῳ τε καὶ σοφωτάτῳ, αὐθέντῃ καὶ Δεσπότῃ τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχριδῶν, καὶ πάσης Βουλγαρίας, Κυρίῳ Κυρίῳ (δεῖνα,) προσκυνητῶς προσενεχθείη.

Εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Πεκίου.

Μακαριώτατε καὶ λογιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Πεκίου, καὶ πάσης Σερβίας, Κύριε Κύριε (δεῖνα) καὶ τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου.

Μακαριώτατε, ἁγιώτατε, καὶ σοφώτατε Ἀρχιεπίσκοπε τῆς δευτέρας Ἰουστινιανῆς, καὶ πάσης τῆς μεγαλονήσου Κύπρου, Κύριε Κύριε (Δεῖνα.) τὴν σὴν μακαριότητα δουλικῶς καὶ πανευλαβῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν ἁγίαν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπάζομαι.

Εἰς τὸ τέλος.

Αἱ δὲ μακάριαι καὶ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ εἴησάν μοι φυλακτήριον ἐν βίῳ παντί.

Τῷ μακαριωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ αὐθέντῃ καὶ δεσπότῃ Ἀρχιεπισκόπῳ πάσης Κύπρου τῆς νέας Ἰουστινιανῆς Κυρίῳ Κυρίῳ (δεῖνα) ὑγιῶς, καὶ [illegible] προσενεχθείη.

Εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς κάτω Ἰβηρείας.

Μακαριώτατε, λογιώτατε, καὶ καθολικὲ Ἰμερεττίου, Ὠτισίου, Γγουρίας, καὶ πάσης κάτω Ἰβηρείας, Κύριε Κύριε (δεῖνα,) καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἢ οὕτω

Μακαριώτατε, λογιώτατε, καὶ καθολικὲ πάσης Ἰβηρείας, Κύριε Κύριε (δεῖνα,) καὶ τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς ἄνω Ἰβηρείας.

Μακαριώτατε, λογιώτατε, καὶ καθολικὲ Καρτελίου, Καχετίου, Ἀλβανίας, καὶ πάσης ἄνω Ἰβηρείας, Κύριε Κύριε (δεῖνα,) καὶ τὰ ἑξῆς.

Σημείωσαι ὅτι εἰς τούτους τοὺς δύο δεῖ δίδεται τὸ Ἀρχιεπίσκοπος. διότι οὕτως ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια. λέγονται δὲ αὐτοὶ οἱ πέντε αὐτοκέφαλοι Ἀρχιεπίσκοποι, καὶ ὄχι Πατριάρχαι, καὶ ὀνομάζονται μακαριώτατοι. καὶ εἶναι ὁ Ἀχριδῶν, ὁ Πεκίου, ὁ Κύπρου, ὁ τῆς κάτω Ἰβηρείας, καὶ ὁ τῆς ἄνω Ἰβηρείας.

Προσέτι σημείωσαι, ὅτι πρὸς τὸν Θεσσαλονίκης οἱ Ἐπίσκοποί του καὶ ἐπαρχιῶται γράφουσιν οὕτω.

Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ αὐθέντῃ καὶ Δεσπότῃ Μητροπολίτῃ τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, ὑπερτίμῳ, καὶ ἐξάρχῳ πάσης Θετταλίας, Κυρίῳ Κυρίῳ (δεῖνα.)

Εἰς

Εἰς τὸν Καισαρείας.

Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Μητροπολίτῃ τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Καισαρείας, Καππαδοκίας, ὑπερτίμῳ τῶ ὑπερτίμων, καὶ ἐξάρχῳ πάσης Ἀνατολῆς, Κυρίῳ Κυρίῳ (δεῖνα,) τὴν εὐλαβῆ προσκύνησιν.

Εἰς τὸν Χαλκηδόνος.

Τῷ πανιερωτάτῳ λογιωτάτῳ τε καὶ Θεοπροβλήτῳ Μητροπολίτῃ, τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Χαλκηδόνος, ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ πάσης Βιθυνίας Κυρίῳ Κυρίῳ (δεῖνα,) τὴν ὀφειλομένην μετ' εὐλαβείας προσκύνησιν.

Ἐδῶ ἠμπορεῖ νὰ εἰπῇ τινὰς πολλῶν λογιῶν προσφωνήματα, καθὼς ὀπίσθεν εἴπωμεν. καὶ ἂν εἶναι ἐπαρχιώτης ὁ γράφων, πρέπει νὰ εἰπῇ, τοῦ ἡμετέρου αὐθέντου καὶ δεσπότου, ἢ κηδεμόνι, καὶ ἄλλα μετ' στοχασμοῦ, ὅμως νὰ μὴ γράφῃ ἄλλα ἀντ' ἄλλων. διότι εἶναι ψεκτόν. λάβε παράδειγμα ἀπὸ τὰ ὑποδείγματα ὁποῦ ἐγράψαμεν πρὸς τὸν Πατριάρχην, καὶ οὕτω γράφε καὶ πρὸς Μητροπολίτην, ἀφαιρῶντας τὸ παναγιώτατε, καὶ ὅσα ἄλλα εἶναι ἴδια τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Σημείωσαι ὅτι εἰς τοῦ Πατριάρχου τὴν ἐπανωγραφὴν οἱ ἀρχιερεῖς γράφουσι προσφώνημα τὸ, προσκυνητῶς. πρὸς δὲ τοὺς Ἀρχιερεῖς γράφουσι τὸ,

τὸ, ὑγιῶς, ἀσμένως, περιχαρῶς, εὐδαιμόνως, ἐῤῥωμένως, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἱερεὺς δὲ ἢ λαϊκὸς γράφωντας εἰς Μητροπολίτην λέγει προσκυνητῶς.

Οὕτω λέγονται οἱ λοιποὶ Μητροπολῖται καὶ ἀρχιερεῖς.

Ὁ Ἐφέσου, ὑπέρτιμος καὶ Ἔξαρχος πάσης Ἀσίας.

Ὁ Ἡρακλείας καὶ Ῥαιδεστοῦ, πρόεδρος τῶν ὑπερτίμων, καὶ ἔξαρχος πάσης Θρᾴκης καὶ Μακεδονίας.

Ὁ Κυζίκου ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος παντὸς Ἑλλησπόντου.

Ὁ Νικομηδείας, πάσης Βιθυνίας.

Ὁ Νικαίας, ὁμοίως.

Ὁ Χαλκηδόνος, ὁμοίως.

Ὁ Θεσσαλονίκης, πάσης Θετταλίας.

Ὁ Τορνόβου, πάσης Βουλγαρείας.

Ὁ Λαρίσσης, δευτέρας Θετταλίας, καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Ὁ Ἀδριανουπόλεως, Αἱμιμόντου.

Ὁ Φιλιππουπόλεως, Θρᾴκης, Δρογοβιτίας.

Ὁ Ἀγκύρας, πάσης Γαλατίας.

Ὁ Σερρῶν, πάσης Μακεδονίας.

Ὁ Βεῤῥοίας, Θετταλίας.

Ὁ Ἰωαννίνων, Κερκύρων.

Ὁ Ἀγχιάλου, πάσης μαύρης θαλάσσης.

Ὁ Διδυμοτείχου, πάσης ῥοδόπης.

Ὁ Οὐγκροβλαχίας, καὶ Μολδοβλαχίας, ἀμφότεροι Πελαγίων.

Ὁ Νεοκαισαρείας, Πόντου πολεμωνιακοῦ.

Ὁ Ἰκονίου, πάσης Λυκαονίας.

Ὁ Ἀμασίας, παντὸς Εὐξείνου Πόντου.

Ὁ Τραπεζοῦντος, πάσης Λαζικῆς.

Ὁ Θηβῶν, πάσης Βοιωτίας.

Ὁ Εὐρίπου, πάσης Εὐβοίας.

Ὁ Ἄρτης, πάσης Αἰτωλίας.

Ὁ Ἀθηνῶν, πάσης Ἑλλάδος.

Ὁ Κρήτης, Εὐρώπης.

Ὁ Μιτυλήνης, πάσης Λέσβου.

Ὁ Μηθύμνης, Λέσβου.

Ὁ Σμύρνης, Ἀσίας.

Ὁ Πισιδίας, Σίδης, Μύρων, καὶ Ἀτταλείας.

Ὁ Ῥόδου, πασῶν τῶν κυκλάδων Νήσων.

Ὁ Παροναξίας, παντὸς Αἰγαίου Πελάγου.

Ὁ Λακεδαιμονίας, πάσης Πελοποννήσου.

Ὁ Χριστιανουπόλεως, πάσης Ἀρκαδίας.

Ὁ Δρύστρας, κοινῶς Παραδουνάβου.

Ὁ Φιλίππων καὶ Δράμας, Μακεδονίας.

Ὁ παλαιῶν Πατρῶν, πάσης Ἀχαΐας.

Ὁ Κορίνθου, πάσης Πελοποννήσου.

Ὁ Μονεμβασίας, ὁμοίως.

 Οὗτοι

Οὗτοι ἔχουσιν Ἐξαρχίας, οἱ δὲ ὑπέρτιμοι μόνον εἰσὶν οὗτοι.

Ὁ Γοτθίας καὶ Καφφᾶ ὑπέρτιμος.
Ὁ Προϊλάβου καὶ Τιμαρόβου.
Ὁ Ἴμβρου.
Ὁ Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου.
Ὁ Ναυπλίου καὶ Ἄργους,
Ὁ Βιδύνης.
Ὁ Σοφίας.
Ὁ Προύσης Μυνταιίων, καὶ Τριγλίας.
Ὁ Σηλυβρίας.
Ὁ Νέων Πατρῶν.
Ὁ Αἴνου.
Ὁ Σωζουπόλεως.
Ὁ Μηδείας.
Ὁ Βυζίης.
Ὁ Δέρκων καὶ Νεοχωρίου.
Ὁ Χίου.

Πρὸς τοὺς Ἀρχιεπισκόπους γράφε οὕτω.

Τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ τῆς ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς (δεῖνα) Κυρίῳ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Σημείωσαι καὶ τοῦτο, ὅτι δύο Ἀρχιερεῖς ὑποκείμενοι τῷ οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ ὁ Προικοννήσου καὶ ὁ Λιττίτζης λέγονται παναιερώτατοι, οἱ δὲ λοιποὶ λέγονται Θεοφιλέστατοι. ἤδη γράφε οὕτω.

Τῷ

Τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ τῆς ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Προικοννήσου Κυρίῳ καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἔτι λέγονται Πανιερώτατοι.

Ὁ Σιναίου ὄρους.

Ὁ Τζίας.

Οἱ δὲ λοιποὶ οἱ κάτωθεν λέγονται.
Θεοφιλέστατοι.

Ὁ Κασσανδρείας.

Ὁ Ἐλασσῶνος καὶ Δομενίκου.

Ὁ Κῶ.

Ὁ Σαντορίνης.

Ὁ Καρπάθου, καὶ Κάσου.

Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας.

Ὁ Λευκάδος καὶ ἁγίας Μαύρας. (ὅπως κυρίως ὡς Ἀρχιεπίσκοπος λέγεται καὶ πανιερώτατος, καθὼς καὶ ὁ Κεφαλληνίας.)

Ὁ Μήλου καὶ Κιμώλου.

Ὁ Ἄνδρου.

Ὁ Χαλδίας καὶ Χεριανοῦ.

Ὁ Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου.

Ὁ Πωγωνιανῆς.

Ὁ Αἰγίνης.

Ὁ Τζίας, καὶ Θερμίων.

Ὁ Φερσάλων.

Πρὸς

Πρὸς δὲ τοὺς Ἐπισκόπους γράφε οὕτω·

Τῷ Θεοφιλεστάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Ἐπισκόπῳ τῆς ἁγιωτάτης Ἐπισκοπῆς (δεῖνα) Κυρίῳ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Σημείωσαι ὅτι οἱ Ἀρχιεπίσκοποι ὅταν παραγίνωνται ἐν Κωνσταντινουπόλει, συγκάθηνται πάντες ἐν ταῖς Πατριαρχικαῖς συνελεύσεσι, καὶ ὑπογράφουσι τοῖς Πατριαρχικοῖς γράμμασιν. οἱ δὲ ἁπλῶς Ἐπίσκοποι συγκάθηνται καὶ αὐτοὶ ἐθόπε ἐὰν εὕρωσι τόπον, ἀλλὰ δὲν ὑπογράφουσι· διότι οἱ ῥηθέντες Ἐπίσκοποι δὲν ἐνδημοῦσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔξω μόνον ἂν ἀπολυθήσῃ ἀπὸ τὰ δύο τοῦτα ἕν. ἢ ὅταν αὐτὸς ἐγκαλῇ τὸν Μητροπολίτην αὐτοῦ, εἰς ὃν ὑπόκειται, ἢ ὅταν αὐτὸς κατηγορηθῇ ἐγκαλούμενος.

Σημείωσαι καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ Πατριάρχαι δὲν γράφουσι τοὺς Μητροπολίτας τιμιωτάτους, ἀλλὰ ἱερωτάτους. ὅθεν ὅσους οἱ Πατριάρχαι γράφουσιν ἱερωτάτους, τοῦτοι ἀναμεταξύ των γράφονται Πανιερώτατοι. οἱ δὲ γραφόμενοι παρὰ τοῦ Πατριάρχου Θεοφιλέστατοι, καὶ αὐτοὶ ἁπλῶς λέγονται Θεοφιλέστατοι, καὶ γράφονται παρὰ τῶν Μητροπολιτῶν Θεοφιλέστατοι, καὶ ἀναμεταξύ των.

Πρὸς τούτοις πρέπει νὰ ἠξεύρῃς, ὅτι κατὰ τὴν συνήθειαν ὁποῦ ἐπεκράτησεν ὁ [illegible] Πα-

τριάρχης γράφων πρὸς τοὺς Μητροπολίτας καὶ Ἀρχιεπισκόπους, τοὺς ὀνομάζει ἀδελφοὺς καὶ συλλειτουργούς. οὗτοι δὲ γράφοντες πρὸς τὸν Πατριάρχην, δὲν τὸν λέγουσιν ἀδελφὸν, ἢ συλλειτουργὸν, ἀλλὰ αὐθέντην καὶ δεσπότην. ὁμοίως καὶ οἱ Μητροπολῖται γράφοντες πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους, τοὺς γράφουσιν ἀδελφοὺς καὶ συλλειτουργούς. οἱ δὲ Ἐπίσκοποι γράφοντες πρὸς τοὺς Μητροπολίτας, δὲν τοὺς λέγουσιν ἀδελφοὺς, ἀλλὰ αὐθέντας καὶ δεσπότας.

Προσέτι ἰστέον, ὅτι τινὲς ἐκ τῶν Ἀρχιεπισκόπων τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως (καθὼς ἡ τάξις τῆς ὑποτυπώσεως τοῦ θρόνου διαλαμβάνει) λέγονται πανιερώτατοι, καὶ τοῦτο ἔχουσι κατὰ φιλοτιμίαν Πατριαρχικήν. οὐδεὶς ὅμως τούτων λέγεται καὶ ὑπέρτιμος. διότι τοῦτο μόνον δίδοται εἰς μόνους τοὺς Μητροπολίτας. εἰς τὸν Πατριαρχικὸν ὅμως θρόνον τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως, (καὶ τοῦτο πάλιν φιλοτιμία Πατριαρχική) λέγονται οἱ Ἐπίσκοποι τούτου καὶ ὑπέρτιμοι. διότι εὕρηται εἰς παλαιὰ συγγιλιώδη γράμματα καὶ ὑποτυπώσεις, ὅτι ὁ Σιναίου εἶναι τρίτος τῶν ὑπερτίμων Ἀρχιεπισκόπων.

Πρὸς τὸν Μητροπολίτην Φιλαδελφείας τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ Σοφωτάτῳ Μητροπολίτῃ Φιλαδελφείας, ὑπερτίμῳ καὶ Ἐξάρχῳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Κυρίῳ Κυρίῳ Γαβριὴλ τῷ Σεβήρῳ.

Εἰς

Εἰς τὸν Μέγαν λογοθέτην τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Τῷ τιμιωτάτῳ σοφωτάτῳ τε καὶ λογιωτάτῳ μεγάλῳ Λογοθέτῃ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Κυρίῳ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὸν Μέγαν Οἰκονόμον.

Τῷ ἐντιμωτάτῳ καὶ αἰδεσιμωτάτῳ ἐν ἱερεῦσι μεγάλῳ οἰκονόμῳ τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, Κυρίῳ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Οὕτως ἠμπορεῖς νὰ γράφῃς καὶ πρὸς ὅλους τοὺς ἱερωμένους κληρικοὺς τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας. γράφοντας δὲ εἰς ἄλλους κληρικοὺς ἱερωμένους ἄλλης Ἐπαρχίας, ἀντὶ τοῦ, τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, εἰπὲ, τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως (δεῖνα.)

Εἰς Ἀρχιμανδρίτην τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας.

Τῷ Πανοσιωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ μεγάλῳ Ἀρχιμανδρίτῃ τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας Κυρίῳ (δεῖνα) προσκυνητῶς.

Εἰς τὸν Μέγαν Πρωτοσύγκελλον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας.

Τῷ πανοσιωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ μεγάλῳ Πρωτοσυγκέλλῳ τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, Κυρίῳ Κυρίῳ.

Οὕτως

Οὕτως ἠμπορεῖς νὰ γράφῃς πρὸς τοὺς λοιποὺς πρωτοσυγκέλλους, ἀλλάσσωντας τὸ, τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Εἰς Καθηγούμενον.

Τῷ Πανοσιωτάτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ καθηγουμένῳ τῆς βασιλικῆς καὶ Πατριαρχικῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας Μονῆς, τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἢ τοῦ (δεῖνα) ἁγίου, κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος, Κυρίῳ (δεῖνα) αἰσίως καὶ πανευλαβῶς.

Εἰς Ἱερομόναχον Πνευματικόν.

Τῷ ὁσιωτάτῳ ἐν Ἱερομονάχοις, καὶ πνευματικοῖς Πατράσιν, ἁγίῳ (δεῖνα) τῷ κατὰ πάντα μοι σεβασμίῳ ἀνδρί.

Εἰς Ἱερομόναχον ἁπλῶς.

Τῷ ὁσιωτάτῳ ἐν Ἱεροκομονάχοις κὺρ (δεῖνα) εὐλαβῶς, καὶ πανευτυχῶς.

Εἰς Ἀρχιδιάκονον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας.

Τῷ πανοσιωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ, ἁγίῳ Ἀρχιδιακόνῳ τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, Κυρίῳ Κυρίῳ (δεῖνα) αἰσίως.

Εἰς Ἱεροδιάκονον Μοναχόν.

Τῷ ὁσιωτάτῳ ἐν Ἱεροδιακόνοις Κυρίῳ (δεῖνα) ὑγιῶς.

Εἰς

Εἰς Ἱερομόναχον κοσμικόν.

Τῷ Ὁσιωτάτῳ ἐν Ἱερομονάχοις Κυρίῳ (δεῖνα) ὑγιῶς.

Εἰς Αὐθέντην Οὐγκροβλαχίας.

Γαληνότατε ὑψηλότατε, εὐκλεέστατε, εὐσεβέστατε, καὶ σοφώτατε αὐθέντα καὶ Ἡγεμὼν πάσης Οὐγκροβλαχίας, τὴν ὑμετέραν μεγαλοπρεπεστάτην ὑψηλότητα δουλικῶς προσκυνῶ.

Δεόμενος τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ, ἵνα τῇ παντοδυναμοτάτῃ αὐτοῦ δεξιᾷ κρατύνῃ, καὶ περιφρουρῇ τὸ περίβλεπτον αὐτῆς ὕψος, μετὰ κράτους κατευοδουμένου, ἐν ἀκυμάντῳ εὐσταθείᾳ καὶ γαληνιαίᾳ ἡγεμονῇ, ὑγιαῖνον καὶ εὐδαιμονοῦν ἐπιμήκιστον πρὸς καταρτισμὸν τῆς θεοστηρίκτου αὐτῆς Τζάρας, καὶ τοῦ γένους ἀείμνηστον εὔκλειαν.

Κατ' ἄλλον τρόπον.

Τὴν ὑμετέραν θεοσεβεστάτην ὑψηλότητα μετὰ τῆς ὀφειλομένης ὑποκλίσεως, καὶ δουλικῆς ταπεινοφροσύνης, εὐλαβῶς προσκυνῶ.

Ἤ, τὴν ὑμετέραν Θεοσεβεστάτην ὑψηλότητα μετὰ τῆς ὀφειλομένης ὑποκλίσεως, καὶ δουλικῆς ταπεινοφροσύνης, εὐσεβῶς προσκυνῶ.

Ἤ, τὸ ὕψος τῆς ὑμετέρας Θεοσεβεστάτης καὶ περιβλέπτου (ἢ Θεοστηρίκτου) μεγαλειότητος, μεθ' ὅσης δουλικῆς ὑποκλίσεως καὶ ταπεινοφροσύνης προσκυνῶ.

Τι-

Τέλος.

Ὁ παντοκράτωρ Κύριος περιφρουροίη αὐτὴν εὐ-δαιμόνως καὶ γαληνιαίως ἐνευφραίνοι ἐν τῷ χει-μάρρῳ τῆς τρυφῆς αὐτοῦ μετὰ μακροβιότητος καὶ εὐ-κληρίας. ἀμήν.

Ἡ Ἐπιγραφή.

Τῷ Γαληνοτάτῳ, ὑψηλοτάτῳ, ἐκλαμπροτά-τῳ, εὐσεβεστάτῳ, καὶ σεβαστοτάτῳ αὐθέντῃ καὶ Ἡγε-μόνι πάσης Οὐγγροβλαχίας Κυρίῳ Κυρίῳ (τῷ δεῖ-να) προσκυνητῶς.

Ἢ, τῷ ὑψηλοτάτῳ, Θεοσεβεστάτῳ τε καὶ περι-βλέπτῳ αὐθέντῃ, καὶ μεγαλοπρεπεστάτῳ Ἡγεμό-νι πάσης Οὐγγροβλαχίας προσκυνητῶς.

Τοὺς αὐτοὺς τίτλους καὶ τὰ λοιπὰ μεταχειρίσου καὶ εἰς τὸν Αὐθέντην Μολδοβλαχίας.

Εἰς ἄρχοντα Βλαχίας, ἢ Μπογδανίας ὅπου νὰ ἔχῃ ἀρχοντείαν.

Τῷ ἐνδοξοτάτῳ καὶ εὐγενεστάτῳ ἄρχοντι μεγάλῳ Πρεσελνίκῳ τῆς ἐκλαμπροτάτης αὐθεντίας Οὐγ-γροβλαχίας (ἢ Μολδοβλαχίας) Κυρίῳ (δεῖνα) σωτηριωδῶς καὶ πανευδαιμόνως.

Εἰς ἄρχοντα Πολιτείας.

Τῷ εὐγενεστάτῳ καὶ χρησιμωτάτῳ ἐν ἄρχουσι Κυ-ρίῳ (δεῖνα.) ὑγιῶς καὶ πανευτυχῶς.

Εἰς Ἰατρόν.

Ἐξοχώτατε, λογιώτατε, καὶ ἄριστε ἐν ἰατροῖς Κύ-

Κύριε (δεῖνα) τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα προσ-
κυνῶ. ἢ ὁλοψύχως ἀσπάζομαι.

Δεόμενος τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ, ἵνα σκέπ-
ῃ καὶ φυλάττῃ τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα ἀνωτέραν π-
σης βλάβης, καὶ χαρίσῃ αὐτῇ πᾶν ἀγαπητὸν
σωτήριον εἰς ὑμετέραν εὐφροσύνην καὶ μεγαλ-
την ἀγαλλίασιν.

Τέλος.

Τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας λογιοτάτης ἐξοχότ-
εἴησαν πολλὰ καὶ πανευδαίμονα.

Ἐπιγραφή.

Τῷ ἐξοχωτάτῳ λογιωτάτῳ τε καὶ ἐν ἰατροῖς ἀ-
ρίστῳ Κυρίῳ (δεῖνα) πανευδαιμόνως.

Εἰς Διδάσκαλον.

Σοφώτατε, λογιώτατε, πανεντιμότατε, καὶ
διδασκάλοις ἄριστε Κύριε (δεῖνα) τὴν ὑμετέ-
ραν σοφολογιότητα προσκυνῶ, καὶ τὴν τιμίαν αὐ-
τῆς ἀσπάζομαι δεξιάν.

Τέλος.

Οἱ δὲ χρόνοι τῆς ὑμετέρας σοφολογιότητος ε-
σαν θεόθεν πλεῖστοι καὶ πανευδαίμονες.

Ἡ Ἐπιγραφή.

Τῷ σοφωτάτῳ καὶ ἐν διδασκάλοις ἀρίστῳ Κ-
υρίῳ (δεῖνα) τῷ προστάτῃ τῆς Κωνσταντινουπόλ-
εως σχολῆς (ἢ Ἰωαννίνων) προσκυνητῶς.

Εἰς Πραγματευτήν.

Ἐντιμότατε καὶ χρησιμώτατε ἐν πραγμα-

τῆς Κύριε (δεῖνα) τὴν σὴν χρησιμότητα ἀκριβῶς καὶ παμποθήτως χαιρετῶ, καὶ ὁλοψύχως ἀσπάζομαι ἐν Κυρίῳ.

Τέλος.

Ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος, οἱ δὲ χρόνοι τῆς σῆς ἐντιμότητος εἴησαν θεόθεν πολλοὶ καὶ εὐτυχεῖς.

Ἡ Ἐπιγραφή.

Τῷ ἐντιμοτάτῳ καὶ χρησιμοτάτῳ ἐν Πραγματευταῖς Κυρίῳ (δεῖνα) πανευτυχῶς.

Εἰς Πατέρα.

Τιμιώτατε, γλυκύτατε, καὶ ἠγαπημένε μου Πάτερ, Κύριε (δεῖνα) τὴν σὴν τιμιότητα ταπεινῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν τιμίαν αὐτῆς ἀσπάζομαι Δεξιάν.

Τέλος.

Ἡ δὲ εὐχὴ τῆς ὑμετέρας ἐντιμότητος εἴη μετ' ἐμοῦ ἐν βίῳ παντί.

Ἡ Ἐπιγραφή.

Τῷ τιμιωτάτῳ καὶ χρησιμωτάτῳ Κυρίῳ (δεῖνα) προσκυνητῶς.

Εἰς Ἀδελφόν.

Τιμιώτατε, παμφίλτατε, ἢ περιπόθητε, ἢ ἠγαπημένε μου ἀδελφὲ κὺρ (δεῖνα) τὴν σὴν τιμιότητα ἀδελφικῶς καὶ παμποθήτως χαιρετῶ. ἢ ἐν Χριστῷ ἀσπάζομαι. ἢ ἀδελφικῶς περιπτύσσομαι. ἢ ἐκ μέσης καρδίας χαιρετῶ, καὶ ἐν Κυρίῳ ἀσπάζομαι.

Τέλος.

Ὁ δὲ τῶν ὅλων Κύριος εἴη βοηθὸς καὶ σκέ
τῆς ὑμετέρας ἀγάπης ἐν παντὶ καιρῷ καὶ
πῳ.

Ἡ Ἐπιγραφή.

Τῷ τιμιωτάτῳ καὶ παμφιλτάτῳ, ἢ περιποθη
Κυρίῳ (δεῖνα.)

Εἰς φίλον.

Τιμιώτατε, χρησιμώτατε, φίλτατε, ἢ περι
πόθητε, ἢ ἠγαπημένε μου φίλε καὶ ἀδελφὲ κ
(δεῖνα) τὴν σὴν τιμιότητα ἀδελφικῶς χαιρετ
καὶ ὁλοψύχως ἀσπάζομαι, ἢ καὶ ἐν Χριστῷ περι
πτύσσομαι.

Τὸ τέλος ὡς εἰς ἐκείνην πρὸς ἀδελφόν.

ΕΤΕΡΑ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΙΤΛΩΝ

Κατὰ τὸν Κουροπαλάτην Κωδινόν.

Ὅπως γράφει ὁ Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχης τοῖς λοιποῖς Πατριάρχαις καὶ Ἀρχιεπισκόποις· καὶ μὴν καὶ τοῖς Μητροπολίταις, καὶ τοῖς Κοσμικὰς ἀρχὰς διϊθύνουσιν.

Καὶ πρῶτον ὅπως γράφει τῷ Πάπᾳ.

ΤΩ͂ Μακαριωτάτῳ Δεσπότῃ τῷ Πάπᾳ Κυρίῳ (τῷ δεῖνα,) Ἀρχιερεῖ ἀξιωτάτῳ. (ὁ δεῖνα) ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ῥώμης, καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Ὅπως γράφει τῷ Ἀλεξανδρείας.

Ἁγιώτατε Δέσποτα Πάπα, καὶ Πατριάρχα Ἀλεξανδρείας, καὶ πάσης Αἰγύπτου, Πενταπόλεως, Λυβύης, καὶ Αἰθιοπίας. ἐν ἁγίῳ Πνεύματι πο θεινότατε ἀδελφὲ, καὶ συλλειτουργὲ εὔχομαι τῷ Θεῷ

Θεῷ ὑγιαίνειν τὴν ἁγιοσιώτην σου κὴ σωματικῶς, εἰς σύστασιν, καὶ ὠφέλειαν τοῦ ὑπ' αὐτὴν χειρονομουμένου πληρώματος.

Καὶ ἐν τῷ τέλει.

Ἔρρωσο ἐν Κυρίῳ μακαριώτατε Δέσποτα.

Ὅπως γράφει τῷ Ἀντιοχείας.

Ἁγιώτατε Δέσποτα Πατριάρχα Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας κὴ πάσης Ἀνατολῆς ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ποθεινότατε ἀδελφὲ, κὴ συλλειτουργέ.

Ὅπως γράφει τῷ Ἱεροσολύμων.

Ἁγιώτατε Δέσποτα Πατριάρχα Ἱεροσολύμων, ἁγίας Σιὼν, Συρίας, Ἀραβίας, πέραν Ἰορδάνου, Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, κὴ πάσης Παλαιστίνης, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ποθεινότατε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ.

Ὅπως γράφει τῷ Πατριάρχῃ Τορνόβου.

Ἁγιώτατε Πατριάρχα Τορνόβου κὴ πάσης Βουλγαρίας ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος κὴ συλλειτουργέ.

Πρὸς τὸν Πεσκίου.

Ἁγιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Πεσκίου καὶ πάσης Σερβίας, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ, ἴσιον ὡς τοῦτο, κὴ τὰ ἑξῆς.

Πρὸς τὸν Ἰουστινιανῆς.

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς ἀχριδῶν κὴ πάσης Βουλγαρίας, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος.

Πρὸς

Πρὸς τὸν Ἰβηρίας.

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Καθολικὲ πάσης Ἰβηρίας, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος.

Ἐν τῷ τέλει.

Ἔρρωσο ἐν Κυρίῳ ἁγιώτατε Δέσποτα ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ.

Ὅπως γράφουσιν οἱ Μητροπολῖται τοῖς Πατριάρχαις, καὶ Μητροπολίταις. καὶ πρῶτον ὅπως γράφουσι τῷ Κωνσταντινουπόλεως.

Παναγιώτατέ μου Αὐθέντα, καὶ Δέσποτα, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα. θειότατε, θεοχαρίτωτε, ὃ παρ' ἡτιμοι θεῖον καὶ ὑψηλὸν καὶ πρᾶγμα καὶ ὄνομα. εὔχομαι τῷ Θεῷ ὑγιαίνειν τὴν μεγίστην ἁγιωσύνην σου, ὃ καὶ τὸ παναγίον ὃ θειότατον αὐτῆς σκῆνος, εἰς σύστασιν καὶ ὠφέλειαν τῆς καθόλου καὶ οἰκουμενικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ἰστέον ὅτι ἐπὶ τῶν πιττακίων Πατριάρχαι, καὶ Μητροπολῖται πρὸς μείζονα πρόσωπα οὐ γράφουσι. παρ' ἑαυτῶν κατὰ τὸ ἔθος. ὅτι ὃ ἡμεῖς ὑγιῶς ἔχομεν. γράφουσι δὲ τοῦτο εἰς ὑποδεέστερα, ἢ καὶ ἴσα πρόσωπα, εἴπερ βούλονται.

Ὅπως γράφουσι τῷ Ἀλεξανδρείας καὶ τοῖς λοιποῖς Πατριάρχαις.

Παναγιώτατε Δέσποτά μου Πάπα καὶ Πατριάρχα Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Αἰγύπτου, Πενταπόλεως,

Λιβύης, καὶ Αἰθιοπίας ἐν ἁγίῳ Πνεύματι θειότατε καὶ σεβασμιώτατέ μοι Πάτερ.

Οὕτω καὶ τοῖς λοιποῖς Ἀντιοχείας, καὶ Ἱεροσολύμων.

Ἐφεξῆς δὲ γράφουσιν ἑκάστῳ τε αὐτῶν ὡς ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐκθέσεως ἐγράφη, ἔνθα ἔγκειται, ὅπως γράφει πρὸς αὐτοὺς ὁ Πατριάρχης.

Ὅπως γράφουσιν οἱ Μητροπολῖται τοῖς Μητροπολίταις.

Πανιερώτατε Μητροπολῖτα (τοῦ δεῖνος,) ὑπέρτιμε καὶ ἔξαρχε δευτέρας, ἢ πάσης. ἁγιώτατε καὶ θειότατε Δέσποτα, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος.

Ὅπως γράφουσιν οἱ Μητροπολῖται τοῖς Ἐπισκόποις.

Θεοφιλέστατε Ἐπίσκοπε (τοῦ δεῖνος,) ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος καὶ συλλειτουργέ.

Οὕτω γράφουσιν εἰς τοὺς ἰδίους Ἐπισκόπους, καὶ εἰς ἐκείνους ὅπου εἶναι ὑποκάτω εἰς ἑτέρους Μητροπολίτας.

Ὅπως γράφουσιν οἱ Μητροπολῖται τοῖς Ἄρχουσι τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας.

Τιμιώτατε μέγα Χαρτοφύλαξ τῆς ἁγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, ἥδιστε καὶ ποθεινότατέ μοι ἀδελφὲ καὶ Διάκονε Κυρέ. Οὕτω μὲν γράφουσιν εἰς τοὺς ἐξωκατακοίλους, οἱ ὁποῖοι ἦτον ἡ πρώταις ἀξίαις εἰς τὸν Κλῆρον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας.

σίας. Ἐξωκατάκηλοι (λέγει ὁ Βαλσαμὼν) εἰσὶν Ἄρχοντες προκαθήμενοι. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἦτοι πρῶτε μόνοι, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν πέντε Πατριαρχῶν. ἤγουν ὁ μέγας Οἰκονόμος, ὁ μέγας Σακελλάριος, ὁ μέγας Σκευοφύλαξ, ὁ Χαρτοφύλαξ, καὶ ὁ τοῦ Σακελλίου. μετὰ ταῦτα Γεώργιος ὁ Ξιφιλῖνος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐπρόσθεσε καὶ τὸν πρωτέκδικον. ἤτοι (κατὰ τὸν Κοδινὸν) κάθηνται ἐν τῇ θείᾳ καὶ ἱερᾷ Συνόδῳ μετὰ τοὺς Ἀρχιερέως. καὶ κατὰ τὸ πρῶτον οἱ ἐξωκατάκοιλοι ἦτον ἱερεῖς ἔχοντες ἕκαστος Ἐκκλησίας καὶ ὑπ' αὐτοὺς Κλῆρον. διὰ τοῦτο κατὰ τὰς μεγάλας καὶ ἐπισήμους τῶν ἑορτῶν ἡμέρας μὲ τὸ νὰ ἦτον καθ' ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς εἰς τὴν ἰδίαν του Ἐκκλησίαν, ὁ Πατριάρχης δὲν εἶχεν ὑπηρέτας ἐντίμους μεθ' ἑαυτοῦ. λοιπὸν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, τὶς τῶν Πατριαρχῶν ἠθέλησεν εἰς τὸ ἑξῆς οἱ ἐξωκατάκοιλοι νὰ εἶναι Διάκοιοι· εἰς τὸ νὰ τὸν ὑπηρετοῦν εἰς τὰς τοιαύτας τῶν ἑορτῶν ἡμέρας. ὅπερ καὶ γίγονεν. ὅταν ὁ Πατριάρχης σφραγίζει τοὺς τοιούτους ἐξωκατακοίλους ποιεῖ αὐτοὺς φορεῖν φιλώνιον ὡς καὶ πρότερον καθ' ὃ ἱερεὺς ἐφόρει, οὐμὴν δὲ καὶ ἐπιτραχήλιον, ἀλλ' ὀράριον. Εἰς τούτους λοιπὸν τοὺς ἐξωκατακοίλους Γράφουν ὁ Μητροπολῖται, ἤδις, καὶ ποθεινὲ πάτε μοι ἀδελφέ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Πρωτονοταρίου μέχρι τοῦ αὐτοῦ τοῦ ὑπομνηματογράφου, θεοφιλέστατοι λέγονται, καὶ οὐκ ἀδελφοὶ ἀλλ' υἱοί. ἀπὸ δὲ τοῦ ἱερομνήμονος

καὶ καθεξῆς ἐντιμώτατοι. οἱ δὲ μὴ ἔχοντες ὀφφίκια Διάκονοι Εὐλαβέστατοι. οἱ ἔχοντες ὀφφίκια Πρεσβύτεροι, οἷον ὁ Πρωτοπαπᾶς καὶ Δευτερεύων καὶ οἱ ἄλλοι πανευλαβέστατοι, καὶ ἐντιμώτατοι. οἱ δὲ μὴ ἔχοντες θεοσεβέστατοι.

Ὅπως Γράφει ὁ Πατριάρχης πρὸς Βασιλέα ἀστεφῆ.

Κράτιστε θεοδόξαστε, θεοκυβέρνητε, θεομεγάλυντε καὶ ἅγιέ μου Βασιλεῦ.

Ἐν δὲ τῷ τέλει.

Κύριος ὁ Θεὸς εἴη διατηρῶν τὴν ἁγίαν Βασιλείαν σου ἄνοσον, εὔθυμον, ὑγιᾶ καὶ πολυχρόνιον Δέσποτά μου ἅγιε, δεχόμενος εἰς τὸν Θεὸν, ἵνα παρέχῃ τῇ ἁγίᾳ Βασιλείᾳ σου χρόνους μακροὺς, ὑγείαν καθαρὰν καὶ ἄλυπον. τῶν ἀνὰ χεῖρας προκειμένων ἀγαθῶν ἔργων εὐόδωσιν, καὶ μετὰ πολυετεῖ ζωὴν, καὶ τὴν ἐν οὐρανοῖς, ἣ εἰς ἀεὶ διαμένουσαν Βασιλείαν.

Ὅπως Γράφει ὁ Πατριάρχης πρὸς Βασιλέα ἐστεμμένον.

Κράτιστε θεόστεπτε, θεοτίμητε, θεοδόξαστε, θεοπρόβλητε, θεομεγάλυντε, ἅγιέ μου Αὐτοκράτωρ καὶ Βασιλεῦ.

Ἐν τῷ τέλει.

Κύριος ὁ Θεὸς εἴη διατηρῶν τὴν ἁγίαν Βασιλείαν σου ἄνοσον, εὔθυμον, ὑγιᾶ, πολυχρόνιον, καὶ ἀνωτέραν παντὸς ἀνιαροῦ συναντήματος. ἣ χαρίσαι-

μίσαιτο αὐτῇ μετὰ τῆς παρούσης, καὶ τὴν ἐν οὐρανοῖς καὶ εἰς ἀεὶ διαμένουσαν Βασιλείαν.

Οὕτως ἦτον ἡ συνήθεια τοῦ πρὸς Βασιλέα Πιττακίου τοῦ Μητροπολίτου.

Τολμῶν ὁ δοῦλος καὶ ἀχρεῖος τῆς κραταιᾶς καὶ ἁγίας Βασιλείας σου Δέσποτά μου ἅγιε ἀναφέρω.

Ἐν τῷ τέλει.

Τολμήσας ἀνέφερον. ὁμοίως γράφουσιν οἱ Μητροπολῖται καὶ πρὸς Δέσποιναν.

Ὅπως Γράφει ὁ Πατριάρχης εἰς Δεσπότην Βασιλέως υἱόν.

Περιπόθητε υἱὲ τοῦ Κρατίστου καὶ ἁγίου μου Αὐτοκράτορος, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ποθεινότατε υἱὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος πανευτυχέστατε Δέσποτα. Ὅπως οἱ Μητροπολῖται.

Τολμηρῶς ἀναφέρω τῇ Βασιλείᾳ σου Πανευτυχέστατε Δέσποτα.

Καὶ κατὰ ἄλλον τρόπον.

Τολμηρῶς ἀναφέρω τῇ Κραταιᾷ καὶ ἁγίᾳ Βασιλείᾳ σου Δέσποτα ἅγιε. εὐχόμενος εἰς Θεὸν ἵνα παρέχῃ τῇ ἁγίᾳ Βασιλείᾳ σου χρόνους μακροὺς ὑγείαν καθαρὰν, καὶ ἄλυπον, τὴν ἀνὰ χεῖρας προκειμένων ἀγαθῶν ἔργων ἐπίδοσιν. καὶ μετὰ πολυτελῆ ζωὴν, καὶ τὴν ἐν οὐρανοῖς εἰσαεὶ διαμένουσαν Βασιλείαν.

Ὅπως

Ὅπως Γράφει ὁ Πατριάρχης πρὸς Δεσπότην, μὴ ὄντα Βασιλέως ὑιόν.

Εὐτυχέστατε Δέσποτα ἐν ἁγίῳ Πνεύματι τοῦ θειοτάτου ὑιὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος.

Καὶ εἰ μὲν ἐστὶ Ῥωμαῖος ἄνθρωπος, καὶ τῶν ἀρχιστάτων, οὐ προστίθησι τὸ ὄνομα αὐτοῦ. εἰδὲ ἄλλος, οἷοι εἰσὶν οἱ τῆς Βλαχίας Δεσπόται, καὶ οἱ τοῦ Ἀλβανοῦ προστίθησι καὶ τὸ ὄνομα.

Οἱ δὲ Μητροπολῖται καὶ αὐτοὶ ὁμοίως Γράφουσι πρὸς τοὺς τοιούτους. πλὴν προθέτουν καὶ ἄλλα ὀνόματα ὑπεροχὴν δηλοῦντα. οἷον, πανευτυχέστατε, ἀρχιστάτε, ἐνδοξότατε, μεγαλοπρεπέστατε. καὶ οὐδὲ ὑιοὺς γράφουσιν αὐτοὺς καθὼς ὁ Πατριάρχης. οὕτω καὶ πρὸς τοὺς Σεβαστοκράτορας, καὶ Καίσαρας, καὶ πρὸς Ῥῆγας, καὶ πρὸς ἄλλους τοιούτους.

Ὅπως Γράφουσιν οἱ Μητροπολῖται πρὸς Σεβαστοκράτορα, καὶ Καίσαρα, ἀνίσως καὶ αὐτοὶ εἶναι Ῥωμαῖοι.

Πανευτυχέστατε, ἀρχιστάτε, ἐνδοξότατε, μεγαλοπρεπέστατε Δέσποτά μου Σεβαστοκράτωρ, ἢ Καῖσαρ. Πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ῥωμαίους τοὺς ὀφφίκια ἔχοντας συγκλητικά, εἰ μὲν εἰσὶ τοῦ Βασιλέως συγγενεῖς, ἢ συμπένθεροι, ἢ θεῖοι, ἢ γαμβροὶ, ἢ ἐξάδελφοι, ἢ ἀνέψιοι. γράφει ὁ Πατριάρχης. Περιπόθητε τοῦ Κρατίστου καὶ αὐτοκράτορος ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ υἱὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος μέγα Δομέστικε Κύριε, εἰδὲ μὴ γράφει.

φη. οἰκεῖε. τῷ κρατίςῳ μοιχαὶ ἁγίῳ Αὐτοκράτορι. Οἱ δὲ Μητροπολῖται γράφουσι. Πανιπόθητε τῷ ἁγίῳ ἃ κρατεῷ ἡμῶν Αὐθέντε ἢ Βασιλέως. ἢ οἰκεῖε αὐθέντα μου, υἱέ μου, περιφανέστατε, ἢ μέγα Δομέστικε.

Ὅπως Γράφει ὁ Πατριάρχης πρὸς Δέσποιναν ἐστεμμένην.

Κρατίστη, θεόστεπτε, θεοδόξαστε, θεοπρόβλητε, θεομεγάλωπε, ἢ ἁγία μου Δέσποινα.

Ὅπως Γράφει ὁ Μητροπολίτης ἀποδημῶν, πρὸς τὸν εἰς Κεφαλὴν διαιρισκόμενον ἐν τῇ πόλει αὐτῷ.

Πανιπόθητε Δέσποτα, ἢ οἰκεῖαι τῷ Κραταιῷ ἢ ἁγίῳ ἡμῶν Αὐθέντε, καὶ Βασιλέως ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ποθεινότατε, καὶ γνησιώτατε υἱὲ, τῆς ἡμῶν ταπεινότατος. χάριν, εἰρήνην, ἔλεος, ὑγείαν ψυχῆς, ῥῶσιν σώματος, τῶν πρακτέων σοι πρὸς τὸ λυσιτελὲς ἐκπλήρωσιν, ἢ ἄλλο εἴτι ἀγαθὸν ὁμῦ καὶ σωτήριον ἐπιδέχεται τῇ ἀντιλήψει σου ἡ ταπεινότης ἡμῶν ἀπὸ Θεῷ Παντοκράτορος.

Ἐν τῷ τέλει.

Ἡ χάρις τῷ Θεῷ εἴη διατηροῦσα τὴν ἀντίληψιν ἄνοσον εὔθυμον, ὑγιᾶ, ἢ πολυχρόνιον, καὶ ἀνώτερον παντὸς ἀνιαρῷ συναντήματος.

Μητροπολίτην ἕτερον οὐκ οἴδαμεν γράφοντα ἡμετερότης ἡμῶν, εἰμὴ μόνον τῶν Θεσσαλονικέων ἐν τοῖς ὑπ' αὐτόν. ἐγένετο δὲ ἢ τῦτο νεωςὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῷ Βασιλέως τῷ Καντακουζηνῷ, ὅτε καὶ

λῆς, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ποθεινότατοι καὶ γ
νητοὶ υἱοὶ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος. χάριν εἰρ
ἔλεος, ὑγείαν ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ πᾶν ἄλ
ἀγαθὸν ὁμοῦ καὶ σωτήριον εὔχεται τῇ ὑμῶν
λήψει ἡ ταπεινότης ἡμῶν ἀπὸ Θεοῦ Πα
τρος.

Ἐν τῷ τέλει.

Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ εἴη διατηροῦσα ὑμᾶς ἀ
παντὸς συναντήματος.

Ὅπως Γράφει πρὸς Ἐκκλησιαστικοὺς
Ἄρχοντας.

Τιμιώτατοι Ἐκκλησιαστικοὶ Ἄρχοντες τῆ
ἡμᾶς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως, τῆς δε, καὶ
αὐτῆς ἐντιμότατοι, καὶ εὐλαβέστατοι Ι

Ὅπος Γράφει πρὸς τὸν Κοινὸν λαόν.

Ἔποικοι Ἄρχοντες τῆς θεοσώστου, καὶ περιφανεστάτης πόλεως τῆσδε, ὅσοι τε τῆς πολιτείας, καὶ ὅσοι τοῦ ἰδιωτικοῦ καταλόγου, καὶ ὁ λοιπὸς ἅπας χριστόνυμος τοῦ Κυρίου λαὸς, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος, χάριν, εἰρήνην, ἔλεος, καὶ ἄλλο εἴτι ἀγαθὸν ὁμοῦ καὶ σωτήριον, ἐπεύχεται ὑμῖν ἅπασιν ἡ μετριότης ἡμῶν ἀπὸ Θεοῦ Παντοκράτορος.

Ἐν τῷ τέλει.

Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Καὶ περὶ μὲν τῶν προσηκόντων ἑκάστῳ τιμῶν ἅλις.

ΤΕΛΟΣ, ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.

ΔΙΑΓΝΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΘΡΟΝΩΝ

ΤΩΝ ἘΚΚΛΗΣΙΩΝ.

ΤΩ͂Ν ὑποκειμένων εἰς τοὺς τέσσαρας Πατριαρχικοὺς Θρόνους, Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, καὶ Ἱεροσολύμων· καὶ εἰς τοὺς αὐτοκεφάλους Ἐπισκόπους Ἀχριδῶν, Κύπρου, Πεκίου, ὅστις καὶ Ἰπεκίου, τῆς κάτω Ἰβηρίας, καὶ τῆς ἄνω· κατὰ τὸν παρόντα δέκατον ἕβδομον αἰῶνα, καὶ ποῖοι ἐκ τῶν Μητροπολιτῶν λέγονται ὑπέρτιμοι καὶ ἔξαρχοι, καὶ ποῖοι μόνον ὑπέρτιμοι, καὶ ποῖοι ἔχουσιν Ἐπισκόπους, καὶ πόσους, καὶ τίνας Ἐπισκοπάς.

Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐνταῦθα παραδίδομεν μόνον τὸν ἀριθμὸν τῶν θρόνων, ὅμως ὄχι κατὰ τὴν ἐξηκριβωμένην τούτων τάξιν.

Περὶ τῶν θρόνων τῶν ὑποκειμένων τῷ Πατριαρχικῷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Θρόνῳ.

Θρόνοι Μητροπολιτῶν.

Σημείωσαι πρῶτον. ὅτι ὑδενίας τῶν Μητροπολιτῶν τῆς Ἀνατολ... ἔχει τὴν σήμερον Ἐπισκόπους, ἐπε... καὶ ἐρημώθησαν τελείως ὑπὸ τῦ βαρβ... ρικῦ ζυγῦ.

Ἔτι σημείωσαι ὅτι ὅπου ὑπάρχει τὸ ἔξωθεν, δηλοῖ ὅτι αἱ Ἐπαρχίαι ἐκεῖναι δ... σκονται ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅπυ δὲ τὸ Ε. ἐν τῇ Ε... ρώπῃ.

Α Ὁ Καισαρείας καὶ Καππαδοκίας πρωτόθρονος, ὑπέρτιμος τῶν ὑπερτίμων, καὶ ἔξαρχος πάσης Ἀνατολῆς.

Α Ὁ Ἐφέσου, ὁ καὶ δεύτερος ἐν τῇ τάξει. ...πέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Ἀσίας.

Ε Ὁ Ἡρακλείας καὶ Ῥαιδεςῦ, τρίτος τῇ τάξει, πρόεδρος τῶν ὑπερτίμων καὶ ἔξαρχος πάσης Θρᾴκης, καὶ Μακεδονίας, ἔχει δὲ καὶ Ἐπισκόπους τὸν Καλλιυπόλεως καὶ Μαδύτων, Μυριοφύτυ καὶ περιςάσεως, τὸν Μετρῶν καὶ Θύρων, καὶ τὸν Τορυχώης καὶ Σερεντζίων, Σερεντίων.

Α Ὁ Ἀγκύρας, ὑπέρτιμος, καὶ ἔξαρχος πάσης Γαλατίας.

A Ὁ Κυζίκου, ὑπέρτιμος, καὶ ἔξαρχος παντὸς Ἑλλησπόντου.

A Ὁ Νικομηδείας, ὑπέρτιμος, καὶ ἔξαρχος πάσης Βιθυνίας.

A Ὁ Χαλκηδόνος, ὑπέρτιμος, καὶ ἔξαρχος πάσης Βιθυνίας.

A Ὁ Νικαίας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Βιθυνίας.

E Ὁ Θεσσαλονίκης, ὑπέρτιμος, καὶ ἔξαρχος, πάσης Θετταλίας. οὗτος λέγεται, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Μητροπολῖται Πανιερώτατος ἔξω τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ. ἔχει δὲ καὶ Ἐπισκοπὰς ὀκτὼ, τὸν Κύτρους (γράφεται δὲ καὶ Κύτρου, καὶ Κίτρου.) τὸν Καμπανίας ἢ Πανίου, ἤτοι Κασείου, τὸν Πλαταμῶνος, καὶ Λυκοστομίου, τῶν Σερβίων, τὸν Παλοανῆς, ἢ Πολιανῆς καὶ Βαρδιοριτῶν, τὸν Πέτρας, τὸν Ἀρδαμερίου, ἢ Ἀρδαμάριος, καὶ τὸν Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους.

E Ὁ Τορνόβου, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Βουλγαρίας, ἔχει καὶ αὐτὸς Ἐπισκόπους τρεῖς, τὸν Τζερβενοῦ, τὸν Λοφτζοῦ, καὶ τὸν Πρεσλάβας.

E Ὁ Ἀδριανουπόλεως, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος παντὸς Αἱμιμόντου, ἔχει ἕνα Ἐπίσκοπον τὸν Ἀγαθοπόλεως.

A Ὁ Ἀμασείας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος παντὸς Εὐξείνου Πόντου.

A Ὁ Προύσης, Μυνταινίων, καὶ Τριγλίας, ὑπέρτιμος.

A Ὁ Νεοκαισαρείας, καὶ Ἰνέυ, ὑπέρτιμος, καὶ ἔξαρχος Πόντου πολεμωνιακοῦ.

A Ὁ Ἰκονίου, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Λυκαονίας.

E Ὁ Βερροίας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Θετταλίας.

A Ὁ Πισιδίας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος, Σίδης, Μυρέων, καὶ Ἀταλίας.

E Ὁ Ἀθηνῶν, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης ἑλλάδος. ἔχει καὶ Ἐπισκόπους πέντε, τὸν Ταλαντίου, καὶ Διαυλίας, ἢ Διαυλείας, τὸν Σκύρου, τὸν Σάλωνος, τὸν Μεδίωίτζης, καὶ τὸν Κορωνείας.

E Ὁ Κρήτης, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Εὐρώπης· ἔχει καὶ Ἐπισκόπους δώδεκα, τὸν Γορτύνης, τὸν Κνωσοῦ, τὸν Ἀρκαδίας, τὸν Χερρονήσου, τὸν Αὐλοποτάμου, τὸν Ῥηθύμνης, τὸν Κυδωνίας, τὸν Λάμπης, τὸν Πέζας, τὸν Σιτείας, τὸν Ἱερᾶς, καὶ τὸν Κισάμου.

A Ὁ Τραπεζοῦντος, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Λαζικῆς.

E Ὁ Λαρίσσης ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος δευτέρας Θετταλίας, καὶ πάσης Ἑλλάδος. ἔχει καὶ Ἐπισκόπους ἐννέα, τὸν Δημητριάδος, τὸν Σταγῶν, τὸν Λιτζᾶς καὶ Ἀγράφων, τὸν Σκιάθου καὶ Σκοπέλου,

πέλυ, τὸν Γαρδικίυ ϗ Ῥαδοβιζδίυ, τὸν Λοιδορικίυ, τὸν Θαυμακυ̃, ϗ Ζητυνίυ.

Ε Ὁ Μολδοβίας (πρότερον δὲ ὗτος ἐλέγετο Σοτζάβας ϗ πάσης Μολδοβλαχίας) ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Πλαγινῶν. ἔχει καὶ Ἐπισκόπυς τρεῖς. τὸν Ῥωμανυ̃, τὸν Ῥαδαυτζίυ, καὶ τὸν Χυσίυ.

Ε Ὁ Οὐγγροβλαχίας, ὑπέρτιμος ϗ ἔξαρχος Πλαγινῶν, ἔχει Ἐπισκόπυς δύο, τὸν Ῥιμνίκυ, ϗ τὸν Μποζαίυ.

Ε Ὁ Τρανσιλβανίας, ἤτοι Ἐρδελίας (εὕρηται περὶ τύτυ ἐντετυπωμένα ἐν τοῖς Κυριακοδρομίοις τοῖς Βλαχικοῖς τάδε, ὁ δεῖνα Ἀρχιεπίσκοπος Βελλεγραδίυ, Βαδέλυ, Μαραμέρυσι, Συλβάσυ, Φαγαρασίυ, ϗ πάσης Ἐρδελίας, καὶ τῶν ἄλλων μερῶν τῆς Οὐγγρίας, Βιδίκυ, Κιβάρυ, Σελατζίυ, καὶ Κράσνας) ὗτος ἔχει τὴν ἀναφορὰν πρὸς τὸν Μητροπολίτην Οὐγγροβλαχίας λόγῳ Πατριαρχικῷ ϗ ἐξαρχικῷ δικαίῳ. ἔχει καὶ Ἐπισκόπυς αὐτῷ ὑποκειμένυς τρεῖς, τὸν Μαραμέρυσι, τὸν Σιλβὰς, ϗ τὸν Βανὶτ.

Ε Ὁ Ναυπάκτυ ϗ Ἄρτης, ὑπέρτιμος, ϗ ἔξαρχος πάσης Αἰτωλίας.

Ε Ὁ Φιλιππυπόλεως, ὑπέρτιμος ϗ ἔξαρχος Θράκης Δρογοβιτίας.

Ε Ὁ Ῥόδυ, ὑπέρτιμος ϗ ἔξαρχος πασῶν τῶν κυ-

Κυκλάδων Νήσων.

Ε Ο' Σερρῶν, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Μακεδονίας.

Ε Ο' Φιλίππων καὶ Δράμας, ὑπέρτιμος
χος Μακεδονίας.

Α Ο' Σμύρνης, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος

Ε Ο' Μιτυλήνης, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Λέσβου.

Ε Ο' Ἰωαννίνων, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος
ρων, ἡ πάσης Κερκύρας. ἔχει καὶ Ε
πους τέσσαρας, τὸν Δρυϊνουπόλεως καὶ Ἀρ
στρου, τὸν Βελᾶς, τὸν Βοθροντοῦ καὶ Γλ
τὸν Χειμάρας καὶ Δελβίνου.

Ε Ο' Διδυμοτείχου, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρ
σης Ῥοδόπης.

Ε Ο' Φιλαδελφείας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρ
σης Λυδίας.

Ε Ο' Μελενίκου ὑπέρτιμος.

Ε Ο' Νέων Πατρῶν ὑπέρτιμος.

Ε Ο' Θηβῶν, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Βοιωτίας.

Ε Ο' Αἴνου ὑπέρτιμος.

Ε Ο' Μηθύμνης, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος

Ε Ο' Παροναξίας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχ
τοῦ Αἰγαίου πελάγους.

Ε Ο' Μεσημβρίας, ἔξαρχος μαύρης θα

Ε Ο' Βιδύνης ὑπέρτιμος.

Ὁ Δρύςας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος παντὸς Παραδυνάβυ.

Ὁ Εὐρίπυ, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Εὐοίας.

Ὁ Σοφίας ὑπέρτιμος.

Ὁ Βυζύης ὑπέρτιμος.

Ὁ Μηδείας ὑπέρτιμος.

Ὁ Ἀγχιάλυ ὑπέρτιμος κ̀ ἔξαρχος πάσης Μαύρης θαλάσσης.

Ὁ Βάρνης ὑπέρτιμος.

Ὁ Προϊλάβυ κ̀ Τομαρόβυ, ὑπέρτιμος.

Ὁ Μαρωνείας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Ῥοδόπης.

Ὁ Σηλυβρίας ὑπέρτιμος.

Ὁ Σωζυπόλεως ὑπέρτιμος.

Ὁ Ξάνθης, κ̀ Περιθεωρίυ, ὑπέρτιμος.

Ὁ Γανυ, κ̀ Χώρας, ὑπέρτιμος.

Ὁ Γοτθίας, κ̀ Καφᾶ, ὑπέρτιμος.

Ὁ Χίυ, ὑπέρτιμος.

Ὁ Λήμνυ, ὑπέρτιμος.

Ὁ Ἴμβρυ, ὑπέρτιμος.

Ὁ Δέρκων κ̀ Νεοχωρίυ, ὑπέρτιμος.

Μητροπολῖται τῆς Πελοποννήσυ.

Ὁ Κορίνθυ, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Πελοποννήσυ, ἔχει καὶ Ἐπισκόπυς δύο, τὸν

Δαμαλᾶ, καὶ τὸν πολυφέγγους. εἶναι δὲ καὶ πρωτόθρονος τῶν λοιπῶν Μητροπολιτῶν τῆς Πελοποννήσου.

E Ὁ Μονεμβασίας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Πελοποννήσου. ἔχει δὲ Ἐπισκόπους τέσσαρας, τὸν Κυθηρείας, τὸν Ἄλους, τὸν Μαΐνης, καὶ τὸν Ῥέοντος. οὗτος ἐτιμήθη Ἀρχιεπίσκοπος. λέγεται ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Ἀρχιερεῖς Πανιερώτατος ἔξω τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ. ἔχει καὶ τὸν τόπον τοῦ Ἱεροσολύμων.

E Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Ἀχαΐας. ἔχει καὶ Ἐπισκόπους τέσσαρας τὸν Ὠλένου, τὸν Τζερνίκης, τὸν Κορώνης, καὶ τὸν Μοθώνης.

E Ὁ Λακεδαιμονίας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Πελοποννήσου. ἔχει καὶ Ἐπισκόπους τρεῖς, τὸν Ἀμυκλῶν, τὸν Καρυουπόλεως καὶ τὸν Βρεστώνης.

E Ὁ Χριστιανουπόλεως, ὑπέρτιμος.

E Ὁ Ναυπλίου, ὑπέρτιμος.

Περὶ

Περὶ τῶν Ἀρχιεπισκόπων τῶν ὑποκειμένων τῷ Πατριαρχικῷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Θρόνῳ, οἵτινες εἰσὶν οὗτοι.

Θρόνοι Ἀρχιεπισκόπων.

Ὁ Προικονήσου.

Ὁ Λιτίτζης. οἱ ὁποῖοι αὐτοὶ γράφονται Ἱερώτατοι Ἀρχιεπίσκοποι παρὰ τοῦ Πατριάρχου ὡς καὶ οἱ Μητροπολῖται, οἱ δὲ λοιποὶ πάντες θεοφιλέστατοι.

Ὁ Σαντορίνης.

Ὁ Ἐλασσῶνος.

Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας.

Ὁ Κῶου, ὁ Φαναρίου, καὶ Νεοχωρίου, ὁ Χαλδίας καὶ Χεριανῶν, ὁ Τζίας καὶ Θερμίων, ὁ Κασανδρείας, ὁ Μήλου καὶ Κιμυλίου, ὁ Σίφνου, ὁ Ἄνδρου, ὁ Αἰγίνης, ὁ Πωγωνιανῆς, ὁ Καρπάθου, καὶ Κάθου, ὁ Λευκάδος καὶ Ἁγίας Μαύρας, ὁ Φερσάλων, ὁ Ῥέοντος καὶ Πρασοῦ, ὁ Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου.

Περὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας.

Θρόνος τοῦ Ἀλεξανδρείας.

Ὁ Πατριαρχικὸς καὶ Ἀποστολικὸς Θρόνος τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα εἶναι ὑστερημένος ἀπὸ πλῆθος Μητροπολιτῶν, ἐπεὶ

δὴ

δὴ καὶ εἰς τοῦτον τὸν Θρόνον ἐπεξίασιν πρὸ αἰώνων πολλῶν, καὶ κατὰ διαφόρους καιροὺς περιφανέστερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους Πατριαρχικοὺς Θρόνους, αἱ βαρβαρικαὶ ἔφοδοι, καὶ ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς ἐπηρείας ἔφθασαν εἰς ἔσχατον ἀφανισμὸν ὅλαι αἱ ὑποκείμεναι αὐτῷ Μητροπόλεις, καὶ Ἐπισκοπαὶ, ὅθεν ἔνθα καὶ μόνον ἔχει Μητροπολίτην τὸν Λιβύης, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ζωοτροφῆται ἀπὸ τοὺς εὑρισκομένους χριστιανοὺς εἰς τὴν Τρίπολιν τῆς Βαρβαρίας, ἔνθα καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς τὸ Τούνετον, ἢ Τούνεζ, ἔνθα Ἐκκλησία ὁμοίως τοῦ Ἁγίου Γεωργίου· καὶ εἰς τὸ Ἄλγκερ, ἢ Ἀλτζὲρ, ἔνθα καὶ Ἐκκλησία τῆς Δεσποίνης ἡμῶν· ἐπειδὴ καὶ αὗται αἱ Χῶραι, καὶ Ἐπαρχίαι ὑπόκεινται εἰς τοὺς λόγους του, καὶ δύναται νὰ ἔχῃ καὶ εἰς ταύτας καὶ τὴν κατοίκησιν, καὶ τὴν αὐτάρκειάν του. Πλὴν ἂν θελήσῃ, δύναται νὰ χειροτονήσῃ καὶ ἄλλους Μητροπολίτας, τὸν Μέμφιδος δηλαδὴ, ἥτις τώρα ὀνομάζεται Καΐρος, ἢ Ἀλκαΐρ, ἢ Μισὶρ, ἔνθα κατοικοῦσι καὶ ὀρθόδοξοι Χριστιανοί· καὶ εἶναι καὶ δύο Ἐκκλησίαι, μία εἰς τὸ Μεγάλον Μισίρι ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Νικολάου, καὶ ἄλλη εἰς τὸ παλαιὸν Μισίρι, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Τὸν Πηλουσίου (Πηλούσιον δὲ ἐστὶ τὸ νῦν Ταμιάθι) ἔνθα καὶ Ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, καὶ τὸν Μετίλιδος (ἥτις ἐστὶ τὸ νῦν Ῥαχίτι παρὰ Τούρκοις λεγόμενον, παρὰ δὲ Ἰταλοῖς

λοῖς Ῥοασέτο) ἔνθα καὶ Ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Νικολάου. καὶ δυνάνται εἰς αὐτὰς τὰς Ἐπαρχίας νὰ κατοικοῦσι Μητροπολῖται, καὶ νὰ ἔχουσιν καὶ ἱκανὴν κυβέρνησιν, τόσον ἀπὸ τῶν κατοίκων Ἀράβων Χριστιανῶν, ὅσον καὶ ἀπὸ τῶν Ξενικῶν, διότι εὑρίσκονται πολλοὶ πραγματευταὶ, καὶ ναῦται, μὲ τὸ νὰ εἶναι καὶ τὸ Ῥαχίτι, καὶ τὸ Ταμιάθι σκάλλαι καὶ τοῦ Νείλου, καὶ τῆς Αἰγυπτιακῆς θαλάσσης, δὲν προβιβάζει ὅμως μὲ τὸ νὰ εὑρίσκεται ὁ Πατριαρχικὸς Θρόνος, ἡ πόλις Ἀλεξάνδρεια δηλαδὴ, ὑστερημένη ἀπὸ ἐγκατοίκους ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς, ὅθεν μὴ δυνάμενος νὰ κατοικῇ ἐκεῖ, ἐμετάθεσε τὴν Διαμονήν του εἰς τὴν Ῥηθεῖσαν Μητρόπολιν Μέμφιν, καὶ ἐκεῖ κατοικεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ μὴ εἶναι ἀρκετὴ καὶ ἡ πρόσοδος ταύτης τῆς Μητροπόλεως εἰς τὴν ἁρμόζουσαν τῆς Πατριαρχικῆς ἀξίας καὶ τὴν δυνατὸν κυβέρνησιν, κρατεῖ εἰς τὴν ἐξουσίαν του καὶ τὰς ἄλλας δύο ταύτας Μητροπόλεις, τὸ Πηλούσιον δηλαδὴ καὶ τὴν Μετήλιδα, εἰς τὰς ὁποίας Μητροπόλεις καταβαίνει καὶ διατρίβει ὅσον θέλει, καθὼς καὶ εἰς τὸ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Σάββα, τὸ ὁποῖον εἶναι σιμὰ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. ἔχει δὲ πάντοτε εἰς ταῦτα οἰκονόμους, διοικητὰς, καὶ ἐπιτρόπους, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται ἐκεῖ πάντοτινοὶ, καὶ φροντίζουσι διὰ ὅλας

λας τὰς προσόδους, καὶ ὑποθέσεις τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου.

Ὁ Λιβύης, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Ἀφρικῆς, ὡς λέγεται νῦν.

Ὁ Μέμφιδος, ἢ Μέμφυος, ἢ Μέμφεως ὑπέρτιμος, καὶ ἔξαρχος πάσης Ἀρκαδίας.

Ὁ Πηλουσίου ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Αὐγουσταμνίκης.

Ὁ Μετήλιδος, ἢ Μετήλιος, ὑπέρτιμος, καὶ ἔξαρχος Αἰγύπτου.

Περὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου τῆς Ἀντιοχείας.

Θρόνος τῆς Ἀντιοχείας. Ὁ Κατὰ καιρὸν Πατριάρχης τῆς Ἀντιοχείας διὰ τὴν ἐθνικὴν ὠμότητα τῶν κατοικούντων ἐθνικῶν εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν δὲν δύναται νὰ κατοικῇ ἐκεῖ, ἀλλ᾽ εἰς τὴν Δαμασκὸν, τὸ νῦν λεγόμενον Σάμη, διότι ἐκεῖ εὑρίσκεται καὶ περισσότερον πλῆθος Χριστιανῶν, καὶ εὐκτήριοι οἶκοι, καὶ οἱ ἐθνικοὶ εἶναι ἡμερώτεροι. Ἀπέρχεται ὅμως καὶ εἰς αὐτὴν, καθὼς καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἐπισημοτέρας ἐπαρχίας τοῦ Θρόνου, καὶ διατρίβει ἡμέρας ἱκανὰς κατὰ τὴν ἀρέσκειαν, καὶ θέλησίν του.

Ὁ

Ὁ τῆς Ἀντιοχείας Θρόνος Ἐπισκόπους δὲν ἔχει, ἀλλὰ μόνον Μητροπολίτας, κάθε ὅμως Μητροπολίτης ἔχει ὑπὸ τὴν διοίκησίν του πολλὰς ἄλλας Μητροπόλεις, καὶ Ἐπισκοπὰς ἀπὸ τὰς παλαιὰς, εἰς μίαν Ἐπαρχίαν ὑποκειμένας.

Αἱ Μητροπόλεις ὅμως ὁποῦ σώζονται τῶρα εἰς τοῦτον τὸν Θρόνον δὲν ἔχουσι τάξιν ὡρισμένην, ἀλλ' εἶναι συγχισμέναι. Ὅθεν ὅταν οἱ τούτων πρόεδροι εὑρεθῶσιν ὁμοῦ εἴς τινα συνέλευσιν, ἢ μετὰ τοῦ Πατριάρχου, ἢ χωρὶς ἐκείνου, προτιμῶνται ἀναμεταξύ τους, καὶ οἱ ἐπισημότεροι, καὶ αἰδεσιμότεροι τούτων, ἔχουσι καὶ τὴν πρωτοκαθεδρίαν.

Αἱ ὑπὸ τὸν Ἀντιοχείας Μητροπόλεις.

Ὁ Βερροίας τῆς Συρίας (τὸ νῦν Χαλέπη λεγόμενον) ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Συρίας, καὶ τὸν τόπον ἐπέχων Ἱεραπόλεως Εὐφρατισίας.

Ὁ Ἐπιφανείας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος δευτέρας Συρίας, καὶ τὸν τόπον ἐπέχων τοῦ Ἀπαμείας.

Ὁ Λαοδικείας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Θεοδωριάδος.

Ὁ Σελευκείας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πρώ-

της Συρίας. λέγεται δὲ νῦν ἡ Σελεύκεια, Μαλύλα.

Ὁ Ἀμίδης, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Μεσοποταμίας καὶ τετάρτης Ἀρμενίας, καὶ τὸν τόπον ἐπέχων τῆς Ἐδέσσης.

Ὁ Τύρου καὶ Σιδῶνος, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Φοινίκης Παραλίας.

Ὁ Τριπόλεως, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Φοινίκης Παραλίας ἡ πρώτης.

Ὁ Βόστρας (ὁ Χαβρανίου νῦν λεγόμενος) ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Πετραίας Ἀραβίας.

Ὁ Ἐμέσσης, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Φοινίκης Λιβανισίας.

Ὁ Βηρυτοῦ, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος φοινίκης Παραλίας.

Ὁ Ἀδάνης (τὸ νῦν λεγόμενον Παΐασι) ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πρώτης καὶ δευτέρας Κιλικίας, καὶ τὸν τόπον ἐπέχων Σελευκείας τῆς Ἰσαυρίας.

Ὁ Ἡλιουπόλεως, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Φοινίκης Λιβανισίας, λέγεται δὲ νῦν ἡ Ἡλιούπολις, Μπάαλπεκ.

Ὁ Ἄρκης, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος τοῦ ὄρους Λιβάνου, καὶ τὸν τόπον ἐπέχων τῆς Ἄκης, Ἄκης δὲ, ἡ νῦν λεγομένη Πτολεμαΐς.

Ὁ Παλμύρας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Φοινίκης Λιβανισίας, ἡ αὐτὴ καὶ Ἀδριανούπολις μετονο-

πωνομάθη, Ἀνακτιθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Ἀδριανοῦ.

Ὁ Σαϊδαναγίας, ὑπέρτιμος. τοῦτον εἰς τὰ παλαιὰ δὲν ἤυραμεν, αἱ καλὰ καὶ νὰ περιέχεται καὶ τοῦτος εἰς τὴν Φοινίκην τῆς Λιβανησίας. ἐν ταῦτα εἶναι καὶ ἐπώνυμον ταύτη Μοναστήριον Σαϊδαναγία λεγόμενον, ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, κείμενον ἐπὶ λόφου τινὸς, καὶ κατοικούμενον ὑπὸ Μοναζουσῶν ἀραβισσῶν, Κτίριον ὡς ᾄδεται τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ.

Ὁ Θεοδοσιουπόλεως (τὸ νῦν ἔζρουμι) ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης μεγάλης Ἀρμενίας.

Ὁ Ἀκίσκας ὑπέρτιμος.

Περὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων.

Θρόνος Πατριαρχικὸς τῶν Ἱεροσολύμων.

Ὁ Ἀποστολικὸς Θρόνος καὶ Πατριαρχικὸς τῶν Ἱεροσολύμων ἔχει ταύτας τὰς ἐπαρχίας, αἵτινες εἰσὶν ἐν τῷ Ἱερῷ Πατριαρχικῷ Κώδικι.

Μη-

Μητροπολῖται τοῦ Θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων.

Αἱ ὑπὸ τὸν Ἱεροσολ. Μητροπόλεις.

Ὁ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης, ὅς λέγεται ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πρώτης Παλαιστίνης.

Ὁ Σκυθοπόλεως, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος δευτέρας Παλαιστίνης.

Ὁ Πέτρας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος τρίτης Παλαιστίνης, καὶ δευτέρας Ἀραβίας.

Ὁ Πτολεμαΐδος, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Φοινίκης.

Ὁ Βηθλεὲμ, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Ἰουδαίας.

Ὁ Ναζαρὲτ, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Γαλιλαίας.

Ἀρχιεπίσκοποι τοῦ αὐτοῦ Θρόνου.

Ὁ Λύδδης, ὅς τις λέγεται ὑπέρτιμος καὶ Πανιερώτατος.

Ὁ Γάζης, λέγεται καὶ οὗτος ὑπέρτιμος καὶ Πανιερώτατος.

Ὁ Σιναίου, καὶ αὐτὸς ὑπέρτιμος καὶ Πανιερώτατος.

Ὁ Ἰόππης. Ὁ Νεαπόλεως. Ὁ Σεβαστείας. Ὁ Θαβωρίου ὄρους.

Ὁ δὲ Φιλαδελφείας ἐστὶν Ἐπίσκοπος πρὸς τὴν Μητρόπολιν Πέτρας ἀναφερόμενος.

Περὶ τῶν Αὐτοκεφάλων Ἀρχιεπισκόπων, ἤτοι τῶν μὴ ὑποτελούντων ὑπὸ Ἀποστολικὸν Θρόνον, τουτέστιν ὑπὸ Πατριάρχην, ὥσπερ οἱ Μητροπολῖται.

Πέντε αὐτοκέφαλοι Ἀρχιεπίσκοποι εὑρίσκονται, κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα ἐν τῇ ἁγίᾳ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ὁ τῆς Ἀχρίδος, τῆς Κύπρου, τῆς κάτω Ἰβηρίας, τῆς ἄνω Ἰβηρίας, καὶ τοῦ Πεκίου.

Περὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχρίδος, τῆς καὶ πρώτης Ἰουστινιανῆς λεγομένης, καὶ προσέτι Βουλγαρίας.

Αὕτη ἡ Ἀχρὶς εἶναι πόλις τῆς Μακεδονίας εἰς λόφον τινὰ κειμένη, πλησίον λίμνης, Ἀχρίδος καὶ αὐτῆς λεγομένης. ἦν δὲ Πατρὶς τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τὴν ὁποίαν καὶ μὲ ὑψηλὰ τείχη τὴν ἐπεριτείχισεν ὁ αὐτὸς Ἰουστινιανὸς, καὶ μὲ πύργους τὴν ἐδυνάμωσε, καὶ πρώτην Ἰουστινιανὴν τὴν ὠνόμασεν, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἄλλων πόλεων ὅπου ἔκτισεν, καὶ εἰς Ἀρχιεπισκοπὴν αὐτοκέφαλον τὴν ἐτίμησε μὲ συνοδικὴν ἄδειαν, ἡ ὁποία τὴν σήμερον οἰκεῖται ὑπό τε Χριστιανῶν, καὶ ἐθνικῶν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ταύτης ἔχει τὴν Καθέδραν αὐτοῦ.

Μητροπολῖται ὑποκείμεναι ταύτῃ τῇ Ἀχρίδος Ἀρχιεπισκοπῇ.

Ὁ Καστορίας. Ὁ Πελαγονίας (ἡ νῦν Μπιτώλια λέγεται) καὶ Περλκάπυ.

Ὁ Ἐδέσσης, ἥτις τανῦν Βοδενά, ἢ Βοδηνὰ λέγεται.

Ὁ Κορυτζᾶς, καὶ Σελασφόρου. Ὁ τῶν Βελεγράδων, καὶ Κανίνης. Ὁ Τιβεριουπόλεως, ἡ νῦν Στρώμνιτζα, ἢ Στρούμνιτζα λέγεται. Ὁ τοῦ Γρεβενῶν, ἢ Γραιβενοῦ.

Αἱ Ἐπισκοπαί.

Ὁ Σισανίου. Ὁ τῶν Μογλενῶν, ἢ Μογκλενῶν. Ὁ τῶν Μολεσχῶν, ἢ Μολισχοῦ, Ἀτικαλεὰ καὶ αἱ δύο αὗται Ἐπισκοπαί, ὑφ' ἕνα τελοῦσιν Ἐπίσκοπον, ὅθεν καὶ χράφεται ὁ Ἐπίσκοπος αὐτῶν, Μογλενῶν, καὶ Μολεσχῶν.

Ὁ τῶν Πρεσπῶν, ἢ Πρασπῶν. Ὁ τῶν Δεβρῶν. Ὁ τῶν Κιτζάβων, πλὴν καὶ αὗται ὑφ' ἕνα τελοῦσιν Ἐπίσκοπον, ὅθεν λέγεται ὁ τούτων Ἐπίσκοπος ὁ τῶν Πρεσπῶν, καὶ Δεβρῶν. Ὁ τῆς Κόρας καὶ Μόκρας.

Ἰστέον ὅτι ἡ τῆς Βλαχίας, καὶ Μπογδανίας Μητροπολῖται οὐδέποτε τῆς Ἀχρίδος Ἀρχιεπισκοπῇ ἦσαν ὑποκείμενοι.

Περὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου.

Η Ἀρχιεπισκοπὴ Κύπρου, δὲν λέγεται δευτέρα Ἰουστινιανή, καθὼς τινὲς ἐσφαλλῶς λέγουσιν, ἀλλὰ νέα. Διότι ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ἀνακαινίσας τὴν Σαλαμῖνα τὴν καὶ Κωνσταντίαν λεγομένην, Μητρόπολιν οὖσαν τὸ πάλαι τῆς Νήσου Κύπρου, νέαν Ἰουστινιανὴν ταύτην ἐκάλεσε, καὶ οὐχὶ δευτέραν. (ἐπειδὴ δευτέραν ὠνόμασεν πόλιν τινὰ Οὐλπιανὰ λεγομένην ἐν τῇ Δαρδανίᾳ κειμένην, ὡς καὶ ταύτην ἀνακαινίσας) ὅθεν καὶ ὁ ταύτης πρόεδρος λέγεται Ἀρχιεπίσκοπος νέας Ἰουστινιανῆς.

Περὶ τῆς Καθέδρας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου, καὶ τῶν αὐτῷ ὑποκειμένων Θρόνων.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ταύτης ἔχει τὴν καθέδραν αὐτοῦ ἐν τῇ Λευκοσίᾳ, ὡς Κυρία Πόλις οὖσα νῦν ὅλης τῆς Νήσου. Τελοῦσι δὲ ὑπ' αὐτὸν Μητροπολῖται τρεῖς.

Ὁ Πάφου. Ὁ Λεμισοῦ, ἢ Λεμεσοῦ, ὅστις καὶ πρόεδρος Κουρίων καὶ Κιτίων.

Ὁ Κυρηνείας, ὅστις καὶ πρόεδρος Σόλων.

Περὶ τῆς κάτω καὶ ἄνω Ἰβηρείας καὶ τῶν Ἐπαρχιῶν αὐτῶν τῶν ὑποκειμένων, τῶν μὲν τοῖς Ὀθωμανοῖς, τῶν δὲ τῷ Περσάρχῃ.

ΤΟ' ὄνομα τῆς Ἰβηρείας ἐνταῦθα λαμβάνεται πλατύτερον, καθ' ὅσον περιέχει καὶ τὴν Κολχίδα. Ἡ ὁποία Ἰβηρεία παρ' ἡμῖν λέγεται Γγιουρτζία, παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις Λατίνοις καὶ Ἰταλοῖς Γεωργία (οὐ καλῶς καὶ αὐτὴ ἡ Γεωργία νὰ ἐπεκτείνεται καὶ εἰς ἄλλας Ἐπαρχίας παρὰ τὴν Ἰβηρείαν.) παρὰ δὲ τοῖς Ὀθωμανοῖς Γγιουργγιστάν· ἡ ὁποία διαιρεῖται εἰς δύο, τὴν ἄνω δηλαδὴ καὶ τὴν κάτω. καὶ ἡ μὲν κάτω Ἰβηρεία κεῖται, ἔνθα τὸ παλαιὸν ἡ Κολχίς. ἡ δὲ ἄνω εἶναι ἡ ἀρχαία Ἰβηρεία. ὑπάρχει δὲ σύνορον ταύτης τῆς ἄνω καὶ κάτω Ἰβηρείας ὁ ἀγκών, ἤτοι τὸ προσπίπτον ὄρος ἐκ τῶν Καυκασίων ὀρῶν πρὸς Μεσημβρείαν εἰς τὰ ὄρη τὰ Μοσχικὰ καλούμενα τῇ ἐγχωρείῳ Διαλέκτῳ Κυλπαγάρ.

Περὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ἤτοι ἡγεμονιῶν, καὶ ἡγεμόνων πάσης τῆς Ἰβηρείας.

ΕΧει ἅπασα ἡ Ἰβηρεία ἐπαρχίας, ἤτοι Ἡγεμονίας, καὶ Ἡγεμόνας πέντε ὀρθοδόξους.

τρεῖς εἰς τὴν κάτω καὶ δυτικὴν, δηλαδὴ τὴν Κολχίδα, καὶ δύο εἰς τὴν ἄνω καὶ ἀνατολικὴν, δηλαδὴ τὴν ἰδίως λεγομένην Ἰβηρίαν. Τῆς κάτω Ἰβηρίας πρώτη ἐπαρχία εἶναι ἡ Ἰμερετία, ἤτοι τὸ Ἰμερέτιον. Εἶναι δὲ τὸ ἀνατολικώτερον μέρος τῆς Κολχίδος περιεχόμενον ὑπό τε ὀρῶν καὶ μεσογείου, ἀναμεταξὺ εἰς τὴν Μεγγρελίαν, καὶ Γγουρίαν, ἧς Μητρόπολις ἡγεμονικὴ τὸ Κουτατίσι. Δευτέρα ἡ Μεγγρελία, ἥτις καὶ Ὀτίσι λέγεται, κειμένη πρὸς τὸ Ἀρκτικώτερον μέρος τῆς Κολχίδος, καὶ περικλυζομένη παρὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου πρὸς δυσμάς. Τρίτη ἡ Γγουρία, κειμένη καὶ αὕτη κατὰ τὸ Μεσημβρινὸν μέρος τῆς Κολχίδος, πρὸς τὸν Φᾶσιν ποταμὸν, καὶ περιοριζομένη παρὰ τοῦ Εὐξείνου πρὸς Δυσμάς. αἱ ὁποῖαι αὗται τρεῖς ἡγεμονίαι ὑπόκεινται τοῖς Ὀθωμανοῖς.

Ἰστέον ὅτι ἡ Μεγγρελία πολλάκις λαμβάνεται πλατύτερον, καὶ περιέχει καὶ τὴν Γγουρίαν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα.

Ἡ ἄνω Ἰβηρία, ἥτις ὀνομάζεται καὶ νῦν ἰδίως Ἰβηρία, καὶ Καρτουελία παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις, ἔχει δύο ἐπαρχίας, τὸ Καρτέλι, ἧς ἡγεμονικὴ πόλις τὸ Τιφλίζη, καὶ τὸ Καχέτι, ἧς Μητρόπολις τὸ τόπ Καραγάτζι, καὶ αὗται ὑπόκεινται τῷ Περσάρχῃ.

Περὶ τῆς τάξεως καὶ τοῦ τίτλου τῶν Βασιλέων τῆς Ἰβηρίας.

Εἰς τὴν τάξιν πρῶτος εἶναι ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰμερετίου, δεύτερος ὁ τοῦ Καρτέλι, τρίτος ὁ τοῦ Καχέτι. καὶ αὗται εἰσὶν αἱ κυρίως ἡγεμονίαι· αἱ δὲ λοιπαὶ δύο, ἡ Μιγγρελία δηλαδὴ, καὶ ἡ Γγουρία δὲν ἦτον ἐξ ἀρχῆς ἡγεμονίαι, ἀλλὰ μόνον τόποι Ἀρχοντικοί. δηλαδὴ ὁ μὲν Μιγγρελίας Πρωτοσπαθάριος, ὁ δὲ τῆς Γγουρίας, μέγας ἱπποκόμος, ἤτοι Κόμισος τοῦ Ἰμερετίου, εἰς ὃν καὶ ὑπετάσσοντο. τῶρα ὅμως ἔλαβον καὶ αὗται σχῆμα Αὐθεντίας.

Ὁ Ἡγεμὼν τοῦ Ἰμερετίου οὕτω γράφεται ἐν τοῖς χρυσοβούλλοις αὐτοῦ· Βασιλεὺς τῶν Βασιλευόντων, Δαβὶδ καὶ Σολομῶντος υἱὸς, Βασιλεὺς Ἰμερετίου, Ὠτισίου, καὶ Γγουρίας. ὑπέκειντο γὰρ, ὡς ἔφημεν αὐτῷ, καὶ τὸ Ὠτίσι, καὶ ἡ Γγουρία.

Ὁ δὲ τοῦ Καρτέλι, οὕτω. Βασιλεὺς τῶν Βασιλευόντων, Δαβὶδ καὶ Σολομῶντος υἱὸς, Βασιλεὺς τοῦ Τιφλιζίου, καὶ παντὸς Καρτελίου.

Ὁ δὲ τοῦ Καχετίου ὡσαύτως, Βασιλεὺς τῶν Βασιλευόντων, Δαβὶδ καὶ Σολομῶντος υἱὸς, Βασιλεὺς παντὸς Καχετίου. λέγονται δὲ Βασιλεῖς Βασιλευόντων διότι ἔχουσι ὑποτασσομένους τοπάρχας, οἵτινες λέγονται, ἐρισάβιδες, ὅπερ δη-

λοῖ κεφαλαὶ λαῦ. οἷον βασιλίσκοι τινὲς ὄντες. Πῶς ὅμως πρῶτος τούτων πάντων εἶναι ὁ Ἡγεμὼν τοῦ Ἰμερετίου, εἶναι φανερὸν καὶ ἐκ τούτου, διότι ὁ μὲν Ἡγεμὼν τοῦ Ἰμερετίου λέγεται παρ' αὐτῶν, Βασιλεὺς τῶν Βασιλέων πάσης Ἰβηρίας. ὅθεν καὶ οἱ μέγιστοι Σουλτάνοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦτον μὲν γράφουσι μελίκη, ὅπερ ἐστὶ Βασιλόπαις, τοὺς δὲ λοιποὺς Αὐθέντας. Ἀλλὰ καὶ ὁ Περσάρχης τοὺς μὲν τῇ ἀξίᾳ τοῦ Χάν, τοὺς δὲ Ἡγεμόνας μόνον ἐν τῷ ἐπιστέλλειν αὐτοῖς ὀνομάζει. λέγονται δὲ οἱ τοιοῦτοι Ἡγεμόνες τῇ ἰδίᾳ Διαλέκτῳ Μέπες, τὸ ὁποῖον σημαίνει ἡ Βασιλεὺς ἢ Ἄρχων.

Περὶ τῶν Ἀρχιεπισκόπων τῆς κάτω Ἰβηρίας καὶ ἄνω, καὶ τῶν προνομιῶν αὐτῶν.

Ἔξω ἀπὸ τοὺς Κοσμικοὺς ῥηθέντας πέντε Ἄρχοντας ἔχει καὶ Ἐκκλησιαστικοὺς δύο, δηλαδὴ αὐτοκεφάλους Ἀρχιεπισκόπους, τοὺς ὁποίους ἡ συνήθεια τοὺς λέγει καθολικοὺς, καὶ ὄχι Ἀρχιεπισκόπους, καὶ οὕτω καὶ αὐτοὶ μόνοι ὑφ' ἑαυτῶν καὶ ὀνομάζονται, καὶ γράφονται, οἵτινες καὶ Μακαριώτατοι φημίζονται, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Ἀρχιεπίσκοποι. Ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲ τούτους ὁ μὲν εἶναι,

Υ 4 της

τῆς κάτω δηλαδὴ Ἰβηρίας λέγεται Μακαριώτατος καθολικὸς Ἰμερετίου, Ὀτισίου, Γγουρίας, καὶ πάσης κάτω Ἰβηρίας. ὡς μείζων ὢν τοῦ καθολικοῦ τῆς ἄνω Ἰβηρίας. ὁ δὲ ἄλλος δηλαδὴ τῆς ἄνω Ἰβηρίας. Μακαριώτατος Καθολικὸς Καρτελίου, Καχετίου, Ἀλβανίας, καὶ πάσης ἄνω Ἰβηρίας.

Ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ τῆς κάτω Ἰβηρίας, δὲν ηὕξύραμεν κατὰ ἀκρίβειαν ὑπὸ ποίας Συνόδου, καὶ εἰς τίνος Αὐτοκράτορος καιρὸν ἐγένετο. Εὑρίσκομεν ὅμως εἰς τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Ἰουνίου Μηνὸς ἐν τῷ συναξαριστῇ, ὅτι ὁ Ἰωάννης Ἐπίσκοπος Γοτθίας ἐχειροτονήθη παρὰ τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἰβηρίας, ἐπειδὴ καὶ εἰς τὰ Ῥωμαϊκὰ μέρη ἐκράτει ἡ αἵρεσις τῶν εἰκονομάχων, ὥστε φαίνεται πῶς μετὰ τὸν Ἡράκλειον, καὶ πρὸ τοῦ Ἰσαύρου Γέγονεν ἡ κάτω Ἰβηρία Ἀρχιεπισκοπή.

Ἡ Καθέδρα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς κάτω Ἰβηρίας λέγεται Μιτζβίντα, ὀνομαζομένη Θρόνος τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου, καὶ τιμωμένη ἐπ᾽ ὀνόματι τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. ὑπόκεινται δὲ αὐτῷ Θρόνοι εἰς δύο Ἐπαρχίας. εἰς μὲν τὴν Ἐπαρχίαν Ἰμερετίας. ὁ Μητροπολίτης Γγενατέλος. Ἀρχιεπίσκοποι δύο. καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Κυτατέλος.

Εἰς δὲ τὰς Ἐπαρχίας Ὠτισίου, καὶ Γγουρίας.

Ὁ Ἐπίσκοπος Τζανσέλος. Ὁ Ἐπίσκοπος Πετιέλος. καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Σκολωπέλος.

Περὶ τῆς Καθέδρας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς ἄνω Ἰβηρίας.

Η Ἄνω Ἰβηρία ἦτον ὑποκειμένη τῷ Θρόνῳ Ἀντιοχείας, καθὼς καὶ ἡ κάτω Ἰβηρία ἦτον ὑποκειμένη τῷ Θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τῆς ὁποίας Μητροπολίτης ἦτον ὁ τοῦ Φάσιος. ἐγένετο δὲ ἡ ἄνω Ἰβηρία Ἀρχιεπισκοπὴ αὐτοκέφαλος, ἐπὶ Κωνσταντίνου Βασιλέως τοῦ Μονομάχου, καὶ Πέτρου Πατριάρχου Ἀντιοχείας, διὰ τὴν ὁποίαν οὕτω γράφει ὁ Βαλσαμὼν κανόνι δευτέρῳ, τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει δευτέρας Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Τὸν δὲ Ἰβηρίας ἐτίμησε Διάγνωσις τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου. λέγεται γὰρ ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριάρχου Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας Κυροῦ Πέτρου, γέγονεν οἰκονομία συνοδική, ἐλευθέραν εἶναι καὶ αὐτοκέφαλον τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἰβηρίας, ὑποκειμένην τότε τῷ Θρόνῳ Πατριαρχικῷ Ἀντιοχείας. Ἔχει δὲ Ἐπαρχίας τὸ Καρτάλι,

ὅπερ καὶ κυρίως Ἰβηρία λέγεται, τὸ Καχέτι, καὶ τὴν Ἀλβανίαν.

Περὶ τῆς Καθέδρας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς ἄνω Ἰβηρίας.

Ἡ Καθέδρα ταύτης εἶναι ἡ σχέτα, ἔνθα σμίγονται ὅ, τε Κύρος καὶ Ἄραγος, οἱ ποταμοί. ἀπέχουσα σχεδὸν τρία μίλια τοῦ τιφλιζίου, ἥτις καὶ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων ὀνομάζεται. ὑπόκεινται δὲ καὶ ἐν ταύτῃ Θρόνοι εἰς δύο Ἐπαρχίας.

Θρόνοι ὑποκείμενοι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς ἄνω Ἰβηρίας.

Εἰς μὲν τὴν Ἐπαρχίαν τῆς Καρτελίας. Ὁ Μητροπολίτης Τιπλίλος. Ὁ Ἐπίσκοπος Μαγγέλος. Ὁ Ἐπίσκοπος Πωνέλος. Ὁ Ἐπίσκοπος Τουμανέλος. Ὁ Ἐπίσκοπος Τζιλκνέλος. Ὁ Ἐπίσκοπος Σαμπτανέλος. Ὁ Ἐπίσκοπος Πρωέλος. Ὁ Ἐπίσκοπος Οὐρπυνέλος. Ὁ Ἐπίσκοπος Νικοζέλος.

Εἰς δὲ τὴν Ἐπαρχίαν τῆς Καχετίας.

Ὁ Μητροπολίτης Ἀλεβιρδέλος, ἔνθα καὶ τὸ

ταφεῖον

παρειὸν τῶν Ηγεμόνων τοῦ Κάχετίου. Ο Μιτροπολίτης Ποτυβέλος. Ο Επίσκοπος Νινοτζμιντέλος. Ο Σαμέπελος. Ο Χαρτζασινέλος. Σημείωσαι, ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἔχουσιν ὑποκειμένους Αρχιεπισκόπους, διότι αὐτοὶ δὲν ὀνομάζονται, ὡς εἴπομεν Αρχιεπίσκοποι, ἀλλὰ Καθολικοί.

Περὶ τῆς Αρχιεπισκοπῆς τοῦ Πεκίου.

ΑΥτη ἡ Αρχιεπισκοπὴ ἐγένετο ἐπὶ τῆς Βασιλείας Θεοδώρου τοῦ Λασκάρεως, καὶ Αρσενίου Πατριάρχου, καὶ τοῦ Στεφάνου Ζυπαίου Σερβίας, ἐν ἔτι ἀπὸ Χριστοῦ 1212. πρέπει ὅμως νὰ ἠξεύρομεν, ὅτι τὸ ἀδόμενον, πῶς ἡ Εκκλησία τοῦ Πεκίου νὰ ἀφαιρέθη παρὰ τῆς Καθολικῆς Εκκλησίας, δὲν εἶναι ἐκεῖνο ὅπερ κοινῶς λέγεται, ὅτι μὲ τὸ νὰ ἦτον μέρος τῆς διοικήσεως τῆς Αχρίδος καὶ μὲ τὸ νὰ ἀφηρέθη δυναστικῶς παρὰ τῶν σέρβων, διὰ τοῦτο νὰ ἀφαιρέθη παρὰ τῆς Εκκλησίας, ἀλλ᾽ ὅτι ἐπειδὴ καὶ τὸν Τύραννον Βυλκασῖνον ἔστεψε Βασιλέα ὁ Αρχιεπίσκοπος Πεκίου. Εγράψαν δὲ Πατριάρχαι τῆς Ανατολῆς καὶ ἀφώρισαν, καὶ ἀναθεμάτισαν καὶ τὸν Αρχιεπίσκοπον, καὶ ὅλους τοὺς Σέρβους, ἀνκαλὰ καὶ ὕστερον ἡγεμονεύσας ὁ Λάζαρος Κνέζης, χριστιανικώτατος ὤν, ἔγραψε καὶ ἑδέηθη καὶ τῆς Εκκλησίας, καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Ρωμαίων, καὶ τοὺς ἐσυγχώρησαν. Λέγεται

δὲ

δὲ Πεκίε, καὶ ὄχι Ἰπεκίε, ὥςτινες ἡμαρτημένως γράφεσι, διότι ἡ Πόλις, ἐξ ἧς ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ τὸ ὄνομα ἔλαβεν, Πέκι, ἢ Πὲκ καὶ ὀνομάζεται, καὶ γράφεται κατὰ τὰς Σέρβες, καὶ ὄχι Ἰπὲκ, ἂν καλὰ καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὗτος Πεκίε, διὰ ἔχει τὴν Καθέδραν αὐτῦ εἰς τὴν ῥηθεῖσαν Πόλιν Πὲκ, διὰ τὴν ἐθνικὴν ἐπικράτειαν, ἀλλ' ἔξωθεν ταύτης μακρὰν ὡς ἕνα μίλιον, εἰς ἕνα Μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τῆς τῦ Κυρίε ἡμῶν Ἀναλήψεως. λέγεται καὶ αὐτὸς Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Πεκίε, καὶ πάσης Σερβίας. ἀνκαλὰ μὴ ἀρκέμενος μόνον εἰς τῦτο, προςίθησι καὶ ἄλλα εἰς τὰς λεγομένας φήμας αὐτοῦ ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις. ἤτοι μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Σερβίας, Δαλματίας, Ἰλλυρικῆς, Πόντε Δυτικῦ, καὶ πέραν Δανέβεως, ὧν τὸ ἀξίωμα ὐδὲν ἕτερον, εἰμὴ μόνον ἁπλῶς Μητροπολιτικὸν αὐτόνομον, ἐν ταῖς ἰδίαις καὶ μόναις παροικίαις αὐτῶν ἐνεργέμενον, καὶ περιοριζόμενον.

Οἱ ὑπὸ τὸν Πεκίε Θρόνοι δυσὶν ἤδη ὑπόκεινται Βασιλείαις.

ΥΠόκεινται ταύτῃ τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ πᾶσαι αἱ κάτωθεν σημειέμεναι ἐπαρχίαι. αἱ ὁποῖαι πρὸ μὲν τῦ ἤδη προγεγονότος Ὀθωμανικῦ, καὶ Γερμανικῦ πολέμου, διετέλων πᾶσαι εἰς

τὴν

τὴν Ὀθωμανικὴν ἐπικράτειαν, μετὰ δὲ τὴν γενομένην συνθήκην ἐν τῇ Καρλοβίτζᾳ μεταξὺ τούτων τῶν δύο Βασιλειῶν, διῃρέθησαν εἰς δύο, καὶ ἄλλαι μὲν ὑπόκεινται ὡς καὶ πρότερον ὑπὸ τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος, ἄλλαι δὲ ὑπὸ τὸ Γερμανικόν.

Αἱ ὑποκείμεναι τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Πεκίου Ἐπαρχίαι, αἱ ὑπὸ τὸ Ὀθωμανικὸν κράτος ἤδη τελοῦσαι.

Ὁ Μητροπολίτης Σκοπίων, ὁ Μητροπολίτης Πεισρενάς. Ὁ Μητροπολίτης Ἐρσεκίου. Ὁ Μητροπολίτης Σταειβλάχης, ἢ Ῥάσκας. Ὁ Μητροπολίτης Μπόσνας Σαραγίου. Ὁ Μητροπολίτης Μπελιγραδίου. Ὁ Μητροπολίτης Τεμισβαρίου. Ὁ Μητροπολίτης Βαλιόβου. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σαμοκοβίου, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κεστεντιλίου. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Νύσσης. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεμπεσίου. Ὁ Ἐπίσκοπος Τζετίνας.

Αἱ ὑποκείμεναι τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Πεκίου Ἐπαρχίαι, αἱ ὑπὸ τὴν Γερμανικὴν Ἐπικράτειαν ἤδη τελοῦσαι.

Ὁ Μητροπολίτης Μπουντομίου. Ὁ Μητροπολίτης Καρλοβίτζας, καὶ Στρεμίου. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μπάτζινας. Ὁ Ἐπίσκοπος Ἐνέβου.

νοπόλεως. Ὁ Ἐπίσκοπος Γγιέλης καὶ Λιπέβρου. Ὁ Ἐπίσκοπος Παζιέγας. Προσέτι σημειῶσαι ὅτι πολλάκις περὶ τούτοις μεταλλάττονται, ἀναβιβάζονται, καὶ καταβιβάζονται οἱ Θρόνοι, καὶ πολλάκις αἱ δύο Ἐπαρχίαι ἑνοῦνται εἰς μίαν, ἤτοι διατελοῦσιν εἰς ἕνα Ἀρχιερέα· ὡς ὁ καιρὸς δηλαδὴ καὶ ἡ χρεία ἀπαιτεῖ, ὅθεν μήτε ἡ ἔκθεσις τούτων εὑρίσκεται περὶ πᾶσιν ἡ αὐτή.

Περὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Καρθαγένης, καὶ ὅτι πρώτη πασῶν τῶν ἐν Ἀφρικῇ Ἐκκλησιῶν, τὸ δὲ πρωτεῖον αὐτῆς περὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ κατὰ θέσπισμα.

Ὁ Καρθαγένης ὅτι ἦν Ἀρχιεπίσκοπος ἀρχαῖος, καὶ πρῶτος πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀφρικῆς, μάρτυρες πρῶτον ὁ Κυπριανὸς καὶ αἱ παρ' αὐτοῦ ἀθροισθεῖσαι δύο Σύνοδοι. δεύτερον, ἡ σύνοδος, ἧς ἐξῆρχεν ὁ Καρθαγένης Αὐρήλιος. τρίτον, Καπραίολος Ἀρχιεπίσκοπος Καρθαγένης, ὁ πέμψας ἐπιστολὴν ἐκ προσώπου πάσης τῆς Ἀφρικῆς εἰς τὴν τρίτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον. ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ Βάνδαλοι λαβόντες τὴν

Ἀφρικὴν συγκεχύκασι τὰς ἐκεῖσε Ἐκκλησίας, ὁ Βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς λαβὼν τὴν Ἀφρικὴν παρ᾽ αὐτῶν, καὶ ἀνακαινίσας τοῦ Καρχηδόνος τὸ ἀξίωμα, ἐθέσπισεν εἶναι αὐτὸν πρῶτον τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀφρικῆς, καθὼς ὁ Ἀχρείδος τῶν τῇδε ἐπαρχιῶν. διαλαμβάνει δὲ περὶ Καρχηδόνος ἐν τῷ αὐτῷ πριβιλεγγίῳ, ἐν ᾧ γράφει καὶ περὶ τῆς Ἀχρείδος αὐτολεξεὶ ταῦτα. τοῦτο τὸ δίκαιον ὅπερ ἐδώκαμεν τῇ Ἀχρείδι, ἐδώκαμεν καὶ τῷ Ἐπισκόπῳ Καρχηδόνος τῆς Ἀφρικῆς, μετὰ τὸ ἀποδοῦναι ταύτην ὁ Κύριος ταῖς χερσὶν ἡμῶν.

Περὶ τοῦ ποῖον ἐστὶ τὸ ἀξίωμα τῶν αὐτοκεφάλων Ἀρχιεπισκόπων, καὶ κατὰ τί εἰσὶ μείζονες τῶν Μητροπολιτῶν, καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς γνώμης τῶν πλησιοχώρων Πατριαρχῶν οὐ δύνανται διακρῖναι τὰς Ἐκκλησιαστικὰς ἀμφιβολίας.

ΤΟ ἀξίωμα τῶν τοιούτων οὐδὲν ἐστὶν ἕτερον, ἀλλ᾽ ἢ Μητροπολιτικὸν αὐτοκέφαλον, ὅθεν ἐν τῇ τρίτῃ Συνόδῳ Πέτρος Πρεσβύτερος εἶπεν, ὁ δὲ λαβέστατος καὶ θεοσεβέστατος Μητροπολίτης καὶ Ἐπίσκοπος τῆς Καρθαγένης Καπραίολος διὰ Βεσούλα Διακόνου, πράζει πρώτη. εἰ δὲ καὶ λέγεται διαταγῇ ὀγδόῃ τοῦ πρώτου τίτλου τῶν Νεαρῶν, ὅτι ὁ Ἰουστινιανῆς μείζων ἐστὶ τοῦ Μητροπολίτου, τὸ μεί-

μεῖζον ἐννοεῖται κατὰ τὸ μὴ ὑποκεῖσθαι αὐτὸν Πατριάρχῃ, μάλιστα δὲ οἱ τοιοῦτοι Ἀρχιεπίσκοποι ὑπερτιμῶνται τῶν πρώτων Μητροπολιτῶν τῶν ὑποκειμένων τοῖς Πατριαρχικοῖς Θρόνοις. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ αἴτιον, ὅταν συμβῇ ἀμφιβολία τις Ἐκκλησιαστική, οὐ δύνανται μόνοι αὐτοὶ διακρῖναι περὶ αὐτῆς, χωρὶς τῆς γνώμης τῶν πλησιοχώρων Πατριαρχῶν. ὁ δὲ Ἀχρίδος καὶ διωρισμένας χωρὶς τῆς γνώμης τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, οὐ δύναται δηλονότι. καὶ διὰ τοῦτο λέγεται Βιβλ. πρώτῳ, Τίτλῳ δευτέρῳ τοῦ Κώδικος, Κεφ. ϛ΄. τὰς ἀναφυομένας ἀμφισβητήσεις ἐν ὅλῳ τῷ Ἰλλυρικῷ μὴ τέμνεσθαι παρὰ γνώμην τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ Βίβλ. α΄. Τίτλῳ η΄. διαταγῇ ἕκτῃ, ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ οἱ παλαιοὶ Κανόνες τῶν Ἐκκλησιῶν κρατείτωσαν. ὥστε ἡνίκα ἂν Ἐκκλησιαστικόν τι ἀνακύψῃ, τέμνεσθαι τῇ γνώμῃ τοῦ Ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, γινομένης Συνόδου.

Ὅτι οἱ Πατριάρχαι πρὸς μὲν Πατριάρχας ἐνσφράγιστον, καὶ συμβουλευτικῶς, πρὸς δὲ τοὺς Ἀρχιεπισκόπους ἀσφράγιστον καὶ προστακτικῶς γράμμα πέμπουσιν, εἰ αἰτίαμα τινὸς τῶν ὑπ' αὐτοὺς συμβαίνῃ.

Εἰς τὰς Ἐπαρχίας αὐτῶν, ὅταν συμβῇ τι αἰτίαμα τινὸς τῶν ὑπὸ τὴν Ἐπαρχίαν αὐτῶν

πέμ-

πέμπουσιν οἱ Πατριάρχαι γράμματα ὑπὲρ τοῦ δικαίου, πλὴν οὐ πέμπουσι συνοδικὴν ἐπιστολὴν ἔξωθεν ἐσφραγισμένην, καὶ συμβουλευτικῶς, καθ' ὃν τρόπον ἐπιστέλλει Πατριάρχης πρὸς Πατριάρχην, ὡς παρίστησι τὰ γράμματα Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, καὶ Πρόκλου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν Ἀντιοχείας Δόμνον περὶ τοῦ Ἐπισκόπου Πέρρης, ἀλλὰ συνοδικὸν γράμμα ἀνοικτὸν, καὶ προστακτικῶς. +

Περὶ τοῦ εἰ συλλειτουργήσει Μητροπολίτης Αὐτοκέφαλος ἐν ἀλλοτρίᾳ Ἐπαρχίᾳ, τίνος δεῖ τὸν Μητροπολίτην μνημονεῦσαι, ὡσαύτως καὶ Πατριάρχης. καὶ περὶ τοῦ πῶς δεῖ μνημονεύειν τοὺς Αὐτοκεφάλους τοῦ Πατριάρχου, αὐτοῦ συλλειτουργοῦντας ἔντε ταῖς Ἀρχιεπισκοπαῖς αὐτῶν, καὶ ἀλλαχοῦ, ἢ πῶς βαδίζειν αὐτοὺς δεῖ εἰς τοὺς Πατριαρχικοὺς Θρόνους.

Ἔτι τοῖς αὐτοῖς Ἀρχιεπισκόποις, εἰς ξένην ἐπαρχίαν λειτουργοῦσιν, εἰ συλλειτουργεῖ ὁ κατὰ τόπον Μητροπολίτης οὐ μνημονεύει αὐτῶν, ἀλλὰ τοῦ ἰδίου Πατριάρχου, ὅπερ εἰς τοὺς Πατριάρχας οὐ γίνεται. τοῦ γὰρ Πατριάρχου μεθ' οὗ λειτουργοῦσιν οἱ Μητροπολῖται μνημονεύουσιν. εἰς δὲ τοὺς Πατριαρχικοὺς θρόνους περιπατοῦσι χωρὶς βακτηρίας, καὶ ἐὰν λειτουργήσωσι μετὰ τοῦ Πατριάρχου, μνημονεύουσι τοῦ Πατριάρχου, καὶ οὐχὶ πάσης Ἐπισκο-

σκοπῆς Ὀρθοδόξων. καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. ἐὰν ἐπιδημῇ Πατριάρχης, ἐκείνου ἱερουργοῦντος· μνημονεύουσιν, ὡς ποιοῦσι καὶ οἱ δύο καθολικοὶ τῆς Ἰβηρίας ἕως τοῦ νῦν.

Ὅτι οἱ Αὐτοκέφαλοι Ἀρχιεπίσκοποι οὐκ μείζονες εἰσὶ τῶν ὑπὸ τοὺς Πατριάρχας Ἐγκρίτων Μητροπολιτῶν, οἷς καὶ ὑποκάθηνται, οὔτε τίτλους, ἢ γράμμασι κοκκίνοις, ἢ πρασίνοις γράφουσι πρὸς τοὺς Πατριάρχας, ἢ τοὺς μὴ ὑποκειμένους αὐτοῖς Μητροπολίτας.

Νῦν δὲ ἐρχομένων τῶν Ἀρχιεπισκόπων τούτων εἰς Κωνσταντινούπολιν, τιθέασιν αὐτοὺς εἰς τὸν Θρόνον τοῦ Καισαρείας, πρὸ πάντων δηλονότι τῶν Μητροπολιτῶν, ὅπερ εἰ καὶ οὐδὲν προξενεῖ ἁμάρτημα, ἢ ἄτοπον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, πλὴν αὐτοὶ οἱ Ἀρχιεπίσκοποι οὐκ εἰσὶ μείζονες τῶν προεστώτων Μητροπολιτῶν τῶν ὑποκειμένων τοῖς Πατριαρχικοῖς Θρόνοις. ὅθεν ἐν τῇ ἐν Χαλκηδόνι Ἐπιφάνιος Ἐπίσκοπος Λεγάτος Ὀλυμπίου Ἐπισκόπου Κωνσταντίας, ἤτοι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου ἐκάθητο ἐν τόπῳ εἰκοστῷ ἐνάτῳ. καὶ εἰς τὴν ἕκτην Οἰκουμενικὴν ὁ Λεγάτος τοῦ Κύπρου ἐκάθητο καὶ ὑπέγραψε μετὰ τὸν Καισαρείας, καὶ Θεσσαλονίκης· εἰς τὴν ἑβδόμην παρὼν ὁ Κύπρου Κωνσταντῖνος ἐκάθητο καὶ ὑπέγραψε μετὰ τὸν Και-

σαρ

σαρείας, καὶ Ἐφέσου. ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ Οἰκουμενικῇ ὁ Καρθαγένης Σεκιλιανὸς εἶχε τόπον δέκατον, ὡς φαίνεται ἐν τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ πράξει τῆς ἕκτης Συνόδου, Κωνσαντῖνος Πρεσβύτερος καὶ Γραμματικὸς Ῥωμαϊκὸς εἶπεν, ἐπὶ τῶν χρόνων Παύλου Κωνσαντινουπόλεως ἐλθόντος Φουρτουνάτου Καρθαγένης, καὶ μέλλοντος λειτουργεῖν ἐν τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ἐζήτει ὁ Κωνσαντινουπόλεως Παῦλος, ὅπως ὀφείλει τὸν Φουρτουνᾶτον καθῆσθαι, εἴτε πρὸ τῶν Μητροπολιτῶν τῶν ἐνδημούντων ἐνταῦθα, εἴτε μετ' αὐτοὺς, καὶ εὑρέθη τὸ Βιβλίον τῆς πέμπτης Συνόδου, ἐν ᾧ δηλονότι Σεκιλιανὸς ὁ Καρχηδόνος ἐκάθητο μετὰ τὸν Ἐφέσου, καὶ εἶχε τόπον δέκατον, ὅθεν ὁ αὐτὸς Παῦλος ἐποίησεν αὐτὸν κατὰ τάξιν καθῆσθαι, ἤτοι εἰς τὸν τόπον οὗ ἐκάθησεν ὁ προκάτοχος αὐτοῦ ἐν τῇ πέμπτῃ Συνόδῳ. εἰ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἐν Τρούλλῳ ὑπέγραψε μετὰ τοὺς Πατριάρχας εὐθὺς ὁ Κύπρου Ἰωάννης, ἀλλὰ γέγονε χάριν τοῦ ἀθροίσαντος τὴν Σύνοδον Ἰουστινιανοῦ τοῦ δευτέρου, καὶ τοῦ τὴν Σαλαμῖνα ἀνακαινίσαντος, καὶ νέαν Ἰουστινιανὴν καλέσαντος, ἀλλ' οὐ γέγονε τὸ ἅπαξ καὶ ἀκανόνιστον νόμος, ὅθεν ἐν τῇ ἑβδόμῃ Συνόδῳ, ὡς εἴρηται, ὁ Κύπρου Κωνσαντῖνος ὑπέγραψε μετὰ τὸν Καισαρείας, καὶ Ἐφέσου. Ἔτι οἱ αὐτοὶ Ἀρχιεπίσκοποι γράφοντες εἰς τοὺς Πατριάρχας, οὐκ ἐπιγράφουσι τίτλον, οὐχ ὑπογράφουσι κοκκίνοις, ἢ πρασίνοις γράμμασι, ἀλλ' οὔτε εἰς τοὺς Μητροπολίτας, ἢ Ἐπισκό-